

พระยาอุเทน

ฉบับวัดสันฐาน ต.ป่าตัน อ.แม่ทะ จ.ลำปาง

ตุลาการณัฏฐ์ แสนปรน

ผู้ปวารณ

ผูก ๑

รับหน้าพระยาอุเทนผูกต้นแล

นโม ตสสตุ อุปมาโท อมต ปทนติ อิม รมมเทศน สดธา โกสมพีย อุปนิสายะ โฆสิต ราม วิทรนเต
สามาวติ ปมุขาน ปณจณ อิตถิ สตน มาคนธิยะ ปมุขาน เติติสา ปณญติ สตน มกรพยะสน อรรพกะ กเถสิ
สารโว ดุรา สปัริสสะทังหลายอัมมเทศนาอันนี้เมื่อพระพุทเจ้ายังธอรมาณอยู่สำราญในโฆสิตนระอาราม อันมี
ทีใกล้เมืองโกสัมพีด้วยสามาตราอาไสรเชิงเมืองโกสัมพีหื้อเปนที่โคจรบิณฑิตบงตแห่งตนแล้วพระค้ปรารภเชิง
นางทังหลาย ๕ ร้อยคน มีนางสามาวติเปนประธานอันสับหายตายด้วยไฟไหม้อย่าง ๑ ค้ปรารภเชิงญาติพี่น้อง
ทังหลาย ๕ ร้อยคนแห่งนางมาคนธิยะเปนต้นอันสับหายตายบ่เสะหลายพระจิงจักเอานางทังหลายผุ้้นั้นเปน
เหตุเปนอารมณแก่อัมมเทศนาญาณแห่งตนแล้วพระค้เทศนาแก่ปรีสตัดทังหลายมีภิกขุเปนประธานด้วยสา
มาตราอันกฎด้วยคาถามีต้นว่า //

อุปมาโท อมต ปท ดังนี้แล ตโต ย อนุปพิทถา ที่นี้จักจารจาคำลำดับแต่ต้นมาถึงปลาย เหตุ
สัมพันธิตตเนื่องกับด้วยกันมาทังมวแล อถะ ในกาละนั้นอันลวงพันไฟแล้ววันนั้นยังมีพระยา ๒ ตนเปนสหาย
กันผู้ ๑ ชื่อว่าอัลละกะปะ เสวียราชสมปตติเปนพระยาในเมืองอันชื่อว่าอัลละกะปะรัฐฐนคอร ผู้ ๑ ชื่อว่าเวห
ทิปปราช เปนพระยาในเมืองอันชื่อว่าเวหทิปปคอร พระยาสองตนนี้หากได้เปนสหายกันแต่ก่อนเมื่อยังน้อย
แม่นไฟเรียนสาตรสิดแห่งทีศปโมกข์ อาจารย์ค้ค้เรียนในกระกูลอันเดียวกันแล ในกาละเมื่อพ่อแม่แห่งตน
ตายแล้วตั้งอัน ราชกุมมารทัง ๒ ค้ได้เปนพระยาแทนพ่อแม่แห่งแล พระยาทัง ๒ ตนนั้นยอมไผมาหากันบ่ขาดสาย
แล ยังมีวันนิงพระยาทัง ๒ นั้นมานั่งอยู่อาสนาอันเดียวกันแล มาห็นยังคนทังหลายอันจิงเกิดมาแล ห็นคน
ทังหลายด้วยไฟสุรโลกพายหน้าค้ติ พระยาทัง ๒ อันห็นสนั่นนค้จารจาเชิงกันว่าดังนี้ สมมะ ดุรา สหายคนทัง
หลายอันค้ยนั้นอันว่าเข้าของแห่งเขานั้นเขาค้บเอาได้ //

แล แม่นตนตัวแห่งเขาค้ค้เอาไฟไปได้คนทังหลายเทียรยอมละเสียยังซากตนแล หากไฟตามกัมมแห่ง
ตนแล ราทัง ๒ นี้จักมีประโยชน์อันใดด้วยราชสมปตตินี้ชา ราทัง ๒ นี้เพิงแสวงหาที่เพิงควรแล ดุรา สหายรา
ทัง ๒ นี้ควรวาจักไฟกะทำปัพพะชาค่าเชิงอันบวชกะทำสมณธัมมบ่เพิงอยู่ในคราวาสอ้าวเรือนแล พระยาทัง
๒ บังเกิดธัมมสังเวทด้วยประการสนั่นแล้วมีใจเปนอันเดียวแล้วจิงจักเว้นยังราชสมปตติทังมวไว้แก่ลูกตนแล้วค้
ห็นไฟสุปาหิมมพานต์บวชเปนระสีแบ่งอาสมบทยุที่ ๑ ที่เดียวห็นแล ในเมื่อระสีทัง ๒ แลยังอยู่อาสมบทยุที่
เดียวสนั่น เมื่อพายลุนระสีทัง ๒ ค้จักกันว่าดังนี้ ดุรา เจ้าราทัง ๒ นี้มาละยังราชสมปตติเสียแล้วจิงมาบวชเปน

ระสิดาย ที่นี้ราทั้ง ๒ พ้อยยังอยู่กินกับกันที่ ๑ ที่เดียวสันนี้เป้นสันตฤฎีได้แล รานี้มาอยู่อาสมบพอันเดียวสัน
นี้เป้นดังเมื่อราทั้ง ๒ อยู่ในคราวาสนันอันชา ที่นี้ราทั้ง ๒ จักอยู่หื้อต่างกันเทอะ มักว่าราทั้ง ๒ นี้จักได้อยู่ใน
ดอยแลตนแลดอยเทอะ อัน //

๑ ระสิดทั้ง ๒ คืเอาคำกัตติกาแก้กันว่าดังนี้เล่า ดูรา สหาย คันราทั้ง ๒ ได้อยู่ในที่ต่างกันแล้วคือยู่ได้ว่า
ไพมาหากันเทอะ เมื่อนั้นระสิดน ๑ นั้นคืกล่าวว่ดังนี้ ดูรา เจ้าเมื่อราบไพมาหากันดังอันดังรือ รากักรู้ร่าว่า
ผู้ยังผู้นี้ยังนัอันชา ระสิดน ๑ กล่าวว่ดังนี้ ดูราเจ้าราทั้ง ๒ นี้ถึงกาละเมื่อเดือนออกสิบ ๕ คำแลแรมสิบ
๕ คำคืดีราทั้ง ๒ จัดตั้งไฟเหนือจอมดอยหื้อเรื่อเรื่อเพื่อกักรู้ว่ายังด้วยสัญญาดังนี้แห่งราเทอะ ระสิดทั้ง ๒ จา
กันสันนี้แล้ว ตน ๑ คืไฟอยู่จอมดอยอัน ๑ แล ระสิดทั้ง ๒ คันว่าต่างตนต่างอยู่แล้วตั้งอันถึงกาละเมื่อเดือนเพ็ง
เดือนดับคืดี ระสิดทั้ง ๒ ยังจำนำตั้งไฟเหนือจอมดอยหื้อเรื่อเรื่อเพื่อกักรู้ว่ายังแลยังด้วยสัญญาอันนั้นแล ในกา
ละพายหนาวแต่นั้นปนานเท่าใดเจ้าระสิดนชื่อว่าเวทูปกตะปัสสะนั้นคืกะทำลอะอันตายได้เมื่อเกิดเป้นพระ
ยาอินท์เป้นเจ้าแก่เทวดาทั้งหลายใน ๒ สวรรค์ชั้นฟ้าจาตุมหาราชิกาแลดาวตังสาแล คันระสิดนชื่อว่าเวทูป
ตายแล้วตั้งอัน ในกาละเมื่อถึงครึ่งเดือน //

ตั้งอันเจ้าระสิดนชื่อว่าอัลละกะปะตนเป้นสหายนั้นบัพพะไฟอันสหายตนบกะทำสัญญานันตั้งอันเจ้า
ระสิดนนั้นจึงกระนิงว่าสหายคุนนี้บกะทำสัญญานันตั้งอัน เจ้าระสิดนนั้นจึงกระนิงว่าสหายคุนนี้บกะทำสัญญา
สำแดงไฟหื้อคุนอันชา มีคาวว่าพยาอินทรายอันหนักบักคืมีแก่สหายคุนอันรือ รู้ว่าสหายแห่งคุนนี้ตายแล้วอันชา
เจ้าระสิดนนั้นกระนิงใจสันนี้ก่อนแล ถึงกาละเมื่อเดือน ๙ ล่วงข้ามพันไฟแล้วตั้งอันเจ้าระสิดนนั้นถึงเมื่อคำคื
ออกมาเล็งดูสัญญาอันนั้นคืบัพพะไฟอันนั้นจึงกระนิงใจตนว่าสหายแห่งคุนนี้ตายแท้บสงไสยะแล เจ้าระสิดนนั้นรู้ว่า
สหายตนตายแล้วตั้งแรกแต่นั้นลวดบัพพะไฟอันนั้นแล เมื่อนั้น พระยาอินท์จึงกระนิงใจว่าดังนี้ ทิพพ
สมบัติทั้งมวณนี้คืได้ด้วยแห่งบัพพะไฟอันนั้นคืจึงร่าเพ็งถึงทิพพสมบัติแห่งตนแล้ว เมื่อพายุลุนคืร่าเพ็งดูสหายแห่งตน
ว่าดังนี้ //

นี้ อัลละกะปะระสิดนเป้นสหายแห่งคุนนี้ตายแล้ว รู้ว่ายังอันชา ร่าเพ็งสันนั้นแล้ว คืเล็งดูด้วยตาทิพพ
แห่งตนนั้นเจ้าระสิดนนั้นยังตั้งอันพระยาอินท์จึงกระนิงว่าสันนี้เล่าคุนนี้ได้หันสหายแห่งคุนนี้คืเป้นอันนานแล
เยื่อง ๑ เผื่อทั้ง ๒ คืบัพพะไฟอันนั้นจากรากับด้วยกันคืเป้นอันเมื่อนานนักแล ควรคุไฟหันยังสหายแห่งคุนแล พระ
ยาอินท์กระนิงใจสันนั้นแล้วคืลงมาจากสวรรค์เทวโลกลงมาแล้วคืเนรมิตกลับเพสแห่งตนหื้อเป้นชายผู้หนึ่งอันหลง
หนทางนั้นแล้วคืเข้าไฟสู่สำนักเจ้าระสิดนเป้นสหายไหวเจ้าระสิดแล้วคืนั่งอยู่ในถานะที่ ๑ อันควรแก่ตนแล เมื่อ
นั้นเจ้าระสิดนชายผู้นั้นเข้ามาสู่สำนักตนสันนั้น เจ้าระสิดจึงถามกล่าวว่ดังนี้ ดูรา อุบาสกท่านลูกแต่ที่ใดมารอด
มาถึงป่าใหญ่ที่นี้อันชา ที่นี้พระยาอินท์จึงกล่าวว่ข้าแก่เจ้าคุนนี้หลงหนทางมารอดที่นี้แล พระยาอินท์กล่าว

เท่านั้นแล้ว จักถามเชิงเจ้าระสีกกล่าวว่าดังนี้ ข้าแห่งเจ้าคุณเจ้าคุณหาอยู่ในที่นี้คนเดียวอันชะหรือ รู้ว่ายังมีพอ ๒ นั้นชา เมื่อนั้นเจ้าระสีจึงกล่าวว่าสันนี้ ดุรา อุบาสก เมื่อก่อน //

นั้นเมื่ออยู่ในอาสรมบพที่นี้ ๒ ตนกับด้วยกันแล บัดนี้สหายแห่งเราไปอยู่คอยอันพันแล เลิงเดือนเพ็งคี ดีเดือนดับคีดีเพื่อย่อมมาสำแดงไฟไว้เหนือจอมตอยที่รู้ว่ายังแลบยังนั้นแล เมื่อก่อนย่อมกะทำสนั่นนั้นที่รู้ สัญญาแก่กันแล บัดนี้เครื่องเดือน ๑ คีดีเดือน ๑ คีดีคล่องข้ามไฟแล้ว สหายแห่งคุณนั้นคืบสำแดงไฟอันนั้นสัก เพื่อแล สหายแห่งคุณนั้นร่ายว่าตายแล้วเที่ยงแท้บ่งใสระชะแล เมื่อนั้นเจ้าระสีบอกว่าสหายแห่งตนตายสนั่นนั้น พระยาอินท์จึงให้ระสีว่า ข้าแก่เจ้าคุณ เจ้าระสีตนใดอันเปนสหายเจ้าคุณนั้นคือตนข้านี้แล เมื่อนั้น เจ้าระสีจึงว่า สันนี้เล่า ผิดตั้งอัน ท่านพ้อยได้ไปอยู่ที่ใดชา พระยาอินท์จึงบอกแก่เจ้าระสีว่า ข้าแก่เจ้าคุณ ข้าอันตายจาก อันเปนระสีนั้นได้เมื่อเกิดเปนพระยาอินท์ได้เปนเจ้าแก่เทวดาทรงหลายแล ข้านี้ลงมาเพื่อจะใคร่เห็นเจ้าคุณแล เจ้า ยังคอยอยู่กะทำสมณธัมมในที่นี้ตักแล พระยาอินท์กล่าวเท่านั้นแล้ว เมื่อพายุฝนคลุ้มเชิงเจ้าระสีว่าดังนี้ ข้า แก่เจ้าคุณ เจ้าคุณอยู่กะทำสมณธัมมในป่าที่นี้สัดตักทรงหลายบ่มากระทำร้าย //

ราวีเจ้าคุณอันชะหรือ กังวลอนทราบบ่เกิดมีแก่เจ้าคุณสักอันแลหรือ เมื่อนั้น เจ้าระสีได้ยินคำพระยาอินท์ถาม เชิงตนสนั่นนั้น เจ้าระสีจึงกล่าวว่าดังนี้ ดุรา มหาราชผู้เปนใหญ่แก่เทวดาทรงหลาย เราอยู่ในสถานะที่นี้คียังลำบาก ด้วยช้างทรงหลายมากนักแล ช้างทรงหลายย่อมมาประสมชนุมกันในที่นี้แล มาขึ้นมาเยื้องที่นี้มากนักแล ในเมื่อ ช้างทรงหลายหนีไฟแล้วตั้งอันเราได้เอาขี่เอาเยื้องช้างทรงหลายฝูงนั้นเสียคืบอันลำบากมากนักแล เยื้อง ๑ เรา กวาดเผี้ยวดีแล้วช้างทรงหลายก็มาชกยังแผ่นดินที่นี้หือฟุ้งด้วยดินแห่งเขามากนัก เยื้อง ๑ ช้างทรงหลายย่อม ปรายยังผงธูลีขึ้นพวยบนด้วยวงแห่งไฟแล เราอยู่ที่นี้เป็นอันลำบากนักด้วยช้างทรงหลายมากนักแล เมื่อนั้น พระยาอินท์ได้ยินคำแห่งเจ้าระสีว่าดังนี้ข้าแก่คุณด้วยช้างทรงหลายสนั่นนั้น พระยาอินท์จึงให้เจ้าระสีว่า ข้าแก่เจ้าคุณ ผิ ว่าเจ้าคุณยังลำบากด้วยช้างดังนี้ เจ้าคุณจูงเรียนเอายังมันอันชื่อว่า หัตถิกันนะมันตะ นั้นกับเอาพินอันนี้เพื่อจะ พระยาอินท์คั่นกล่าวคำอันนั้นแล้วคืหือพินอันนั้นแก่เจ้าระสีแล้ว คืหือเจ้าระสีเรียนเอามันตะ //

หิตตะ กันนะ นั้น คั่นเจ้าระสีเรียนมันอันนั้นแล้ว พระยาอินท์จักบอกยังสายพิน ๓ อันนี้แก่เจ้าระสี เจ้าระสีก็กล่าวดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุณพิน ๓ สายนี้คีดี มันตะ ๓ อันนี้คีดี เจ้าคุณจูงเอาไว้กะทำด้วยดั่งใจมักเพื่อจะ สายพินอันนี้หือพินกับทั้งมนต์บทหือพิน ผิว่าช้างทรงหลายมานั้นเจ้าคุณจูงสวาดธียายมันแล้วติดยังสายพินนั้นแล ร้องออกปากว่าช้างทรงหลายจูงหนี ว่าสันนี้เพื่อจะ ช้างทรงหลายคืหากจักแล่นหนีเสี่ยงบ่เหลียวหลังสักตัวชะแล สายพินอันถ้วน ๒ นี้เจ้าคุณจูงสวาดธียายมันอันถ้วน ๒ นี้แล้วติดเพื่อจะ คั่นติดแล้วเจ้าคุณจูงร้องกล่าวว่าช้างทรง หลายจูงแปรหน้าคั่นแล้วแล่นเพื่อจะ เจ้าคุณจูงว่าสันนี้ ๓ ที่เพื่อจะ ช้างทรงหลายคั่นแล่นแล้ว หากจักแปรหน้าคั่นเล็ง ดูเจ้าคุณแล้วคืยังเล็งดูคืยังแล่นหนีชะแล สายพินอันถ้วน ๓ นี้ เจ้าคุณจูงผิว่าจักใคร่หือช้างน้อมหลังหือขี่ดั่งอันเจ้าคุณ จูงสวาดธียายมันอันถ้วน ๓ นี้แล้วติดเพื่อจะ คั่นดั่งอันพระยาช้างคืจักน้อมหลังมาหือขี่ชะแล เจ้าคุณจูงพินกับ

ทั้งมนต์ ๓ อันผู้นี้ไว้กะทำด้วยดั่งในมกเทือะ พระยาอินท์คันหื้อพินทัพพ์กับมนต์ทิพพ์ ๓ อันนั้นแก่เจ้าระสีแล้ว
คี่สั่งอาลาไห้ว //

เจ้าระสีแล้วคี่กลับหายจากที่นั้นเมื่อสู่ที่อยู่แห่งตนในเทวโลกคี่มีแล เจ้าระสีตนชื่อว่าอัลละกับปะนั้นคัน
ได้พิน ๓ สายกับทั้งมนต์ทิพพ์ ๓ อันแก่พระยาอินท์แล้วดั่งอัน ในกาละเมื่อข้างมานั้นเจ้าระสีคี่สวาดธียา
ยมนต์แล้วคอยดัดยั้งพิน ๓ สายอันหั่วที่นั้น ในขณะนั้นข้างทั้งหลายได้ยินเสียงแห่งพินทัพพ์อันนั้นคี่เอากันแล่น
หนีไฟเสียงแล ในเมื่อข้างยังผั่งแล่นหนีนั้นเจ้าระสีคี่สวาดธียายมนต์อันถ้วน ๒ นั้นแล้วคี่ดัดสายพินอันถ้วน ๒
นั้นเล่า ข้างทั้งหลายแล่นหนีแล้วแผ่หน้าคี่นเล็งดูเจ้าระสีคี่แล่นคี่เหยียเหลียวหลังหันแล เจ้าระสีจักใคร่รู้อยัง
สายพินอันถ้วน ๓ นั้นเล่าคี่จึงสวาดธียายอันถ้วน ๓ นั้นแล้วคี่ดัดสายพินอันถ้วน ๓ นั้นแล้ว คันคี่คิดแล้วคี่ร้องว่า
ข้างจูงมาชุมนุมกันในที่นี้เล่าเทือะ คันเจ้าระสีร้องสนั่นข้างทั้งหลายผู้นั้นคี่กลับคี่นมาแลเห็นแล คันข้างทั้ง
หลายมาแล้วเจ้าระสีคี่ดัดยั้งสายพินอันหั่วที่นั้นแล้วข้างมาแล้วจูงหนีเทือะ คันว่าสนั่น ข้างทั้งหลายคี่เอากัน
แล่นหนีไฟไปเหลียวหลังสักตัวแล้ว อันนี้เจ้าระสีใคร่รู้อย่างสารทมนต์แลกะทำแล คัสสมิง สมเย โกสัมพี ปรันตโป
//

นามะ อโหสิ โส เอกทิวส์ ทิ คัพพะ นิสสา เทวียา สิทธิ พาลา ตบ ตบะ มานะ มานา อัปโก กาสะ ตเต
นิ สิทธิ ในกาละนั้นยังมีพระยาตน ๑ ชื่อว่าปรันตปะ เสวยราชสมบัติเป็นพระยาแก่ชาวเมืองโกสัมพีทั้งมว
แล ในกาละเมื่อระดูหนาวมาถึงดั่งอัน ยังมีในวัน ๑ เมื่อเช้าพระยาปรันตปะกัยทั้งนางอัคคมเหลืทั่วทั้ง ๒ คี่
เอากันออกผิงแดดเหนือชานเป่งที่นั้นอันแดดส่องขึ้น นางพระยาคี่ทรงคัพพะแก่แล้วมกกว่าถ้วนสิบเดือนแล้วนาง
พระยานั้นคี่มีสไปผำรตนะกัมพลอันแต่งสนั่นคี่นังผิงแดดดับด้วยพระยาแล เมื่อนางเทวีหันพระยาถือแหวน
จำรงลูก ๑ งามนักหากเปนแหวนแห่งทั่วพระยาทั้งหลายสิบสิบมาแล นางคี่ถอดเอาแหวนลูกนั้นแต่มือพระยา
มาสูบน้ำมือแห่งตนอยู่แล ในกาละเมื่อทั่วทั้ง ๒ แล่นผิงแดดจากราอันควรชมชื่นยินดีเชิงกันไพมาสนั่น ยาม
นั้นยังมีนกหัสติลิงค์ตัว ๑ ขึ้นมาในอากาศทัดที่พระยาทั้ง ๒ นังผิงแดดนั้นนกตัวนั้นเล็งลงพายดำหั้นนางพระยา
มีสะไบ //

ผู้กัมพลอันแดงสนั่นใสใจว่าแห่งขึ้นอันจักเป็นอาหารมันคี่ชูดลงแต่อากาศยับเอานางพระยาได้แล้วคี่
บินไปเฝ้าป่าหิมวันเอานางพระยาไฟจับอยู่เหนือปายไม้โคธตัน ๑ อันไหย่นักด้วยกำลั้งแห่งมันแห่งนกหัส
ติลิงค์ทั้งหลายทรงกำลั้งได้เท่าข้างसानแล ในขณะเมื่อนกหัสติลิงค์ลงชูดเอานางพระยาสนั่นมันคี่กะทำ
หื้อนางพระยาดาย มันกะทำนางพระยาไว้ในโขงเล็บตีนมันที่ชุมนุมเล็บนั้นนางพระยานั่งอยู่ในโขงเล็บตีนนกนั้น
ไฟตามกำลั้งแห่งนกตัวนั้นแล นกหัสติลิงค์ตัวนั้นคันเอาสัตว์ทั้งหลายไฟในที่นั้น เหตุตั้งอันนกตัวนั้นยอมร้อง
เรียกหาขังนกทั้งหลายแล คันมันร้องแล้วคี่เล็งดูหนทางอันมาแห่งนกทั้งหลายนางพระยานั้นอันนกหัสติลิงค์
หากนำไฟเฝ้าปายไม้โคธตันนั้นดั่งอัน นางพระยากระนิงใจด้วยอันจักกะทำอุบายหื้อพ้นจากที่อันตายแต่นก
ตัวนั้น นางจึงกระนิงว่า ชาตินกทั้งหลายคี่ดีสัตตทั้งหลายคี่ดีคันได้ยินเสียงแห่งคนนั้นยอมแล่นหนีบินหนีตาย ที

นี้คุจักกะทำเสียงอันรื่องหื้อนกตัวนี้บินหนีเหิอะ นางพระยากระนิงสนันคืค้อยลงจับอยู่เหนือค้ำไม้แล้ว คืตอบ //

มีแล ร้องด้วยเสียงอันมากนั้ก ในขณะนั้น นกหัสติลิงค์ได้อินเสียงคนร้องสนันคืคักใจกลัวมาก นกคืบินหนีไปอยู่ที่อื่นแล คันนกหัสติลิงค์บินหนีตั้งอันนางคือยู่ในค้ำไม้โคธตันนั้น ในกาละยามนั้นคืเปนอัน ตะวันตกต่ำพอค้ำไฟแล้ว อันนี้ หร่าฝนเมฆอันมากนั้กคืตกลงมาแล ในคินนั้นนางพระยาแลจักได้หลับน้อย ๑ คืบมี นางเปนอันประกอบด้วยทุกขเวทนาอันมากนั้กคืมีแล เถิงกาละกลางคินนั้นจักใกล้รุ่งไนย ๑ รุ่งแล้วคืว่า แล นางนั้นคืคัพพะอันแก่แล้วอันลมกัมม์ชะวาดแรงนั้กคืประสูติได้ยังลูกชายผู้ ๑ แล กุมमारผู้้นคืบออกมาจากท้องแม่มานั้นสานอรุณคืค้อมขึ้นมาส่องแจ้งฟ้า เมฆทั้งมวระคืวะหนีเสียง สัพพะ รัตตะ อุตตปุระ อันว่าระดู แห่งคินอันนั้นคืสว่างไฟแล้ว สายอรุณคืขึ้นมานางพระยาคืประสูติลูกยามนั้น นางผู้แม่จิงใส่ชื่อลูกแห่งตนว่า อุเทนกุมमार เพื่ออันแล ไม้นิโครธตันนั้นตั้งอยู่ที่ป่าไกลแต่อาสรมบพเจ้าระสีตุนชื่อว่าอัลละกะปประสีนันทาใด แล คันว่าในตกแลหนาวเมื่อใดตั้งอันเจ้าระสีตุนนั้นคืบไฟหาลูกไม้ห้วมันมากินยอมเข้าไฟสุ //

เคล้าไม้นิโครธตันนั้นหาเก็บเอาดอกอันเปนซากแห่งสัตตทั้งหลกษในเคล้าไม้ที่นั้น คันได้แล้วย่อมมาตีดูก นั้นหื้อย่อยแล้วต้มพ้อหื้อโอหารสดูกนั้นออกแล้วกินแล ย่อมกะทั้งสนันทุกเทื่อแล ในวันนั้น ฝนตกอัน ๑ คื หนาวนั้กลดบไฟหาลูกไม้ห้วมันแต่ป่ามาได้คืเท่าเข้าไฟสุเคล้าไม้นิโครธตันนั้น เพื่อจักเก็บเอาดอกอันเปนซาก แห่งสัตตทั้งหลายแล คันเจ้าระสีเข้าไปสู่เคล้าไม้ต้นนั้นแล้วคืได้อินอันให้แห่งกุมमारผู้้น เจ้าระสีคืเล็งดูเมื่อ บนคืเห็นนางพระยำนั่งอยู่ในค้ำไม้โคธนั้นเจ้าระสีจิงถามนางพระยำนันว่าดังนี้ ดูรานางตัวมิ่ง นางนั้นเปน เทวดาริอูว่าเปนคนอันชา เมื่อนั้นนางพระยาคืกล่าวเชิงเจ้าระสีตุนนั้นว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าระสีข้านี้เปนผู้ยั้งคน ดายข้านี้อันนกหัสติลิงค์หากนำมาพ้อจักเปนอาหารในที่นี้แล นางคืบอกกริยาคำทั้งมวระแต่ต้นถึงปลายแก่ เจ้าระสีแล เมื่อนั้นเจ้าระสีจิงกล่าวเชิงนางว่าดังนี้ ดูรา นางผิแลมีตั้งอันนางจูงลงมาเทิอะ เมื่อเจ้าระสีเรียกนาง ลงมาสนันนั้นนังคืกล่าวว่ดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ ข้านี้เปนนางท้าวนางพระยาดาย //

ข้ากลัวแต่เมื่อยะอันมล้างเสียงยังชาตินันนั้กแล เจ้าระสีนั้น คันได้อินคำแห่งนางพระยำนัน เจ้าระสีอัน จักบอกสภาวะอันตนเปนชาติท้าวพระยาดังอันจิงกล่าวว่ดังนี้ ดูรา นางแม่ ส่วนตนเรานี้คืคืคืเชื้อท้าวพระ ยาดย คุละราชสมบัติเสียแล้วจิงมากะทำสมณธัมม์ตาย นางคือย่าได้กลัวแต่คุเทิอะ นางพระยาได้อินคำอันนั้น แล้ว คืกล่าวว่ดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ ผิว่าเจ้าคุเปนเชื้อท้าวพระยาเสมอข้านี้แท้ เจ้าคุจูงสำแดงยังราชมาหื้อข้าได้เห็น ก่อนเทิอะ เมื่อนั้น เจ้าระสีคืสำแดงยังราชมาหาแก่นางพระยำนันแล้ว นางคืเห็นราชมาหานันแห่งเจ้าระสี แล้ว นางจิงกล่าวว่ดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ ผิแลมีตั้งอัน เจ้าคุจูงขึ้นมาเอายังลูกแห่งข้าก่อนเทิอะ เมื่อนั้นเจ้าระสีคืไฟ ตัดเอาไม้มาถายเอาราชกุมमारอันเปนลูกแห่งนางพระยำนันลงมาส่วนตนนางนั้นคืลงมาตามหลังเจ้าระสี คันว่า เอาท้าวทั้ง ๒ แม่ลูกลงจากไม้นิโครธแล้ว คืเอาเมื่อสู่อาสรมบพแห่งตนแล ตั้งแรกแต่ท้าวทั้ง ๒ แม่ลูกมาอยู่ใน อาสรมบพแห่งตนนั้นแล้ว เจ้าระสียอมไฟนำเอาห้วมันลูกไม้ทั้งหลายแต่ป่ามาเลี้ยงท้าว //

ทั้ง ๒ แม่ลูกนั้นทุกวันแล ในกาละพายหน้าแต่นั้นบนานเท่าใด นางพระยาศีกระนิงใจว่าดังนี้ คุณีศรี
หนทางอันไฟอันมาลักอันหนทางอันจักเมื่อสู่เมืองคี่ดี คุณีศรี เอื้อง ๑ จักได้ค้นเคียวกับด้วยเจ้าระสีตนแล้วคี่มี
เพื่อแล เจ้าระสีตนนี้พ้อยหากอยู่ในที่นี้พ้อยละเพื่อแม่ลูกเสียในที่แล หนีไปอยู่ในประเทศที่อื่นดังอัน ที่นั้นเพื่อ
แม่ลูกนี้คี่จักได้ถึงเชิงอันตายในที่นี้ชะแล เจ้าระสีตนนี้จักละเพื่อแม่ลูกเสียด้วยประการสันใดควรคุณะทำด้วย
ประการดังอันแล องค์ชาติ ทสเนนะ ยังมีในวัน ๑ นางพระยาศีมาสำแดงยังองค์เนื้อแห่งตนนั้นหื้อเจ้าระสีหัน
ยังองค์เนื้อตนแห่งนางแล เจ้าระสีคี่บอจเพื่อว่าตัดยังต้นหากัมมเอื้องนั้นได้ เหตุปราสาจากสีกาละนานลวด
ได้กะทำเมณชาติสมเพสกับด้วยนางพระยานั้นแล แรกแต่การนั้นพระยาศีกะทำสมสู่อยู่กับด้วยเจ้าระสี
ตามโลกะภาษาไทยว่าเปนผัวเปนเมียกันนั้นแล ส่วนว่าอุเทนกุมมารนั้นอันระสีแลนางผู้เปนแม่หากจำเรียว
เลี้ยงดู //

ไหย่มาลำดับปัสเดือนทั้งหลายมาได้สิบ ๖ ปัสคี่มีแล ในกาละเมื่อเพนรชกุมมาร อันไหย่มาลำดับ ๖
ปัสนั้นยังมีในวัน ๑ ถึงกาละเมื่อค้ำเจ้าระสีตนนั้นคี่ออกด้วยนักขัตตฤกษ์อักษะระสีตนนั้นมาหานักขัตตฤกษ์
ทั้งหลายผู้อื่นหากมาชมเริงยังนักขัตตฤกษ์พระยาปรีดิ์ปะอันเสวยราชสมบัติในเมืองโกสัมพีนันเจ้าระสี
กระนิงใจว่าชาตินักขัตตฤกษ์ตัวไดอันเปนนามเมืองอันใดดังอัน คั้นนักขัตตฤกษ์ผู้อื่นหากมาครอบงำดังอัน คั้น
อันพระยาในเมืองที่นั้นยอมสืบทายตยิตีลแล นักขัตตฤกษ์ตัวคี่เปนนามเมืองโกสัมพีแล รอยว่าพระยาเจ้า
โกสัมพีนันตายเที่ยงแท้บ่งใสแล คั้นเจ้าระสีรู้ว่าพระยาในเมืองโกสัมพีตายแล้วสันนั้นจึงบอกแก่นางพระยาว่า
ดังนี้ ดุรา นางพระยาในเมืองโกสัมพีตายแล้วแล เมื่อนั้น นางพระยาได้ยินคำนั้นแล้ว คักล่าวว่าดังนี้ ดุราเจ้า
เหตุดังรื้อเจ้าคุณแล มากล่าวคำดังนี้อันชา มีค้ำว่าท่านหมายหมั้นอาฆาตไว้แก่พระยาตนนั้น //

ด้วยเหตุอันไดอัน ๑ แต่ก่อนอันชะรื้อ เมื่อนั้นเจ้าระสีจึงกล่าวเชิงนางพระยาว่าดังนี้ ดุรานางจัก
หมายหมั้นแก่พระยาผู้ใดคี่มีแล นักขัตตฤกษ์ทั้งหลายมาชมเริงนักขัตตฤกษ์แห่งพระยาผู้ใด คัจจันรู้ว่าตาย
เพื่ออันแล นางพระยาได้ยินคำแห่งเจ้าระสีว่าพระยาปรีดิ์ปะตายแล้วสันนั้นนางคี่ร้องไห้อยู่บ่ขาดแล เมื่อนั้น
เจ้าระสีจึงถามนางว่าดังนี้ ดุรา นางเหตุดังรื้อมีนางพ้อยให้เหตุใดนั้นชา ที่นั้นนางพระยากล่าวว่าดังนี้ ข้าแก่
เจ้าคุณพระยาปรีดิ์ปะในเมืองโกสัมพีนันคี่หากเปนเจ้าเปนผัวแห่งข้าคี่หากเปนพ่อแห่งกุมมารผู้นี้ เหตุดังอันข้า
ให้เพื่ออันแล เมื่อนั้นเจ้าระสีจึงเล่าโลมนางว่าดังนี้ ดุรา นางชื่อนว่าตายนี้คี่เปนอันเที่ยงแท้บ่งใสแก่คนแล
สัตตทั้งหลายอันเกิดมานี้แล นางอย่าได้ให้เทือะ เมื่อนั้น เจ้าระสีหากเล่าโลมนางว่าสันนั้น นางพระยาคักล่าว
เชิงเจ้าระสีว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุณ อหิ ชานา มิ ข้าคี่รู้ยังอันตายอันเกิดแห่งสัตตแล เจ้าระสีจึงกล่าวว่า ผิว่านางรู้
แล้วดังอัน ตัสสมมา //

โรทสิ เหตุดังนี้อนางพ้อยให้นั้นชา เมื่อนั้นนางคักล่าวเชิงเจ้าระสีว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุณ ในเมื่อพระยา
ปรีดิ์ปะอันเปนพ่อแห่งราชกุมารนี้ตายนั้น ราชกุมารผู้เปนลูกนี้มิแล ยังอยู่ในบ้านเมืองตนดังอัน เสนา อา
มาตย์ทั้งหลายคี่จักอุสสาภิเสกราชกุมมารลูกแห่งข้านี้หื้อเปนพระยาแทนสมบัติพ่อตนแล ลูกแห่งข้าผู้นี้บ่

ได้แทนมปตติแห่งพตณแล สิบหายเสียในกลางป่าสนนี้ข้าคีย่งทุกขโสกมากนัก จึงจกให้เพื่ออันแล เมื่อนั้น
เจ้าระสีไดยินคำอันแล้วจึงกล่าวเชิงนางพระยาดังนี้ ดุรา นางคำอันไดอันนางกล่าวนั้นจูงไว้หั้นก่อนเทือะ นาง
อย่าได้น้อยใจเทือะ ฝิว่านางปรารถนามักจกใครหือราชกุมมารผู้นี้ได้เมื่อเปนท้าวพระยาแทนพตณดั่งอัน คุคิ
หากจกจะทำหือได้เมื่อเปนท้าวพระยาแทนสมปตติพระยาตนพอชะแล นางพระยาไดยินคำอันนั้นแล้วคิกกล่าว
ว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ ฝิว่าเจ้าคุจกจะทำหือราชกุมมารลูกข้านี้หือได้เมื่อเปนท้าวพระยาแทนพตณิกแล เทาว่า คุ
จกจะทำดั่งรือพ้อยจกหือได้เมื่อเปนท้าวพระยาไดอันชา เจ้า //

คุจกจะทำอุบายเยี่ยงไดอันชา ที่นั้น เจ้าระสีจึงกล่าวเชิงนางว่าดังนี้ ดุรา นางอุบายแห่งคุอันนั้นมอัน ๑
แล เมื่อพายลูกนางคิหากจกรู้ยังอุบายแห่งคุนั้นชะแล เจ้าระสีจากรักด้วยนางพระยาท่านนั้นแล้ว คิเข้าไฟ
สู่คัพพะที่นอนหั้นแล วิภาตายะ ในกาละเมื่อกลางคืนอันนั้นรุ่งแล้วดั่งอัน เจ้าระสีคิมาสอนยังมันตอันชื่อว่า
หัตถิกันนะ มันตะ นั้นแก่อุเทนกุมมารแล เยี่ยง ๑ คิมาสอนดิดยังสายพิน ๓ อันนั้นด้วยคำว่าดังนี้ ดุราอุ
เทนกุมมารเจ้าจูงมาเรียนเอายังพินอันนั้นแล กับมันตอันนี้เทือะ พินแลมนต์แห่งคุอันเปนเหตุจกหือมึงได้ถึงยัง
สมปตติอันมากนิกชะแล เจ้าระสีกล่าวสนั้นแล้วคิสอนอุเทนกุมมารแล ในเมื่ออุเทนกุมมารเรียนเอาสาตรา
สิลมนตระอันชื่อ หัตถิกันนะ มันตะ กับทั้งพินอันชื่อว่าหัตถิกันนะ นั้นได้แล้วดั่งอัน เจ้าระสีผู้เปนพอนั้นมิไจมัก
ใครหืออุเทนกุมมารลองยังสาทหคุณเยี่ยงนั้นดั่งอัน มีในวันนี้จึงจกกล่าวเชิงอุเทนกุมมารว่าดังนี้ ดุรา กุมมารใน
วันนี้มึงจูงไพลองดูยังสาทหคุณอันคุหือแก่มึงคุหือรู้เทือะ ในเมื่อนั้น อุเทนกุมมารคิรับเอาคำเจ้า //

รสีแล้ว มันจึงเอาพินนั้นไฟจิบอยู่เหนือก้อนผาอันใหญ่ ๑ ในที่ป่าไกลแต่อาสมรบทนั้นเท่าใด อุ
เทนกุมมารคันไพลอยู่ที่นั้นแล้วอันจกใครรู้ยังสาทหคุณแห่งตนสนนั้นมึงจูงสวาดิยายมนต์บจกหือข้างทั้ง
หลายมานั้นดิดพินร็อกกล่าวว่าข้างอันอยู่ในป่าที่นี้จูงมาประสมขุมกันในที่นี้เทือะ ร็อกว่าสนนี้ ๓ ที ในขณะที่
บัดนั้นข้างทั้งหลายอันมากกวาร็อกตัวคิมในที่นั้นแล คันข้างทั้งหลายมาแล้วอุเทนกุมมารอันใครหือข้างแล่น
หนีเล่าจูงสวาดิยายมนต์อันหือข้างหนินั้นแล ดิดยังสายพินอันหือข้างหนินั้นแล ดิดแล้วคิร็อกกล่าวว่าข้าง
ทั้งหลายอันมาแล้วจูงหนิเทือะ ว่าอัน ๓ ทีในขณะที่นั้นข้างทั้งหลายคันไดอันสายพินนั้นคิเอากันแล่นหนีเสียแล
ในขณะที่เมื่อข้างทั้งหลายแล่นหนินั้นอุเทนกุมมารคิสวาดิยายมนต์ถ้วน ๒ นั้นเล่า ข้างทั้งหลายผุ่กันแล่นหนี
แล้วคิแปรหน้าคินเล็งดูอุเทนกุมมารนั้นมากกว่าเยี่ยแล่นเยี่ยเหลียวหลังแล อุเทนกุมมารรู้ว่าสาทหคุณคือน้อง
นั้นสมริทธิด้วยดั่งใจมักทุกอันแล้วจึงมาบอกแก่เจ้าระสีแล เจ้าระสีคิรู้สารทหคุณ //

ทั้งมารตั้งอยู่ในตนอุเทนกุมมารบวรมารชุนแล้ว ดั่งอัน เจ้าระสีจึงจกกับด้วยนางพระยาผู้เปนแม่แห่ง
อุเทนกุมมารว่าดังนี้ ดุรา นางบัดนี้สาตรคุณอันเปนเหตุจกหือได้แทนราชสมปตติพระยาตนพอนั้นคิตั้งอยู่
ในตนแห่งอุเทนกุมมารผู้เปนลูกแห่งนางนั้นคิบวรมารชุนแล บัดนี้นางจูงหือขร้าวสารแก่ลูกแห่งนางอันจกเมื่อ
เทือะ เมื่อนั้น นางพระยาไดยินคำแห่งเจ้าระสีแล้วอันจกหือขร้าวสารแก่ลูกตนดั่งอันนางคิจกกับด้วยลูกตนว่า
ดังนี้ ตาตะ ดุรา เจ้าลูกกรักแก่แม่เจ้าคิหากเปนลูกแห่งพระยาปรันตปอะอันอยู่ในเมืองโกสัมพีพันแล คุแม่นี่อัน

นกหัสติลิงค์ตัว ๑ หากมาชุดลงเฝ้าคุณแม่ในกาละเมื่อนั่งฝั่งแดดกับด้วยพระยาปรีดิ์ปะอันเปนพ่อแห่งเจ้าวัน
นั้น นกตัวนั้นเฝ้าแม่มาถึงที่นี้คุณแม่ก็จึงประสูติได้เจ้าคุณในที่นี้แล เหตุนั้นคนเจ้าได้เมื่อรอดเมื่อถึงเมืองแห่งเรา
แล้ว ตั้งอัน เจ้าคุณบอกขราสารแก่อามาตย์ทั้งหลายเทื่อะ ผิดว่า เขาบ่เชื่อคำแห่งเจ้านั้นเจ้าคุณเฝ้าหาญธำรงค์
กับฝ่ายตณะกัมพลนี้สำแดงหื้อเขาหันเทื่อะ แหวนธำรงค์ //

ลูกนี้หากเปนแหวนแต่ท่านพระยาทั้งหลายสืบสืบมาแต่ก่อนแล อามาตย์ทั้งหลายก็หันยังแหวนลูกนี้
ชุดนแล เหตุนั้นเจ้าคุณเมื่อสำแดงวัตถุ ๒ อันนี้แก่คนทั้งหลายเทื่อะ คนอันคนทั้งหลายก็หากจักเชื่อยังคำแห่งเจ้า
คุณะแล นางผู้เปนแม่คันหื้อขราสารแก่ลูกตนด้วยคำอันมีประการดังอันแล้วคื้อมเฝ้าลูกแห่งตนมาบังเหนือตัก
แห่งตนแล้วจูบชมตมพระหม่อมแล้วคื้อมเฝ้าเมื่อแล เมื่อนั้น อุเทนกุมमार อันจักเมื่อนั้นคื้อมเฝ้าเจ้าระสีว่า
ดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุณเหตุตั้งรื้อข้านี้เมื่อด้วยตีนอันเปล่าผู้ ๑ ผู้เดียวได้ชา เมื่อนั้น เจ้าระสีกล่าวมาดังนี้ ดุรา กุมमार
มึงจูงขึ้นไพน้อยอยู่เหนือกิ่งไม้อันสูงพอเพียงหลังช้างแล้วมึงจูงสวาดิธยายมนต์อันจักหื้อช้างมานั้นแล้วติดยงพิน
เทื่อะ คนอัน พระยาช้างตัว ๑ คื้อมหากจักมาแล้วน้อมหลังหื้อมึงขี่ชะแล คนขี่ช้างแล้วนั้นจูงขาบในหูช้างตัวนั้นว่า
ดุราเจ้าพระยาช้างมึงจูงเมื่อเอาราชสมบัติบ้านเมืองอันเปนของแห่งพ่อคุณนี้หื้อแก่คุณเทื่อะ สันใดแล จักหื้อคุณได้
เมื่อเปนพระยาในโกสัมพีพื้นนั้นเจ้าพระยาช้างจูงกะทำเทื่อะ มึงจูงกล่าวเชิงช้าง //

ตัวนั้นว่าดังนี้เทื่อะ ช้างตัวนั้นหากจักนำเอากุมमारเมื่อชะแล เจ้าระสีคื้อมกล่าวว่าเท่านั้นแล้ว คื้อมหื้ออุ
เทนกุมमारเมื่อแล อุเทนกุมमारรับเอาคำเจ้าระสีอันแล้วคื้อมเฝ้าเจ้าระสีแลนางพระยาตนเปนแม่แห่งตัวด้วยอัน
ครบอย่าแล้วคื้อมไปจากอาสมรสาละแล้วคื้อมขึ้นสู่ไม้ต้น ๑ อันบ่ต่ำบ่สูงพอเพียงหลังช้างแล้ว คื้อมสวาดิธยายมนต์
บทอันหื้อช้างมานั้นแล้วติดยงพินหื้อช้างมานั้นแล ในขณะยามนั้น เมื่ออุเทนกุมमारติดยงพินนั้นยังมีพระยา
ช้างตัว ๑ มีตนขาวเผือกทั้งมวรช้าง ๑ ผู้สำนักแห่งกุมमारนั้นคื้อมเฝ้าเรียงต้นไม้ต้นในเพื่อจักหื้อกุมमारขี่แล อุ
เทนกุมमारนั้นคันหันช้างเข้ามายังที่ใกล้ต้นไม้คื้อมเฝ้าจับเหนือหลังช้างแล้วคื้อมขาบยังที่ใกล้หูช้างว่าดังนี้ โกลา
หัตถิราช ดุรา เจ้าพระยาช้างคุณนี้หากเปนลูกแห่งพระยาปรีดิ์ปะอันในเมืองโกสัมพีพื้นแล บัดนี้พ่อคุณตายแล้ว
เจ้าพระยาช้างจูงนำเอาคุณเฝ้ากับด้วยบริวารแห่งท่านอันมากนั้ ท่านจูงเมื่อเอาราชสมบัติอันเปนของแห่งพ่อคุณ
นั้นหื้อแก่คุณเทื่อะ เมื่อนั้น พระยาช้างตัวนั้นได้ยินคำแห่งอุเทนกุมमारแล้วพระยาช้างคื้อมร้องเรียกหาช้างทั้งหลาย
//

ด้วยภาษาแห่งช้างทั้งหลายว่าดังนี้ อนเตา หัตถิ สหัสสนี หมูช้างทั้งหลายอันมากกว่าร้อยกว่าพันตัว
สนิ ปติ สู่จูงมาประสมชุมนุมกันในที่นี้กันนักเทื่อะ ในขณะนั้น หมูช้างทั้งหลายอันมากกว่าพันตัวคื้อมมาสู่ที่นี้ พระ
ยาช้างตัวนั้นหันหมูช้างทั้งหลายฝูงนั้นอันเฝ้าแก่มาจิมหมูช้างทั้งหลายเยื้อง ๑ ลูกช้างคื้อมมากนั้ พระยาช้าง
ตัวนั้นจึงร้องว่าแก่ช้างทั้งหลายด้วยภาษาแห่งทั้งหลายว่าดังนี้ ดุรา ช้างทั้งหลายฝูงเฝ้าแก่คื้อม ลูกช้างทั้งหลาย
อันยังหนุ่มยังน้อยจูงเอากันหนีคื้อมเทื่อะ ช้างทั้งหลายฝูงปานกลางจูงเอากันมาประสมชุมนุมในที่นี้พลัน
นักเทื่อะ เมื่อนั้นช้างทั้งหลายฝูงแก่แลลูกช้างทั้งหลายฝูงนั้นคื้อมเอากันกลับคื้อมเสียงแล ช้างทั้งหลายฝูงปาน

กลางคัมภีร์ประชุมชุมนุมกันในที่ใกล้แห่งพระยาช้างตัวนั้นมากกว่าพันตัวแล อุเทนราชกุมมาร คั้นว่าช้างทั้งหลายมาชุมนุมกันแล้วคัมภีร์เอาหมู่ช้างทั้งหลายอันมากนักเปนบริวารเมื่อสู่เมืองโกสัมพีแล คั้นอุเทนกุมมารเอาหมู่ช้างทั้งหลายมาถึงเมืองโกสัมพีแล้ว คั้นไพร่อดบ้านที่ใดตั้งอันกุมมารคัมภีร์เรียกเอาคนทั้งหลายมาเปนบริวารดังนี้
ดูรา //

คนทั้งหลาย คูนีหากเปนลูกพระยาปรีดิ์ปะแปแล ผิดว่า ท่านทั้งหลายยังมิใคร่ได้ข่าวของแต่สำนักคูดังอัน จึ่งเปนบริวารแห่งคูดุเหาะ เมื่อนั้น คนทั้งหลายอยู่อยู่จันตะบ้านนอกได้ยินคำแห่งอุเทนกุมมารร้องเรียกเอานั้น คนทั้งหลายอันมากกว่าพันคนคัมภีร์เปนบริวารอุเทนกุมมารแล ในเมื่อคนทั้งหลายมาเปนบริวารแห่งกุมมารอันมากดังอัน อุเทนกุมมารนั้นจึงเอาหมู่ไพร่พลทั้งหลายฝูงนั้นไปเถิงเวียงรอดทุกเบื้องทุกพาย คั้นอุเทนกุมมารเมื่อรอดเวียงคัมภีร์ตั้งอยู่พายนอกเวียงแล้วจึงใช้คนเข้าไปบอกแก่เสนาทั้งหลายด้วยคำสั่งว่าดังนี้ ดูรา เพ็นมิงจึ่งไปบอกแก่เสนาทั้งหลายว่าดังนี้ บัดนี้ลูกพระยาปรีดิ์ปะแปเจ้ามารอดมาถึงที่นี่แล้วแล ท่านทั้งหลายจึ่งออกไปต้อนรับคูดุเหาะ มิงจึ่งเข้าไพบ้างคัมภีร์คูดุเหาะ คนใช้ผู้นั้นรับเอาคำแห่งอุเทนกุมมารแล้วคัมภีร์เข้าใส่พายในเสียงด้วยปะตูน้อย คั้นเข้าไพบ้างคัมภีร์บอกแก่เสนาอำมาตย์ทั้งหลายอวยดังคำอันอุเทนกุมมารสั่งนั้นแล เมื่อนั้น อำมาตย์ทั้งหลายได้ยินคำอันนั้นแห่งคนใช้แล้วเขาคัมภีร์เชื่อด้วยคำว่าดังนี้ ลูกพระยาปรีดิ์ปะแปนี้มี //

สักคน เท้าเมื่อนางเทวียังวันนั้นนางเทวีนั้นทรงคัมภีร์แล้วอันนักษัตรลึงค์หากเอาไพบ้างแล นอกนั้นนางพระยาผู้ใดแลจักเห็นทรงคัมภีร์อันบ่มสักคนแล เหตุตั้งชื่อว่าเปนลูกแห่งพระยาปรีดิ์ปะแปอันชา อำมาตย์ทั้งหลายคัมภีร์ยังสั่งกาด้วยคำว่าไพบ้างนั้นมากนักแล เมื่อพายลุนอำมาตย์ผู้ ๑ มีประหยาสะหลาดนักจิงกระนิงใจว่าดังนี้ ผิดว่ากุมมารผู้นั้นว่าเปนลูกพระยาปรีดิ์ปะแปแต่ตั้งอัน คูดุหากจกรู้ชา ผิดว่ามีสักขีตั้งอันคัมภีร์เพ็งเชื้อแล ผิดว่าหากสักขีบ่ได้คัมภีร์เชื้อแล อำมาตย์ผู้นั้นว่าเพ็งสนั่นนั้นมันคัมภีร์กล่าวเชิงคนใช้ผู้ ๑ เพื่อจักไปถามคุดำทั้งมวแต่ต้นถึงปลายตั้งอัน จิงกล่าวเชิงชายผู้นั้นว่าดังนี้ ดูรา เพ็นมิงจึ่งออกไปถามคุดำทั้งมวเชิงราชกุมมารผู้นั้นว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคูดุ เจ้าว่าเปนลูกพระยาปรีดิ์ปะแปว่าอันแท้นชะรือ แต่ก่อนนางผู้ใดเปนแม่แห่งเจ้าคูดุอันชา บัดนี้เจ้าคูดุพ้อยลูกแต่ประหลาดใดมาอันชา ผิดว่าเจ้าคูดุเปนลูกแห่งพระยาปรีดิ์ปะแปแต่ตั้งอัน สักขีอันใดพ้อยยังมีแก่เจ้าคูดุเจ้าคูดุจักให้อันชาทั้งหลายเชื่อยังคำว่า ปุตโต ปรีดิ์ปะแปไป ราช //

ด้วยเหตุอันใดชา ผิดว่ามีตั้งอันเจ้าคูดุจึ่งสำแดงให้อันชาได้เห็นคูดุเหาะ คนใช้ มิงจึ่งถามยังกุมมารผู้นั้นด้วยคำเป็นดังคูดุกล่าวนี้คูดุเหาะ ผิดสักขีอันใดอัน ๑ มิงจึ่งเอามาหาทุทั้งหลายคูดุเหาะ เมื่อนั้น คนใช้ผู้นั้นรับเอาคำแห่งอำมาตย์แล้วคัมภีร์ไปถามเชิงอุเทนกุมมารด้วยตั้งคำอำมาตย์หากสั่งนั้นช้วนแล เมื่อนั้นอุเทนกุมมารได้ยินคำแห่งผู้ชายอันอำมาตย์หากใช้ให้ออกมาถามเชิงตนสนั่นนั้น อุเทนกุมมารคัมภีร์บอกยังคนใช้ว่าดังนี้ ดูรา คนใช้ คูนีคัมภีร์เปนลูกแห่งพระยาปรีดิ์ปะแปตนเปนเจ้าแห่งสุทนต์ทั้งหลายดีหลีแล นางพระยาผู้เปนแม่แห่งคูนีเมื่อทรงคัมภีร์วันนั้นอันนักษัตรลึงค์หากเอาไพบ้างส่วนคูนีคัมภีร์กุมมารผู้นั้นอยู่ในท้องแห่งนางพระยาผู้นั้นแล นางผู้นั้นบัดนี้คัมภีร์ยังอยู่ในป่าพันแล ที่นี้คูดุรู้ว่าพ่อคูดุละราชสมบัติเสียแล้ว คุมมาเพื่อว่าจักเอาสมบัติแห่งพ่อคูดุแล ผิดว่าอำมาตย์ทั้งหลายบ่

เขื่อยังคำแห่งคุณนั้นมึงจูงเอาฝารัตตะนงกัมพลผืนนี้กับแหวนธำรงค์ลูกนี้เมื่อหื้อแก่อำมาตย์ทั้งหลายดูเทือะ คีหาก
เปนแหวนแห่งท้าวพระยาทั้งหลายสืบสืบมาแต่ก่อน //

ตราบต่อเท่าถึงพ่อคุณนี้แล แม่นรัตตะนงกัมพลผืนนี้คีคีคีหากเปนผ้าสไบแห่งนางเทวีผู้เปนแม่แห่งคุณนั้น
แล มึงจูงเอาเมื่อหื้ออำมาตย์ทั้งหลายเห็นเทือะ เขาคียังจู้จักบ่อย่าชะแล วิตวา คันว่ากล่าวแล้วคีเอาแหวน
ธำรงค์กับทั้งฝารัตตะนงกัมพลผืนนี้หื้อแก่คนใช้เอาเมื่อหื้อแก่อำมาตย์ เมื่อนั้น คนใช้ผู้นั้นคีรับเอาฝารัตตะนงกัมพล
กับทั้งแหวนธำรงค์ลูกนั้นแต่มีอุเทนกุมมารแล้ว มั่นคีเอามาหื้อแก่อำมาตย์ทั้งหลายแล้ว บอกกริยาคำทั้งมวร
ด้วยตั้งคำอุเทนกุมมารหากจากราจันทุกอันแก่อำมาตย์ทั้งหลายแล เมื่อนั้น อำมาตย์คันทันแหวนธำรงค์ลูกนั้น
กับทั้งฝารัตตะนงกัมพลผืนนี้ดั่งอันอำมาตย์ทั้งหลายคีจู้จักแหวนธำรงค์แลฝารัตตะนงกัมพลผืนนี้แพ้ เยื่อง ๑ อา
มาตย์ทั้งหลายได้อินคำคนใช้นั้นเปนอันแจ้งแกใจนักเขาจึงจกกันว่าดังนี้ ดูรา ชาวเราทั้งหลายราชบุตต์ตนนี้
เปนลูกแห่งพระยาเจ้าเราเพียงแท้บสงไสรแล บิไซคนผู้อื่นแล บัจกลบถลายเราสักอันแล เหตุใดว่าอันชา แหวน
ธำรงค์ลูกนี้คีคี ผ้า //

รัตตะนงกัมพลผืนนี้คีคี คีหากเปนของแห่งพระยาเจ้าเราเกิดก่อนแท้ดีหลีแล เหตุนี้ท่านทั้งหลาย
อย่าได้สงไสรเชิงราชบุตต์ตนนี้สักอันเทือะ อำมาตย์ทั้งหลายจากราจันคันทันเปนคำอันนิ่งอันเดียวแล้วจึงหื้อไชปะตุ
เวียงแล้วอำมาตย์ทั้งหลายคีเอาสสะบริวารอันมากนักรอไฟตอนไฟรับเอาอุเทนราชกุมมารหื้อเข้ามาสู่พวย
ในเวียงแล้ว อำมาตย์ทั้งหลายคีอุสสาภิเสกยังอุเทนกุมมารหื้อเปนท้าวพระยาในเมืองโกสัสมิพิทังมวรแล ส่วนอุ
เทนกุมมารได้เปนท้าวพระยาในเมืองโกสัสมิพิทังมวร สันนั้นคีปรากฏแก่คนทั้งหลายว่าพระยาอุเทนราช วันนั้นคี
มีแล อันนี้เปนอุปัตติอันพระยาอุเทนได้มาเปนพระยาในเมืองโกสัสมิพิทังมวรแล ปรีเฉพ่านี้อันก่อนแล อับปะ ฐฎฐ
ปะนะ ทูพภิกเข ชีวิตุ อัสสโกนเต เอยโกนเตหะละ โจนามะ มนุสโส กาลินามะ ตรุณบุตตะ ภริย อทายะ กัสสิม
พี คันทวา ชีวิสสะ มาติ ปาเลย กเหตวา นิกขมิ อหิवा ตกโร เคนะ มหาชนเปมิ มรันเต //

นักขมติ วทันติ เอยเต คัจฉันตา ปาเลยยะ ปริกขิณะ ขุททาภิกุตา ทารกั วิหิตุนะ สักขิสุง ในกาละเมื่อ
อุเทนราชกุมมารได้เปนท้าวพระยาในเมืองโกสัสมิพิแล้วดั่งอัน เมื่อนั้นเมืองอัลละกะปะระฐฎฐะนั้นเกิดเปนทุพ
ภิกขะ คือว่า ไข้แห่งนักเยื่อง ๑ ไข้ห่าทั้งหลายคิตกในบ้านในเมืองที่นั้น คนทั้งหลายตายเปนอันมากนักรแล ใน
เมื่อ สัตถะกะโยยะแล เกิดมีสันนั้น เมื่อนั้น ยังมีชายผู้ ๑ ชื่อว่า โกตุหล มั่นคียูในเมืองอัลละกะปะระ นั้น ชายผู้
นั้นมั่นคิบ่อาจเพื่อว่าจักเลี้ยงชีวิตในบ้านเมืองที่นั้นได้ มั่นคีเอามันมั่นผู้ชื่อว่า กาลี นั้นกับทั้งลูกแห่งมันผู้ ๑
ยังหน้อยนักรค้อออกไฟจากบ้านเมืองอัลละกะปะระ เพื่อว่าจักไฟสู่เมืองโกสัสมิพิแล ขาทั้ง ๒ ไฟด้วยหนทางเปนอัน
ยิ่นยาวคราวไกลนัก มีเข้าไต้เข้าถางหากเลี้ยงแล้วคิเปนอันทุกขะเวทนาด้วยอันอยากรเข้านัก ขาทั้ง ๒ อันยังอุม
เอาลูกแห่งตนไฟสันนั้นคิเปนอันเปลี่ยนวานกันอุม คันผู้พื่อนันอุมไฟแล้ว คันพักลำบากแล้วคิหื้อกุมมารน้อยนั้น
แก่นางผู้แม่อุมไฟเล่า คันผู้แม่พัก //

ลำบากก็หื้อแก่ผู้พ่อเล่าด้วยอันเปลี่ยนวานกันเอากุมमारผู้เปนลูกนั้นไฟด้วยประการสนั่นแล ในกาละ
นั้นชายผู้ชื่อว่าโกตุหล นั้นได้ยินลำบากรักมันจึงกล่าวเชิงเมียแห่งตนว่าดังนี้ ดุรา นาง ราทั้ง ๒ นี้เปนอันลำบาก
ด้วยอันอยากเข้านักในเมื่อราทั้ง ๒ ยังมีชีวิตตั้งอัน คียังจักได้ลูกชะแล ราทั้ง ๒ ทอดเสียยังลูกกุมमारผู้หนึ่งในที่ใด
ที่ ๑ แล้ว หนีไฟเทือะ เมื่อนั้น นางกาลิ ผู้เปนแม่นั้นมีใจอันรักลูกนักกับขาดจักหื้อทอดเสียได้มันกล่าวเชิงผัวแห่ง
มันว่าดังนี้ ดุรา เจ้า ในเมื่อคูแลยังมีชีวิตคดียี้ ลูกยังมีชีวิตคดียี้ คูคืบทอดเสียได้แล้วว่าอัน พ้อยไฟถึงพายหน้าเล่า
ดั่งอัน ชายผู้เปนผัวนั้นยินลำบากมากนักร้อย กล่าวเชิงเมียแห่งมันว่าจักทอดกุมमारผู้หนึ่งเสียใจๆ ดั่งอัน นางผู้
เมียคียังห้ามคำอันนั้นบ่หื้อทอดเสียได้ เหตุรักลูกนักกุมमारน้อยผู้หนึ่งอันพ่อแลแม่ ปรีบัติติ ปยะ มาโน หาก
เปลี่ยนวานกันอ้อมเอาแลคนแลเทือะ สันนั้นเปนอันลำบากรัก ในเมื่อผู้พ่ออ้อมดั่งอันกุมमारผู้หนึ่งกลับไฟในมือ
แห่งผู้พ่อนั้นแล โกตุหล ผู้หนึ่งเปนพ่อ //

รู้ว่ กุมमारถึงเชิงอันหลับไฟแล้วดั่งอัน จิงหื้อนางผู้เปนแม่นั้นไฟก่อนพวยหน้าน้อย ๑ ชายผู้หนึ่งมันคื
เอากุมमारนั้นหื้อนอนอยู่เหนือเพี้ยไม้ไต้ครุ่มไม้แห่ง ๑ แล้วมันคืไฟตามหลั่นแม่มันแล เมื่อดั่งอันนางกาลิผู้เปน
แม่นั้น นิวัตตะ ตวา คืแปรหน้าเล็งดูบ่หันลูกแห่งตนนางจึงถามชายผู้ผัวว่าดังนี้ ดุรา เจ้าลูกรักยังไหนอันชา โก
ตุหล จิงกล่าวว่าดังนี้ ดุรา นาง ลูกมิงนั้นอันคูหากละไว้ในครุ่มไม้ไฟยหนึ่งพันแล้วแล นางกาลิได้ยินคำแห่งผัว
แล้วคืตือกร้องไห้วเจ้าพ้อยหื้อข้าพลัดพราวจากลูกแห่งชาอันชา ผีว่าเจ้าบ่คืนไฟเอาลูกข้ามาดั่งอัน คูไฟกับ
ด้วยมิงชะแล มิงจูงไฟพอมิงเทือะ แม่นคืคืคียี้จักตายในป่าที่นี้กับด้วยลูกคูชะแล มิงจูงคืนไฟเอาลูกคูมาก่อน
เทือะ ในเมื่อนางกาลิหากจาคืนไฟเอากุมमारผู้หนึ่งมาใจๆ ดั่งอัน ส่วนชายผู้หนึ่งมันคืเล่นคืนไฟเอากุมमारนั้นมา
หื้อแก่นางผู้เปนแม่เล่าทันแล คันโกตุหลคืเอาลูกมาแล้วดั่งอัน เขาทั้ง ๓ พ่อแม่ลูกคืไฟด้วยลำดับหนทาง คื
ไฟรอดไฟถึงบ้าน //

กระกุลโคบาลอัน ๑ อันมีพายนอกเวียงโกสัมพินันแล นายโคบาลคหบดีเสฏฐิผู้หนึ่งยอมเลี้ยงวัวเลกัว
แม่ทั้งหลายไว้มากนักบ่อาจจักคณนาได้เพื่อประโยชน์ด้วยน้ำนมวัวอัน ๑ ประโยชน์ด้วยลูกวัวแล โคบาล
คหบดีเสฏฐิผู้หนึ่งอุปฐากรักสาพระปัจเจกพุทธเจ้าตน ๑ เถิงกาละเมื่อเข้าพระปัจเจกเจ้าตนนั้นยอมมาสันเข้า
ในเรือนโคบาลเสฏฐิผู้หนึ่งชวนบ่ขาดสักวัน แล้วท่านเสฏฐิผู้หนึ่งยอมจำนำแต่น้ำนมวัวคดียี้ เข้าก่อนคดียี้ หื้อทาน
แก่พระปัจเจกเจ้าชวันแล พระปัจเจกเจ้าตนนั้นคันสันเข้าแล้วคืกะทำ ภัตตะ นูโมทนา หื้อเปนมิงคละแก่คหบดี
เสฏฐิผู้หนึ่งแล้วจิงเมื่อสู่ที่อยู่ตนคืทุกที่แล คันว่าเถิงกาละเมื่อสวายท่านเสฏฐิผู้หนึ่งยอมอุปฐากพระปัจเจกเจ้า
ตนนั้นเถิงที่อยู่แล้วแล ๓ ที่บ่ขาดแล เยื่อง ๑ ท่านเสฏฐิผู้หนึ่งอุปฐากพระปัจเจกเจ้ามาแล้วคืไฟเผาคันพระยา
เล่าแล เสฏฐิผู้หนึ่งยอมกะทำกรียาอาการดั่งทุกที่แล ในวันอันเขา ๓ คนแม่ลูกบ้านโคบาลคหบดีเสฏฐิผู้หนึ่ง ยาม
นั้นคืเปนกาละอันยังเข้าพอ //

กาละอันเข้าสู่กว่าอันคืว่า พอกาละอันแตงหื้อทานแก่พระปัจเจกเจ้าแล้วคือ้อมว่าจักตากินเข้าว่าอันคียัง
ว่าแล โคบาลเสฏฐิผู้หนึ่งหันยังเขา ๓ คนพ่อแม่ลูกอันเปนอาคันตุกะเทียวทางมารอดอันลำบากด้วยอันอยากเข้า

สนั่น จิ้งจกถามเชิงเขา ๓ คนพ่อแม่ลูกว่าดังนี้ ดูรา ท่านทั้ง ๓ ลูกแต่ประเทศที่ใดมารอดมาถึงบ้านคุณี่อันชา
โกตุหลผู้เปนพ่อแห่งกุ่มมารนั้นค้บอกคำทั้งมวแต่ตันถึงปลายแกโคบาลเสฏฐีผู้้นชอันแล เมื่อนั้นโคบาลเสฏฐี
ไดยินคำว่ากลัวแต่ไยยะอันจกตายด้วยอันอยากเข้านั้นแล มาสนั่นท่านเสฏฐีค้มีใจอินดูกรุณาเชิงเขา ๓ คนนั้น
มากนักจิงจกแต่ยังเข้าแลน่านมนั้นหื้อแก่เขา ๓ คนพ่อแม่ลูกนั้นแล คันได้เข้าแลน่านมวแต่โคบาลเสฏฐีนั้น
แล้ว นางกาลิผู้เปนเมียนั้นค้เว้นเข้านั้นหื้อแก่โกตุหลผู้เปนผัวนั้นกินก่อนด้วยคำว่า ดูรา เจ้าจิงกินเข้าอันนี้ตาม
เพิงใจแห่งเจ้าเทือะ คูเยียกินเมื่อพายลุนชา ว่าอัน แล้วมันค้เว้นหื้อแก่โกตุหลนั้นกินก่อนแล //

เมื่อพายลุนมันค้จิงจกกินเข้านั้นแล ส่วนโกตุหลนั้นมีอันอยากเข้านักเหตูปได้กินเข้าเสี่ยงกละอันนาน
นัก คันว่ามันได้กินเข้าแลน่านมวอันนั้นแล้ว ค้กินตามอันเพิงใจแห่งมันแล ส่วนโคบาลเสฏฐีนั้นค้แต่งเข้าหื้อ
แก่เขา ๓ คนพ่อแม่ลูกแล้วค้กินเข้าอันนั้นเมื่อพายลุนแล ในขณะที่โคบาลคหบดียังนั่งกินเข้านั้นยังมีแม่หมา
ตัว ๑ อันเกิดในเรือนนั้นแม่หมาตัวนั้นค้มานั่งอยู่พายไต้ช่องอันท่านเสฏฐีนั่งนั้นแล ท่านโคบาลนั้นคันหันแม่
หมาตัวนั้นมาอยู่ในที่นั้นท่านเสฏฐีค้ป็นเข้ากับน่านมวจำเรียวทอดหื้อแก่แม่หมาตัวนั้นกินตราบต่อเท่าอันมัน
อิมแล โกตุหล อันกินเข้าอิมนักพันประหมานบ่อาจจกห้ามไฟทองแห่งตนได้ กินอิมค้ต้องนักมันค้นั่งอยู่เล้งดู
นายโคบาลเสฏฐีกินเข้านั้นเยื่อง ๑ มันค้มาเล้งดูแม่หมาตัวนั้น อันคหบดีหากป็นเข้าน่านมวจำเรียวหื้อกินสน
นั้น โกตุหลนั้นจิงกระนิงใจว่าดังนี้ อัย สุนักโซ แม่หมาตัวนี้รอยมีบุญมากนักชะแล เหตุมันได้กินเข้าอันมีสภาวะ
ดังนี้ทุกวันแล โกตุหล //

กินเข้าอิมพันประหมานค้ต้องนักนั่งอยู่ กระนิงถึงแม่หมาตัวนั้นมันค้เอาแม่หมาตัวนั้นเปนอาจิน
นะกัมมอยู่ตราบต่อเท่าเสี่ยงวันคำแล้ว ถึงกลางยามเมื่อเที่ยงคืนนั้นไฟทองบ่อาจจกหื้ออาหารย่อยได้มันค้จติ
ตายได้มาเกิดเข้าต้องแม่หมาตัวนั้นแล ในกาละเมื่อรุ่งเช้าวันลุนนั้นนางกาลิผู้เปนเมียนั้นกะทำส่งสการเลิกซาก
โกตุหลผู้เปนผัวนั้นแล้ว มันกะทักกัมมอันกินจ้างเซ่งนายโคบาลเสฏฐีนั้นได้เข้าสานประหมานเครง ๑ มันค้มา
หุหื้อสุกค้แล้วค้ใส่บาตพระปัจเจกเจ้าในกาละเมื่อเข้านั้นแล นางกาลินั้นค้กล่าวเซ่งพระปัจเจกเจ้าว่าดังนี้ ข้า
แก่พระปัจเจกเจ้า อันภาละทานอันนี้จิงไพรอดไฟถึงผัวข้าผู้ชื่อว่าโกตุหล อันตายนั้นหื้อได้เสวยผละแห่งทาน
อันนี้เทือะ นางกาลิหื้อทานแลอุทิสหื้อไฟถึงผัวตนแล้วสนั่น เมื่อพายลุนมันจิงกระนิงใจว่าดังนี้ ในเมื่อพระ
ปัจเจกเจ้าแลมาสนั่นเข้านั้นค้เพิงอยู่กะทำกินจ้างแห่งท่านเสฏฐีที่นี้แล คูอยู่ที่นี่ค้จิงจกมีผละแควนมากนักเหตุ
พระปัจเจกเจ้าค้ยัง //

มาทุกวันบ่ขาด คูนี้แม่นมีเซยยะธัมมอันชอบค้ดี คูยังจักได้หื้อทานแก่พระปัจเจกเจ้าแม่นบมีค้ดี คูค้ยัง
จักได้ไหว้ทุกวันเยื่อง ๑ คูค้จักได้เปนเวยยาวจณกัมม ค้ออันใช้สอยแก่ท่านเสฏฐีนี้แล ในเมื่อพระปัจเจกเจ้ามา
สนั่นค้จกเปนผละแก่คูมากนักแล เหตุนั้นควรคูอยู่ในสำนักแห่งท่านโคบาลที่นี้แล กระนิงใจสนั่นแล้ว ตั้งแรก
แต่นั้นไปมันค้เทียรยอมอยู่กินจ้างในสำนักท่านนายโคบาลเสฏฐีที่นั้นค้มีแล แม่หมาตัวนั้นถึงระดูประสูติลูกได้
ลูกตัว ๑ แล้วคันหมาตัวนั้นประสูติได้ลูกดังอัน นายโคบาลผู้้นค้เอาแม่วัวตัว ๑ ไว้ เอาน่านมวหื้อแก่ลูกหมา

ตัวนั้นกินทุกวันแล นจิริสเสวะ บ่บานเท่าใด ลูกหมาตัวนั้นค้แข็งอันขึ้นใหญ่แล ในกาละเมื่อพระปัจเจกเจ้ามาสัน
เข้าในเรือนที่นั้น พระปัจเจกคั่นสันเข้าแล้วยอมหื้อก่อนเข้าแก่ลูกหมาตัวนั้นกินทุกวันแล ลูกหมาตัวนั้นอาไสร
แข็งก่อนเข้าแห่งพระปัจเจกเจ้านั้นลวดมีลิเนหาอันรักในพระปัจเจกเจ้าตนนั้นแล มีในกาละวัน ๑ ส่วนนาย
โคบาลเสฏฐิ์นั้นจักไฟสู่สำ //

นักแห่งพระปัจเจกเจ้านั้นมันค้เอาลูกหมาตัวนั้นไฟจิม คั่นไฟเถิงที่อันเนื้อกล้ากระนองดั่งอันคหบดีผู้
นั้นยอมเอาไม้ตีแผ่นดินแลครุ่มไม้ทั้งหลายเพื่อหื้อเนื้อทั้งหลายหนีแล ในขณะเมื่อ ๑ คหบดีตียังครุ่มไม้ั้นหมา
ตัวนั้นค้กะทำยังเสียงเยียสีกสีกสนั่นนั้นหากเปนปกกติแห่งลูกหมาตัวนั้นแล นายโคบาลผู้ันรู้สัญญาอันเนื้อกระ
นองทั้งหลายหนีแล้ว จึงไฟสู่สำนักแห่งพระปัจเจกเจ้าแล คั่นท่านเสฏฐิ์เข้าไฟไหว้พระปัจเจกเจ้าแลจึงกล่าวว่คำ
ดั่งนี้ว่า ข้าแก่เจ้าคุ ในกาละเมื่อเช้า ผิว่ากิจจะแห่งข้ามี บ่มารธนาเจ้าคุได้ดั่งอันข้าหากลักโขงหืมาตัวนี้ราธนา
เจ้าคุชะแล คั่นลูกหมาตัวนี้มาเมื่อใดดั่งอันเจ้าคุจุงรู้สัญญาอันนี้แล้วแลเมื่อเทื่อ คั่นไหว้พระปัจเจกเจ้าตนนั้น
หื้อรู้สัญญาอันมันจักใช้ลูกหมาตัวนั้นแล้ว ค้มาสู่บ้านแห่งตนแล แต่นั้นไฟหนึ่งบ่บานเท่าใดในวัน ๑ นายโคบาล
นั้นบได้ไพราธนาพระปัจเจกเจ้าเหตุกิจจะมีมาก จากบด้วยหมาตัวนั้นนี้ดังนี้ ดูรา ลูก มิงจุงไฟนำเอาพระ
ปัจเจกเจ้าแห่งเรามาสันเข้าในเรือนที่เทื่อ เมื่อนั้น ลูกหมาตัวนั้น //

ได้ยินคำเจ้าแห่งตนนั้นมันค้แล่นไฟเถิงที่อันเจ้ามันค้ครุ่มไม้แลแผ่นดินนั้น มันค้ยังอยู่ในที่นั้นเท่าประ
มาณ ๓ ทีแล้วมันรู้ว่เนื้อกระนองทั้งหลายแล่นหนีแล้ว มันจึงเข้าไฟสู่อาวาสแห่งพระปัจเจกเจ้าแล คั่นเข้าไฟ
แล้วมันค้มาหอนในอาวาสพระปัจเจกเจ้าสำแดงหื้อพระปัจเจกเจ้ารู้อันมาแห่งมันแล้ว มันจึงเข้าไฟนอนอยู่แทบ
ประตูปณณสาลาแห่งพระปัจเจกเจ้าแล พระปัจเจกเจ้าเมื่อรุ่งเช้านั้น คั่นกะทำสรีระกิจจะทั้งมวลแล้ว มาแขวด
กฎหมายรู้กาละอันควรแล้วค้จึงออกไฟจากปณณสาลาแล ในขณะเมื่อพระปัจเจกเจ้าออกไฟนั้น ลูกหมาตัวนั้น
เท่าแล้วค้แล่นไฟก่อนหน้าพระปัจเจกเจ้าแล พระปัจเจกเจ้าจักไครลองดูใจแห่งลูกหมาตัวนั้นดั่งอันไฟพายหน้า
เถิงหนทาง ๒ อัน อัน ๑ เปนหนทางอันจักเมื่อสู่บ้านโคบาลเสฏฐิ์ อัน ๑ เปนหนทางไฟสู่ที่อื่น พระปัจเจกเจ้า
คั่นไฟเถิงที่นั้นค้บไฟด้วยหนทางอันจักเมื่อสู่บ้านโคบาลนั้น พระปัจเจกเจ้าค้แสร้งไฟด้วยหนทางอันอื่นนั้นแล
ลูกหมาตัวนั้น อันไฟก่อนหน้าพระปัจเจกเจ้านั้นคั่นเถิงหนทาง ๒ อันที่นั้น มันค้แปรหน้าคั่นเล็งดูพระปัจเจก //

เจ้า คั่นหันพระปัจเจกเจ้าบไฟด้วยหนทางอันมาหาบ้านเจ้าตนนั้น พ้อยไต้ไฟด้วยทางอันอื่นนั้นลูกหมา
ตัวนั้นจึงกระนิงใจว่รอยพระปัจเจกเจ้านี้ไสใจว่หนทางอันนั้นชะแล มักว่หลงหนทางชะแล คั่นมันกระนิง
ด้วยใจแห่งสัตตตริจฉานสันนั้นแล้วมันค้แล่นคั่นไฟยืนอยู่ขวางหนทางพายหน้าพระปัจเจกเจ้าไว้บหื้อพระ
ปัจเจกเจ้าไฟด้วยหนทางอันนั้น พระปัจเจกเจ้าค้ยังบ่พังแล ล่วงไฟก่อนลูกหมาตัวนั้นแล้ว ลูกหมาตัวนั้นหันพระ
ปัจเจกเจ้าบคั่นมาสู่หนทางอันนั้นแล ยังลวงไฟสันนั้นมันจึงมาคาบ นิว่า สักกณณ ในแจ้งผ้าสะบงแห่งพระ
ปัจเจกเจ้าชักหื้อคั่นมาสู่หนทางอันเมื่อสู่บ้านเจ้าแห่งมันนั้นแล เมื่อดั่งอัน พระปัจเจกเจ้าค้ไฟสู่หนทางอันเมื่อ
หาบ้านนานโคบาลนั้นด้วยอันลูกหมาตัวนั้นหากชักคั่นมานั้นแล ดังแรกแต่กาละนั้นไฟบ่บานเท่าใดยังมีในวัน ๑

นายโคบาลเสกฐิผู้นั้นหันผ้าพระปัจเจกเจ้าเป็นอันแก่นักม้นคั้งหื้อผ้าขาวผืน ๑ เปนทานแก่พระปัจเจกเจ้าเพื่อจักเปนผ้าจีวรแล เมื่อนั้น พระปัจเจกจึงกล่าวเชิงโคบาลเสกฐินี้ว่าสนี่ ดุรา //

อุบาสก ผ้าผืนนี้อันอุบาสกหากหื้อด้วยสัทธาเราศักจักไฟสุปาหิมมวันต์กะทำหื้อเปนผ้าจีวรแล้วจูงนุ่งทรงหื้อได้อานิสงส์แก่อุบาสกชะแล เมื่อนั้น โคบาลเสกฐิก็หื้อพระปัจเจกเจ้าว่าตังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ ขอเจ้าคุจูงกะทำผ้าผืนนี้เทือ เจ้าคุอย่าว่าจักไฟสุปาหิมมวันต์เทือ พระปัจเจกเจ้ากล่าวว่าสนี่ ดุรา อุบาสก ผ้าผืนนี้อันเราผู้เดียวบ่อาจเพื่อว่าจักกะทำหื้อเปนผ้าจีวรในที่นี้ได้แล เหตุไคว่าอันชา เราเอาผ้าผืนนี้ไฟถึงปาหิมมวันต์แล้วตังอัน พระปัจเจกเจ้าทั้งหลายก็จักช่วยตัดช่วยย้อมหื้อแล เหตุตังอันควรเราไฟในที่นั้นแล เมื่อนั้น โคบาลเสกฐิบ่อาจจักห้ามพระปัจเจกเจ้าได้มันจึงกล่าวว่าตังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ ผิว่าเจ้าคุกะทำในที่ตังอันเจ้าคุไฟว่าจักอยู่ในปาหิมมวันต์นั้นหื้อนานนักกว่าเช่นเทือ เจ้าคุเยียบกับคีนมาพลันเทือ เมื่อโคบาลแลพระปัจเจกเจ้ายังจากันสนั่นลูกหมาตัวนั้นคียงนอนอยู่ในที่ใกล้คี่ไดยินคำอันนั้นแล พระปัจเจกเจ้าอันจักไฟสุปาหิมมวันต์คี่สังโคบาลเสกฐิว่าตังนี้ ดุรา //

อุบาสกท่านจูงอยู่เลี้ยงชีวิตตนด้วยอันชอบธรรมเทือะ อันใดจักเป็นหนทางเมื่อสู่สวรรค์เทวโลกนั้นท่านจูงปฏิบัติตามคองแห่งอริยะเจ้าเทือะ อันใดแลจักได้ไฟเกิดในอบบายภูมินั้นจูงเว้นเทือะ พระปัจเจกเจ้าหื้อโอวาทคำสอนแก่นายโคบาลเสกฐิท่านนั้นแล พระปัจเจกเจ้าคี่สะหยังขึ้นสู่อากาศ คันธะมาทนะ ภิมุโข อว่วยหน้าสับเพราะสู่เขาคันธมาทนะแล้วคี่หนีไฟแล ในขณะเมื่อพระปัจเจกเจ้าสะหยังขึ้นอากาศนั้นลูกหมาตัวนั้นหันพระปัจเจกเจ้าขึ้นไฟสู่อากาศรู้ว่จักหนีไฟส้นั้น คีมาเห่าหอนเชิงอัน อินดูพระปัจเจกเจ้า ในเมื่อพระปัจเจกเจ้าหนีไฟพันวิโสราแล้ว ลูกหมาตัวนั้นคี่อกแตกตายเหตุมีสินหารักในพระปัจเจกเจ้าตนนั้นนักคี่มีแล คันตายแล้วคี่ได้ไฟเกิดเปนเทวบุตรตณ ๑ ในชั้นฟ้าอันชื่อว่าดาวติงสา อัจฉระ สหัสสะ ปริตุโต อันมีหมู่นางฟ้าทั้งหลายได้พัน ๑ หากแวดล้อมเปนบริวารเสวยทิพพสมปัตติมากนัก ในเมื่อเทวบุตรตณนั้นเจียรจกกับด้วยนางฟ้าทั้งหลายตังอันเสียงแห่งเทวบุตรตณนั้นคี่ชราบไฟทั่ว //

เมื่อดาวติงสาทั้งมวลอันกว้างได้หมื่นโยชนะนั้นด้วยอานิสงส์อันมันเห่าหอนยินดีรักในพระปัจเจกเจ้านั้นแล เหตุตังอันเทวบุตรตณนั้นลวดปรากฏแก่หมู่เทวดาทั้งหลายได้ชื่อว่าโฆสั๊กกะเทวบุตรตณนั้นคี่มีแล โฆสั๊กกะเทวบุตรตณนั้นอยู่เสวยสมปัตติทิพพในชั้นฟ้าดาวติงสาที่นั้นบนานเท่าใดคี่จุติตายจากชั้นฟ้าที่นั้นลงมาเอาปฏิสนธิในท้องแม่กำลังผู้ ๑ ในเมืองโกสัมพี ที่นั้น อัญญกธา จาเถิงอายุแห่งเทวดาทั้งหลายแล โฆสั๊กกะเทวบุตรตณนี้เหตุตังนี้มีอายุอันสั้นพลันตายจากสมปัตติทิพพแห่งตนนั้นชาด้วยแท้ เทวดาทั้งหลายจักจุติจากสวรรค์เทวโลกนั้นมีเหตุ ๔ อัน อันใดชา อยุกชะเยนะ ปุญญกชะเยนะ อาหารกชะเยนะ กาเมนันติ เทวดาทั้งหลายฝูงใดกะทำบุญกัมมมากนัแต่ภาวะเมื่อยังเปนคนอยู่ั้นเทวดาทั้งหลายฝูงนี้มีบุญมากนันั้นเขาคืออยู่เสวยบุญอันตราบต่อเท่าอายุในชั้นฟ้า ที่นั้น คันเสี่ยงอายุทิพพที่นั้นแล้วตายคียังได้ไฟเกิดในชั้นฟ้าพายบนแล้ว เหตุบุญอันตนได้กะทำมีมากนัตายสนั่นได้ชื่อว่า อา //

ยุคเขยยะ เหตุว่าด้วยอันเสี่ยงอายุ มักว่าอยู่ตามอายุทิพพ์แท้เสี่ยงอายุทิพพ์แล้วคัจจิงตายแล ตามหน
โลกภาษาไทยว่า แม่นว่า ร้อยปัสคี่พอร้อยแท้ แม่นว่าพันปัสคี่พอพันปัสแท้ คั้นเสี่ยงเขตอายุร้อยสิพันปัสจิงตาย
ตั้งอันได้ชื่อว่า อายุยุคเขยยะ แล เทวดาทังหลายลงพร่องตั้งแรกแต่อันได้เกิดเป็นเทวดาแล้วนั้นมิบุญอันน้อย
คั้นเสี่ยงบุญคี่ตายคี่อุปมาดังคนผู้มีเข้าสาน ๓ ทะนาน ๒ ทะนานนั้นคั้นเสี่ยงเข้านั้นแล้ว หาอาหารอันจักสืบ
พิชชะบได้เสี่ยงเท่านั้นแล้วคี่ตายแล ตายสนั้นตั้งชื่อว่า บุญยุคเขยยะ ว่าเสี่ยงบุญแล้วตายแล เทวดาลงพร่อง
นั้นได้เสวยทิพพ์สมบัติแควนน้อยแควนยอบกว่าเทวดาทังหลายได้หันสมบัติทิพพ์แห่งเทวดาตนอันมิบุญ
มากนักมันเล็งดูบได้มันคี่มาเคียดแค้นมากนักกอดคำเคียดอันนั้นอยู่บได้ลวดจติตาย เทวดาฝูงตายสนั้นได้ชื่อว่า
โกเบนันติ ว่าตายกับด้วยความเคืองเคียดแล เทวดาลงพร่องนั้นตั้งแรกแต่อันเป็นเทวดาแล้วนั้นบ่ห่อนได้
เสวยกามคุณทิพพ์ ๕ อันนั้นสักเทื่อ พ้อยมาได้เสวยสนั้นนั้นเป็นอันหลงหลงลิมสติเสียลวด //

บกินอาหารทิพพ์คือเข้าน้ำโภชนะอาหารทิพพ์นั้นสักอันลวดจติตายด้วยอันขาดอาหาร คือบกินเข้านั้น
แล ตายสนั้นได้ชื่อว่า อารักเขยยะ ว่าขาดแห่งอาหารแล้วตายแล เทวดาทังหลายจติตายด้วยเหตุทังหลาย ๔
ประการดังกล่าวมานี้แล เมื่อนั้น เทวดาทังหลายจติตายด้วยเหตุ ๕ อันสนั้นตั้งอันพันว่าเทวบุตรตนชื่อว่า โฆ
สั๊กกะเทวบุตรตนนั้นจติตายด้วยเหตุไฉนชา อตตะ กลา วิสัชนาว่าแท้ตั้งเทวบุตรชื่อโฆสั๊กกะนี้จติตายด้วยอา
หารักเขยยะดีหลีแล เหตุไฉว่าอันชา เทวบุตรตนนั้นตั้งแรกแต่อันตายจากชาติอันเป็นหมานั้นแล้ว ได้เมื่อเกิด
เป็นเทวบุตรบ่ห่อนได้เสวยกามคุณทิพพ์ ๕ อันนั้นสักเทื่อ กามคุณ ๕ อันนั้นจักได้อันใดคือได้ รูป ๑ สัททะ ๑
คันธะ ๑ รสสะ ๑ โผฏฐัพพะ ๑ ๕ อันนี้ได้ชื่อว่า กามคุณ แล เมื่อนั้นอันว่ารูปพ้อยจักได้อันใด สัททะพ้อยจักได้
อันใด โผฏฐัพพะพ้อยจักได้อันใดชาแท้แล รูปนั้นได้รูปอันเป็นทิพพ์แห่งเทวดาทังหลาย สัททะอันได้เสียง
อันเป็นทิพพ์ มีต้นว่าเสียงขับทิพพ์คี่ //

ดี เสียงตริยมนตรทิพพ์คี่เสียงฝูงนี้ได้ชื่อว่า สัททะ นั้นแล คันธะ นั้นได้กลิ่นคันธะอันหอมเป็นทิพพ์มี
ต้นว่ากลิ่นคันธะแห่งดอกไมทิพพ์กลิ่นคันธะอันหอมแต่ต้นเทวดาทังหลายคี่ได้ชื่อว่า คันธะแล รสสะ นั้นได้รส
อันเป็นทิพพ์มีต้นว่าได้กินเข้าน้ำโภชนะอาหารอันเป็นทิพพ์มีรสอันยิ่งนักกว่ารสอันมีในเมืองคนนั้นได้ชื่อว่ารส
ทิพพ์แล โผฏฐัพพะ นั้นได้อันถูกต้องอันเป็นทิพพ์มีต้นว่าได้ถูกต้องตนทิพพ์แห่งเทวดาทังหลายคี่ได้ถูกต้องยัง
กลิ่นคันธะอันเป็นทิพพ์คี่ได้ถูกต้องยังเสื่อสาตอาสนาอันเป็นทิพพ์ฝูงนี้คี่ได้ชื่อว่า โผฏฐัพพะ แล รูป สัททะ
คันธะ รสสะ โผฏฐัพพะ ๕ อันนี้เป็นกามคุณทิพพ์แห่งเทวดาทังหลายแล เทวบุตรตนนี้โฆสั๊กกะนี้ตายจากชาติ
อันเป็นสุนัขชนั้นได้เกิดเป็นเทวบุตรปรากฏแก่หมู่เทวดาทังหลายด้วยนามปัญญาตติว่า โฆสั๊กกะ คี่เหตุมีเสียง
อันชราบไพทัวเมืองดาวติงสาทังมวรนันแล โฆสั๊กกะเทวบุตรตนนี้ตั้งแรกแต่อันได้เกิดเป็นเทวบุตรนั้นบ่ห่อน
เคียดได้เสวยกามคุณ ๕ จำพวกันนั้นสักเทื่อ //

พ้อยมาได้เสวยสนั้น ลวดมาหลงหลงลิมสติเสีย ลวดบกินเข้าน้ำโภชนะอาหารทิพพ์สักอันเท่ามัวเมา
สนุกอยู่ด้วยกามคุณทิพพ์นั้นอยู่ ลวดจติตายด้วยอันขาดแห่งอาหารนั้นแล้วลงมาเกิดเอาปฏิสนธิแห่งแม่กำลังผู้

๑ อันอยู่ในเมืองโกสัมพีที่นั่นเล่าแล นางแม่กำลังผู้อันทรงศัพพะถ้วนสืบเดือนแล้วค้ประสูติได้ลูกชายผู้ ๑ ในขณะเมื่อกุมमारผู้้นออกมาจากท้องแม่แห่งตนแล้วตั้งอัน นางแม่กำลังผู้้นเล็งเห็นกุมमारผู้้นเป็นผู้ชายสัน นั้นมันจึงกระนิงใจว่าชาติลูกชายทั้งหลายนี้บ่หือเป็นพิชชะแห่งแม่กำลังทั้งหลายได้ ผู้ยั้งจึงเพิงเป็นพิชชะแห่ง แม่กำลังทั้งหลายได้ตาย เหตุนั้นกุมमारผู้้นควรหือเอาไฟเสียแล เมื่อได้ผู้ยั้งอันควรสืบกระกุลแห่งคูเยี้ยเลี้ยงไว้ ชา แม่กำลังผู้้นกระนิงวิตกแห่งมันสนั่นแล้ว มันค้จากรจากับด้วยข้ายั้งแห่งมันผู้ ๑ ว่าดังนี้ ดูรา ข้ายั้ง อาเบต วา มิงจุยยกเอายั้งกุมमारผู้้นใส่ในท่ากลางดงอันร้ายแล้วจุยเอาไฟทอดเสีย สุกระ กุเต ในที่พายบนกองหยาก เยื่อเหือะ คั่นกล่าวแล้วค้หือข้ายั้งแห่งตนเอาไฟแล //

กุมमारผู้้นอันข้ายั้งผู้้นหากเอาใส่เหนือดงอันร้ายแล้วไฟเสียเหนือกองหยากเยื่อแล้วตั้งอัน กุมमारผู้้นอันหมาทั้งหลายค้ดี กาทั้งหลายค้ดี ค้เอากันมาแวดล้อมอยู่รอดทุกเบื่องทุกพาย เพื่อมาจักขับจักยาดกินยั้ง กุมमारผู้้นตั้งอัน กุมमारน้อยผู้้นนั้นแม่นว่าหมาแลกาทั้งหลายหากมาแวดล้อมอยู่รอดทุกเบื่องทุกพายตั้งอันค้ดี ค้บอาจ เพื่อว่าจักเข้าไฟใกล้ได้ เหตุอันภาวะบุญเมื่อมันไต่เป็นหมาได้เท่าในถานะที่มันอันมีเนื้อกระนองทั้งหลายหนีบ มาราวีกำทำร้ายแก่พระปัจเจกเจ้าได้ เยื่อง ๑ ด้วยใจอันมกรักในพระปัจเจกเจ้านั้นบุญอันนั้นมารักสาแล สัตต์ ทั้งหลายมีตันว่าหมาแลกาทั้งหลายบ่เข้าไฟใกล้ยั้งกุมमारผู้้นได้ค้อยได้บาปกัมมันท่านหากเอามันมาทอดเสีย เหนือกองหยากเยื่ออันนั้น ค้ใช้วิบากอันใดค้เหตุบาปกัมมันมันได้ทอดยั้งถูกมันเสียเหนือเพียไม้ไค้ครุ่มไม้แล้ว เมื่อพายลูกแล้วมันด่าจึงกลับคืนมาเอาแล ด้วยบาปกัมมันเยื่องนั้นท่านค้จักได้ทอดมันเสียในชาติอันเดียว นั้นถ้วน ๗ ที ดังจักกล่าวไฟเมื่อหน้านี้แล ส่วนกุมमारผู้้นอันหมูกาแลหมู่หมาทั้งหลายหากมาแวดล้อมอยู่แลบ่ เข้าไฟใกล้ได้แลอยู่สนั่น เมื่อตั้งอันยังมีชายผู้ ๑ ออกไฟ //

จากบ้านค้มาหันยั้งหมาแลกาทั้งหลายมาชุมนุมกันในที่นั้นมากนัkdตั้งอันมันกระนิงใจว่าดังนี้ อะสังอัน ชาหมาแลกาทั้งหลายมาชุมนุมกันหรือมอยู่ในที่นั้นเป็นอันมากนัkdอันชา มีคาวว่า อันใดมีในที่นั้นอันชะรือ ชายผู้ นั้นกระนิงสนั่นแล้ว มันค้เข้าไฟเล็งดูค้มาหันยั้งกุมमारผู้้นอันหมากแลกาหากมาตอมอยู่สนั่นมันค้บังเกิดใจ อันรักนัkdค้เอาเมื่อล้นน้ำอาบน้ำชำระเสียแล้วตั้งไว้เสมอดั่งลูกตนดีหลีแล ในวันนั้นชายผู้้นได้กุมमारผู้้นยังมี คหบดีเสฏฐีผู้ ๑ มีข้าวของได้ ๔ สิบเก้าโกฏีอยู่ในเมืองโกสัมพี ที่นั้นเสฏฐีผู้้นเมื่อยามอันเฝ้าคั่นพระยาแลมา เถึงดั่งอันเสฏฐีผู้้นค้ลงไฟจากเรือนแห่งตนแล ไฟถึงปะตุค้มน้อยพระยา ยามนั้นปริทิตอาจารย์เฝ้าคั่นพระยา แล้วค้อมออกมาจากเรือนพระยามาถึงปะตุค้มนั้นปริทิตแลเสฏฐีชาทั้ง ๒ ค้ประสบกันในที่นั้นแล ในเมื่อชา ทั้ง ๒ แลมาประสบด้วยกันสนั่นเสฏฐีจึงถามเชิงปริทิตอาจารย์ว่าดังนี้ ดูรา ท่านปริทิตอาจารย์เจ้าค้อยได้เล็ง ดุยงนัkdขัตตฤกษ์ทั้งหลายในบ้านเมืองแห่งเราอันรือ เมื่อนั้นปริทิตอาจารย์ค้ชานคำแห่งเสฏฐีว่าดังนี้ อามะ //

เอือะ ดูราท่านเสฏฐีเรายังเล็งดูบ่ขาดแล เมื่อนั้นเสฏฐีค้ถามปริทิตอาจารย์ว่าดังนี้เล่า ดูรา ท่าน ปริทิตอาจารย์ อนุ กิจจะอันใดอันนี้มันด้นว่ากลียุคบ้านเมืองค้ดี อุปาทะอันใดค้ดี กัมมันเป็นมังคละค้ดี ยังมี ในบ้านเมืองแห่งเรานี้อันชะรือ เมื่อท่านเสฏฐีหากถามสนั่นดั่งอันปริทิตอาจารย์ค้กล่าวเชิงเสฏฐีว่าดังนี้ ดูรา

ท่านเสกฐี ก็จะทำอันใดอันอื่นมีต้นว่ากลียุคบ้านเมืองคดียุคอุบาทว์อันใดคดียุค บมีในบ้านเมืองที่นี้สักอันแล เท่าว่า ยังมีกุมมารน้อยผู้ ๑ จึงเกิดมาในวันนี้มันจักได้เปนมหาเสกฐีในเมืองอันนี้ก็มีชะแล พรหมิตอาจารย์คั่นกล่าว เท่านั้นแล้วคัหนีเมื่อสู่เรือนแห่งตนแล เสกฐีผู้นั้นคั่นได้ยินคำแห่งพรหมิตอาจารย์แล้วมันคักระนิงใจว่าดังนี้ มีคำว่านางเสกฐีแห่งคุประสูติได้ลูกหลานคั่นแล้วชา รู้ว่าไปได้เทื่อนั้นชา ท่านเสกฐีมาสงไสยสนั่นเหตุว่านางเสกฐี นั้นทรงคัพะยะแล ท่านเสกฐีจึงจักใช้ยังข้าชายแห่งตนผู้ ๑ หื้อเมื่อด้วยคำว่าดังนี้ ดูราผู้ชายมึงจูงเมื่อสู่บ้านแห่งเราพลันนั้ก เมื่อแล้วมึงจูงเล็งดูนาง //

เสกฐีเทื่อ ประสูติได้ลูกแล้วรู้ได้ว่าไปได้เทื่อนั้นชา คัว่าไปประสูติเทื่อดังอันมึงจูงคั่นมาเทื่อ ข้าชายผู้นั้นรับเอาคำแห่งเจ้าตนแล้วมาสู่บ้านแล้วหันนางเสกฐีไปประสูติลูกเมื่อ สันนั้นข้าชายผู้นั้นคักลับคั่นมาบอกแก่เสกฐีว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุณนางเสกฐีไปประสูติลูกเทื่อแล มันกล่าวสันนั้นเสกฐีรู้ว่าประสูติลูกเทื่อสันนั้น เสกฐีคัจึงเข้าไฟอุปัฏฐากพระยาอุเทนราชาแล ปรีเฉท จาอุปติ อันเสกฐีเข้าไฟคั่นพระยาอุเทนราชาคัแล้วเท่านั้นก่อนแล กล่าวอุเทนผูกคัสมเสร็จสระเต้งแล้วเท่านั้นก่อนแล จุฬสัักขาตได้ ๑๒๙๐ ตรีปสี เปกสี เดือน ๑๒ แรม ๙ ค่ำวัน ๗ เม็งใน ๗ วันไทยกตลี คับริบูรณาแก่ข้าวันนั้นแล นิพาน ปัจจโย ไหตุ เม นิจจ อุเทน ผูกคัณ สุตยาม กองงาย ข้าหนานเทพวงค์ บ้านพงตันฮ้าง เขียนอุปลัมภก ธุเจ้าอุคไชย วัฒนาคตใหม่ ศรีดอนไชย แล//

ผูก ๒

รับหน้าพระยาอุเทนผูก ๒ แล

นโม ตสสตุ นวชาเย ตติ สุตวา ราชา น ทิสวา เคนหฺ คนตา กาลิ นามะ ทาสี ปโกสาเปตวา กหาปณ สหัสสะ ตวา คจะจะ อี มัสมิง นคร อุปธาร ตวา อชฌาตวา ทารกคณหะตวา เอหิตสา อุปสาเร นัตตฺ เคนหฺ คนตา ราชา ยทาร์โกกทา ชาโตติ เคเหปติ เคหะ ปุจฉิตวา อชฌติสุตวา อิมํ ทารกะ มณฺหเทหิ เอกํ กหาปณ อาทิกตวา มุลวะเขนติ สหัสสํ ทตวาทํ อาเนตวาเส จินาทัสเสสิ เสฏฐี สัจเจเมธิตวา ขายิสสตีตายะ สนธิณิตวา เสฏฐีรา นาสสะสามิกํ ปริสามิสัจเจ ปุตโต ขายิสสติ มาเรสามินันติ จิตตวาทํ เคเหกาเรสิ ในกาละเมื่อเสฏฐีไฟเผ้าคันพระยาอุเทนราชาแล้วค้เมื่อสู่เรือนแห่งตนแล้ว เสฏฐีค้กล่าวเชิงขำยังแห่งตนผู้ชื่อว่านางกาลิ นั้นว่าดังนี้ ดูรา นางกาลิ มิงจุ่งไฟพิจารณาอุยงกุมมารน้อยทั้งหลาย อันเกิดมาในวันนี้ดูเทือะ คันมิงจุ่งผู้ใดเกิดมาในวันนี้ มิงจุ่งหื้อคำพันนิงแก่ผู้เปนเจ้าเรือนนั้นแล้วแล เอายงกุมมารผู้นั้นมาเทือะ นางกาลิทาสีนั้นรับเอาคำแห่งเสฏฐีแล้วค้เอากหาปณะพัน //

นั้นไฟถามดูด้วยอันลำดับเรือนทั้งหลายแล้ว ค้ไฟเถิงเรือนแห่งชายผู้นั้นลูกอ่อนกุมมารผู้นั้นอันเปนลูกแม่กำลันั้น นางกาลิไพรอดที่นั้นแล้ว มั่นค้ถามว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าค้ทั้งหลาย กุมมารน้อยอันเกิดมาในวันนี้ ยังมีอันชะรือ เมื่อนั้นนางผู้เปนแม่แห่งชายผู้นั้นได้กุมมารน้อยนั้นค้กล่าวว่าดังนี้ ดูรา นาง กุมมารน้อยผู้เกิดมาในวันนี้ค้มีในเรือนแห่งค้หั้นแล เมื่อนั้น นางกาลิ กล่าวเชิงขำว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าค้ผู้มีดังอัน เจ้าค้จุ่งหื้อกุมมารน้อยนี้แก่ข้าเทือะ ว่าอันแล้ว มั่นค้จำเรียวขึ้นไผยังค่ากุมมารน้อยนั้นด้วยอันหื้อบาท ๑ แล ๒ บาท ๓ บาทขึ้นไฟเถิง ร้อยคำ ผู้เปนจำเรียวค้บ่เอาในเมื่อนางผู้ใดยงกุมมารนั้นแล บ่เอาดังอันมั่นค้จำเรียวขึ้นไผยังค่ากุมมารผู้น้อยนั้นตรบต่อเท่าเถิงพันคำแล นางกาลิหื้อคำพันนั้นแล้วจึงจักเอายงกุมมารน้อยนั้นมาหื้อแก่เสฏฐีแล เสฏฐีได้ยงกุมมารผู้น้อยนั้นแล้ว จึงกระมิงใจว่าดังนี้ ลูกยิง ผีว่า แก่ค้ดังอันค้จักหื้อลูกสาวแห่งค้แก่ผู้ชายน้อยนี้มีหั้นชะแล ค้จักหื้อผู้น้อยนี้ไว้เปนข้าของในเรือนที่นี้ชะแล ผีว่าลูกชายแห่งค้เกิดมิดังอันค้จัก //

หื้อยงผู้น้อยนี้เป็นพี่มีหั้นชะแล เสฏฐีกระมิงสนั่นแล้วแลอยู่แล อยู่บ่บานเท่าใดนางเสฏฐีค้ประสูติได้ลูกชายผู้ ๑ แล ในเมื่อลูกชายเสฏฐีเกิดมีแล้วสนั่นนางเสฏฐีจึงกระมิงใจว่าดังนี้ บัดนี้ลูกชายค้เกิดมีแล้ว กุมมารผู้น้อยมานี้ผิแลใหญ่มาแล้วมั่นค้จักชิงเอาสมปตติแห่งลูกค้ชะแล คันว่าค้ปองอุบายข้าเสียแลกระมิงสนั่นนั้นแล้วกล่าวเชิงขำยังผู้ชื่อว่ากาลิทาสีว่าดังนี้ ดูรา นางกาลิ มิงจุ่งเอายงกุมมารน้อยผู้นี้ไฟหื้อนอนขวางท่ากลางปะตุคอกจ้วเทือะ ในกาละเมื่อจ้วทั้งหลายออกมาจากคอกนั้นหากจักย่ำยงกุมมารผู้น้อยนี้หื้อตายชะแล มิงจุ่งลืออยู่ที่ใดที่นิงค้ก่อนเทือะ รู้สภาวะอันจ้วอย่าตายแล้วมิงเยียมาเทือะ นางกาลิทาสีผู้นั้นรับเอาคำแห่งนางเสฏฐีแล้ว ในกาละเมื่อเข้าในเมื่อจ้วทั้งหลายบ่ออกจากคอกเทือ มั่นค้เอากุมมารผู้น้อยนั้นหื้อนอนขวางปะตุคอกจ้วไว้แล้ว ส่วนตนนางกาลิค้ลืออยู่ในถานะที่ ๑ คอยดูหั้นแล เมื่อนั้นยังมีจ้วผู้ ๑ มั่นรู้กาละอันควรหื้อจ้วออกจากคอก

แล้ว มันก็มาตอกปะตู คือว่าไขปะตูคอกไว้หื้อจั่วออกไฟสุ่ที่อันกินหย้าแล ชายผู้นั้นไขปะตูไว้หื้อจั่วทั้งหลายออก
นั้น จั่วอุสุกราช //

ตัวอันเปนพระยาแก้วทั้งหลายนั้นคือออกมาจั่วทั้งหลายมาอำาชาคาบกุมมารน้อยนั้นไว้กะทำกุม
มารน้อยนั้นอยู่ทัดท่ากลางท้องแห่งมันแล จั่วทั้งหลายผู้อื่นก็ครีตครีออกไฟด้วยข้างจั่วอุสุกราชตัวนั้นแล เมื่อ
นั้นจั่วผู้นั้นหันจั่วอุสุกราชตัวนั้นออกมาก่อนอื่นอยู่แทบปะตูคอกก่อนจั่วทั้งหลายสนั่น มันจึงกระนิงใจว่า
ดังนี้ อโย อุสุโก จั่วอุสุกราชตัวนั้นเมื่อก่อนมันสุว่าหื้อจั่วทั้งหลายออกเสียงแล้วมันจึงออกมาตามหลังแห่งจั่วทั้ง
หลายตาย ในวันนี้นั้นพ้อยออกมาก่อนจั่วทั้งหลายมาแล้วก็บ่อออกมาหื้อพันพ้อยมาอีย้อยอยู่แทบปะตูคอกหื้อจั่ว
ทั้งหลายครีตครีออกไฟด้วยสองข้างนั้นชา ในเมื่อจั่วทั้งหลายออกไฟเสียงแล้วมันจึงไฟตามที่ตั้งแห่งจั่วทั้ง
หลายเล่าสนั่น เหตุใดอันชา มันกระนิงสนั่นแล้ว ก็เข้าไฟดูในที่นั้นค้หันยังกุมมารผู้น้อยนั้นนอนอยู่แทบปะตู
คอกจั่วสนั่น มันค้มีใจอันรักเสมือตั้งลูกตนมันค้เอายังกุมมารผู้น้อยนั้นเมื่อสุ่เรือนแห่งมันด้วยคำว่าลูกชายผู้นี้
อันคุหาได้แล ว่าอันแล้วมันค้เอาเมื่อสุ่เรือนแห่งมันแล นางกลสินหันจั่วผู้นั้นเอายังกุมมารผู้นั้นไฟแล้ว //

ดังอันค้เมื่อบอกเหตุการณ์อันจั่วบ่อย่างกุมมารน้อยนั้นอัน ๑ มันค้บอกอันจั่วผู้นั้นหากนำเอาไฟนั้น
แก่นางเสฐฐิแล จั่วผู้นั้นเอายังกุมมารผู้นั้นไฟแล้วดังอันมันค้เมื่อบอกเหตุการณ์ยังกุมมารน้อยนั้นอัน ๑ มันค้
บอกอันจั่วผู้นั้นหากนำเอาไฟนั้นแก่นางเสฐฐิแล ในกาลเมื่อเสฐฐิผู้เปนผัวไฟสุ่สถานะที่อื่นมาแล้วแล บ่หันยัง
กุมมารผู้นั้นไหนดังอันเสฐฐิจึงถามนางกลสินว่าดังนี้ ดูรา นาง กุมมารน้อยผู้คู่อามาเปนลูกนั้น กุหิฐาเน ไฟในธา
นะที่ใดอันชา เมื่อนั้นนางกลสินค้บอกเหตุการณ์อันแก่นางเสฐฐิแลเสฐฐิรู้เหตุอันนางเสฐฐิบังใจสนั่น เสฐฐิจึง
กล่าวเชิงนางกลสินว่าดังนี้แล้ว ดูรา นางกลสิน ค้ดังอันมึงจ่งเอาคำพัน ๑ ไฟหื้อแก่จั่วผู้นั้นแล้วแล เอายังกุมมาร
น้อยนั้นมาเทือะ ว่าอันแล้วเสฐฐิค้เอาคำพันหนึ่งหื้อไฟไถ่เอามาแล้วแล นางกลสินหาสื่อนั้นค้รับเอาคำแห่งเสฐฐิ
แล้วค้ไฟไถ่เอากุมมารนั้นมาหื้อแก่เสฐฐิ ยังมีในวัน ๑ เมียเสฐฐินั้นค้จากรากับด้วยนางกลสินนั้นว่าดังนี้แล้ว ดูรา
นางกลสิน ในกาลวันพุกบ่เมื่อเข้ามึงจ่งเอายังกุมมารน้อยผู้นั้นไฟไว้ในหนทางเกวียน //

เพื่อหื้อจั่วทั้งหลายอย่าเสีย ผิบอันเกวียนทั้งหลายหากหนีบเต้งเปนบั้งเปนท่อนไฟชะแล แล้วมึงจ่งลื้ออยู่ที่
ใดที่ ๑ คอยดูไฟชะ มึงรู้สภาวะกุมมารน้อยผู้นั้นตายแล้วมึงเยียมาเทือะ นางเสฐฐิค้บังคับเชิงนางกลสินนั้นสนั่น
แล้ว เมื่อกาลเมื่อจักไถ่รุ่งนั้นนางกลสินค้เอายังกุมมารน้อยนั้นไฟไว้ในหนทางเกวียนหื้อหมู่พ่อค้าเกวียน
เทียวนั้นแล้ว มันค้ลื้ออยู่ในที่ ๑ คอยดูแล เมื่อนั้นยังมีหมู่พ่อค้าเกวียนทั้งหลาย ๕ ร้อยแหล่ผู้เปนนายมาก่อนทั้ง
หลายมาจักไถ่รอดกุมมารนั้นด้วยอาณูภาวะบุญแห่งกุมมารนั้น เมื่อมันได้เกิดเปนหมาวันนั้นได้เท่าหอนยินดีใน
พระปัจเจกเจ้าวันนั้นบุญกัมมอันนั้นมารักสามันแล ด้วยอาณูภาวะบุญกัมมอันนั้นแล นายพ่อค้าเกวียนมาจัก
ไถ่รอดกุมมารนั้นจั่ว ๒ ตัวนั้น สัทเทสุรุ มาทอดยังหัวเกวียนเสีย คือมาบิตออกจากคานเกวียนแล้วแล อีย้อย
อยู่แล ในเมื่อนายพ่อค้าเกวียนหากลงมาเอาจั่วสองตัวนั้นสอดซ่อนดีแล้วเพื่อว่าจักขับไฟดังอันจั่วสองตัวนั้นค้ยัง

ทอดเสียสิ้นเดิวนั้น แม่นว่า นายพ่อค้าเกวียนผู้นั้นมาจะทำบุตตีเท่าใดก็ตั้งจวบไฟด้วยอาณภาวะแห่งกุมमारผู้นั้น จวบเข้าไฟใกล้ได้ นายพ่อค้าเกวียนผู้นั้นแม่ว่าจะทำ //

เกวียนที่จัว ๒ ตัวนั้นเท่าใดตั้งอันคี่ จัว ๒ ตัวนั้นคืบไฟตราบต่อเท่าอันสวายพระอาทิตย์อันมาแจ้งแล้ว นายพ่อค้าเกวียนผู้นั้นหันจัวมันบไฟส้นนั้น มันคี่เล้งไฟพายหน้าคี่มาหันยังกุมमारน้อยผู้นั้นนอนอยู่ในทางเกวียนส้นนั้นมันจึงกระนิงใจว่า รอยจัวคู่นี้หันยังกุมमारน้อยนี้แล้วบไฟมีชะแล คู่นี้มาจะทำอันบุตตีจัวแห่งคู่นี้ เปนอันหนักนักแล ตูตวา มานวะ สา หุตวา นายพ่อค้าเกวียนผู้นั้นคันหันยังกุมमारน้อยผู้นั้นคียินตินิกยังกุมमारผู้นั้นคูจักเอาเมื่อเปนลูกคุชะแล ว่าอันแล้วมันคี่ลงจากเกวียนเอายังกุมमारน้อยผู้นั้นเมื่อสู่บ้านแห่งมันด้วยเกวียนหันแล นางกาลิอันรู้วาทนายพ่อค้าเกวียนเอายังกุมमारน้อยผู้นั้นไฟแล้วตั้งอัน มันคี่หนีเมื่อแล ในกาละเมื่อเสฐฐิมาแล้ว หายังกุมमारน้อยผู้นั้นบได้จึงจักถามเชิงคนเรือนทั้งหลายแล เมื่อนั้นนางกาลิผู้นั้นคืบบอกยังเหตุอันนางเสฐฐิหื้อเอาไฟเสียหนทางเกวียนนั้นอันพ่อค้าหากเอาไฟนั้นแก่เสฐฐิแล เมื่อนั้นนางกาลิผู้นั้นคืบบอกยังเหตุอันนางเสฐฐิหื้อเอาไฟเสียหนทางเกวียนนั้นอันพ่อค้าเกวียนหากเอาไฟนั้นแก่เสฐฐิ เสฐฐิได้ยินคำอันนั้นแล้ว คักกล่าวเชิงนางกาลิว่าดังนี้ ดูรา นางกาลิผิว่าอันนางเสฐฐิแห่งคุแลหื้อมึงเอาไฟเสีย //

โหมมิงผู้คนผู้ใดเอาไฟมิงจุงเอาคำไฟหื้อแก่นายพ่อค้าเกวียนผู้นั้นพันคำ ๑ แลเอามาเล่าเทอะ นางกาลิหาสิรับคำแห่งเสฐฐิแล้วคี่เอาไฟหื้อแก่นายพ่อค้าเกวียนผู้นั้นพันคำนี้แล้วคี่เอากุมमारผู้นั้นมาหื้อแก่เสฐฐิเล่าหันแล ยังมีในกาละวัน ๑ เล้านางเสฐฐิกล่าวเชิงนางกาลิผู้นั้นว่าดังนี้เล่า ดูรา ข้ายิง ในวันนี้มิงจุงเอากุมमारน้อยผู้นี้ไพนอนอยู่ในระแวกครุ่มไม้ในป่าช้าผิดับทั้งเทอะ สุนัข ทิหิวา สัตต์ทั้งหลาย มีต้นว่าหมาทั้งหลายไฟหันในที่นั้นคี่หากจักขบกินชะแล ผิบมีตั้งอันอมนุสโส นวา สหโต ผิทั้งหลายคี่หากจักบุตตีมันหื้อตายไฟในป่าช้าผิที่นั้นชะแล มิงรู้สภาวะอันตายนั้นแล้ว จึงเียะมาเทอะ นางกาลิผู้เปนข้ายิงรับเอาคำแห่งนางเสฐฐิแล้วมันคี่เอากุมमारน้อยผู้นั้นไพนอนอยู่ในป่าช้าดับแล้วมันคี่ล้อยู่ในที่ ๑ เล้งดูแล สุนัขโข ว่าหมาทั้งหลายคี่ดี กาโก ว่ากาทั้งหลายคี่ดี อมนุสโส ว่าคี่ทั้งหลายคี่ดี แม่นว่ามาตั้งอันคืบอาจเพื่อว่าจักเข้าไฟใกล้ยังกุมमारน้อยผู้นั้นได้เหตุอาณภาวะบุญอันมันได้เท่าหอนรักยังพระปัจเจกเจ้าวันนั้นบุญกัมม์ //

อันนั้นหากมารักสามันแล เมื่อนั้นอันยังมีจำพะผู้ ๑ ไล่ยังหมู่พะทั้งหลายอันมากกว่าพันตัวไฟสู่ที่กินหย้าข้างป่าช้าผิ อยายกำ ๑ แล ในเมื่อพะทั้งหลายยังผิงกินหย้าในป่าที่นั้นตั้งอัน ยังมีแม่พะตัว ๑ เียะไฟกินหย้าแลไปไม้ทั้งหลายเข้าไฟสู่ระแวกครุ่มไม้ในป่าช้าผินั้น มันคี่หันยังกุมमारน้อยผู้นั้นนอนอยู่ในครุ่มไม้ที่นั้นพะตัวนั้นมิใจอินดูใส่ว่าลูกคี่หัวเข้าทั้ง ๒ แห่งมันลงหื้อกุมमारน้อยผู้นั้นดูตกินนมแล แม่พะตัวนั้นเข้าไฟสู่ที่นั้นบออกมาตั้งอัน จำพะผู้นั้นคี่เอาไม้ตียังครุ่มพายนอกเพื่อจักหื้อพะตัวนั้นออกมาตั้งอันพะตัวนั้นคี่ยังบออกมาแล เมื่อนั้นจำพะผู้นั้นคี่เข้าไฟในที่นั้นใสใจว่าจักตีพะตัวนั้นหื้อออกไฟหาหมู่ตั้งออกไฟ มันคี่เข้าไฟแล้วมันคี่หันแม่พะตัวนั้นคู้หัวเข้าทั้ง ๒ อยู่หื้อกุมमारน้อยดูตกินนมอยู่ตั้งอัน คันจำพะผู้นั้นหันยังกุมमारน้อยผู้นั้นแล้วมันคี่มิใจเสนหาอันรักยังกุมमारนั้นเสมอดั่งลูกมันคี่ยินตินิกด้วยคำว่า กุมमारน้อยนั้นคูหากได้ด้วยอันชอบธัมม์มี

แล ว่าอันแล้ว มั่นเคื่อเมื่อสู่เรือนแห่งมันแล นางกาฬาสีผู้นั้นหันจำพะหากนำเอากุมมารน้อยนั้นไปแล้ว
มันเคื่อเมื่อสู่เรือนเสกฐีทันแล ในเมื่อเสกฐีผู้ชายหากถามหากุมมารน้อยนั้นจึงนางกาฬานั้นคืบบอก //

ยังเหตุอันนางเสกฐีหากหื้อเอาไฟเสียในป่าช้าผู้นั้น อัน ๑ ในคืบบอกว่า จำพะนำไฟนั้นแก่เสกฐีแล
เสกฐีได้ยินคำอันนั้นแลกล่าวจึงนางกาฬินว่าดังนี้ ดุรา ข้ายิง ผีแลมีดังอัน มึงจูงเอาคำพัน ๑ ไฟหื้อแก่จำพะผู้
นั้นแล้วเอากุมมารน้อยมาเทือ ข้ายิงผู้นั้นรับเอาคำแห่งเสกฐีแล้วเคื่อคำพันนี้ไฟหื้อแก่จำพะผู้นั้นแล้วเอา
กุมมารน้อยนั้นมาหื้อเสกฐีเล่าแล ถัดนั้น ยังมีในวัน ๑ นางเสกฐีนั้นกล่าวจึงนางกาฬินว่าดังนี้ ดุรา นางกาฬี
มึงจูงเอากุมมารน้อยผู้นั้นขึ้นไฟสู่ปลายดอยอันชื่อว่า โจรบุพพะตะ นั้นแล้วมึงจูงทอดตก ปับปะมูฐในเหว
เทือะ คันมันตกในเหวแล้วอันก่อนผาทั้งหลายหากจักตัดหื้อบังเพนทอนตกลงในแผ่นดินที่นั่นอันใด มึงรู้ยังกุม
มารน้อยผู้นั้นตายแล้วเคื่อมาเทือะ ในเมื่อนางเสกฐีหากบังคับจึงนางกาฬีผู้นั้นสนั้นแล้วนางกาฬีผู้นั้นรับเอาคำ
แห่งนางเสกฐีแล้ว มั่นเคื่อกุมมารน้อยผู้นั้นขึ้นไฟสู่ดอยอันชื่อว่า โจรบุพพะตะ นั้นแล้วเคื่อยืนอยู่แทบฝั่งเหว
อัน ๑ แล้วเคื่อทอดยังกุมมารน้อยนั้นตกในเหวที่นั่นแล้ว เมื่อดังอัน มหาเวพคุณเฒ่า ยังมีक्रमไม้กลวงอัน ๑ มีพาย
ลุ่มดอยอันนั้นแล //

क्रमไม้กลวงอันนั้นมีเรือหมากกล้าเกี่ยวขึ้นตามลำไม้กลวงนั้นสานกันอยู่พายบนไม้ันั้น กุมมารน้อยผู้
อันนางกาฬีหากทอดตกลงไฟในเหวนั้นค้ำอยู่เหนือเรือหมากกล้านั้นแล เมื่อนั้นยังมีชายช่างสานผู้ ๑ ไฟสู่
ปากกับด้วยลูกมันเพื่อว่าจักแสวงหาไม้กลวงทั้งหลายมาเคื่อด้วยอันสาน ขาทั้งสองพ่อลูกค้ำไฟถึงป่าไม้กลวงที่นั่น
ดังอัน ในเมื่อक्रमไม้อันนั้นลมหากพัดถูกต้องจลันเตแลหวั่นไหวดังอัน กุมมารน้อยผู้นั้นร้องให้ ชายช่างสานผู้
นั้นได้ยินเสียงเด็กน้อยผู้นั้นไต่ดังอัน มั่นครั้นจึงใจว่าเสียงอันนั้นเพนเสียงแห่งลูกเด็กลูกอ่อนเฒ่าไต่ในที่อัน
ชา มั่นครั้นจึงสนั้นแล้วมันขึ้นดอยข้างดอยพายกล้า ๑ เล็งดูเห็นกุมมารน้อยนั้นค้ำอยู่เหนือเรือหมากกล้านั้น
มันค้ำไฟเอายังกุมมารนั้นลงจากเรือหมากกล้าที่นั่นแล้วเคื่อเมื่อสู่บ้านแห่งมันแล นางกาฬีรู้ว่าชายช่างสานเอา
กุมมารน้อยนั้นไปแล้วดังอันมันหนีเมื่อสู่บ้านแล ในเมื่อเสกฐีผู้ชายแลบทันยังกุมมารน้อยนั้นในถานะที่ใดดังอัน
จึงถามจึงนางกาฬีผู้นั้นแล นางกาฬีอันเสกฐีหากถามหากุมมารน้อยนั้น มั่นคืบบอกถ้อยคำอันนางเสกฐีหากหื้อ
เอาไฟเสียนั้นอันใด มั่นคืบบอกอันชายช่างสานหากเอาไฟนั้น //

แก่เสกฐีได้ยินคำแห่งนางกาฬีผู้นั้นแล้ว เสกฐีเคื่อคำหื้อแก่นางกาฬีผู้นั้นด้วยคำว่าดังนี้ ดุรา ข้ายิง มึง
จูงเอาคำพันพันนี้ไฟหื้อแก่ช่างสานแล้วเอายังกุมมารน้อยนั้นมาเทือะ นางกาฬีทาสีผู้นั้นรับเอาคำเสกฐีแล้วมันคืบ
เอาคำพันนั้นไฟหื้อแก่ช่างสานผู้นั้นแล้วเคื่อกุมมารน้อยนั้นมาหื้อแก่เสกฐีตั้งเก่าเล่าแล ในเมื่อนางเสกฐีกระทำ
อุบายป้องกันยังกุมมารน้อยผู้นั้นด้วยประการสันใดคืบกุมมารผู้นั้นคืบตายด้วยอุบายอันนั้นสุกอันคืบได้มาอยู่
ในเรือนเสกฐีตั้งเก่า ลวดข้าเรือนไทยในเรือนเสกฐีปรากฏได้ชื่อว่า โสภกะกุมมาร นั้นในเมื่อใหญ่แล้วแม่ไฟ
เหล่านกับด้วยลูกชาวบ้านทั้งหลายผู้อื่นคืบเหล่านอันใดคืบยอมแพ้ท่านทุกอัน เหตุมันมีประหยาสะหลาดนักแล

ในกาละนั้นมีในวัน ๑ นางเสกฐิ์นั้นกระนิงใจว่าดังนี้ อุปายทั้งหลายอันคุปองข้ายังโฆสั๊กกะกุมมารผู้นี้แต่พาย
หลังนั้นค้ //

หลายทีนั๊กแล คียังบ่ตายสันนี้บัดนี้คุจักไฟสู่สำนักแห่งสหายคุช่างหม้อดุก่อนเทือะกระนิงสันนี้แล้ว
นางเสกฐิ์นั้นค้ไฟสู่สำนักแห่งช่างหม้อแล คันไฟแล้วมันคักล่าวเชิงช่างหม้อว่าสันนี้ ดุรา สหายท่านจักเผาหม้อ
แห่งท่านเมื่อใดนั้นชา เมื่อนั้นช่างหม้ออันนางเสกฐิ์หากถามสันนั้นมันคักล่าวว่ดังนี้ ดุรา สหายข้าจักเผาในวัน
พรุกนี้ชะแล นางเสกฐิ์รู้ว่าช่างหม้อจักเผาหม้อในวันพรุกนี้ตั้งอันมันคักล่าวเชิงช่างหม้อว่าดังนี้ ดุรา สหายท่าน
จุงเอาค่าแห่งข้าพัน ๑ แล้วท่านจุงกะทำยังกัมมัน ๑ แก่ข้ายังจักได้บ่ข้า เมื่อนั้น ช่างหม้อจึงจักถามนางเสกฐิ์
ว่าดังนี้ ดุรา สหาย มิมีดั่งอัน กัมมันจักหื้อข้ากะทำนั้นมิชื่อว่าริอา นางเสกฐิ์จากรากับด้วยช่างหม้อว่าดังนี้
ดุรา สหาย ยังมีลูกชายแห่งข้าผู้ ๑ ถ่อยร้ายนั๊ก ลูกชายผู้นั้นข้าหากจักใช้มาสู่สำนักแห่งท่านชะแล คันว่ามัน
มาแล้วดั่งอันท่านจุงจักข้าหื้อตายแล้วท่านจุงตัดหื้อเปนบั้งเปนท่อนแล้วซัดเซ็กไฟในตาหม้อแห่งท่านแล้วเผา
เสียเทือะ อิมะ สหัสส คำน้จุงเอาไว้เปนของจ้างแห่งท่านเทือะ ผิท่านกะทำแล้วดั่งอันเมื่อพายลุนข้าค้จักกะทำ
สะการบูชาคุณแห่งท่านแควนมาก //

กว่านี้เล่าชะแล เมื่อนั้นช่างหม้อค้รับเอาค่าแห่งนางเสกฐิ์ด้วยคำว่ดังนี้แล นางเสกฐิ์จากรากับด้วยช่าง
หม้อผู้เปนสหายตนเท่านั้นแล้วค้เมื่อสู่ที่อยู่แห่งตนแล เถิงเวลาเมื่อเช้าวันลุนนั้น นางเสกฐิ์ค้เรียกโฆสั๊กกะกุม
มารมาแล้วนางเสกฐิ์กล่าวเชิงโฆสั๊กกะกุมมารว่ดังนี้ ดุรา เจ้าโฆสั๊กกะ ในวันวาคุบังคับเชิงช่างหม้อเพื่อจักหื้อ
กะทำกัมมัน ๑ วันวานี้แล เจ้าจุงเอาหนังสืออันนี้ไปหาช่างหม้อแล้วเจ้าจุงกล่าวเชิงช่างหม้อว่าดังนี้ ดุรา พ่อ
เสีย ในวันวานี้แม่แห่งข้าจักหื้อท่านกะทำยังกัมมัน ๑ ว่าอัน ท่านจุงอ่านดูหนังสืออันนี้แล้วกะทำเทือะ เจ้าจุง
ไปว่าแก่ช่างหม้อสันนี้เทือะ คันนางเสกฐิ์กล่าวแล้วค้เอาหนังสือใส่มือแห่งโฆสั๊กกะกุมมารแล้วค้ส่งหื้อไฟแล โฆ
สั๊กกะกุมมารรับเอาค่าแห่งนางเสกฐิ์แล้วกำหนดหนังสืออันนั้นออกไฟจากบ้านแล ยามนั้นพ้อยไฟพบลูกเสกฐิ์อันไฟ
เหล่านหมากบ้กับด้วยลูกชาบ้านทั้งหลายในระแวกหนทางแล ลูกเสกฐิ์ผู้นั้นอันเหล่านหมากบ้คันธะนั้นกับ
ด้วยลูกชาบ้านทั้งหลายหากบ่แพ้เท่าอยู่หื้อมันได้ตกต้อรอดสันนั้น เมื่อโฆสั๊กกะกุมมาร //

เอาหนังสือไฟเถิงที่นั้นดั่งอัน ลูกเสกฐิ์ผู้นั้นค้เรียกโฆสั๊กกะกุมมารด้วยคำว่ดังนี้ ดุรา พี่จักไฟที่ใดนั้นชา
เมื่อนั้น โฆสั๊กกะกุมมารกล่าวเชิงลูกเสกฐิ์ว่ดังนี้ ดุรา เจ้าแม่ราใช้พี่หื้อไฟสู่สำนักแห่งช่างหม้ออันเปนพ่อเสียวร
านั้นตาย คุพี่จักไฟในที่นั้นแล เมื่อนั้นลูกเสกฐิ์จึงกล่าวเชิงโฆสั๊กกะว่ดั่งอัน ดุรา พี่ มิมีแลดั่งอัน คุหากจักไฟสู่
สำนักแห่งช่างหม้อนั้นชะแล พี่จุงมาเหล่านหมากบ้อันนี้หื้อแพ้เขาผู้นี้ตามคุณเทือะ กัมมันแม่ราใช้นั้นคุหาก
ไฟชะแล จังมาเหล่านหื้อแพ้เขาผู้นั้นเทือะ เมื่อนั้น โฆสั๊กกะกล่าวเชิงลูกเสกฐิ์ว่ดังนี้ ดุรา เจ้าคุนี้กล่าวแต่แม่รา
นั๊กแล้วดั่งริอา คุจักอยู่เหล่านได้นั้นชา เมื่อนั้น ลูกเสกฐิ์กล่าวเชิงโฆสั๊กกะกุมมารดังนี้ ดุรา พี่อย่าได้กลัวเทือะ คุ
หากจักเอาหนังสือกับทั้งขร่าวานอันนี้ไปชะแล พี่จุงหื้อหนังสือแก่คุเทือะ คุหากจักไฟชะแล พี่จุงอยู่เหล่านหื้อ

แพ้วเขาผู้นี้ตอบเขาเหิอะ เข้าผู้แพ้วหลายเหิอะหลายทีแล เหตุโงะสั๊กกะนั้นสะหลาดด้วยอันเหล่นั้นแล เมื่อนั้น สั๊กกะกุมมารอันลูกเสกฐีขอหื้ออยู่เหล่นหมากบ้าหื้อแพ้วตอบเขาลูกชาว //

บ้านทั้งหลายผู้นั้นต่างตนมันตั้งอัน โงะสั๊กกะก็เอาหนังสืออันนั้นใส่ในมือลูกเสกฐีแล้ว มันกล่าวว่าดังนี้ ดุรา เจ้าจูงเอาหนังสืออันนี้ไปสู่สำนักแห่งช่างหม้อว่าดังนี้ ดุราพ่อเสียว เออ กम्म กัมมัน ๑ แม่แห่งข้า กิร อานตต ดั่งไดยินว่าอานตบั้งคับแก่เสียวในวันวา นี้แล้ว ว่าอัน หื้อเอาหนังสืออันนี้มาตายเจ้าจูงไปสู่สำนักแห่งช่างหม้อ กล่าวสนั้นเหิอะ ลูกเสกฐีผู้นั้นรับเอาคำแห่งโงะสั๊กกะแล้วก็ไปสู่สำนักแห่งช่างหม้อเปิดดั่งคำโงะสั๊กกะ กล่าวนั้นขุน หั้นแล กุมภาโร ช่างหม้อ คั้นว่าหั้นลูกเสกฐีมาแล้ว มันก็เข้ายังลูกเสกฐีด้วยดั่งคำอันนางเสกฐี หากบั้งคับนั้นแล้ว ก็ขัดเข้าไฟในเตาหม้อหั้นแล ส่วนโงะสั๊กกะกุมมารนั้น คั้นเหล่นหมากบ้ากับลูกชาวบ้านทั้งหลายเสียวันทั้งมวแล้ว เถิงยามละวันเย็นแล้วก็เมื่อสู่เรือนเสกฐีแล เมื่อนั้น นางเสกฐีเห็นโงะสั๊กกะอันมานั้น มันก็ถามเชิงโงะสั๊กกะว่าดังนี้ ดุรา เจ้าโงะสั๊กกะ เจ้าตั้งรื้อแลไปไฟตามคำอันคูหาไกใช้นั้นชา เมื่อนั้น โงะสั๊กกะก็บอกยังเหตุอันน้องตนไฟนั้นแก่นางเสกฐีแล เมื่อนั้นนางเสกฐีแลไดยินคำแห่งโงะสั๊กกะแล้วมันก็มาตอก //

แห่งตน กล่าวว่า หน่ายหนักหนอลูกคู่ว่าตายแล้วอันชะรือ นางเสกฐีนั้นมิหิวใจอันร้อนระหายนักมิ เลือดเปนประดุจดั่งเดือดขึ้นในตนทั้งมว ดีหลี ปัดคะ มันก็มาเลิกยังต้นแขนทั้งสองขึ้นแล้วร้องไห้เปนอันมาก แล่นเข้าไฟสู่สำนักแห่งช่างหม้อแล้ว กล่าวเชิงว่าดังนี้ ดุรา สหายเจ้าสหายเจ้าอย่าได้หื้อคูสิบหายเสียเหิอะ เมื่อนั้น ช่างหม้อหั้นนางเสกฐีอันเข้ามามันก็กล่าวเชิงเสกฐีว่าดังนี้ ดุรา สหาย สหายอย่าได้กะทำยังเสียวอันให้เหิอะ กัมมยังสหายหากบั้งคับเชิงคูนันคั้บวรแล้วแกสหายแล นางเสกฐีไดยินคำอันนั้นแล้วก็ยิ่งขำมีทุกขโสกต่ำ ค้อยน้อยเใจมากนักนางเสกฐีได้หั้นลูกแห่งตนเปนอันทุกขโสกลวดบกินเข้าน้ำโภชนะอาหารลวดมากล้นเใจตาย เหตุทุกขอันเกิดมีด้วยอันบได้หั้นลูกแห่งตนแล ในเมื่อนางเสกฐีตายไฟแล้วสนั้น ส่วนเสกฐีผู้เป็นผัวนั้นจึงกระ นิงเใจว่าดังนี้ โอยหนอ นางเสกฐีแห่งคูนีมาปองอุบายฆ่าโงะสั๊กกะผู้นี้เป็นอันหลายเหิอะหลายทีนักคั้ยังบ่ตาย บัดนี้ ไฟอานต์ไว้แก่ช่างหม้อเใจจากข้างโงะสั๊กกะนี้ว่าอัน ช่างหม้อพ้อยบได้ข้างยัง //

โงะสั๊กกะพ้อยได้ข้างยังลูกแห่งคูนัน นางเสกฐีคูตายคั้ดี ลูกแห่งคูตายคั้ดี คั้บใช้เหตุอันใดแล คั้เหตุโงะ สั๊กกะผู้นี้แล บัดนี้ควรคูใช้มันไฟสู่สำนักแห่งนายจำของแห่งคูในบ้านที่ใกล้พันเหิอะ คั้นเขาได้หั้นหนังสืออันนี้ แล้ว เขาได้จิกขำมันเสียชะแล คั้นท่านเสกฐีกระนิงสนันแล้ว คั้เขียนหนังสือใส่ในตองกล้วยว่าดังนี้ ดุรา นายจำ ของ ออ โขบุตรโต ลูกชายผู้ถ้อยแห่งคูอันคูหาไกใช้นั้นท่านจูงข้างยังลูกชายแห่งคูนันหื้อตายแล้วท่านจูงเอาไฟ ทอดเสียในชุมอาจมเหิอะ ในเมื่อท่านทั้งหลายกะทำกัมมันนี้แล้ว คู้หากจักรู้คุณแห่งท่านเมื่อพายลุนเล่าชา เสกฐีเขียนหนังสือใส่ในตองกล้วยสนันแล้ว กล่าวเชิงโงะสั๊กกะว่าดังนี้ ดุรา เจ้าโงะสั๊กกะ อยุดตโก นายหนังสือ แห่งเราผู้ ๑ อยู่ในบ้านอัน ๑ นอกพันบ้านอันนั้นหากเปนบ้านแห่งเราแล คนทั้งหลายอันอยู่ในบ้านที่นั่นมิร้อย กระกุลแล เจ้าจูงเอาหนังสืออันนี้ไฟหื้อแก่นายหนังสือผู้อันเปนนายบ้านที่นั่นเหิอะ เสกฐีส่งสนันแล้ว คั้เอา หนังสืออันนั้นผูกกับแฉ่งผ้าแห่งโงะสั๊กกะแล เมื่อนั้นโงะสั๊กกะกล่าวว่าดังนี้ ข้า //

แก่อะไรเป็นเจ้าบ้านที่นั่นเป็นอันยังไกลนักแล พ่อเป็นเจ้าจูงห้อยยังเข้าไทยเข้าถงแกข้าพรองเทาะ
เมื่อนั้น เสกฐีได้ยื่นคำแห่งโหล่งกะแล้วกล่าวว่า ดุรา เจ้าโหล่งกะยังมีเสกฐีผู้ ๑ อันเปนสหายแห่งคูมิใน
ระแวกหนทางที่เจ้าจักไฟหันแล เจ้าจูงไฟกินเข้าแห่งสหายคูที่นั่นแล้วยิ่งไฟเทาะ เมื่อโหล่งกะรับเอาคำแห่ง
เสกฐีแล้วให้วันพเสกฐีแล้วออกไฟจากบ้านอันนั้นไฟถึงบ้านเสกฐีผู้เปนสหายนั้นแล คั้นไฟถึงบ้านที่นั่นแล้ว
มันค้ำถามหาเรือนเสกฐีซึ่งคนทั้งหลาย คั้นว่ามีในที่ใดมันค้ำเข้าไฟในที่นั้นแล้วมันค้ำหันยังแม่เสกฐีแล ส่วนว่า นาง
เสกฐีหันโหล่งกะอันเข้ามาสู่สำนักตนสนนั้น เมียเสกฐีรู้จักโหล่งกะกุมมรดั่งอันจึงถามว่าดังนี้ ดุรา เจ้ากุม
มาร เจ้ามาแต่ที่ใดนั้นชา ในเมื่อนางเสกฐีถามสนนี้โหล่งกะกล่าวว่ดังนี้ ดุรา แม่ข้านี้มาแต่พายในเวียงพันแล
เมื่อนั้นเมียเสกฐีจึงถามว่าดังนี้เล่า ดุรา เจ้ากุมมารเมื่ออันเจ้าเปนลูกแห่งบุคคลผู้ใดนั้นชา โหล่งกะบอกแก่
นางเสกฐีว่าดังนี้ ดุรา แม่ข้า //

นี่เปนลูกแห่งเสกฐีผู้เปนสหายแห่งท่านนั้นแล นางเสกฐีผู้นี้ได้ยื่นคำแห่งโหล่งกะว่าเปนลูกสหายตน
สนนั้น นางเสกฐีจึงถามเชิงโหล่งกะว่าสนนี้ ดุรา เจ้ากุมมารเจ้านี้ว่าโหล่งกะแลหรือ เมื่อนางเสกฐีถามสนนั้น
โหล่งกะค้ำบอกว่า อามะ เอือ ดุราแม่ ข้านี้ค้ำชื่อว่าโหล่งกะแล นางเสกฐีค้ำหันยังโหล่งกะมานั้นค้ำบังเกิดความ
ลีเนหาอันรักเสมอดั่งลูกตนดีหลีแล เอกา ฉิตรา เสกฐีผู้หนึ่งค้ำมีลูกสาวผู้ ๑ อันไทยได้สืบทกปติทรงรูปโสม
นมพรณณะอันงามนักควรห้อยบังเกิดความยินดีแก่คนผู้อันค้ำเห็นนั้นแล นางลูกสาวเสกฐีผู้หนึ่งอันพ่อแลแม่หาก
แปลงปราสาทอัน ๑ มีพื้นได้ ๗ ชั้นหอนางขึ้นอยู่ปราสาทชั้นถ้วน ๗ นั้นค้ำห้อยข้างผู้ ๑ อยู่กับด้วยนางเพื่อไว้ห้อย
ใช้สอยในที่นั้นแล ในวันนั้นเปนวันอันเข้ากาดนางกุมมารีลูกสาวเสกฐีค้ำใช้ข้างผู้หนึ่งไฟสู่กาดแล ในกาละนาง
เสกฐีหันยังข้างผู้หนึ่งอันไฟตั่งอันค้ำถามเชิงข้างผู้หนึ่งว่าดังนี้ ดุรา ข้าง มึงจักไฟในที่ใดนั้นชา ในเมื่อเสกฐีหาก
ถามดั่งอันข้างผู้หนึ่งกล่าวว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุณ ข้านี้จัก //

ไฟสู่กาดอันลูกเจ้าคุณไฟสู่แล เมื่อนั้นเสกฐีผู้เปนเจ้าจึงเรียกข้างผู้หนึ่งว่าดังนี้ ดุรา ข้าง มึงจูงมาใน
ที่นี้ก่อนเทาะ อย่าฟังไฟยังค้ำอันลูกคุณใช้นั้นจูงหันก่อนเทาะ มึงจูงมากะทำกิจจะอันใช้สอยแห่งคุณนี้ก่อนว่าอัน
แล้ว เสกฐีค้ำห้อยข้างอันมาแล คั้นมาแล้วเสกฐีค้ำกล่าวเชิงข้างผู้ว่าดังนี้ ดุรา ข้าง ในวันนี้ไฟค้ำยังสักคนแล มึง
จูงไฟกวาดเพียงในที่นั้นเสีย แล้วห้อยลูกคุณโหล่งกะอยู่สำรานในที่นั้นห้อยหาลำบากด้วยอันเทียวทางก่อนเทาะ
คั้นเสียแล้วมึงจูงช่วยดินโหล่งกะแล้วมึงจูงไฟปูที่อยู่ถานะที่นั่นแล้ว มึงจูงเอาน้ำมันหอมสียงดินแลมือแห่ง
เจ้าโหล่งกะลูกคุณหอนอนอยู่ที่นั่นเทาะ เมื่อพายลุนมึงจูงไฟกวาดตามคำแห่งลูกสาวคุณอันใช้มึงด้วยประการอันใด
มึงจูงไฟเทาะ ข้างผู้หนึ่งรับเอาคำแห่งเสกฐีแล้วมันค้ำไฟกะทำห้อยโหล่งกะอยู่เปดตั้งค้ำนางเสกฐีกล่าวขุอันแล้ว
มันค้ำจึงไฟสู่กาดเมื่อพายลุนแล ข้างผู้หนึ่งไฟสู่กาดแล้วจึงเมื่อสู่สำนักแห่งลูกสาวเสกฐี เมื่อนั้นนางลูกสาวเสกฐีผู้
นั้นหันข้างไฟกวาดเปนอันนานมากนักค้ำเคียดจึงถามว่า ดุรา ข้าง ผู้ร้ายมึงไฟกวาดแต่ที่บานนี้ //

จึงมา มึงไฟอยู่ที่ใดนั้นชา เมื่อนั้น ข้างผู้หนึ่งจึงกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าคุณเจ้าอย่าเคียดแก่ข้าเทาะ ยังมีลูก
ชายเสกฐีผู้ ๑ อันเปนสหายแห่งพ่อแลแม่เจ้าคุณนั้นค้ำเรียกข้าไฟกะทำการอันมีชื่อดังนี้แล้ว ข้าจึงได้มาแล เมื่อข้า

ผู้หนึ่งบอกว่าโง่สักกะมาดั่งอัน นางลูกสาวเสกฐีผู้หนึ่งก็รู้ชราว่าโง่สักกะมาสนั้นมันคียนตมิสเินหาอันรักในโง่
สักกะมากนักแล นางลูกสาวเสกฐีผู้หนึ่งก็ไปผู้ใด คือนางกาลิผู้เปนเมียแห่งโกตุลวันนั้น อันได้หื้อเข้าโคนาคะ
เป็นทานแก่พระปัจเจกเจ้าแล้วอุทิศบุญไฟถึงโกตุลวันนั้น นางผู้หนึ่งตายจากชาตินั้นก็ได้มาเกิดเปนลูกสาว
เสกฐีนี้แล ด้วยอาจินกัมมอันได้อยู่ได้กินกับด้วยกันในภะวะอันก่อนนั้นความสเินหาอันนั้นยังบ่เสี่ยงขาดแม่นไป
หันหน้าเหิอะ เท้าไดยินชราว่าสานว่ามาแต่ไกลดั่งอันคืหากมีความสเินหาหากรักกับด้วยมันผู้หนึ่งแล เตนหิ ภควา
เหตุดั่งอันพระพุทธเจ้าจึงกล่าวช่งบริสัดตทั้งหลายอันมีภิกขุเปนประธานว่าดังนี้ บุพพะ วสนิจำ สนะ //

ปัจจุบน หิตเวา เอ วนตฺ ชายะเต เปมฺ อุปปลํ วิยโ ทกํ ตํ ตูราภิกขุทั้งหลายอันได้อยู่ได้กินกับด้วยกัน
แล้วมาตายจากกันไฟสุโลกอันหน้านั้น เมื่อพายลุนแม่นได้ประสบพบกันคืดี แม่นไปทันได้ทันกันเหิอะแล ไดยิน
ชราว่าดั่งอันคืดี คืมีความสเินหาอันรักในปุคคละผู้เปนโบราณนั้นเหตุอาจินอันได้อยู่กินกับด้วยกันแต่ภะวะอันก่อน
นั้นบ่เสียยังตามติดมาบ่ขาดแล ความรักอันนั้นเปดง์รือชา อุปปลํ วิยะ เปนประดุจดังดอกอุบลนั้นแล ใน
เมื่อคนผู้ใดผู้ ๑ หากถอดเสียจากน้ำจากเปอะดั่งอันมันคืเหี่ยวแห้งไฟแล ในเมื่อคนผู้ใดผู้ ๑ หากเอามาอยู่ไว้ใน
เปือกตมอันมีในน้ำนั้นมันคืชุ่มบานมาเปนปกกติดั่งเกา ดอกอุบลอันนั้นเอไรเซิงน้ำแลเปอะนั้นมันคืใดความรัก
แห่งสัดตทั้งหลายอันได้อยู่ได้กินกับด้วยกันในภะวะอันก่อนนั้นคืตามติดมาบ่ขาดสายในเมื่อได้มาประสบพบกัน
ในภะวะอันเกิดมาเปนคนคืดี เปนสัดตจริงฉานคืดี คืยอมมีสเินหากับด้วยกัน แม่นว่าไปทันได้ทันเหิอะเท้าไดยิน
ชราว่าสานว่ามันผู้หนึ่งมาแล ว่าอันคืดีหากมีใจชมชื่นยินดีปีติชราบอาบไฟในตนทั้ง //

มวรคืเปนประดุจดังดอกอุบลอันได้ถูกตึงยังน้ำแลเปือกตมอันเปนที่อาสไรแห่งดอกทั้งหลายนั้นคันได้
ถูกตึงคืยอมชื่นบานงามนั้นแล ความรักแห่งสัดตทั้งหลายคืดุจดังอันแล อาถะ ปุจฉิ กุหิส อมมาติ ในกาละ
เมื่อลูกเสกฐีไดยินว่าโง่สักกะมาสนั้นมันคืมีใจชมชื่นยินดีปีติชราบในตนทั้งมวรแห่งความรักแต่ภะวะชาติพาย
หลังมีบ่ชดจิงจักถามช่งข้ายังผู้หนึ่งว่าดังนี้ ตูรา ข้ายัง โง่สักกะกุมมารมาว่าอัน บัดนี้มันยังอยู่ที่ใดชา ข้ายังผู้หนึ่ง
จึงกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าคื โง่สักกะกุมมารนั้นกินเข้าแล้วอยู่เหิอะช่องอันมีในเรือนแห่งพ่อแลแม่เจ้าคืหั้นกัแล บัดนี้
รอยหลับแล้วมีขะเอ เมื่อ นั้น ลูกสาวเสกฐีคืถามช่งข้ายังว่าสนนี้ ตูรา ข้ายัง เมื่อดั่งอันโง่สักกะกุมมารลูกแต่
พายในเวียงมาสนั้น มิงหันมันเอาวัตถุเอื่องใดมาในที่นั้นอันชา ข้ายังผู้หนึ่ง อันเจ้าตนหากถามมันคืกล่าวว่ดั่งนี้
แก่เจ้าคื โง่สักกะกุมมารนั้นจักเอาอันใดอัน ๑ มาในที่นั้นบ่มีสักอันแล เท้ามีหนังสือล่านึงผูกกับแจ่งผ้ามันมาคืมี
แล ล้ากว่านั้นบ่มีสักอันแล ลูกสาวเสกฐีไดยินคำแห่งข้ายังผู้หนึ่งแล้วจึงกระนิงใจแห่งตนว่าดังนี้ เอ ตํ //

ปณณฺ หนังสืออันโง่สักกะกุมมารเอามานั้นเปนคำอันใดชา เหตุณานั้นสละขาดด้วยหนังสือรู้จักกระ
คันลูกเสกฐีกระนิงสนั้นแล้ว ในเมื่อโง่สักกะกุมมารยังผ้งกลับไปทันตั้นเหิอะ ดั่งอัน อัน ๑ ในเมื่อพ่อแลแม่แห่ง
จักรู้ด้วยประการสัดดั่งอันนางผู้หนึ่งคืลงมาจากปราสาทแห่งตนแล้ว คอยย่องเข้าไฟแก่หนังสืออันผูกกับแจ่ง
ผ้าโง่สักกะกุมมารนั้น คันได้แล้วคืเมื่ออยู่ที่อยู่แห่งตนแล้วหับปะตูไว้ไขยังปองคำอ่านหนังสือคืรู้แล้วจึงจักกระ
นิงใจว่า โอยหนอ ชายผู้หนึ่งเปนอันไบนักแล มันพ่อยมาผูก มรณะ ปณณฺ ยังหนังสืออันท่านจักข้าตนจระเดินมา

สนั่นอันชา หนังสืออันนี้ ผิดไปได้เห็นดังอัน ชีวิตแห่งมันปล้ำว่าจักมีชะแล นางลูกสาวเสกฐีคันกระนิงสนั่นแล้วคื
สีกยังหนังสือลำนันเสียแล้วนางคืเอาตอกล้วยอันใหม่มาเขียนเปนหนังสือแปลงคำอันใหม่ ๑ ใส่ในตอกล้วยนั้นว่า
ดังนี้ มาตุละ ดุรา ลุง กุมมารผู้นี้ชื่อโฆสั๊กกะ หากเปนลูกแห่งคุณแล ลุงจูงหื้อนำเอาของฝากแต่บ้านเราอันได้
ร้อยพระกุลนัมนำเอาลูกสาวเสกฐีผู้เปนสหายแห่งคุณอยู่ในชนบทนี้มาหื้อแก่ลูกคุณนี้เทื่อะ อัน ๑ //

ลุงจูงแปลงยังเรือนหลัง ๑ หื้อมีพื้นได้ ๓ ชั้น ตั้งไว้ในท่ากลางบ้านลุงที่นั่นเทื่อะ คันแปลงแล้วลุงจูงหื้อ
ลูกคูทั้งสองอยู่ในเรือนอันนั้นอัน ๑ ลุงจูงแต่งเฝ้าแหนลูกคูทั้งสองอยู่ในบ้านแห่งลุงเทื่อะ อัน ๑ ลุงจูงหื้อแปลง
ปรการแวดเรือนแห่งลูกคูะทำหื้องามเทื่อะ คุณลุงกะทำมั่งคละขรียาแก่ลูกคูแล้ว จูงหื้อขร้าวสามมาคืเทื่อะ
เมื่อพายุลูกคูหากจักรู้คุณแห่งลุงชา ลูกสาวเสกฐีผู้นั้นสละขาดด้วยโวหารนักแปลงหนังสือใส่ในตอกล้วยกะทำ
หื้อเหมือนเปนดังอันมานันแล้วคืจับลำหนังสือพันผูกมัดดีแล้วเอาใส่ผูกไว้กับแจ่งผ้าแห่งโฆสั๊กกะกุมมารดังเก่า
แล้วมาสู่ที่อยู่แห่งตนแล ส่วนโฆสั๊กกะกุมมารนั้นนอนหลับเสียวันทั้งมว ตื่นแล้วจึงเมื่อกินเช้าแลง นางเสกฐีคื
แต่งเข้าหื้อโฆสั๊กกะกินแล ในวันนั้นโฆสั๊กกะอยู่ในสำนักแห่งเสกฐีเสียวัน ๑ คัน ๑ เถิงกล่าเมื่อรุ่งเช้าวันโฆ
สั๊กกะกินเช้างายแล้ว คืส่งอำลาเสกฐีทั้ง ๒ แล้วคืหนีไปสูบ้านแห่งนายหนังสือจำของที่อันพอมัน //

ใช้นั้น คันไพรอดบ้านที่นั่น มันคืหานายหนังสือยังผังกะ ทำกิจจะอันเพิงกะทำในบ้านที่นั่นแล โส
อปุตตโก นายหนังสือหันโฆสั๊กกะกุมมารอันมาสู่สำนักแห่งตนดังอันคืบู้จักโฆสั๊กกะเหตุบู้ได้รู้ได้เห็นแต่ก่อน
นายหนังสือนั้นจึงถามเชิงโฆสั๊กกะว่าดังนี้ ดุรา เจ้ากุมมารเจ้าลูกแต่ที่ใดมาในที่นี้อันชา โฆสั๊กกะ ในเมื่อนาย
หนังสือบู้จักตนสนั่นมันจึงเอาหนังสือจำของฝากนั้นแล้วกล่าวว่ดังนี้ ดุรา ทานะ ปณณ หนังสืออันพ่อกุมหา
เสกฐีอันอยู่ในเวียงพันหากใช้หื้อคุณเอามาแก่ท่านแล ท่านจูงอ่านดูเทื่อะ เมื่อนั้นนายหนังสือรับเอาหนังสือแต่
มือโฆสั๊กกะแล้วกระนิงใจว่าดังนี้ รอยท่านมหาเสกฐีเจ้าแห่งคุณนี้ใช้มาชะแล รอยท่านเสกฐีมีประโยชน์อัน ๑
จึงใช้มาชะแล มันกระนิงใจสนั่นแล้วคืกะหนังสืออันนั้นอ่านดูรู้คำอันมีในหนังสือนั้นแล้วคืยินดีมันจึง
หื้อคนทั้งหลาย มาชุมนุมกันในบ้านแห่งมัน คันว่าคนทั้งหลายมาพร้อมแล้ว นายหนังสือผู้นั้นจึงกล่าวเชิงคนทั้ง
หลายว่าดังนี้ ดุรา เจ้าทั้งหลายบัดนี้ลูกท่านมหาเสกฐีผู้เปนพ่อใช้หื้อมาแก่เราทั้งหลาย อันมี //

คุณปณณเจ้าดังอันสนั่น ดุรา ลุง มึงจูงกะทำมั่งคละการแก่ลูกผู้นี้เทื่อะ อัน ๑ มึงจูงหื้อลูกผู้นี้อยู่ใน
สำนักแห่งนี้เทื่อะ ว่าสนั่นดีหลีแล รอยว่าเจ้าแห่งเรานี้มิจึงอันรักในเราทั้งหลายจึงใช้มาหื้ออยู่ในสำนักแห่งเรานี้
ชะแล เหตุนี้เจ้าทั้งหลายจูงไปเอาไม้แต่ป่ามาพลันักเทื่อะ นายหนังสือผู้นั้นคันว่ากล่าวแก่คนทั้งหลายแล้ว
แต่งแปลงยังที่อยู่ทีนอนอันควรหื้อแก่โฆสั๊กกะอยู่ในเรือนแห่งตนก่อนแล ในเมื่อคนทั้งหลายเอาไม้มาแล้ว นาย
หนังสือผู้นั้นคืหื้อคนทั้งหลายแปลงเรือนหลัง ๑ มีพื้นได้ ๒ ชั้นตั้งในท่ากลางบ้านแห่งตน คันแปลงอันเปนที่อยู่
แห่งโฆสั๊กกะแล้วคืหื้อแปลงยังปรการคือसानเปนรั้วชราบแวดหื้อรอดแล้ว คันคนทั้งหลายกะทำแปลงเรือน
อันเปนที่อยู่แห่งโฆสั๊กกะบัวรวมพร้อมช้วนแล้ว ดังอัน นายหนังสือผู้นั้นคืหื้อพินำเอาของฝากแต่กระกุลทั้ง

หลายอันได้ร้อยกระดุนั้นมาแล้วนายหนังสือเคียวยังของฝากทั้งหลายผู้นั้นไพเราะลูกสาวเสกฐีผู้ผู้นั้นอันอยู่ในชนบทนั้นมาหื้อแก่ //

โฆสัถกะกุมมารแล้วจะทำมั่งคละการในเรือนอันแปลงใหม่นั้นแล คั้นว่านายหนังสือจำของกะทำมั่งคละการแกโฆสัถกะกุมมารบวรแล้ว มั่นคี่ใช้หื้อเมื่อบอกแก่ท่านมหาเสกฐีอันอยู่ในเวียงนั้นว่าดังนี้ ข้าแก่ท่านมหาเสกฐีเปนเจ้าคำอันเจ้าคุหาใช้มาเถิงผู้ชำนัผู้ช่าทั้งหลายคี่กะทำหื้อเปนมั่งคละการแกโฆสัถกะกุมมารนั้นดังคำอันเจ้าคว่ามานั้นช้วนแล ส่วนมหาเสกฐีคี่ได้ยินคำแห่งคนใช้ว่ากะทำมั่งคละการแกโฆสัถกะแล้วว่า สันนั้นมันเยี่ยเข้ามาบังเกิดความอันต่ำค้อยน้อยใจอนั้นมากนักด้วยอันกระนิงใจแห่งเสกฐีว่าคี่ใช้หื้อสิ่งไพบัวหื้อข้าเสียว่าอัน เขาพ้อมมาจะทำมั่งคละการแก่มันเล่าอันชา โอยหนอ คำอันกระนิงบวรมารลัถอัน เสกฐีหากมาบังเกิดกินแห่งใจมากนักสันนี้สันนี้ เสกฐีมาโสภทุกซ์ด้วยอันนางเสกฐีตายคี่ดี โสภทุกซ์ด้วยลูกตนตายคี่ดี โสภทุกซ์ด้วยอันปองอุบายข้ายังโฆสัถกะบ่ตาย โสภทุกซ์ ๓ ประการนี้หากเปนปิ่นกรัษมาหมิ่นมาเสียบแทงปักในหัวใจแห่งเสกฐีมากนัก ลวดปักกินเข้าน้ำโภชนะ //

อาหารเมื่อลุนลวดบังเกิดเปนพยาธิอันหนักแก่เสกฐีแล เสกฐีชิตา ส่วนลูกสาวเสกฐีผู้ผู้นั้นเปนบาทปริจาแกโฆสัถกะนั้น คั้นว่าได้มาอยู่ในเรือนที่นั้นกับด้วยโฆสัถกะแล้วดังอัน นางคี่มาจากรจากบ่ด้วยข้าคนแห่งตนว่าดังนี้ ดุราเพิ่นทั้งหลายฉิว่าคนใช้ผู้ ๑ หากลูกแต่สำนักท่านมหาเสกฐีลูกพวยในเวียงพันมาดังอัน สูท่านจูงบอกแก่คู้หื้อรู้ก่อนเสียอย่ารีบบอกหื้อเจ้าโฆสัถกะลูกพวยในเสกฐีเทื่อ นางลูกสาวเสกฐีคี่บังคับแก่คนทั้งหลายไว้ด้วยประการสันนี้แล ในเมื่อเสกฐีอันอยู่ในเวียงนั้นโสภทุกซ์ลวดเกิดเปนพยาธิสันนั้นบนานเท่าใด มีในวัน ๑ เสกฐีมากระนิงด้วยวิตกในใจว่าดังนี้ ฉิว่า-คี่เลตายดังอันคี่กะทำยังลูกชายผู้รายนี้หื้อได้เปนเจ้าข้าวของในเรือนแห่งคู้ที่นี้ บัดนี้คั้นคู้หื้อไพหายยังนายหนังสือแล คนผู้อันเชื่อเนื้อเชื่อใจแห่งคู้มาสั่งไว้อย่าหื้อโฆสัถกะลูกชายผู้รายนี้ได้เปนเจ้าข้าวของแห่งคู้เทื่อ เสกฐีกระนิงใจสันนี้แล้ว อันจักใช้หื้อไพหายยังนายหนังสือดังอันคี่รับเอายังชายผู้ ๑ มาแล้ว เสกฐีกล่าวแข่งชายผู้นั้นว่า ดังนี้ ดุรา ชาย มิง //

จูงไพหายยังนายหนังสือมาสู่สำนักแห่งคู้พลันนักเทื่อ คั้นกล่าวแล้ว คี่สั่งชายผู้นั้นไพหายยังนายหนังสือมาแล ชายผู้นั้นรับเอาคำแห่งเสกฐีแล้วคี่ไปสู่บ้านแห่งนายหนังสือผู้นั้นคั้นไพรอดแล้วมากล่าวนายหนังสือว่าดังนี้ ดุรา เจ้านายบ้านหนังสือ ท่านเสกฐีหื้อข้ามาหาท่านเมื่อบัดนี้แล ท่านจูงเมื่อกับข้าพลันนักเทื่อ เมื่อนั้น นายหนังสือผู้นั้นได้ยินคำแห่งคนใช้ผู้นั้นแล้ว มั่นคี่มาสำนักแห่งเสกฐีแล ส่วนเสกฐี คั้นว่าห็นยังนายหนังสือมาแล้ว เสกฐีคี่กล่าวแข่งนายหนังสือว่าดังนี้ ดุรา ลุง ฉิว่ามิงได้กะทำมั่งคละการแก่ลูกคู้แล้ว ดังอัน คู้คี่ใคร่ห็นยังลูกคู้ ๒ แล มิงเขียนหนังสือแล้วจูงใช้หื้อไพหาลูกคู้มาเทื่อ เมื่อนั้นนายหนังสือจำของรับเอาคำแห่งเสกฐีแล้วมั่นคี่เขียนหนังสือคำดำนอันจักใช้ไพหาโฆสัถกะมานั้นว่า ดังนี้ ดุรา เจ้ากุมมารท่านเสกฐีเปนพยาธิจักมีใคร่ห็นเจ้าคู้แล เจ้าคู้ทั้ง ๒ จูงสำแดงหื้อเสกฐีห็นเทื่อ เขียนคำดำนสันนี้แล้วคี่ใช้หื้อชายผู้ ๑ เอาไฟแล ชายผู้นั้นเอาน้ำอันนั้นไปสู่บ้านที่นั้น คั้นไพรอดแล้ว ยามนั้นลูกสาวเสกฐีผู้ //

เปนมียแห่งโสภาคนนั้นอันยังยืนอยู่แทบประตูหันซ้ายผู้นั้นอันเข้ามาดั่งอันนางลูกสาวเสกฐีผู้นั้นก็ถามว่า ดุรา ผู้ชาย มึงจักไฟในที่ใดชา ชายผู้นั้นกล่าวเชิงลูกสาวเสกฐีว่า ข้าแก่เจ้าคุณ ท่านมหาเสกฐีหื้อข้าเอาหนังสืออันนี้มาหาเจ้าคุณทั้งสองเมื่อบัดนี้แล เหตุท่านเสกฐีเปนพยาธิมกใคร่หั้นยังเจ้าคุณทั้ง ๒ แล ว่าอันแล้ว คีเอาหนังสืออันนั้นหื้อแก่นางลูกสาวเสกฐีแล นางลูกสาวเสกฐีรับเอาหนังสือแต่มือชายผู้นั้นแล้ว คีไซรอ่านดูรู้แล้วนางจึงถามเชิงชายผู้นั้นว่าดั่งนี้ ดุรา ผู้ชาย มึงจูงอยู่ในที่นี้ก่อนเทื่อะ เราเียเมื่อกับด้วยกันชา ท่านจูงอยู่ตราบต่อเท่านั้นก่อนเทื่อะ คีหื้อผู้ชายผู้นั้นอยู่ในที่นั้นก่อนแล ในเมื่อลูกเสกฐีแลนางเมื่อดั่งอัน เสกฐีคืถามเชิงนายหนังสือว่าดั่งนี้ ดุรา ลุง มีคำว่ามึงบ่หื้อขรวาสนไฟถึงลูกคุณอันชะรือ บัดนี้พ้อยบ่มาอันชา เมื่อนั้น นายหนังสือผู้นั้นกล่าวเชิงเสกฐีว่าดั่งนี้ ข้าแก่เจ้าคุณขรวาสนอันนั้นข้าคืใช้หื้อไฟแล้วแล คตปุริโส ชายผู้นั้นบ่จอรอดเทื่อแล เสกฐีกล่าวเชิง //

นายหนังสือว่าดั่งนี้ ดุรา ลุง ฅิว่ามิดั่งอันท่านจูงใช้ยังคนผู้ ๑ ไฟเล่าเทื่อะ เมื่อนั้น นายหนังสือรับเอาคำแห่งเสกฐีแล้ว คีใช้ยังชายผู้ ๑ ไฟหาหื้อโสภาคนสันเดียวนั้นแล เมื่อชายผู้นั้นไฟรอตแล้วนางลูกสาวเสกฐีคืยังหื้อชายผู้นั้นจูงอยู่ในเรือนที่นั้นด้วยคำว่าเราเียเมื่อกับด้วยกันชา มึงจูงอยู่ในที่นี้ตราบต่อเท่านั้นก่อนเทื่อะ ว่าอันแล้วคืหื้ออยู่ในที่นั้นแล ในเมื่อดั่งอัน โสภาคนแลนางเมื่อดั่งอัน เสกฐีคืเียข้าบังเกิดโสภทุกข์ถมพยาธิอันหนักร้ายนักถึงที่ถานะใจจักขาดแล้วนั้นเสกฐีคืยังข้ากล่าวเชิงนายหนังสือว่าดั่งนี้ ดุรา ลุง มีคำว่ามึงบ่ใช้หื้อไฟหาลูกคุณาแลรือ บัดนี้ลูกคุณพ้อยบ่มาอันชา เมื่อนั้น นายหนังสือกล่าวเชิงเสกฐีว่าดั่งนี้ ข้าแก่เจ้าคุณ ขรวาสนอันนั้นข้าคืใช้หื้อไฟแล้วแล ชายผู้นั้นบ่จอรอดเทื่อะแล เสกฐีคืยังข้ากล่าวสันนี้เล่า ดุรา ลุง มึงจูงใช้ผู้อื่นไฟเล่าเทื่อะ นายหนังสือรับเอาคำแห่งเสกฐีแล้วคืใช้หื้อชายผู้ ๑ ไฟเล่าแล ชายผู้นั้นรับเอาคำแห่งนายหนังสือแล้ว คีไฟสู่บ้านที่นั้นเพื่อจักไฟหาโสภาคนมา //

แล ในเมื่อคนใช้ผู้ถวน ๓ ไฟรอตแล้วดั่งอัน นางลูกเสกฐีคืถามเชิงคนใช้ผู้นั้นว่าดั่งนี้ ดุรา ผู้ชาย ท่านเสกฐีเปนพยาธิยังลำบากเข็นดั่งรือก็ชา เมื่อนั้นคนใช้ผู้ถวน ๓ กล่าวเชิงลูกสาวเสกฐีว่าดั่งนี้ ข้าแก่เจ้าคุณ ท่านเสกฐีเปนพยาธิยังยากแลบ่กินเข้ากินน้ำได้ถึงเชิงอันจักเสี่ยงชีวิตแล เจ้าคุณทั้งสองจูงรีบเมื่อเทื่อะ นางลูกสาวเสกฐีได้ยินคำแห่งคนใช้ผู้ถวน ๓ นั้นแล้ว กระจงใจว่าดั่งนี้ บัดนี้ ควรคอบอกแก่ลูกเสกฐีหื้อรู้แล กระจงสันนี้แล้วคืใช้ไฟบอกแก่โสภาคนผู้เปนผัวว่าดั่งนี้ ดุรา เจ้าพ่อแห่งเจ้า กิระ คิราโน ดั่งได้ยินว่าเปนพยาธิร้ายนัก ว่าอัน ท่านเสกฐีมกใคร่หั้นยังราทั้ง ๒ หื้อราเมื่อบัดนี้แล้ว เมื่อนั้น โสภาคนได้ยินคำแห่งนางลูกสาวเสกฐีแล้ว มั่นคืกล่าวว่ดั่งนี้ ดุรา นาง ฅิแลมิดั่งอันราทั้ง ๒ นี้จักกะทำดั่งรือนี้ชา นางลูกสาวเสกฐีจึงกล่าวเชิงโสภาคนว่าดั่งนี้ ดุรา เจ้ารานี้จักเอาเสียวเจ้าแห่งคนทั้งหลายมาเปนของฝากแล้ว ราจักเมื่อดูท่านเสกฐีเทื่อะ เมื่อนั้น ส่วนโสภาคนคืรับเอาค่านางลูกสาวเสกฐีผู้เปนเมียแห่งตนด้วยคำดั่งนี้ //

แล้วคืหื้อไฟนำเอาของฝากแต่บ้านทั้งหลายมาด้วยเกวียนทั้งหลายอันมากนักแล้ว ข้าทั้งสองคืจึงเอายังของฝากอันนักมาสู่บ้านแห่งเสกฐีแล ในกาละเมื่อจักเข้าเมื่อสู่บ้านเสกฐีผู้นั้น นางลูกสาวเสกฐีกล่าวเชิงโสภา

สักกะผู้เป่นผัวว่าดังนี้ ดุรา เจ้าพ่อแห่งเจ้า จักเสี่ยงชีวิตมิชะแล ของฝากทั้งหลายผุ้งนี้ร่าอย่าได้ว่าจักเอาเข้าไฟ
นักเซ่นเทีอะ ของฝากนี้ร่าจักกะทำหื้อเป่นสองส่วน ส่วน ๑ ร่าจักเอาเข้าไฟสู่สำนักแห่งพ่อเจ้า ส่วน ๑ จุ่ง
เอาคืนเมื่อสู่บ้านแห่งราเทีอะ นางลูกเสกฐีคั่นกล่าวแล้วคักกะทำของฝากนั้นหื้อเป่น ๒ ส่วน ส่วน ๑ หื้อเอาเข้าสู่
สำนักแห่งพ่อผัวตนแล ส่วน ๑ หื้อเอาคืนแล ในขณะที่เมื่อจักเข้าไฟนั้น นางลูกสาวเสกฐีกล่าวเชิงผัวตนว่าดังนี้
ดุรา เจ้า ในกาละเมื่อเราเข้าไฟสำนักแห่งท่านเสกฐีแล้วนั้นเจ้าจูงอียืนอยู่ใต้ตีนแห่งท่านเสกฐีเทีอะ ข้าคักจักอียืน
อยู่พายบนหัวแห่งท่านเสกฐีชะแล คั่นกล่าวเชิงโส้กกะสนั่นแล้ว เมื่อพายลุนนางคักบักบ่าวเพิ่นแห่งตนว่า
สนี่ ดุรา เพิ่นทั้งหลาย ในเมื่อคูเข้าไฟสู่สำนักแห่งพ่อคุณแล้วนั้นสู่ท่านทั้งหลายจุง //

กะทำอันเฝ้าแห่นพายหน้าพายหลังแห่งเรือนหื้อดีเพื่อย่าหื้อคนผู้อื่นเข้ามาเทีอะ นางลูกเสกฐีคั่น
บักบ่าวเพิ่นแห่งตนไว้หื้อรักษายานนอกสนี่แล้ว จึงเอากันเข้าไฟสู่สำนักแห่งเสกฐีแล คั่นว่าโส้กกะแลลูก
สาวเสกฐีเข้าไฟสู่เรือนแล้วนั้นโส้กกะคักอียืนอยู่พายใต้ตีนแห่งเสกฐีแล ลูกสาวเสกฐีผู้เป่นเมียแห่งโส้กกะนั้น
อียืนอยู่พายบนหัวแห่งเสกฐีนั้นแล ยามนั้นเสกฐียังนอนหงายอยู่เป่นอันจักเสียใจเท่าจักอยู่ถ้าสั่งว่า ในเมื่อคู
ตายแล้วอย่าได้หื้อโส้กกะนี้เป่นเจ้าเข้าของในเรือนอันนี้ คูบ่หื้อหยิ่งมั่นแล เท่าจักถ้าสั่งว่าอัน ในเมื่อโส้กกะ
มาแล้วตั้งอันนายหนังสือจำของนั้นคั่นอยู่พายข้างลบคำตีนแห่งเสกฐีอยู่แล กล่าวเชิงเสกฐีว่าดังนี้ ข้าแห่งเจ้าคุณ
ท่านมหาเสกฐีลูกเจ้าคุณมาในที่นี้แล้วแล เจ้าคุณจักปากด้านจระจากบด้วยลูกเจ้าคุณด้วยประการสนใดคักจุงว่าเทีอะ
เมื่อนั้น เสกฐีจึงกล่าวเชิงนายหนังสือว่าดังนี้ ดุรา ลุง ลูกแห่งคุณมาที่ได้อันชา คูพ้อยบั่นนั้นชา อ ยุตโตโก นาย
หนังสือคักบอกแก่เสกฐีว่า ข้าแก่ //

เจ้าคุณลูกแห่งเจ้าคุณอียืนอยู่แทบตีนเจ้าคุณแล เสกฐีหันยังโส้กกะอียืนอยู่พายใต้ตีนแล้ว จึงถามเชิงนาย
หนังสือว่าดังนี้ ดุรา ลุง ข้าของทั้งมวลอันมีในเรือนแห่งคุณนี้อันท่านหากได้เขวดกฎหมายเข้าหน้าพบแห่งท่าน
นั้นมีเท่าได้อันชา ในเมื่อเสกฐีหากถามสนั่น นายหนังสือคักบอกเสกฐีว่า ข้าแก่เจ้าคุณ เข้าของแห่งเจ้าคุณแต่อันข้า
ได้กฎหมายเข้าหน้าพบข้าพื่อนมีสิบสี่โกฏีแล แต่อันบ่หมายเข้าในหนังสือข้าบ่อาจจักคณนาได้แล เสกฐีได้ยินคำ
แห่งนายหนังสือแล้วจึงท้อออกปากว่าข้าของคูทั้งมวลนี้คูบ่หื้อเป่นข้าของแห่งโส้กกะสักอันแล จักว่าอัน มันพบ
ได้ว่าข้าของคูทั้งมวลคูคักหื้อแก่ลูกคูโส้กกะแล ว่าอัน ยามนั้นนางลูกสาวเสกฐีอียืนอยู่พายบนหัวนั้นคระนิง
ใจว่า ร้อยว่าเสกฐีนี้มันจักใคร่กล่าวยังคำอัน ๑ มันพ้อยออกปากว่าอัน ๑ ชะแล นางลูกสะใภ้ นั้น โกกาตราเว
เป่นดังมีโส้กทุกข่มานักคักมาคว้งผมแห่งตนร้องให้ท่าวกัลกับเอามือเต็งอกเสกฐีเพื่อย่าหื้อเสกฐีกล่าวซ้ำ ๒
ได้แล คีมาให้รำไรเลิงคุณแห่งเสกฐีอันมีประการต่างๆ แล ส่วน //

เสกฐีอียืนนางผู้นั้นหากมากำจัดตนลวดจืดตายไฟแล คั่นเสกฐีตายแล้วคนทั้งหลายคักบอกแก่พระยาอุ
เทนราชว่าดังนี้ เทวะ ข้าแก่มหาราชเสกฐีผู้มีชื่อดังนี้ตายแล้วแล บอกว่าสนี่ พระยาอุเทนราชได้ยินคำอันนั้น
แล้วคักกล่าวดังนี้ ดุรา คนทั้งหลาย ผีว่าเสกฐีตายแล้วตั้งอัน สูงจุงกะทำส่งสการเสกฐีเสียเทีอะ ในเมื่อคนทั้ง
หลายส่งสการเผาซากเสกฐีเสียแล้ว ในเมื่อพายลุนพระยาอุเทนราชคักถามเชิงคนทั้งหลายว่าดังนี้ ดุรา เพิ่นทั้ง

หลายลูกชายลูกยิ๊งแห่งเสฐฐิผู้นั้นยังมีชื่อว่าปม้ออันชา เมื่อพระยาภมสันนั้นคนทั้งหลายฝูงเป็นบ้านเพิ่นเสฐฐิ
นั้นให้พระยาว่าดังนี้ อตถิ เทวะ ไชสโกนา มตสสะ ปุตโต เสฐฐิ สัพพสาปะเตยยั ตสสะนิยา เทตวา มโต เทวา
ติ ข้าแห่งมหาราชเจ้าลูกชายเสฐฐิผู้ ๑ ชื่อโฆสั๊กกะมีแล เมื่อเสฐฐิจักใกล้ตายนั้นก็ยังสั่งไว้ว่า ข้าของทั้งมวรหือ
ได้แก่ลูกชายแห่งคู้ผู้ชื่อว่าโฆสั๊กกะนี้นับเสี่ยวว่าอันดีหลีแล พระยาอุเทนราชได้นิคำอันนั้นคืหือหามายังโฆ
สั๊กกะมาแล ในวันนั้นฝนตกลงแล้วคืหายเสีย //

น้ำห้วงอยู่ในคุ่มพระยาแล ส่วนโฆสั๊กกะอันพระยาหากหือหามาสนั้นมันคืไผด้วยคนไข้แล พระยาอุ
เทนราชคืนั่งอยู่ราชบัลลังการทัดหน้าป่องโรงหลวงแห่งตนเล็งไฟในหนทางที่คุดอันไผอันมาแล ส่วนโฆสั๊กกะ
คืไผถึงคุ่มพระยาห็นน้ำอันมีในกลางคุ่มพระยานั้นคืบ่ค่อยลงไผมันคืเดินข้ามน้ำอันนั้นแล้วไผถึงสำนักแห่งพระ
ยาให้พระยาแล้วคืนั่งอยู่ในถานะที่ ๑ อันควรแก่ตนแล พระยาอุเทนราชห็นคุดอันโฆสั๊กกะมาสนั้นก่อนห็น
แล คืโฆสั๊กกะมาแล้ว พระยาอุเทนราชอันจักจากรจากับด้วยโฆสั๊กกะนั้นคืกล้งว่าดังนี้ ดุรา กุมมาร มิงนี้
ชื่อโฆสั๊กกะแลหรือ พระยาภมสันนั้นโฆสั๊กกะคืให้พระยาว่าดังนี้ เทวะ ข้าแห่งมหาราชเจ้า ข้าชื่อโฆสั๊กกะแล
พระยาอุเทนราชได้นิคำอันนั้นแล้ว พระยาคืกล่าวเล่าโลมยังโฆสั๊กกะว่าดังนี้ ดุรา โฆสั๊กกะ มิงอย่าได้น้อยใจสั๊ก
อันเทือะ ข้าของทั้งมวรแห่งพ้อมิงนั้น คืหากจักหือแก่มิงทั้งมวรอะแล มิงจุงเมื่อก่อนเทือะ พระยากล่าวเท่านั้น
แล้วคืหือมันออกเมื่อก่อน เพื่อกิจลองคุดคุดอันไผอันมาแห่งนั้น เหตุพระยาภิราชมาสาสะหลาดด้วยอุบายแล โฆ
สั๊กกะให้พระยา //

แล้วคืออกเมื่อ คืไผถึงน้ำที่นั้นคืบ่เดินดังอัน เมื่อมันมามันคืค่อยลงไฟแล พระยาอุเทนราชห็นเหตุ
อันนั้นแล้วพระยาคืหือไผหาโฆสั๊กกะคืมาถามว่าดังนี้ ดุรา โฆสั๊กกะ คืจักถามเหตุอัน ๑ เชิงมิงบัดนี้แล เมื่อ
มิงมาสู่สำนักแห่งคู้ห็นน้ำอันมิงเดินข้ามที่อันนั้นแล้วจึงมาแล เมื่อมิงออกเมื่อนั้นพ้อยบ่เดินข้ามน้ำเปดดังเมื่อมา
นั้น บัดนี้มิงพ้อยค่อยลงน้ำเมื่ออันชา เหตุสองอันนั้นมิงกะทำพ้อยบ่เสมอกันนั้นชา โฆสั๊กกะ อันพระยาหากถาม
สนั้นมันจักบอกยังเหตุอันนั้นแก่พระยา คืกล่าวว่าดังนี้ ข้าแห่งมหาราชเปนเจ้า ในกาละเมื่อข้ามานั้นข้านี้สิ
ยังเปนลูกอ่อนยังผิงเหลนแล เหตุนั้นข้าคืเดินข้ามน้ำอันนั้นมาเพื่ออันแล บัดนี้ มหาราชเจ้าคืหือถานันตระที่
อันเปนแก่นั้นคืซัดแล้ว เหตุนั้นข้าเมื่อลวดคืบ่เดินข้ามน้ำอันนั้นแล้วลงเมื่อเพื่ออันแล โฆสั๊กกะบอกเหตุอันนั้น
แก่พระยาด้วยประการสนั้นแล้ว พระยาได้นิคำแห่งโฆสั๊กกะแล้วคืกระนิงใจว่าดังนี้ อัย ปุริโส ชายผู้นี้มี
ประหยานักนอ บัดนี้ควรหือยังถานันตระที่อันเปนมหาเสฐฐิแก่มันแล พระยากระนิงสนั้นแล้ว พระยาคืบูชา //

สักการะแก่โฆสั๊กกะด้วยข้าวของแล อัน ๑ กับทั้งข้าของแห่งพ้อมันนั้นแล้วลวดตั้งมันไว้หือเปนมหา
เสฐฐิในเมืองโกสัมพีทั้งมวรปรากฏได้ชื่อว่าโฆสั๊กกะมหาเสฐฐิแล โฆสั๊กกะได้ถึงสมปัตติอันไผนั้ก คืบ่ใช่เหตุ
อันใดแล คืเหตุบุญอันมันได้เปนสุณักขะมีอินติริกในพระปัจเจกเจ้าวันนั้นแล บาปกัมมอันท่านบองข้าบองละ
เสียได้ ๗ ทีในชาติอันเดียวคืเหตุวิบากเมื่อมันเปนโกตุหลบองทอดยังลูกแห่งมันเสียวันนั้นแล เหตุตั้งอันปุกคละ
ผู้จักปรารณาสุขแก่อย่าได้ประหมาทว่ากัมมอันนั้นน้อยบ่ตายบ่เปนกัมมหนักแล อย่าได้ว่าอันแม่นหน้อยคืเกิด

เปนมาดีหลี เปนตั้งโกตูลผู้นั้นแล โกตูลแลโฆสั๊กกะนี้ผู้เดียวเท่าเกิดหลายชาติแล คั้นพระยาอุเทนราชตั้ง โฆสั๊กกะไว้หื้อเปนมหาเสกฐีแทนเสกฐีผู้พ่อแล มีในกาลวัน ๑ พระยาคัหื้อโฆสั๊กกะกะทำผัดทะสีลแวดเวียง เพื่อจักหื้อปรากฏแก่ชาวนครทั้งมวณแล เมื่อโฆสั๊กกะมหาเสกฐีแลยังอยู่ในปราสาทอันตั้งอยู่ในรณะทำผัดทะสีลแวดเวียงกับด้วยหมูริพลแห่งตนอันมากกว่าพันคนนั้นโฆสั๊กกะเล็งแล //

ไพมา ในถานะที่ใดตั้งอันถานะที่นั่นคัหื้อนไหวไพมามากนัก เหตุคนทั้งหลายกะทำบุชาสะการแกโฆสั๊กกะมากนักแล เมื่อดังอันลูกเสกฐีผู้เปนบาทปริจาจะแห่งโฆสั๊กกะเสกฐีนั้นอันยังนั่งอยู่ในรถกับด้วยโฆสั๊กกะนั้นคัจารจากับด้วยข้ายังผู้ชื่อว่า นางกาลี นั้นว่าดังนี้ ดุรา นางกาลี เอ ตัตะกะ สัมปัตติ เข้าของสมปัตติอันมีประหมานเท่านั้นมาอันไสรเชิงคุคัจึงบวรมวณแกลูกเจ้าแห่งมิงแล เมื่อนั้น นางกาลีจึงกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าคุเหตุสันไควว่าอันชา เมื่อนางกาลีหากถามสนั้น นางลูกเสกฐีจึงจักกล่าวว่า ดุรา นางกาลี ท่านเสกฐีผู้นี้มาผูกยังหนังสืออันท่านจักข้าตนกับแจ่งผ้าแห่งตนจะเดินมาถึงบ้านแห่งควันนั้นคุคัเอายังหนังสืออันนั้นแล้ว คุคัสึกเสียแล้ว คุคัจึงเขียนยังหนังสืออัน ๑ เพื่อจักหื้อกะทำมิงคละการกับด้วยควันนั้น ไพไผ่ในแจ่งผ้า ในกาละเมื่อยังนอนหลับนั้นแล้ว คุคัออกหนีเมื่อสูที่อยู่แห่งคุแล ท่านเสกฐีผู้นี้เอาไสรเชิงคุ จึงได้ยังชีวิตเปนคน อัน ๑ คัจึงได้ยังคุติหีแล แมนตั้งข้าวของสมปัตติทั้งมวณนี้คัคัคัมาผองหื้อได้ทุกอันดีหลีแล //

เมื่อนั้น นางกาลี กล่าวเชิงลูกสาวเสกฐีว่าดังนี้ ดุรา ข้าแก่เจ้าคุ เจ้าคุคัเท่าห็นยังหนังสืออันหื้อข้านั้นสิ่งเดียวชะแล ด้วยแท้ ท่านเสกฐีอันได้เปนผัวเจ้าคุนั้นอันเสกฐีผู้ตายนั้นอันป้องข้าแต่เมื่อน้อยนั้นมาตราบต่อเท่าอันตายนี้ดีหลีแล้วตาย นางกาลีนั้นคัเล่าแต่ต้นบมึงหัวที่มาก้านางลูกเสกฐีฟังถึงปลายแล เมื่อนั้นนางลูกสาวเสกฐีกล่าวว่าท่านเสกฐีผู้พ่อนั้นมากะทำคัมมอันนี้เปนอันหนักนักแล ในกาละเมื่อโฆสั๊กกะมหาเสกฐีผัดทะสีลแวดเวียงบวรมวณแล้วลงจาการณพาน้ำสุเรือนแห่งตนนั้น นางลูกเสกฐีคักะทำกัอันแย้มใคร่หัวด้วยใสใจว่า เข้าของทั้งมวณนี้เอาไสรเชิงคุคัจึงได้ตายใสใจสนั้นจึงใคร่หัวห็นแล โฆสั๊กกะมหาเสกฐีห็นนางใคร่หัวสนั้นจักถามคักล่าวว่าดังนี้ ดุรา นางจักใคร่หัวเหตุอันใดชา เมื่อนั้นนางเสกฐีผู้เปนเมียจึงกล่าวว่า ดุรา เจ้าข้าเอาไสรเชิงท่านด้วยเหตุอัน ๑ แต่ใคร่หัวตาย โฆสั๊กกะจักถามเหตุอันนั้นคักล่าวว่าดังนี้ ดุรา นาง ผิดังอันมิงจุงกล่าวยังเหตุอันนั้นแก่คุคันี้หื้ออะ นางเสกฐีอันจักบอกยังเหตุอันนั้นคักล่าวว่าดังนี้ ดุรา เจ้า ข้านี้กระนิงใจว่า //

เตตะ สัมปัตติ สมปัตติทั้งมวณอันท่านได้น้ำเอาไสรเชิงคุคัจึงบวรมวณแล ข้ากระนิงใจสนั้นแล้ว ข้าจึงใคร่หัวตาย โฆสั๊กกะเสกฐีกล่าวว่า ดุรา นาง เข้าของสมปัตติทั้งมวณนี้อันพ่อคุหากเว้นไว้หื้อแก่คุตาย แมนมิง นางได้มาอยู่ในเรือนที่นี้ คัเหตุคุตาย เหตุตั้งเรือนางแล จักกล่าวคำอันนั้นชา โฆสั๊กกะนั้นบรูเหตุอันนั้นสัักอันแมน เหตุอันเสกฐีอุบายข้าตนแต่เมื่อยังน้อยคัคัคัคับรูสัักอันเท่าใสใจว่าข้าของทั้งมวณนี้อันพ่อคุหากไว้หื้อแก่คุแลเท่าใสใจว่าอันแลอยู่แล เสกฐีคับ่เชื่อคำแห่งนางเสกฐีอันนั้นสัักอันแล นางเสกฐีอันโฆสั๊กกะเสกฐีผู้เปนผัวแล บ่เชื่อยังคำแห่งตนสนั้นนางคับอกยังขราวสานทั้งมวณแกโฆสั๊กกะว่าดังนี้ ดุรา เจ้า มรกะ ปณณ หนังสืออันจักหื้อท่านข้ายังเจ้านั้นอันพ่อเจ้าหากผูกกับแจ่งผ้าใช้หื้อท่านเอามาในเรือนแห่งควันนั้นคุห็นยังหนังสืออันนั้นแล้ว

คู่สีกคู่จึงเขียนหนังสือลำใหม่ค้มาผูกไว้กับแจ่งผ้าทอน ในเมื่อยังนอหลับทอนอาไสรเซ่งหนังสือคู่นั้น ค้จึงได้
ชีวิตตาย ในเมื่อนางเสกฐีบอกสนั่น ไช้สีกะค้บ่เชื่อค้านั่นสัก //

อัน ค้ยังกล่าวว่ ดูรา นาง นางนึล่ายตายว่อัน เมื่อนั้น นางเสกฐีกล่าวว่ดังนี้ ดูรา เจ้า ผิว่าเจ้าบ่เชื่อ
ยังค้ำแห่งข้าดั่งอันค้ถามยังนางกาลิผู้เปนแม่อันรักสาเจ้าแต่เมื่อเจ้ายังน้อยน้นดูเทอะ เมื่อนั้นไช้สีกะจักถามยัง
นางกาลิผู้เปนแม่เลี้ยงน้นกล่าวว่ดังนี้ ดูรา นางกาลิ ดั่งไดยินว่ค้านั่นมีแท้อันรื้อว่บ่มีอันชา เมื่อนั้นนาง
กาลิกล่าวเซ่งไช้สีกะเสกฐีว่ ข้าแก่เจ้าค้มีแท่เพนดั่งค้านั้นเสกฐีกล่าวนั้นชื่อนแล ทานเสกฐีน้น มา รุดกา โม
มีใจม้ใครข้ายังเจ้าค้ตั้งแต่เมื่อเจ้าค้ยังน้อยวันน้นเหตุลวเจ้าค้ได้เพนเสกฐีส้นนี้แล ที่นี้เจ้าค้พ้มจกความ
ตาย สดตะ สุกฐ วนสุ ในที่ท้งหลายได้ ๗ แห่งมาด้วยลำดับกันตราบต่อเท่าอันได้ถึงถานน้นตระพื่อนเพนเสกฐีนี้
มีเพนดั่งค้านั้นนางเสกฐีว่ชื่อนชื่อนแล นางกาลิกล่าวเล่าแต่ต้นถึงปลายแก่ไช้สีกะเสกฐีแล ไช้สีกะเสกฐีได้
ยินค้ำแห่งนางกาลิผู้เปนแม่เลี้ยงอันเล่ามาแต่ต้นถึงปลายสนั่นเพนอันเข้าใจน้กจ้งกระนิงใจว่ดั่งนี้ โอยหนอ
กัมมอันทานเสกฐี //

หื้อกะทำแก่คูนีเพนอันหน้กน้กแท่ดีหลีแล คูนีอันพ้นจากความตายประหมานบ่ได้ค้จ้งจกมีชีวิตแล
บัดนี้ ควรคู้ยยังข้าวของแห่งคูล้วนแลพ้นค้ำหื้อเพนทานแก่คนท้งหลายควรแล ไช้สีกะเสกฐีมาบังเกิดธัมม
สังเวสนิกจ้งหาญนายกุมพืผู้ ๑ มาไว้หื้อแต่งทานต่างตนด้วยค้ำว่ดั่งนี้ ดูรา ทานกุมพื ตั้งแรกแต่กาละนี้ไฟ
หื้อเมื่อหน้าทานจ้งจ่ายยังค้ำแห่งคูล้วนแลพ้นค้ำทุกวันแล้วดั่งหื้อเพนทานแก่คนเชื้อใจท้งหลายผุ้งนื้ออย่าขาด
สายเทอะ เสกฐีคั่นกล่าวแล้วค้เอาค้ำหื้อแก่นนายกุมพืผู้น้นแลวันแลพ้นค้ำทุกวันบ่ขาดสักวันแล นายกุมพืผู้
น้นยอมแต่งหื้อทานแก่คนเชื้อใจแลคนเชื้อใจท้งหลายไฟชวันชวันบ่ขาดแล ทานวัตถุแห่งไช้สีกะมหาเสกฐี
น้นได้ชื่อว่ ปิตตากุมพื //

ทานน้นค้มีแล ไช้สีกะเสกฐี วัฒนนา นิภูติดา กล่าววัฒนนาถึงยังไช้สีกะมหาเสกฐีค้สมเร็จ
บวรมวลควรกาละเท่านี้ก่อนแล จุลสักขาดได้ ๑๒๔๐ ตัว ปลีเปกสี เดือน ๑๒ แรม ๗ ค่ำ พร่ำว่ได้วันสุก ธัมม
วัดใหม่นาคต พระยาอุเทนผูกถ้วน ๒ ปุ่หนานวิไชย เขียน ปริพุณณาแล้วแก่ผู้ข้าเดือน ๑๒ แรม ๗ ค่ำ ยามกอง
บ้ายขึ้น นิพานะ ช้างโย โหตุ เมนิจ แท่ดีหลีเทอะ //

นโม ตสฺสสตฺถุ ตัสฺมิํ ปนกาเล ภทฺทวติยา นคเร ภทฺทวติ เสฏฺฐิ นมโฆสฺสกะ เสฏฺฐิโน อภิภูสฺสํ ปุพฺพะ
อโหสิ ในกาละเมื่อโฆสฺสกะได้เปนมหาเสฏฺฐิไหยในเมืองโกสฺมพิแล้วตั้งอัน ในกาละนั้นพ้อยยังมีเสฏฺฐิผู้ ๑ ชื่อว่า
ภทฺทวติมหาเสฏฺฐิอยู่ในเมืองอันชื่อว่า ภทฺทวตินคร นั้น โฆสฺสกะเสฏฺฐิและภทฺทวติเสฏฺฐินั้นหาทั้ง ๒ นี้ได้เปน
สหายกันเท่าบ่ได้หันกันสักเทื่อแล เหตุตั้งรือเสฏฺฐิทั้ง ๒ นี้ได้เปนสหายกันแล้วพ้อยบ่ได้หันอันหา พอคำทั้ง
หลายอันลุดแต่เมืองภทฺทวติพันมาถึงเมืองโกสฺมพิตั้งอัน โฆสฺสกะเสฏฺฐิก็มาถามเชิงพอคำทั้งหลายว่าดังนี้ ดุรา
เจ้าพานิชกัมมทั้งหลายเสฏฺฐิไหยเสมอดังคูนี้อยมีในบ้านเมืองแห่งสุทธานทั้งหลายนั้นยังมีเชรือ รู้ว่าบ่มีนั้นหา
เมื่อนั้นพอคำทั้งหลายจกการจากบ่ด้วยโฆสฺสกะเสฏฺฐิว่าดังนี้ ข้าแก่ท่านมหาเสฏฺฐิเจ้าอันว่าเสฏฺฐิในเมืองแห่ง
พระยาเจ้าตนพันมีผู้ ๑ แล เมื่อนั้น โฆสฺสกะเสฏฺฐิจึงถามว่าดังนี้เล่า ดุรา พอคำทั้งหลายเมื่อดังอันเข้าของแห่ง
เสฏฺฐิผู้นั้นมี //

ประหมานเท่าใดหา พอคำทั้งหลายกล่าวว่า ข้าแก่ท่านมหาเสฏฺฐิเจ้า เสฏฺฐิไหยในเมืองดูขำนนั้นมิเข้า
ของสี่สิบโกฏิแล เมื่อนั้น โฆสฺสกะเสฏฺฐิก็ถามเชิงพอคำทั้งหลายว่าดังนี้เล่า ดุราพอคำทั้งหลายเมื่อดังอันเสฏฺฐิ
แห่งท่านทั้งหลายนั้นมีอายุประหมานบุบดังรือหา พอคำทั้งหลายกล่าวว่า ข้าแก่มหาเสฏฺฐิ เจ้าเสฏฺฐิแห่งดูขำน
นั้นก็มีอายุเสมอดังเจ้าคูนี้อยแล ในเมื่อพอคำทั้งหลายบอกว่ามีอายุเสมอกันด้วยตนนั้น โฆสฺสกะมหาเสฏฺฐิมิใจ
มักใคร่กะทำมิตรกับด้วยเสฏฺฐิอันอยู่ในเมืองภทฺทวตินั้นตั้งอัน โฆสฺสกะเสฏฺฐิจึงหื้อพอคำทั้งหลายเอาปณณาการ
ของฝากทั้งหลายเมื่อถวายแก่มหาเสฏฺฐิผู้นั้นด้วยคำอันสั่งพอคำทั้งหลายว่าดังนี้ ดุรา เจ้าทั้งหลาย วาณิชกา
ท่านทั้งหลายจุงเอาปณณาการของฝากไปเมื่อถึงสหายแห่งคุณภทฺทวติเสฏฺฐิเทื่อะ คั้นสั่งแล้ว คีหื้อพอคำทั้งหลาย
เอายังของฝากอันมากนักเมื่อถึงเสฏฺฐิอันอยู่ในเมืองภทฺทวตินั้นแล้วบอกยังขร้าวसानอันโฆสฺสกะเสฏฺฐิหื้อ
ยังปณณาการมานั้นแก่เสฏฺฐิอันอยู่ในเมืองภทฺทวตินั้นแล้ว ส่วนเสฏฺฐิได้ยื่นคำแห่งพอคำทั้งหลายอันโฆสฺสกะ
หื้อขร้าวसानคำอันเปนภักคละมาถึงตนนั้นแก่เสฏฺฐิก็ยินดีมาก //

นัก เมื่อพายุฝนภทฺทวติเสฏฺฐินั้นค้แต่งปณณาการอันมากนักหื้อพอคำทั้งหลายเอามาถึงโฆสฺสกะเสฏฺฐิ
เล่าแล เสฏฺฐิทั้ง ๒ ตั้งแรกแต่แต่นั้นเสฏฺฐิทั้ง ๒ คีเอากันเปนมิตรสหายไช้ยังขร้าวसानไปมาหากันแล้วเท่าบ่ได้
หันกันสักเทื่อแล อปรภาเค ในกาละพายุหน้าแต่นั้นบนานเท่าใด อหิวาตโรโค พยาธิ คีอผีหาทั้งหลายค้ตกใน
เรือนแห่งภทฺทวติเสฏฺฐิแล ในเมืองผีหาทั้งหลายตกหัวที่นั้นแมงวันทั้งหลายค้ตายไฟก่อนนั้น แมงวันตายเสีย
แล้วแมงบ้งทั้งหลายค้ตี ตักแตนทั้งหลายค้ตีตายตามแมงวันทั้งหลาย ถัดนั้นหนูทั้งหลายค้ตีไก่แลสุนัขและสุกร
ทั้งหลายค้ตายไฟด้วยลำดับกัน ถัดนั้นจ้วเอิกจ้วแม่ทั้งหลายอันมีในเรือนภทฺทวติเสฏฺฐินั้นตายไฟแล คั้นสัตตัง
หลายตายเสียแล้ว ข้ายังข้าชายคนกะทำการทั้งหลายตายไฟเสียบ่หลอสักคน เท่ายังหลอเขา ๓ คนอันเปน
เจ้าเรือนคีอภทฺทวติเสฏฺฐิทั้ง ๒ ผัวเมียกับทั้งลูกยั้งแห่งเสฏฺฐิผู้ชื่อว่า สามาวติ อันหาทั้ง ๓ คนพ่แม่ลูกนั้น

ร้องให้จากรากันว่าดังนี้ ดูรา เจ้า ในเมื่อไถ่จะอันเปนสันนั้นแลเกิดมีในกระกูลอันไหญ่กันสนั้น คนฝูงใดมล้างเสีย
ยังฝักกันทุเรือนแล้ว //

เล่นหนีไฟเลี้ยงชีวิตในถานะที่อื่นนั้นดังได้ยินว่าคียังมีชีวิตนาดังเราทั้ง ๓ คนนี้คัจักกะทั้งอันเทอะ คัน
เสฏฐีทั้ง ๓ คนพ่อแม่ลูกจากรกับด้วยประการสันนั้นแล้วคิมล้างฝักกันทุเรือนนั้นไฟเถิงหนทางพายหน้าคัจารจา
กันว่าดังนี้ ดูรา เจ้าเรานี้จักไฟหันยังท่านโฆสกะเสฏฐีอันเปนสหายแห่งเราอันอยู่ในเมืองโกสุมพิพันเทอะ คัน
จากรจากันสนั้นแล้ว เสฏฐีทั้ง ๓ คนพ่อแม่ลูกเอากันไฟด้วยหนทางอันจักเมื่อสู่เมืองโกสุมพิพันแล เสฏฐีทั้ง ๓
คนพ่อแม่ลูกนั้นไฟด้วยหนทางอันยัตยาวคราวไกลนักมิเข้าใจเข้าถงหากเสี่ยงในระแวกหนทางแล้ว มีตนเปนอัน
ลำบากด้วยอันถูกต้องแดดแลลมอัน ๑ คิมิทุกขเวทนาด้วยอันอยากเข้านั้นมีมากนักคิไฟเถิงเมืองโกสุมพิด้วย
ลำดับหนทางแล้วคิลงไฟอาบน้ำในสระที่ ๑ อันมีที่ปัลลเวียงนั้นเท่าใดแล้วคิจึงเข้าไฟสู่ศาลาอัน ๑ แทบปะตุ
เวียงแล ภัททติเสฏฐีคิจากรกับด้วยนางเสฏฐีอันเปนเมียแห่งตนว่าดังนี้ ภัทท ดูรา นาง เรานี้จักเข้าไฟสู่
สหายแห่งเราด้วยอาการดังนี้เปนอันบ่ควรแล วิชา ตมา ตมา แม่นว่าแม่อันบ่คิดตนคิคิเปนอันบ่ถูกใจดีหลิ
แล เหตุเรามีเนื้อ //

ตนเปนอันพอมเหลือผางร้ายนักสนั้นไปควรเข้าไฟที่สหายคูหั้นแล ดังได้ยินว่าสหายแห่งคูยอมหื้อ
จ่ายยังคำแลวันแลพันแต่งหื้อทานแก่คนเข็ญใจแลคนเทียทางทั้งหลายว่าอัน มิงนางจุงจักไชยงลูกสาวแห่งรา
ไฟในที่นั้นหื้อเอโฆชนะอาหารมากินพอหื้อเนื้อตัวเต็มโตแล้วตั้งอันเรจักอยู่ที่นี่หื้อเสี่ยง ๒ วัน ๓ วันก่อนเมื่อ
พายลุนเรจักเข้าไฟสู่สำนักสหายคุชา นางเสฏฐีรับเอาคำแห่งเสฏฐีผู้เปนผัวว่า ดีดี สันนั้นแล้ว เขาทั้ง ๓ พ่อแม่
ลูกนั้นคิอยู่ในศาลาที่นั้นก่อนแล บุณทิโส เติงเมื่อวันลุนรุ่งเข้านั้นในเมื่อพอยามอันรับเอายังทานแห่งยากค
นขอแลคนเทียทางทั้งหลาย คันว่าคนเข็ญใจทั้งหลายจักเข้าไฟรับเอาทานแห่งโฆสกะเสฏฐีนั้นภัททติเสฏฐีคิ
จากรจากันด้วยลูกยงแห่งตนว่า ดูรา เจ้านางจุงจักไฟสู่ที่รับเอาทานกับด้วยคนทั้งหลายเทอะ เจ้าจุงนำเอา
อาหาร คิเอน้ำโฆชนะอาหารมาเพื่อประโยชน์แก่เราพ่อแม่ลูกในที่นี้เทอะ เมื่อนั้น นางกุมาริลูกสาวเสฏฐี
อันเปนไหญ่กันในเมืองไถ่เกิดมีแก่ตนสนั้น อลชะ มานา ลวดหาความเผ็ดละอายบิได้รับเอาคำแห่งพ่อแล
แม่ตนแล้วคิเอายังได้ //

ไฟเถิงที่อันมิตตะกุมพี้ผู้แต่งทานนั้นกับด้วยคนทั้งหลาย นางกุมาริผู้นั้นคินไฟเถิงที่นั้นแล้วคิยืนอยู่
ส่องหน้าแห่งมิตตะกุมพี้ผู้แต่งทานนั้นแล มิตตะกุมพี้หันนางกุมาริผู้นั้นอันจากรับเอาทานเชิงตนสนั้นมันคิ
ถามเชิงนางกุมาริผู้นั้นว่า ดูรา นาง มิงนาจักเอาเข้าที่พุนั้นชา นางกุมาริลูกสาวภัททติผู้นั้นคิกล่าวเชิงมิตตะ
กุมพี้ว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุข้าจักเอาเข้า ๓ พุนชะแล เมื่อนั้น มิตตะกุมพี้คิแต่งเข้าแลอาหารหื้อแก่นางกุมาริผู้
นั้นแล ๓ อัน แล ๓ พุนแล นางกุมาริลูกสาวภัททติเสฏฐีนั้นได้เข้ามิตตะกุมพี้แล้วคินำมาสู่สำนักพ่อแม่แม่
แห่งตนแล เขาพ่อแม่ลูกทั้ง ๒ คิพร้อมเพียงกันเพื่อว่าจักกินเข้าแล ในขณะนั้น นางเสฏฐีคิ ลูกสาวเสฏฐีคิ ขา
ทั้ง ๒ แม่ลูกนั้นกล่าวเชิงเสฏฐีว่าดังนี้ ดูรา เจ้า วิปัตติ นามะ ชื่ออันว่า สิบหาย เกิดมีในกระกูลไหญ่กันสนั้นเจ้า

คูเคียอยู่สุขสำราญเยื่อง ๑ คีเคียอยู่กินตามอันสำราญแล้วแล บัดนี้เผื่อทั้ง ๒ คีเว็นยังเข้าน้ำโภชนะอาหารสามพุ่นนี้แก่เจ้าคู จูงกินตามอันเพ็งใจเทือะ เจ้าคูอย่าได้กระนิงอย่าได้เล็งดูอันเผื่อข้าแม่ลูกนี้ จูงกินก่อนเทือะว่าอันแล้ว ข้าทั้ง ๒ แม่ลูกคีเว็นหื้อ //

แก่เสฐฐิณกินก่อนหั้นแล เสฐฐิณคีบ่อาจเพื่อว่าจกอดความอยากอันนั้นได้ คีกินตามอันเพ็งใจแห่งตนแล เสฐฐิณกินเข้าเป็นอันพันประหมานนักลวดบ่อาจเพื่อจกหื้ออาหารย่อยได้ลวดกะทำการอันตายในขณะกาละเมื่อพระอาทิตย์ขึ้นมาจากเขายุคนธรนั้นแล ในกาละเมื่อเสฐฐิณตายแล้วนั้นข้าทั้ง ๒ แม่ลูกคีให้รำไรโพมาด้วยประการอันมากนักแล คันเสฐฐิณผู้พ่อตายแล้วนั้น ในกาละเมื่อวันลุนนั้นเล่า นางกุมาริผู้นั้นคีให้เข้าโไฟสุที่อันรับเอาทานกับด้วยคนทั้งหลายแล มิตตะกะภูมพิคิถามเชิงนางกุมาริผู้นั้นว่าดังนี้ ดุรา นาง มิงนางจตุเอนเข้าที่พุ่นนั้นชา เมื่อนั้น นางกุมาริกล่าวเชิงมิตตะกะภูมพิว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคู ในวันนี้ข้าเท่าจกเอา ๒ พุ่นซะแล มิตตะกะภูมพิคิแต่งเข้าหื้อแก่นางผู้นั้น ๒ พุ่นแล นางกุมารินั้นคันได้เข้าแต่กะภูมพิแล้วนางคีเอามาสู่สำนักแม่ตนแล้วนางคิกกล่าวเชิงแม่ตนว่าดังนี้ ข้าแก่แม่เป็นเจ้า แม่อย่าได้เล็งดูยังข้าผู้เป็นลูกนี้เทือะ แม่จูงกินตามอันเพ็งใจก่อนเทือะ นางกุมาริคีมาเว็นหื้อแม่ตนกินก่อนสันนี้แล นางเสฐฐิณผู้เป็นแม่นั้นบ่อาจจกอดคังอันอยากนั้นได้ คีกินเข้าอันนั้น //

ตามอันเพ็งใจแล นางกุมาริคีมาเว็นหื้อแม่กินก่อนสันนี้แล นางเสฐฐิณผู้เป็นแม่นั้นบ่อาจจกอดคำอันอยากนั้นได้คีกินเข้านั้นตามอันเพ็งใจแห่งตนแล นางเสฐฐิณกินเข้าคิเป็นอันลำนพันประหมานนักไฟทองบ่อาจจกหื้ออาหารย่อยได้ลวดกะทำการอันตายไฟแล นางกุมารินั้นเมื่อพ่แลแม่แห่งตนตายแล้วสันนั้นคิเกิดเป็นอันหาที่เพ็งบ่ได้อันว่านางบ่หันพ่แม่แห่งตนนางคีร้องให้รำไรโพมาเป็นอันเพ็งชรูณามากนักดีหลีแล ถึงเมื่อวันลุนรุ่งเช้าขึ้นนางร้องไห้แลค้อยบันเทาโสกกชชเลยแล้วคิจิงเข้าโไฟสุที่รับเอาทานกับด้วยคนเชื้อใจทั้งหลายแล ในเมื่อกะภูมพิหากถามนางกุมาริผู้นั้นว่าดังนี้ นางจกเอาเข้าที่พุ่นชา เมื่อมิตตะกะภูมพิหากถามสันนั้น นางกุมาริลูกสาวเสฐฐิณกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าคู ในวันนี้ข้าจกเอาเข้าพุ่น ๑ ซะแล เมื่อมิตตะกะภูมพิไดยินคำแห่งนางว่าจกเอาเข้าพุ่นเดียวสันนั้นมันลึงกล่าวเชิงนางกุมาริลูกสาวเสฐฐิณนั้นว่าดังนี้ ดุรา นาง ใน ๓ วันนี้มีนางพ้อยบ่กะทำหื้อเสมอกันอันชา ในวันขึ้นนั้นมิงนางหากเอาเข้าเมื่อ ๓ พุ่นแล้วพ้อยในวันวานนี้มีนางนี้พ้อยบ่เอาเข้าเมื่อ ๓ พุ่นเป็นดังวันก่อนพ้อยเอาเข้าเมื่อ ๒ พุ่น ในวันนี้เล่ามิงนางคิเท่าเอาเข้า //

พุ่นเดียวนี้เหตุสันไคมีนางพ้อยบ่รู้จักประหมานนั้นชา มิงนางจูงบอกเหตุอันนี้แก่คูเทือะ เมื่อนั้น ส่วนนางลูกสาวเสฐฐิณอันประกอบด้วยคำอันเผ็ดละอายแก่บ่าบั้นอันจกบอกยังเหตุอันนั้นคิกกล่าวเชิงมิตตะกะภูมพิว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคู อย่าได้โไฟเชิงข้าว่าบ่รู้จักประหมานสันนี้เทือะ ในวันขึ้นนั้นข้าเอาเข้า ๓ พุ่นนั้นดูข้าพ่แม่ลูกยังทั้ง ๓ คนเข้าจิงเอาเข้า ๓ พุ่นเพื่่อันแล ข้าแก่เจ้าคู พ่แม่แห่งข้านี้เป็นกระกุลมหาเสฐฐิณโหย่นกมิเข้าของได้ ๔ สิบโกฏิดีหลีแลยังมีในเมืองภัททพิพันแล ดูข้าอันผีหากตกในเรือนแห่งตูข้าเป็นอันสิบหายตายด้วยผีห่านั้นมากนัก ดูข้าพ่แม่ลูกนี้อันผีหากก่าจัดพลัพรากจากบ้านเมืองแล้วคิได้มาสิบหายในหนทางที่นี้เท่ายังหลอข้าผู้เดียวแล นางเยียวคีเยียร้องให้จารจากบ่ด้วยมิตตะกะภูมพิผู้อยู่แต่งทานตางโฆสั๊กกะมหาเสฐฐิณนั้นด้วย

ประการอันเล่ามาแต่ต้นถึงปลายมานั้นแล เมื่อนั้น มิตตะกมุทพิไฉนคำแห่งนางกุมาริว่าเปนลูกสาวเสกฐิสนั้นมันค้บอาจเพื่อจักทรงน้ำตาอยู่ได้ มีน้ำตาไหลตกแต่ตาทั้ง ๒ ด้วยอันน้อยใจมากนักอัน ๑ หันนางกุมาริผู้นั้นค้บเกิดในอันรักเสมอดั่งลูกตนดีหลีแล มิตตะ //

กมุทพิไฉนโลมยังนางกุมาริว่า ดูรา นางเจ้าคูอย่าได้น้อยใจเทื่อะ เจ้าคูจูงอยู่ในสำนักแห่งคูเทื่อะ แรกแต่นัไฟเมื่อหน้าเจ้าจูงเรียกยังเฝือทั้ง ๒ ว่าพ่อว่าแม่เทื่อะ ว่าอันแล้ว มิตตะกมุทพิจูชมตมขระหม่อมแห่งนางกุมาริลูกสาวเสกฐิสนั้นตั้งไว้หื้อเปนลูกแห่งตนแล แรกแต่นั้นไฟหน้านั้นค้ได้เปนลูกกมุทพิก่อนแล ในกาละวันลุนนั้นนางกุมาริลูกเสกฐิสนั้นหันคนทั้งหลายอันมาสู่ศาลากว้านทานทั้งหลายที่นั้นเปนอันมีน้นดูจดังคนทั้งหลายเข้ากาดนั้นเล่าดีหลี นางจึงจักกล่าวเชิงกมุทพิว่าดังนี้ ดูรา พ่อ เหตุตั้งรื้อท่านแลบกระทำยักคนขมนี่ สทท์หื้อหาเสียบได้ พ้อยกะทำหื้อมีเสียงอันมีน้นนักสนน้อ้นชา เมื่อนั้น มิตตะกมุทพิจึงกล่าวเชิงลูกสาวเสกฐิสนั้นว่าดังนี้ ดูรา เจ้า เอดิ กมมิ อันนั้นคืออันบ่หื้อคนทั้งหลายมีเสียงมีน้นบ่อาจจักกะทำได้แล เมื่อนั้น ลูกสาวเสกฐิสนั้นประกอบด้วยประหยอันสละดด้วยอุบายนักกล่าวเชิงมิตตะกมุทพิว่าดังนี้ ข้าแก่พ่อเปนเจ้าอุบายอันบ่ใครหื้อคนทั้งหลายมีเสียงมีน้นนั้น ข้าเพื่อตริด้วยอุบายแห่งข้าได้แล เมื่อนั้น มิตตะกมุทพิกล่าวว่า ดูรา เจ้า เมื่อดั่งอันอุบายอันจักเพิงกะทำดั่งรื้อดีชา เจ้าจูงบอกแก่คู //

เทื่อะ นางลูกสาวเสกฐิสนั้นกล่าวว่า ข้าแก่พ่อเปนเจ้า ดูว่าท่านจักกะทำดั่งอัน ท่านจูงหื้อเอาไม้มาสานเปนรั้วแวดยังกว้านทานที่นั้นแล้ว จูงแปลงยังปะตู ๒ อัน คือปะตูอัน ๑ นั้นไว้หื้อคนทั้งหลายเข้ามารับเอาทานปะตูอัน ๑ นั้นในเมื่อคนรับเอาทานแล้วหื้อออกไฟมาจูงกะทำสนนนี้เทื่อะ นิ สททา หุตวา เปนอันหาเสียบได้ชะแล มิตตะกมุทพิไฉนคำแห่งอันบอกหื้อตนกะ ทำน้นยินเข้าใจนักจึงหื้อคนทั้งหลายกะทำแปลงกว้านทานศาลาที่ตักแต่งทานกะทำปะตู ๒ อัน เพื่อหื้อคนทั้งหลายเข้ามาด้วยปะตูอัน ๑ ออกไฟด้วยปะตูอัน ๑ ตามคำอันนางกล่าวนั้นขุประการแล แรกแต่นั้นไฟ คนทั้งหลายฝูงอันมารับเอาทานเขาย่อมเข้าปะตูอัน ๑ รับเอาทานแล้วค้ ออกไฟด้วยปะตูอัน ๑ เปนอันบ่มีบ่นดั่งเมื่อก่อนแล เหตุนั้น นางกุมาริลูกสาวภททติเสกฐิสนั้นลวดปรากฏชื่อว่าสามาวดี เหตุอันมาหื้อตักแต่งยังรั้วอันนั้นค้นัก คนทั้งหลายเอานิมิตอันนั้นมาหื้อเปนชื่อแห่งนางลวดได้ชื่อว่า สามาวดี เพื่่อันแล ในกาละเมื่อคนทั้งหลายฝูงมารับเอาทานเชิงมิตตะกมุทพินั้นแล หาเสียงอันมีน้นบ่ได้อันนั้นแล ส่วนโฆสั๊กกะเสกฐิเมื่อก่อนยอมไฉนเสียงอันคนฝูงมารับเอทานนั้นมิเสียงอันมีน้นมากนักดีหลี //

แล แรกแต่นางสามาวดี ผู้เปนลูกสาวภททติเสกฐิสนั้นหื้อกะทำอุบายอันนั้นคนทั้งหลายลวดหาเสียงอันมีน้นบ่ได้เสียง ๒ วัน ๓ วันแล มิตตะกมุทพิค้เข้าไฟอุปฐากเฝ้าคันโฆสั๊กกะมหาเสกฐิแล ในเมื่อโฆสั๊กกะหันมิตตะกมุทพิผู้นั้นอันตนหากตั้งไว้หื้อใจรู้ในทานแห่งตนทั้งมวลแล มาอุปฐากเฝ้าคันตนตามริสสะแต่ขระกุลเมื่อก่อนนั้นเสกฐิอันจักถามเชิงมิตตะกมุทพิผู้นั้นค้กล่าวว่าดังนี้ ดูรา กมุทพิ ทานวัตรทั้งมวลอันคูหากบังคับไว้แก่ท่านนั้นท่านยังหื้อแก่คนเข็ญใจแลคนเทียวทางอันรื้อ เมื่อโฆสั๊กกะเสกฐิผู้เปนเจ้าหากถามเชิงท่านมิตตะกมุทพิว่าสนนนี้ มิตตะกมุทพิจึงกล่าวเชิงมหาเสกฐิว่าดังนี้ เออิ ข้าแก่เจ้าคู ทานวัตรทั้งมวลอันเจ้าคูบังคับหื้อข้า

ใจรู้นั้นข้าก็ยังไม่ทำเป็นดังเจ้าคุณว่านั่นซุอันแล เเย่อง ๑ คนเชื้อใจแลคนเที่ยวทาง คียังมารับเอาทานวัตรแห่งเจ้า
คุณวันบ่ขาดแล เมื่อนั้น โสภักกะมหาเสฏฐีก็ถามเชิงมิตตะกัมมพิวว่าสนั่นเล่า ดุรา ทานกัมมพิว ฌีว่าท่านยังหื้อ
ทานวัตรสนั่นนั้นแคนทั้งหลายซุวันแท้ดั่งอัน เมื่อก่อนคุตไดยินเสียงแห่งคนทั้งหลายเป็นต้นว่าคนเชื้อใจแลคน
เที่ยวทางอันมาสู่ที่กั้วานทานนั้นมากนักคิหลิ ใน ๒ วัน ๓ วันเมื่อหลังนี้ //

เหตุตั้งรื้อคุบไดยินยังเสียงแห่งคนทั้งหลายฝูงนั้นชา มิตตะกัมมพิว กล่าวเชิงมหาเสฏฐีว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้า
คุณลูกสาวแห่งข้าผู้ ๑ บอกยังอุบายอันมีชื่อดังนี้หื้อข้ากะทำแล เหตุนี้คนทั้งหลายลวดบ่มีเสียงอันมีอันนั้น เพื่อ
อันแล โสภักกะมหาเสฏฐีถามว่าดังนี้เล่า ดุรา กัมมพิว เมื่อก่อนเหตุตั้งรื้อบ่กะทำดังนี้อันชา เมื่อเสฏฐีทักถาม
สนั่น มีมิตตะกัมมพิวกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าคุณเมื่อก่อนข้าบได้รู้ยังอุบายอันนั้นแล บัดนี้ลูกสาวแห่งข้าผู้ ๑ อันเป็นลูก
แห่งภททติเสฏฐีอันมีในเมืองภททติพันแล ไภยยะอันไหย่นักเกิดมีลวดสิบหายตายเสียแล้วมาอยู่ในสำนัก
แห่งข้าข้าคั้งไว้ในที่อันเป็นลูกแห่งข้าแล นางกุมาริอุสาวข้าผู้นั้นบอกอุบายอันนั้นแก่ข้าได้กะทำตามคำอัน
นางลูกสาวข้ากล่าวนั้นคนทั้งหลายลวดหาเสียงบ่ได้มี ๒ วัน ๓ วันนั้นแล มิตตะกัมมพิวบอกคำทั้งมรแต่ต้นถึง
ปลายด้วยลำดับมามีประการสนั่นแล เมื่อนั้นโสภักกะมหาเสฏฐีไดยินคำแห่งมิตตะกัมมพิวบอกนั้นแล้ว โสภักกะ
มหาเสฏฐีจึงกล่าวเชิงกัมมพิวว่าดังนี้ ดุรา กัมมพิว ในเมื่อเหตุสนั่นเกิดมีดั่งอันท่านดั่ง //

รื้อแลบ่บอกแก่คุแต่ก่อนอันชา ลูกสาวผู้นั้นว่าหากเป็นลูกสหายแห่งคุณมหาเสฏฐีไหยในเมืองภททติ
พันแลรื้อ บัดนี้ ฌีว่าสหายแห่งคุบมีแล้วดั่งอัน นางกุมาริผู้นั้นคิหล้างเป็นลูกแห่งคุแล ท่านจงเอานางกุมาริผู้นั้น
มาสำแดงหื้อคุได้หันเหือะ โสภักกะมหาเสฏฐี คันกล่าวแล้วคิหื้อมิตตะกัมมพิวเอานางกุมาริอันเป็นลูกสาวภทท
ติเสฏฐีมาในสำนักแห่งตนแล คันมิตตะกัมมพิวเอานางกุมาริอุสาวภททติเสฏฐีมาแล้ว โสภักกะมหาเสฏฐีคิเอา
มาหื้อนั่งในตักแห่งตนกะทำเสมือตั้งคุคนแล้วคิถามว่า ดุรา เจ้า เจ้าคุณเป็นลูกแห่งภททติมหาเสฏฐีแท้หรือ
เมื่อนั้น นางสามาวดี กล่าวเชิงโสภักกะมหาเสฏฐีว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุณ ข้านี้หากเป็นลูกแห่งภททติมหาเสฏฐีแท้
คิหลิแล นางคิบอกยังคำแต่ต้นถึงปลายคิบอกแต่อันคิทำตักนั้นคิดี บอกกรียาอันพ่อแม่ตนถึงทุกขตราบต่อ
เท่าอันตายนั้นแก่มหาเสฏฐีแล โสภักกะมหาเสฏฐีไดยินคำแห่งนางสามาวดี นั้นเป็นอันแจ้งแกไจอันบ่ควรสงสัย
อันดั่งอันเสฏฐีบ่อาจเพื่อจักทรงน้ำตาอยู่ได้ มีหน้าเต็มไผด้วยน้ำตามากนักจึงจักมา //

เล่าโลมยังนางสามาวดีแล้วจูบชมดมพระหอมแล้วกล่าวว่า จ้าคุณอย่าได้น้อยใจสักอันเหือะ เจ้าคุณหา
กเป็นลูกแห่งคุตาย เจ้าจงอยู่ในสำนักแห่งคุเหือะ โสภักกะมหาเสฏฐีคิตั้งยังนางสามาวดีไว้ในที่อันเป็นลูกแห่ง
ตนแล้ว คิแตงนางทั้งหลายได้ ๕ ร้อยคนไว้หื้อเป็นบริวารแห่งนางสามาวดีแล้ว แรกแต่นั้นไพนางสามาวดีคิได้เป
นลูกแห่งโสภักกะมหาเสฏฐีแล แรกแต่นางสามาวดีมาอยู่ในเรือนโสภักกะมหาเสฏฐีนั้นบ่บานประหมานเท่าใด
ยังมีในกาละวันนึ่ง นักขัต สังฆญ์ การอันเหล่านมโหรสพเกิดมีในเวียงทั้งมรนั้น ในเมื่อการอันเหล่านมโหรสพแล
เกิดมีดั่งอันลูกสาวกระกุลไหยทั้งหลายบ่ห่อนได้ออกไพบายนอกเวียงสักเหือะ ในมโหรสพจักมีสนั่นนั้นเขาคิออก
ไพบู่แม่น้ำเพื่อจักอาบน้ำแล เมื่อนั้น ส่วนนางสามาวดี อันมีนางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนแวดล้อมเป็นบริวารอันไฟ

จากบ้านไฟด้วยหนทางอันกายคัมพระยาอุเทนนั้นไฟเพื่อว่าจักไฟสุแม่ น้ำห้วยด้วยบริวารแห่งตนแล อุเทน
สีหบัญชร ตีถัดโต ยามนั้นพระยาอุเทนราชยังนั่งอยู่ที่ใกล้หน้าปองเลงไฟในหนทางหันนางสามาวดีไฟกับด้วย
นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนนั้น พระยาคัมภีรแห่งคนทั้งหลายว่าดังนี้ ดุรา เพ็น //

ทั้งหลาย ยิ่งทั้งหลาย ๕ ร้อยคนนั้นเป็นบริวารแห่งผู้ใดชา คนทั้งหลายผู้รู้แจ้งเขาคี้ให้พระยาว่า ข้า
แห่งมหาราชเจ้านางผู้ขึ้นไปมีผิวเทอแล พระยาอุเทนราชได้ยินคำว่ามีผิวเมื่อสนั้นคืถามว่าสนนี้เล่า ดุรา
เพ็นทั้งหลาย ผิดังอันนางผู้เป็นลูกเป็นหลานแห่งคนผู้ชื่อหรืออันชา คนทั้งหลายผู้รู้จักนั้นเขาคี้ให้พระยาว่า
ดังนี้ เทวะ ข้าแห่งมหาราชเจ้า นางสามาวดีนั้นเป็นลูกโสสกกะมหาเสกฐีแล พระยาอุเทนราชคั้นได้ยินคำแจ้ง
แล้วคี้ใช้คนไฟถามโสสกกะมหาเสกฐีว่าดังนี้ ดุรา โสสกกะมหาเสกฐี ดั่งได้ยินว่าลูกสาวแห่งท่านเจ้าอัน ผิว่ามี
แต่ดั่งอัน ท่านจูงหื้อยังลูกสาวแห่งท่านแก่เราเทือะ หื้อไฟถามสนนั้นเชิงโสสกกะมหาเสกฐีแล โสสกกะมหา
เสกฐีได้ยินคำแห่ง ทูตะ คนใช้แล้ว มหาเสกฐีค้หื้อขร่าวสานเมื่อถึงพระยาว่าดังนี้ ข้าแห่งมหาราชเจ้าลูกสาว
แห่งข้าคี้มีแต่ดีหีแล เทว่ายังหนุ่มน้อยนักเยื่อง ๑ ผู้ข้าทั้งหลายนี้เคยอยู่ในกระกูลอันเป็นพ่อเรือนแลพ้อย
จักหื้อลูกข้ามาอุปฐากบ่าเรียดินม่อมมหาราชเจ้าดั่งอันลูกสาวแห่งข้าคี้ดีหีแล เยื่อง ๑ ในเมื่อลูกสาวแห่ง
ข้าอันบ่แคว่นในราชกิจจะดั่ง //

อันเอี้ยวมหาราชเจ้าบุตยยังลูกสาวแห่งข้าชา เหตุอันยังหนุ่มน้อยเยื่อง ๑ มันสุเคยอยู่ในกระกูลพ่อ
เรือนตาย เสกฐีค้หื้อขร่าวสานเมื่อถึงพระยาอุเทนสนั้นแล เมื่อนั้น พระยาได้ยินขร่าวสานแห่งโสสกกะมหา
เสกฐีอันบอกมักใคร่หื้อยังสามาวดีแก่ตนสนนั้น พระยาคี้เคียดแก่โสสกกะมหาเสกฐีมากนักจึงหื้อราชปรีสสะทั้ง
หลายผู้เป็นบ่าวเพ็นแห่งตนไฟจดจิมเรือนแห่งเสกฐีไว้แล้ว ส่วนตัวเสกฐีทั้ง ๒ ผัวเมียนั้นราชปรีสสะทั้งหลายคี้
หื้อออกอยู่พายนนอกเรือนแล้วหับปะตุดใจทุกอัน ในเมื่อราชปรีสสะทั้งหลายมาจดจิมเรือนมหาเสกฐีไว้แล้วดั่ง
อัน ส่วนนางสามาวดีไฟสุท่าน้ำแล้วค้บได้ยังโอกาสอันจักเข้าสู่พายนในเรือนได้เยื่อง ๑ นางค้หันราชปรีสสะทั้ง
หลายหับปะตุดเรือนไว้ทุกแห่งสนนั้นนางจึงจักถามเชิงเสกฐีทั้ง ๒ ว่าดังนี้ ข้าแก่พ่อแลแม่เป็นเจ้า เอต
กम्म กัมมอันนั้นเป็นดั่งหรืออันชา ท่านมาจิมเรือนเราไว้นั้นชา โสสกกะมหาเสกฐีอันจักบอกแก่ลูกตนคี้กล่าวว่า
ดังนี้ ดุรา นางเจ้าไฟสุท่าน้ำกับด้วยบริวารทั้งหลายนั้นพระยาเจ้าค้หันมึงนางมีใจใคร่ได้มึงนางคี้ใช้ขร่าวสานมา
ถึงคู้แลคู้พอนี้ได้หื้อขร่าวสานเมื่อ //

ถึงพระยาเจ้านั้น พระยาเจ้าคี้เคียดแก่คู้ จักหื้ออามาศยมาจิมเรือนเราจะทำยังเผื่อทั้ง ๒ ไว้หื้ออยู่พาย
นอกสนนี้แล เมื่อนั้นนางสามาวดีได้ยินคำแห่งเสกฐีทั้ง ๒ แล้วนางคี้กล่าวเชิงเสกฐีว่าดังนี้ ข้าแห่งพ่อแลแม่เป็น
เจ้าค้อันเชื่อพ่อแลแม่หื้อขร่าวสานเมื่อถึงพระยาเจ้านั้นเป็นอันหนักนักแล ในเมื่อพระยาแลใช้ขร่าวสานมานั้น
ท่านทั้ง ๒ บ่เพิงกล่าวว่า นเทมิ ข้าบหื้อแล คำสนนั้นบ่เพิงกล่าวว่านางพ่อแลแม่เท่าเพิงกล่าวว่าข้าแห่งมหาราช
เจ้า ผิว่ามหาราชเจ้าผิมีใคร่ได้ยังลูกสาวแห่งข้าผู้ชื่อสามาวดีนั้นกับทั้งบริวาร ๕ ร้อยนั้น มหาราชเจ้าเพิงใจ
เอาคี้เอาเทือะ พ่อแลแม่เป็นเจ้าเท่าเพิงกล่าวว่าคำสนนี้แล เหตุว่าพระยาภิรมานะรังเกิดตาย ในเมื่อบ่ได้ยัง

ข้าศึกเคียดแค้นท่านทั้ง ๒ จึงห้อมมาจะทำสนั่นแล เมื่อนั้นโฆสกะมหาเสณฐีได้ยื่นคำแห่งนางสาวมาดีแล้วกล่าวว่า
สนั่นดูรานาง ฌิวา ความมักแห่งมิ่งนางมีในพระยาดั่งอันค้หากตินิกแล เมื่อทั้ง ๒ ค้หากจักกะทำดั่งอันชะแล ว่า
อันแล้ว เสณฐีก็ใช้หื้อเอาข่ารวสานเมื่อถึงพระยาดังนี้ ข้าแห่งมหาราชเจ้ามักยงนางผู้ใดข้าค้หื้อยงนางผู้นั้น
กับทั้งบริวาร ๕ ร้อยนั้นแก่มหาราชเจ้าชะแล พระยา //

อุเทนราชได้ยินยังข่ารวสานแห่งเสณฐีทั้ง ๒ แล้วค้รับเอาคำว่าดีดีแล้ว พระยาจึงแต่งคนทั้งหลายหื้อไป
นำเอานางสาวมาดีกับบริวาร ๕ ร้อยนั้นแล้วพระยาค้อุสสาภิเสกนางสาวมาดีตั้งไว้หื้อเปนนางอัคมเหสีแห่งตน
หื้อเปนใหญ่กว่านางทั้งหลายหมื่น ๖ พันนาง นางทั้งหลาย ๕ ร้อยนั้นค้หื้อไว้อุปฐากเปนบริวารแห่งนางสาวมา
มาดีวันแล พระยาอุเทนราชค้ได้นางสาวมาดีมาแล้วค้จึงหื้อไปปะตูเรือนอันเข้าอันออกแก่หน้าเสณฐีทั้ง ๒ ดัง
เก่าแล อันนี้ไปน้วัตถุแห่งนางสาวมาดีได้เปนอัคมเหสีแก่พระยาอุเทนราชปถมหัวที่ก่อนแล ด้วยแท้พระยา
อุเทนราชนี้มีนางอัคมเหสีใหญ่ ๓ คน คือนางสาวมาดีผู้ ๑ นางพัสสุทตอันเปนลูกแห่งพระยาจันทโชติผู้ ๑
นางมาคันธิยะ ผู้ ๑ นาง ๓ คนนี้เปนนางอัคมเหสีหยกกว่านางทั้งหลายอันมีในเรือนหลวงพระยาอุเทนนั้นแล
จาอุปัตติอันได้ยงนางสาวมาดีแล้วดั่งนี้ก่อนแล ที่นี้จักจาอุปัตติพระยาอุเทนจักได้ยงนาง ๒ คนพายหน้านี้เล่า
คือจักจาถึงอุปัตติพระยาอุเทนจักได้นางผู้ชื่อว่าพัสสุทตอันเปนลูกแห่งพระยาจันทโชติมาเปนอัคมเหสีถ้วน ๒
ดั่งจักกล่าวพายหน้านี้แล อิห สามา //

วตีย วัตถุ วัฒนธรรม นิภูริตา ดั่งนี้เท่าเปนอุปัตติแห่งนางสาวมาดีค้แล้วเท่านี้ก่อนแล อุเทนสสะ อปรา
พัสสุทตดา นามะเทวี อโหสิ จันทโชติธิดา อเชริ ยหิ จันทโชโต นามะราชา อโหสิ โส เอ กทิส อูทยานะ
เต อาคจณนเต อุตตโน สมปตติ โอลเกนโต อุตถินโซ อญสสจจิ เอวรูปา สมปตติ ติวตวา ตสุตวา มนุสเส หิกระ
สมปตติ นามะ โกสมพีย อุเทนสส กุณเอดิ สมปตติ กิวดเต มหเวณะ หิ คณหิสสา มนุนติ ถัดนั้นยังมีพระยาตน
๑ ชื่อว่าจันทโชติ เสวราชสมปตติเปนพระยาในเมืองอันชื่อว่า อุเซนคอรแล มีในกาละวัน ๑ พระยาจันทโชติ
นั้นเข้าไฟสู่สวนอุทยานถึงมือตะวันตกอันมาจกสวนอุทยานนั้นมาสู่ที่อยู่แห่งตนแล พระยาค้เล็งแลดู
ราชสมปตติแห่งตนนั้นอันมีมากนัสนั้นจึงจักถามเชิงอามาศ์ทั้งหลายว่าดั่งนี้ ดูรา เพ็นทั้งหลายราชสมปตติ
อันมีสภาวะดั่งนี้สมปตติแห่งพระยาผู้ใดผู้อื่นมีค้ำว่ายังเปนดั่งเราอันชะหรือ เมื่อนั้น อามาศ์ทั้งหลายไหว้พระยา
ว่าดั่งนี้ ข้าแก่มหาราชเจ้า ราชสมปตติสนั่นค้ควรแก่มหาราชเจ้าแลด้วยแท้ราชสมปตติแห่งพระยาอุเทนราชใน
เมืองโกสัมพีนมีมากกว่า //

ราชสมปตติแห่งมหาราชเจ้านี้ตาย เมื่อนั้น พระยาจันทโชติ ได้ยื่นคำแห่งอามาศ์ทั้งหลายแล้วค้
กล่าวว่าดั่งนี้ ดูรา เพ็น ผิดดั่งอันดั่งเราก้ไปยุทธกัมมรบเอายังราชสมปตติแห่งพระยาอุเทนนั้นชะแล อามาศ์
ทั้งหลายไหว้พระยาดังสนั่นเล่า ข้าแก่มหาราชเจ้า พระยาอุเทนตนนั้น ท่านก็รู้ยังสาธะมันตะอันชื่อว่า หัตถิ
กัณณวิเชยยะมันตะ นั้นตาย คั่นว่ามหาราชเจ้าเอายังหมู่ช้างทั้งหลายอันจักกะทำหื้อเปนเครื่องสงครามไฟเพื่อ
จักกะทำยุทธกัมมด้วยพระยาอุเทนราชสนั่นนั้น พระยาอุเทนนั้น คั่นว่า รู้มหาราชเจ้าเอายังหมู่ช้างทั้งหลายกับ

ทั้งหุริพลอันมากนักไฟสนั้น พระยาอุเทนราชตนนั้นคัจฉกมีใจยินดีหัลล เหตุตั้งรื้อว่าอันชา ในเมื่อมหาราช
เจ้าไฟสนั้นพระยาอุเทนราชนั้นคัจฉกสวาทอียายยังมนต์อันชื่อว่า หัตถิภณณะ นั้นแล้วคัจฉกยังสายพินอันหื้อ
ข้างทั้งหลายหนีนั้นชะแล คั้นข้างทั้งหลายแห่งมหาราชเจ้าได้อินยังเสียงพินอันนั้นคัจฉกเล่นหนีเสียงบหลอดิหัล
ชะแล ในเมื่อข้างแลบมีในริพลมหาราชเจ้าตั้งอัน มหาราชเจ้าจักกะทำยุทธกัมมกับด้วยพระยาอุเทนตั้งรื้อจักได้
นั้นชา พระยาอุเทนราชตนนั้นประกอบด้วยจตุรงค์ะริพลเสนาสี่จำพวก //

เปนต์ว่าเสนาข้าง เสนามล้า เสนารถ แลเสนาไฟตืน เสนาฝูงนี้มีในเมืองพระยาตนนั้นมากนักดีหัลล
ตั้งรื้อ มหาราชเจ้าจักเอาพระยาอุเทนราชตนนั้นได้ เมื่อนั้นพระยาจันทปโชติได้อินคำแห่งอามตย์ทั้งหลายอัน
กล่าวนั้นแล้วพระยาคักกล่าวว่าสนี่ ดุรา อามตย์ทั้งหลาย ผิดว่าพระยาอุเทนรู้มนต์อันชื่อว่า หัตถิภณณะ นั้นแท้
เราจักกะทำตั้งรื้อดื้ออันชา เมื่อนั้น ยังมี อามตย์ผู้ ๑ สะหลายด้วยอุบายนักมันจึงไหวพระยาว่าตั้งนี้ข้าแก่
มหาราชเจ้า ผิดว่า พระยาอุเทนราชตนนั้นแลรู้ยังมนต์อันหื้อข้างเล่นหนิดังอันเรพเพาด้วยอุบายอัน ๑ แล
เมื่อนั้นพระยาจันทปโชติกล่าวเชิงอามตย์ผู้นั้นว่าตั้งนี้ ดุรา เพ็น อุบายอันนั้นเรพเพาทำตั้งรื้ออันชา อา
มตย์ผู้นั้นไหวพระยาว่าตั้งนี้ ข้าแก่มหาราชเจ้า ทารุณ หัตถิ มหาราชเจ้าจึ่งหื้อแปลงยังรูปข้างไม้ตัว ๑ กะทำ
หื้อเหมือนตั้งพระยาข้างอันเผือกทั้งตัวหื้อมีคนอยู่ในรูปข้างนั้นซึกยังสายยนต์รูปข้างนั้นหื้อพับหูละไกวทาง
กะทำหื้อเหมือนตั้งข้างตัวอันประสิฏแล้วมหาราชเจ้าจึ่งหื้อเอารูปข้างตัวนั้นไฟตั้งไว้ในที่แดนเมืองแห่งพระยา
อุเทนแล้ว มหาราชเจ้าจึ่งหื้อริพลทั้งหลายไปลั้ผกอยู่ด้วย ๒ ตราบข้างแห่งรูปข้างนั้นเพื่อยาหื้อพระยาอุเทนนั้น
หันยังริพลอันผก //

อยู่นั้นสักอัน ในเมื่อพระยาอุเทนนั้นเล่นเข้ามาตามรูปข้างตั้งอัน จึ่งหื้อริพลมหาราชเจ้าแวลล้อมเอา
ยังพระยาอุเทนราช ในกาละเมื่อเข้าตามรูปข้างนั้นได้ชะแล มหาราชเจ้าจึ่งกะทำอุบายสนี่เทือะ พระยา
จันทปโชติได้อุบายอันนั้นแล้วเพ็นอันเข้าใจนักจิงจักกล่าวว่าตั้งนี้ ดุรา เพ็น อุบายอันท่านกล่าวนั้นเพ็นอันดื้ออัน
ชอบนักเรพเพาทำตั้งรื้อประการตั้งอันแล พระยาจันทปโชติคหื้อเอาไม้มาแปลงยังข้างเผือกตัว ๑ มีคนเข้าอยู่
ในท้องข้างนั้นสื่คนเพื่อยอซึกยังสายยนต์แห่งรูปข้างนั้นคั้นแปลงแล้วพระยาจันทปโชติคหื้อเอาไฟตั้งไว้ในสระ
อัน ๑ มีในที่แดนเมืองแห่งพระยาอุเทนนั้นแล้ว แต่งคนอยู่เฝ้า ๖ คนคหื้อไฟเอายังซึกข้างเยียวข้างไฟทอดไว้ในที่
ใกล้รูปข้างนั้นกะทำหื้อเหมือนซุอันแล เอโก วจนะ จระโก เมื่อดังอัน ยังมีพรานป่าผู้ ๑ อันอยู่ในเมืองโกสัสมพิ
นั้นมันจะเดินแหว่ป่าไฟถึงที่นั้นหันยังรูปข้างเผือกอันนั้นแต่ไกลบ่เข้าใกล้สนั้นมันกระนิงใจว่าข้างเผือกตัวนี้
รอยว่เพ็นพระยาแห่งข้างตัวอุดมประสิฏกว่าข้างทั้งหลายมีชะแล ควรคหื้อบอกยังขร้าวสานแก่พระยาเจ้า
แห่งควรชะแล พรานป่าผู้นั้น กระนิงใจสนั้นแล้ว มันคกลับคืนเมื่อบอกแก่พระยาอุเทนราชว่าสนี่ เทวะ ข้า
แห่งมหาราชเจ้า //

ข้าจะเดินแหว่ป่าไฟหันยังข้างเผือกตัว ๑ อันเพ็นพระยาแก่ข้างทั้งหลายในที่แดนเมืองมหาราชเจ้านี้
แล ข้างตัวนั้นควรแก่มหาราชเจ้าดีหัลล พระยาอุเทนราชได้อินคำแห่งพรานป่าผู้นั้นแล้วมีใจใคร่ได้ยังข้างตัว

นั่นคือขึ้นขี่คอช้างตัว ๑ ออกจากเวียงกับบริพลสักกระแสนาทั้งหลายแล เมื่อนั้น ผู้ชายทั้งหลาย ๖ สิบคนอันพระยาจันทปโปชิตหากบังคับไว้หื้อลี้ลับคอยดูยังหมุ่ริพลพระยาอุเทนอันมานั้นหันหมู่พระยาอุเทนมาตั้งอันเขาค้เมื่อบอกแก่พระยาจันทปโปชิตว่า ข้าแก่มหาราชเจ้า พระยาอุเทนมาแล้ว ว่าอัน พระยาจันทปโปชิตได้ยินคำว่าพระยาอุเทนมาสั้นนั้น ค้เอาหมุ่ริพลทั้งหลายออกไปจากเวียงไปลี้ด้วย ๒ トラบข้างรูปช้างนั้นเพื่อจักเอาพระยาอุเทนในกาละเมื่อเข้ามานั้นแล้ว พระยาอุเทนอันมีพรานป่าหากนำหนทางพระยาค้ไปกับด้วยริพลทั้งหลายไปเถิงที่นั้นพระยาค้หันยังรูปช้างตัวนั้นค้เขาชักสายยนต์หื้อท้วง ดุจดั่งช้างเที่ยวกะทำหื้อแปรหน้าแปรหลังไปมาเหมือนดังช้างทั้งหลายผู้มีจิตใจแท้นั้นหันแล พระยาอุเทนราชบุรียังอุบายอันพระยาจันทปโปชิตกะทำนั้นอยู่เหนือคอช้างเล็งหันรูปช้างเผือกอันนั้นแต่ไกลค้ใส่ใจว่าช้างตัวอันมีชีวิตแท้ พระยาผู้มีใจใคร่ได้จี้ใส่ใจว่าจักสวาทธียายยังมนต์แลตดียังสายพินอันจักหื้อช้างมานี้จักเอาเทือะ //

กระนั้นส้นนั้นแล้วพระยาอุเทนราชค้ลงจากคอช้างแล้วค้ขึ้นอยู่เหนือหลังม้าตัว ๑ แล้วค้สวาทธียายมนต์ตดียังสายพินอันถ้วน ๓ เพื่อจักหื้อช้างตัวนั้นมา ในเมื่อพระยาติดสายพินนั้นช้างตัวนั้นดุจดั่งได้ยินยังสายพินค้แปรหน้าหนีไปจากสระที่นั้นแล ว่า ๒ ว่าแล้วค้ยังอยู่พระยาอุเทนหันช้างตัวนั้นบ่มาค้ชักมัลล้าแล่นเข้าไพบตามรูปช้างนั้นผู้เดียวเหตุพระยาเคียวผู้เดียวลวดบ่อยู่ถ้าริพลทั้งหลายเข้าไพบที่นั้นแล เมื่อพระยาอุเทนแล่นเข้าไพบที่ใกล้แห่งรูปช้างนั้นผู้เดียวดังอัน บ่าวเพิ่นแห่งพระยาจันทปโปชิตอันผกลี้ด้วย ๒ トラบข้างแห่งรูปช้างนั้นค้ออกมาแวดระวังกุมเอาพระยาอุเทนราชได้แล้วค้เอาเข้าเมื่อสู่เมืองอุเชนแล เมื่อดั่งอันบ่าวเพิ่นอันเปนริพลแห่งพระยาอุเทนนั้นแล่นตามบ่ทันดังอัน เหตุอันเข้าไพบในเมืองแห่งเขาเสียส้นนั้นเขาค้จากรากันว่าดูรา ชาวเราทั้งหลายบัดนี้รบข้าเล็กี้แล้วค้มาแต่งอุบายเอาพระยาเจ้าแห่งเรานี้ไพบแล้วมีชะแล บัดนี้พระยาเจ้าแห่งเราค้เข้าไพบในเงื้อมมือแห่งข้าเล็กี้แล้วค้หนี เราก้จักเพิงกะทำดั่งรือดีชา เรานี้บ่เพิงเมื่อสู่เมืองแห่งเราเทือะแล เราเพิงตั้งอยู่ในถานะที่ใดที่ ๑ หื้อรู้ข่าวสานอันร้ายอันดีแห่งพระยาเจ้าเราอันเข้าไพบ //

เงื้อมมือข้าเล็กี้บ่หื้อรู้ก่อนแล้ว เมื่อพายลุนเยียบเมื่อสู่เวียงอันเปนที่อยู่แห่งเราควรชะแล ริพลจากรากันเปนคำเดียวแล้วเขาค้ตั้งทัพอยู่ในแดนเมืองแห่งพระยาจันทปโปชิตเพื่อจักใคร่หื้อรู้ข่าวสานอันร้ายอันดีแห่งเจ้าตนแล สิ้นพระยาจันทปโปชิตค้ไผ่ยังพระยาอุเทนราชอันเปนข้าเล็กี้แห่งตนแล้ว ค้หื้อเอาพระยาอุเทนไพบไว้ในทัพของตนแล้วแต่งคนหื้ออยู่เฝ้าดีแล้ว พระยาจันทปโปชิตหื้อหับปะตูเวียงทั้งมวไว้ดีแล้ว พระยาหื้อคนทั้งหลายเหลือนมโหสรพิกินน้ำสุราเมรียนานประหมาน ๓ วันแล ในวันถ้วน ๓ นั้นพระยาอุเทนอันอยู่ในทัพซึ่งคนไผ่ยินเสียงอันคนทั้งหลายมีนั้นด้วยอันกินเหล้านั้นมากนักส้นนั้น จึงจักถามเชิงคนทั้งหลายผู้อยู่เฝ้านั้นว่าดั่งนี้ ดูราผู้ชายทั้งหลาย พระยาเจ้าแห่งสุกะทำการอันใดเปนอันมีนนักส้นนั้นบัดนี้พระยาแห่งสุยยังอยู่ที่ใดนั้นชา เมื่อพระยาอุเทนถามเชิงคนทั้งหลายผู้อยู่เฝ้านั้นเขาค้บอกพระยาอุเทนว่าดั่งนี้ ข้าแต่เจ้าคุ บัดนี้พระยาแห่งคุช้ายังฝังดูดินยังน้ำเซยยะบานกับด้วยราชบุริสสะทั้งหลายด้วยคำว่า บังจะมีตดา ข้าเล็กี้อันคุดหากได้แล ว่าอัน

แล้ว คีณยังนำสุราด้วยประการสนี้ พระยาอุเทนได้ยื่นคำอ้อนนั้นแล้วคักกล่าวเชิงคนผู่เฝ้าแห่งตนนั้นว่าดังนี้
ดูรา ผู้ชาย เอสากิริยา อาการอัน //

กะท่าแห่งพระยาสุ่นเหมือนดังกานอันกะท่าแก่มาตุคามนั้นแล ชื่ออันว่าไฉยังท้าวพระยาอันเปนข้า
เส็กตนเสมอดังคูนี้อัน วิสขเซตง แมนจักเพิงปล่อยคี้ดี เพิงจักข้าคี้ดี จักกะทำด้วยประการสนใดคี้ดีคี้เพิงกะท่า
แล เหตุตั้งรือพ้อยมาหื้อคูดึงทุกขเวทนากันอยู่ครอกขังที่นี้ สังคุดกินเหล้าอยู่นั้นอันชา เมื่อนั้น คนทั้งหลายผู่
อยู่เฝ้านั้นเขาคิไฟให้พระยาจันทปโชติด้วยดั่งคำอันพระยาอุเทนกล่าวนั้นชื่อนั้นแล พระยาจันทปโชติได้ยื่นคำ
แห่งคนทั้งหลายอันมาบอกแก่ตนนั้นแล จึงจักเข้าไฟสู่สำนักพระยาอุเทนเข้าไฟแล้วอันจักถามเชิงพระยาอุเทน
ดั่งอันคักกล่าวว่ดังนี้ สมมะ ดูรา สหาย ดั่งไฉนว่าท่านมากกล่าวคำว่แมนจักข้าคี้ดีจักปล่อยคี้ดีจักกะทำด้วย
ประการสนใดคี้ดี คีเพิงกะทำยังคูดึงเข้ามาในเง้อมมือสุ่นแล เหตุตั้งรือแล หื้อคูดึงอยู่เชิงอันทุกขเวทนากัน
อันชา ท่านได้กล่าวคำสนั้นท่อนชะรือ พระยาอุเทนอันพระยาจันทปโชติหากถามเชิงตนสนนั้นคักกล่าวว่ดังนี้
มหาเอยยะกะ ดูรา สหาย เราคิได้กล่าวแท้ดีหลีแล พระยาจันทปโชติได้ยื่นคำแห่งพระยาอุเทนว่าดังนี้ ดูรา
สหาย คำอันสหายกล่าวแก่คูดึงจักหื้อข้าคี้ดี หื้อปล่อยคี้ดี คำอันนั้นเป็นอันดีนักแล ผิว่าท่านไคร //

พ้นจากคอกทพที่นี้แล จักไครเมื่อสู่บ้านเมืองแห่งท่านตั้งอันคูดึงจักปล่อยท่านชะแลด้วยแท้ ดูรา
สหายดั่งทิพพมนตระอันว่าหัตถิถณณะวิเชยยะมนต์แห่งสหายนั้น ผิท่านหื้อมนต์อันนั้นแก่คูดึงได้ดั่งอันคูดึง
ปล่อยยังท่านหื้อเมื่อสู่บ้านเมืองท่านชะแล สทฐัทสละ คณหะนะ สมเย คณหะ กิปนตัว มวันทิส สติ พระยา
อุเทนได้ยื่นคำแห่งพระยาจันทปโชติแล้วคักกล่าวว่ ดูรา สหาย สาทพมนตระอันชื่อว่า หัตถิถณฯ นั้นคิมิแต่คูดึง
ดีหลีแล ผิว่าสหายจักไครไฉยังมนตระดั่งอันคูดึงแท้แล คูดึงจักหื้อแก่สหายชะแล ด้วยแท้ ในเมื่อปุดละ
ผู้ใดประโยชนะด้วยคุณเอื่องใดดั่งอันคูดึงหื้อนพรบอย่าในปุดละผู้เป็นเจ้าสาทพมนตระแล้วจึงเรียกเอา
ยังคุณอันตนปรารถนามักนั้นด้วย ในที่นี้ ผิว่าจักกะทำการระหว่นพยังคูดึงอันคูดึงจักหื้อยังสาทพมนตระอัน
ชื่อว่า หัตถิถณณะมนตระ นั้นแก่ท่านได้ชะแล ผิบ่กะทำการระหว่นพคูดึงอันท่านคิได้ยังมนต์เอื่องนั้นแล กยาห
วันทิสสาทติ พระยาจันทปโชติได้ยื่นคำอ้อนนั้นแห่งพระยาอุเทนอันจักหื้อตนไฉนพสนนั้นคักกล่าวเชิงพระยา
อุเทนว่าดังนี้ ดูรา สหาย คูนี กิ วันทิสสา ดั่งรือ จักไฉยังท่านชา คุบไฉแล้ว นวันทิสสสิ นวันทิสสมิติ อหิ ปี //

นทิสสมิติ เมื่อนั้น พระยาอุเทนคักกล่าวเชิงพระยาจันทปโชติว่าดังนี้ ดูรา สหาย ท่านผิไฉยังคูดึงอัน
คูดึงหื้อยังมนต์เอื่องนั้นได้แล เมื่อนั้น พระยาจันทปโชติกล่าวว่ดังนี้เล่า ดูรา สหาย เอว การาณ ในเมื่อเหตุ
ตั้งนี้แลเกิดมีท่านบ่หื้อมนตระอันนั้นแก่คูดึงอัน คูดึงจักกะทำราชทณทกัมมคักกะทำมัตยังท่านชะแล ท่านจักหื้อ
ด้วยดีดั่งอันคิหื้อเทือะ พระยาจันทปโชติการาพพระยาอุเทนด้วยประการดั่งอันนั้นแล เมื่อพระยาอุเทนอันพระ
ยาจันทปโชติหากการาพว่จักหื้อบอมนต์อันนั้นดั่งอันจึงกล่าวเชิงพระยาจันทปโชติว่าดังนี้ ดูรา สหาย ท่าน
จักกะทำมัตเชิงคูดึง จักข้าจักบุดีคูดึง จักกะทำราชทณทกัมมแก่คูดึงด้วยประการสนใดคี้ดี ท่านคิจุ่งกะทำ
ทราตนอันนี้ อิสสะโรปะนะ คีหากเปนไหญ่แก่ตนแล จักเปนไหญ่กว่าใจบ่มีแล เหตุตั้งอัน แมนท่านจักกะทำแก่คูดึง

ด้วยประการสันโดษอันนี้จึงจะทำเทื่อ เมื่อนั้น พระยาจันทปโชติได้ยื่นคำอันพระยาอุเทนกล่าวคำหาญใน
อุปพท* นักสนั่น เมื่อพายุฝนพระยาจันทปโชติจึงรำเพิงด้วยวิตกว่าดังนี้ อันว่าจักได้ยังมนต์อันนั้นชา อัย
คนผู้ใดผู้อื่นอันผู้เพียรเรียนเอามนต์อันนี้คือควรแล เหตุจักเป็นสาธารณะแก่ท่านผู้อื่นเสีย เหตุนั้นควรคู่มือลูก
สาวแห่งคุณมา //

สู่สำนักแห่งพระยาตนนี้แล้วหื้อเรียนเอาเทื่อ เมื่อพายุฝนคุณเฝ้าเรียนเอาแก่ลูกสาวแห่งคุณควรชะแล
พระยากระนิงสนั่นเล่า ในเมื่อนางลูกสาวแห่งคุณสู่สำนักแห่งพระยาผู้นั้นตั้งอันคันหาหั้นกันคักกิตติยิตีเชิง
กันชะแล สันโดลูกสาวคุณแลพระยาตนนี้บ่หั้นกันตั้งอันควรคู่มือพายุฝนแล พระยาจันทปโชติกระนิงสนั่น
แล้ว คักกล่าวเชิงพระยาอุเทนว่าดังนี้ ดูรา สหาย มีคำว่าท่านยังจักหื้อมนต์อันนั้นแก่คนผู้อื่นอันจะทำไหว่นพ
แล้วเรียนเอานั้นท่านยังจักหื้อรู้ว่าหื้ออันชาเมื่อนั้นพระยาอุเทนกล่าวเชิงพระยาจันทปโชติว่าดังนี้ เอื้อ ดูรา
สหาย มีว่าคนผู้ใดให้หื้อคักหื้อแก่คนผู้นั้นชะแล เมื่อนั้น พระยาจันทปโชติรู้ที่พระยาอุเทนจักหื้อแก่คนผู้
ไหว่ตนสนั่นจึงจารจากับด้วยพระยาอุเทนว่าดังนี้ ดูรา สหาย ผิลมิดังอัน เอโก ชุชชา ยังนางค่อมผู้ ๑ มีใน
เรือนแห่งคุณแล คักหื้อมาไหว่นพการวะแก่ท่านแล้วจักหื้อมนต์เรียนเอามนต์อันนั้นชะแล ท่านจงสอนมนต์อัน
นั้นแก่นางค่อมผู้นั้นในกาละเมื่อมาสู่สำนักแห่งท่านเทื่อ ในเมื่อนางค่อมผู้นั้นมาแล้วตั้งอัน ท่านอย่าว่าจักได้
เล็งค่อมผู้นั้นเทื่อ เหตุมันผางร้ายนัก ท่านจงหื้อมนต์นึ่งพจนนอกผ้ากั๊งส่วนตนท่านอยู่ในผ้ากั๊งสอนมนต์อันนั้น
แก่นางค่อมอันนางอยู่พายนนอกผ้ากั๊งนั้น //

เทื่อ เมื่อนั้นพระยาอุเทนรับเอาคำแห่งพระยาจันทปโชติว่าดังนี้ ดูรา สหาย ดินักแล ชุชชา ว่า ค่อม
คิตี ทปิละสลิต ว่าเปี้ยคิตีคักหื้อมาเทื่อ - คุณากจกสอนมนต์อันนั้นแก่คนผู้ไหว่นชะแล ตโต ราชา คันตวา
จิตร พสุทตต์ อาหะ พระยาจันทปโชติคักจากับด้วยพระยาอุเทนแล้วคักหนีเมื่อสู่ที่อยู่แห่งตน คันเมื่อแล้ว คักหื้อ
มาหาญลูกสาวแห่งตนผู้ชื่อว่า พสุทตต์ นั้นมาแล พระยาจกักรจากับด้วยลูกยิงตนว่าดังนี้ ดูรา นาง เอโก ปุริโส
ยังมีชายผู้ ๑ สังขกฏฐิ อันเขนเรือนเผือกชายผู้นั้นรู้ยังมนต์อันควรว่านบได้แล คักใช้ยังคนผู้อื่นไฟเรียนเอาคัก
เปนอันบ่ควรแล มิงนางอันทรงรูปสมอันงามอย่าได้ว่าจักเล็งคูดยังเรือนเผือกผู้นั้น มิงนางจงไปอยู่พายนนอกผ้ากั๊ง
แลเรียนเอายังมนต์อันนั้นแก่เรือนเผือกผู้นั้นหากจกสอนอันมนต์อันนั้นแก่มิงนางชะแล ในเมื่อมิงนางเรียนเอา
แล้วตั้งอัน เมื่อพายุฝนคุณเฝ้าเรียนเอาในสำนักแห่งมิงนางชะแล พระยาจันทปโชติมากระทำอุบาย ๒ อันสนั่น
คือว่ากระทำหื้อลูกยิงแห่งตนเปนค่อม ๑ กระทำพระยาอุเทนเปนเรือนเผือก คุณเมื่อบ่กระทำสนั่นเอื้อยว่าชาทั้ง ๒
หั้นกันแล บติจ กับด้วยกันชาว่าอันจึงหื้อกระทำอุบายว่าผู้ ๑ เปน //

เรือนเผือกผู้ ๑ เปนค่อมเพื่ออันแล เมื่อนั้น ส่วนพสุทตต์กุมาริอันเปนลูกสาวพระยาจันทปโชติรับเอา
คำแห่งพอดนว่าดีดีแล้ว คักไฟสู่สำนักแห่งพระยาอุเทนนั้นนึ่งพายนนอกผ้ากั๊งแล พันพระยาอุเทนนั้นนึ่งในผ้ากั๊ง
แล ในเมื่อนางพสุทตต์ อันพระยาตนพอดามาเพื่อจักหื้อเรียนเอาหัตถิภักณะวิเชยยะมนตระ ตั้งอัน ส่วนพระ
ยาอุเทนนั้นคันรู้ว่านางผู้นั้นมาแล้วตั้งอันอันจกสอนมนต์แก่นางอันอยู่นอกผ้ากั๊งนั้น พระยาอุเทนคักกล่าวยัง

คูเปนค่อมอันชาซื้ออันว่าผู้ยิงอันหันมาปาดังคูนี้อ้อแล จักเปนค่อมอันชา พระยาอุเทนไถยีนคำอัน
 นางกล่าวว่าตนเปนเรือนเผือกสนั่น จังคระนิงใจว่ามันผู้นี้คูดามันว่าค่อมมันมันพ้อยมาค่าว่าดูเรือนเผือกอันชา
 พระยาไคมายออย่างแจ่มผำกั้งเล็งดูหันนางพสุทท์อันทรงยังรูปโฉมอันงามนักควรเล็งแลดูแก่แล พระยาอันจัก
 ถามเชิงนางพสุทท์ต้นนี้คักกล่าวว่ดั่งนี้ ดูรา นาง มีนางชื่อร้ออันชา ที่นี้นางจึงกล่าวว่ดั่งนี้ สามิ ดูรา เจ้า ข้านี้
 หากเปนลูกพระยาแลซื้อข้านี้ปรากฏว่านางพสุทท์กุมารี คิมิแล พระยาอุเทน คั้นว่าได้ยีนคำอันนางกล่าวว่า
 ตนเปนลูกพระยาว่าอัน คักกล่าวว่ ดูรา นาง พ่อแห่งนางหากกล่าวเชิงคุดาจักหื้อค่อมผู้ ๑ มาเรียนเอามนต์
 หัตถิถิณมะนตระ เชิงท่านชะแล พ่อนางว่าสนี่ดีหลีแล บัดนี้นางพ้อยกล่าวว่ตนเปนลูกพระยาอันชา เมื่อ
 นั้นนางพสุทท์ กล่าวว่ดั่งนี้ ดูราเจ้าพ่อแห่งข้าคักบอกข้ายังมีเรือนเผือกผู้ ๑ ฐันต์อัน ๑ ควรค่านับได้เจ้า
 จุงไพบเรียนเอาแต่ชายเรือนเผือกผู้นั้นเทอะ คันได้แล้ว เมื่อพายลุนคูเยียนเอาเล่าชาว่าสนี่หื้อข้ามาแล ใน
 เมื่อเจ้าคกล่าวเชิงข้าว่าค่อมสน //

นั้นข้าก็จึงได้กล่าวตอบเจ้าคุณชายเรียนเผือกเพื่ออันแล ที่นั้น พระยาอุเทนศรีรุ่งแจ้งว่านางเปนลูกสาว
 พระยาจันทปโชติสนั่นลวดบังเกิดใจอันรักกับด้วยนางพสุทนต์นั้น แม่นว่านางนั้นคี่ดี คั่นหันพระยาอุเทนนั้นคี่
 มีใจกิตติรักในพระยามากนักพระยาอุเทนคี่ดีนางพสุทนต์คี่ดีก็กะทำ มิตตะสพพะ กับด้วยกันแล จารจากันว่าตั้ง
 นี้ ดูราเจ้าคำอันพระยาพอนางกล่าวนั้นคี่รอยกลั้วราทัง ๒ กะทำ มิตตะสพพะ กับด้วยกันคี่จึงกะทำอุบายอัน
 นั้นหื้อแก่เรามีชะแล ในเมื่อนางพสุทนต์แลพระยาอุเทนได้กะทำ มิตตะสพพะ เชิงกันไผมาแล้วตั้งอัน ตโต ปัพ
 ผายะ แรกแต่นั้นไฟเมื่อหน้า มนตระ คชน ว่ากรียาอันจักเรียนเอามนต์คี่ดี ลิปคชน อันจักเรียนสาททคุณใน
 สำนักแห่งพระยาอุเทนนั้นพลอดบมีแก่นางพสุทนต์สักอันแล เท่ามากะทำ เมณฺชาตสมโภกะ กับด้วยกันสิ่ง
 เดียวแล้วหนีเมื่อแล ในเมื่อนางพสุทนต์เข้าไฟสู่สำนักแห่งพระยาตนเปนพ่อนั้นพระยาจันทปโชติตนพ้อคี่ถาม
 เชิงนางว่าดังนี้ ดูรา นางมิ่งนางเรียนเอามนต์คี่ดีคุณแห่งมนต์นั้นคี่ดีได้แล้วรู้ว่าไปได้เพื่อหา เมื่อนั้นพสุทนต์กล่าว
 เชิงพ้อตนว่าดังนี้ ตาตะ ข้าแก่พ้อเปนเจ้า //

ข้าก็เรียนแล้วเท่าว่าไปได้เพื่อแล แรกแต่กาลนั้นไพบานแทนไต่ยังมีในวัน ๑ เมื่อนางพสุทตเข้าโพสุ
สำนักแห่งพระยาอุเทนนั้น พระยาอุเทนมาเล่าโลมจารจากับด้วยนางพสุทตนั้นว่าดังนี้ สัทเท ดุรา นาง กมม
นามะ ชื่ออันว่ากัมมอันกะทำเพนตันว่าการคราวาสทั้งมรณันอันพอแลแม่พี่น้องบอจเพื่อจักกะทำหื้อแก้มิง

นางได้แล ผู้อันเปนผู้หากกะทำตาย เหตุตั้งอันนาง สเจทสี่ ฌิว่าจักหื้อยังชีวิตแก่คู่ตั้งอันคู่จักเอนางเมื่อตั้ง
ไว้ในถันนักระที่อันเปนอัครมเหสีแห่งคู คู่จักหื้อนางทั้งหลายได้ ๕ ร้อยคนไว้เปนบริวารแห่งนางชะแล เมื่อนั้น
นางพสุทตฺตศัรับเอาคำแห่งพระยาอุเทนราชว่าดังนี้ สามี ดุรา เจ้า คำอันท่านกล่าวนั้นมีแลมีเที่ยงแท้ตั้งอันข้าค้
จักหื้อชีวิตแก่ท่านชะแล พระยาอุเทนค้กล่าวว่าดังนี้ ดุรา นาง คำอันคุณานั้นมีเที่ยงแท้บ่สงไสยชะแล นาง
พสุทตฺต จิงกล่าวว่า ดุรา เจ้า ฌิว่ามีตั้งอันตักแล นางพสุทตฺตแลพระยาอุเทนจารจากันเปนคำอัน ๑ อันเดียว
แล้ว เมื่อพายุลงมีในวัน ๑ นางพสุทตฺตเข้าไฟสุสานแห่งพ่อแลแม่ตนแล พระยาจันทบโชนิอันจักถามเชิงลูก
สาวตนค้กล่าวว่าดังนี้ ดุรา นาง สาทระสีล อันคูหื้อมีนาง //

ไฟเรียนเอานันได้แล้วรือ เมื่อนั้นพระยาตนพ่หากถามสนันนางพสุทตฺตค้กล่าวเชิงพระยาตนพ่ว่า
ดังนี้ นะ นตติตฺ ตาตะ ข้าแก่พ่พระยาเปนเจ้าสาตระสีลอันนั้นข้าบได้เทื่อแล้วอัน เมื่อนั้น พระยาจันทบโชนิค้
กล่าวเชิงลูกสาวแห่งตนว่าดังนี้ ดุรา นาง เปนดังรือแล มีงบได้มนต์อันชา เอ กพธำรณจะ กาหะ นัญจ ลหธิ
วตต ติ ตาตะ ติ เมื่อนั้นนางพสุทตฺตกุมารนั้นค้กล่าวเชิงพ่แห่งตนว่าดังนี้ ตาตะ ข้าแก่พ่พระยาเจ้า ชายผู้นั้น
เปนเรือนฝือกหาอย่าตันอันจักสมกับด้วยเครื่องอย่าใส่บได้อันลำบากนักลวดไปได้สอนยังมนต์อันใดได้เทื่อแล
ข้าแก่พ่พระยาเปนเจ้า ชายผู้นั้นอันบรูจักยังเข้ามาใส่ใจว่าข้านี้เป็นค้อมแลกล่าวเชิงข้าว่าดังนี้ ดุรา นางชุชชา
มีนางจูงขออาญาตเชิงพระยาเจ้าแห่งมีงว่าดังนี้ ข้าแก่พ่ราชเจ้า ชายผู้นั้นเปนเรือนฝือกลำบากนักลวดไป
ได้สอนมนต์อันนั้นแก่ข้าได้เทื่อแล ดังได้ยินว่า อยาตัน ๑ อันจักควรสมกับด้วยเครื่องอย่าใส่เรือนฝือกนั้นมิพาย
นอกเวียงแต่ถันที่ไกลนักแล มีนางจูงไฟเอาอย่าตันนั้นมาหื้อแก่คูอันจักสมใส่เรือนฝือกอันนี้หื้อหายก่อน
เทื่อะ มนต์อันนี้ มีนางค้หากจักได้ชะแล บัดนี้ ข้าแล //

เหตุตั้งอันข้าจักไฟด้วยดินอันปลาค้บได้ข้าค้จักขอเอาข้างตัว ๑ อันจักไฟเอายามาหื้อแก่ชายเรือน
ฝือกผู้นั้นชะแล เยื่อง ๑ ข้าค้ขอปะตูอัน ๑ อันล้ากาลค้ดีบ่พอกาลค้ดีค้จักออกไฟเอายามาหื้อแก่ชายเรือน
ฝือกผู้นั้นชะแล ข้าค้ขออาญาตแก่พ่พระยาเปนเจ้า ๒ ประการนี้ นางพสุทตฺตค้กะทำอุบายเชิงพ่แห่งตน
สนันวันนั้นแล เมื่อนั้น พระยาจันทบโชนิได้ยินคำแห่งลูกสาวตนกล่าวจานันค้บรูว่าข้าทั้ง ๒ เปนใจอัน ๑ อัน
เดียวกันสนันใส่ใจว่านางกล่าวด่วนคำอันมิแท้ตั้งอันลวดหื้ออาญาตแก่ลูกสาวตนว่าดังนี้ ดุรา นาง ฌิว่ามี
นางจักเอาข้างตัว ๑ ค้ดีปะตูอัน ๑ ค้ดี อันจักออกไฟเอายามาหื้อแก่ชายเรือนฝือกผู้นั้นด้วยคำอันมีนาง
กล่าวนั้นแท้ตั้งอันค้จูงเอาตามอันเพ็งใจแห่งมีนางเทื่อะ พระยาบรูค้ได้หื้ออาญาตแก่นางสนันนั้นแล นาง
พสุทตฺตกะทำอุบายหื้อพ่ตนอัน ๑ อันเดียวกับด้วยตนแล้ว ที่นี้นางจักเลือกเอาข้างตัวอันประกอบด้วยกำลัง
มากนักอันไฟแลวันได้ ๕ สิบโยชนะแลปัญจวาหะนาคด้วยแท้ พระยาจันทบโชนินั้นประกอบกำลังพลข้างม้า ๕
จำพวกมากกว่าพระยาตนนี้มีกำลัง ๕ อันนั้น อันใดชา กาเรณุกา แม่ข้างตัว ๑ ชื่อว่า ภัททวติ แม่ข้างตัวนั้นไฟได้
//

วัน ปณาสโยชน ได้ ๕ สิบโยชนะ ข้าชายผู้ ๑ ชื่อว่า กาละ มนไฟแลวัน สักกโยชนะ ได้ ๔ สิบโยชนะ
มลา ๒ ตัว ตัว ๑ ชื่อว่า เวลุกุณฐิ ตัว ๑ ชื่อว่า ปุณฺณเกสิ มลาตัวนั้นไฟแลวันโยชนะ สด ได้ ๙ ร้อยโยชนะ ถัด
นั้นช้างตัว ๑ ชื่อ นา คืออันว่าไฟแลวัน วิสติ โยชนะ สด ได้ร้อยขาวโยชนะกาลัง มีในสำนักแห่งพระยาจันท
ปโชติอันเกิดมีด้วยบุญสมภารแห่งพระยาจันทปโชติแล เหตุสันใดพระยาจันทปโชตินี้แลประกอบด้วยกำลัง ๕
อันตั้งนั้นอันชา ด้วยบุญกัมมอันใดพระยาจันทปโชติได้กระทำแต่ก่อนนั้นชา เปนปุณฺณาวิสัณนามาสนนี้ ในเมื่อ
พระพุทธเจ้าแห่งเราบังเกิดมาเปนพระเพื่อ วันนั้นพระยาจันทปโชตินี้ได้ภวะก่อนได้เกิดเป็นข้าชายแห่งกุมพิผู้
๑ อันอยู่บ้านพายนอกเวียงอุเชลนคอรนั้นแล ในกาละยามนั้นเปนระแวกแห่งพระปัจเจกพุทธเจ้าทั้งหลายแล
มีในกาละวัน ๑ รุ่งเช้านายกุมพิผู้นั้นออกไปจากบ้านเพื่อจักอาบน้ำแล เมื่อตั้งอัน ยังมีพระปัจเจกเจ้าตน ๑
อันเข้าไฟพวยในเวียงเพื่อเอเข้าบิณฑบาตแล เมื่อนั้น พระปัจเจกเจ้าเข้าไฟสุพวยในเวียงแล้ว ตั้งอัน คนทั้ง
หลายแม่นเขาเห็นพระปัจเจกเจ้ามาตั้งอันคืเขาคับหื้อเข้าแก่พระปัจเจกเจ้าสักคนแม่นข้าถ้อย ๑ คืดี //

พาก ๑ คืดี พระปัจเจกเจ้าคืได้แก่คนผู้ใดสักคนเหตุมารหากมาบันดลเข้าหัวใจคนทั้งหลายบ่หื้อใส่
บาตพระปัจเจกเจ้าอันมารหากมาบันดลเข้าใจคนทั้งหลายบ่หื้อเขาใส่บาตคนนั้น พระปัจเจกเจ้ารำเพิงว่า
รอยมารผู้นี้มาบันดลเข้าหัวใจแห่งคนทั้งหลายบ่หื้อเขาใส่บาตคนนั้นแล พระปัจเจกเจ้ารำเพิงรู้แล้วมีบาตอัน
เปล่าออกหนีมาถึงปะตูเวียงมารผู้นั้นจักใคร่ลองดูใจพระปัจเจกเจ้ามันจึงเนรมิตเพสเหมือนดังชายผู้ ๑ มาสู่
สำนักแห่งพระปัจเจกเจ้าแล้วกล่าวเชิงพระปัจเจกเจ้าว่าดังนี้ ข้าแก่ พระปัจเจกเจ้า กิณจิ อาหาร เจ้าคุได้
อาหารสะเหล็กสะห้อยแล้วอันชะรือ พระปัจเจกเจ้าได้ยินคำแห่งมารผู้นั้นแล้วกล่าวว่าดังนี้ ดุรา มารผู้ใจบาป
ตั้งรือมึงและจะทำ อาละภมานา บ่หื้อคุได้อาหารอันชา มารผู้นั้นกล่าวว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ เตะเนหิ ติแลมีตั้งอัน
เจ้าคุจูงเข้าไฟสู่บ้านแห่งคนทั้งหลายก่อนเทอะ ข้าบักกะทำสนั่นแก่เจ้าคุแล มันคืกล่าวคำสนั่นเพื่อจักหื้อ
พระปัจเจกเจ้าคืสืบบ้านแล้วด้วยคำอันคระนิงในใจตนว่าดังนี้ ติว่าพระปัจเจกเจ้าคืสืบบ้านแต่ตั้งอันคุจักดลเขา
ตนแห่งคนชาวบ้านทั้งหลายเพื่อหื้อเขาตบมือใคร่หัวชะแล มันใสใจสนั่นแล เมื่อนั้น พระปัจเจกเจ้าบ่คืสืบจึง
กล่าว //

เชิงมารผู้นั้นว่าดังนี้ ดุรา มารผู้ใจบาปเคียดออกหนีแล้วคุบ่คืสืบพอ ๒ แล มารผู้นั้นหันพระปัจเจกเจ้า
บ่คืสืบมาจึงกลับหายหนีไฟสู่ที่อยู่แห่งมันพระปัจเจกเจ้ามีบาตอันเปล่าออกมาจากเวียงถึงที่อยู่นายกุมพิ
อาบน้ำแล้วออกมาจากน้ำ ยามนั้น กุมพิอาบน้ำแล้วออกมาคืเห็นพระปัจเจกเจ้าไต่ทางมาพวยหน้าแห่งตนสน
นั้นนายกุมพิผู้นั้นคืให้พระปัจเจกเจ้ากล่าวว่าดังนี้ ข้าแก่พระปัจเจกเจ้า เจ้าคุได้เข้าแล้วอันชะรือว่าอันแล้ว
มันคืเข้าไฟไซ้ดูบาตพระปัจเจกเจ้าหันบาตอันเปล่าสนั่นมันคระนิงใจว่าพระปัจเจกเจ้าบ่ได้เข้าเทือนีตายว่าอัน
แล้วมันกล่าวเชิงพระปัจเจกเจ้าว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ เจ้าคุยังอยู่ในที่นี้หน้อย ๑ ก่อนเทอะ ข้าจักเมื่อสืบบ้านแห่ง
ข้าก่อนว่าอันแล้วมันคืหนีเมื่อเรือนแห่งมัน คันเมื่อถึงเรือนแล้ว คืถามเชิงคนผู้อันกะทำครัวแห่งตนว่าดังนี้
ดุรา เจ้าทั้งหลายเข้าแห่งเราสุกแล้วรู้ว่ไปสุกเพื่ออันชา เมื่อนายกุมพิหากถามสนั่นนั้น คนผู้กะทำครัวนั้น

กล่าวว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุณ เข้านั้นสูกแล้วแล เมื่อนั้นนายภุมพิกันรู้ว่าเข้าสูกแล้วคักกล่าวเชิงข้าชายแห่งตนผู้ ๑ อันมีกำลังมากนักรู้ว่าดังนี้ ดูรา ข้าชาย คนผู้ //

ไต่ผู้อื่นแลจักประกอบด้วยกำลังแรงยิ่งนักว่ามีนนี้หาบได้ในที่นี้แล มิงจ่งแล่นไฟเอาบาทพระปัจเจกเจ้า แต่พายนอกบ้านเราพันมาแคว้นพลันนักเทือะ คุณได้รารนาพระปัจเจกเจ้าที่อยู่อันดีหลีแล เมื่อว่าคุณจักเอาบาท พระปัจเจกเจ้ามาคี่เอียว่าเข้าบ่สูกเทือะ คุณลวบเอามาแล มิงจ่งแล่นพลันนักเทือะ เมื่อนั้น ข้าชายผู้รับเอา คำแห่งเจ้าตนแล้วมันแล่นไฟเอาบาทแต่สำนักแห่งพระปัจเจกเจ้ามาด้วยกำลังแห่งมันแล นายภุมพิกันว่าเห็น ข้าชายแห่งตนเอาบาทพระปัจเจกเจ้ามาแล้วสนั้น มันคี่แต่งเข้าแลโภชนะอาหารใส่ในบาทพระปัจเจกเจ้าทำ พึ่งหื้อเต็มแล้วคักจะทำกัมมอันครบอย่าไหว่นพการวะแก่ท่านแห่งตนมีใจชมชื่นยินดีนักแล้ว คักกล่าวเชิงข้าชาย แห่งตนผู้ว่าดังนี้ ดูรา ข้าชาย มิงจ่งเอาบาทพระปัจเจกเจ้าแล่นไฟส่งแก่พระปัจเจกเจ้าพลันนัก บัดนี้เล่า เทือะ คุณหื้อส่วนบุญอันนี้แก่มิงส่วน ๑ ชะแล ชายผู้รับเอาคำแห่งภุมพิกันแล้วมันคี่เอาบาทพระปัจเจกเจ้าตั้ง เหนือบ่าแห่งตนแล้วมันคี่ไฟด้วยสัพพลันนัก คันไพรอดแล้วมันคี่เวนหื้อแก่พระปัจเจกเจ้าแล้วมันคี่จะทำกัมม อันไหว่นพการบอย่าในพระปัจเจกเจ้าแล้วคักกล่าว //

ว่าดังนี้ ภนเต ปจเจก พุทธะ ข้าแก่พระปัจเจกเจ้าเวลาภาละอันนี้คี่เปนอันจักใกล้เที่ยงผ้งงามดีหลีแล ข้าอันเมื่อมาคี่ดีด้วยกำลังแห่งข้าพลันนักสนี้ด้วยปละอันสงสออันข้าได้แล่นใช้เจ้าแห่งข้าเพื่อเอาเข้ามาทาน แก่เจ้าคุณคี่ดี คันข้าตายจากชาตินี้แล้วพายนันล่งหื้อช่างมล้ำข้าคนทั้งหลาย ปญสาสะ วิสดี โยชนะ คมนะ สมัตถานิ อันอาจไฟแลวันได้ ๕ สิบโยชนะคี่ดี รือชิวาโยชนะคี่ดีจ่งหื้อเกิดมีแก่ข้าด้วยผลอันข้าได้แล่นใช้นี้ เทือะ เยื่อง ๑ เข้าบิณฑบาตอันนี้อันเจ้าแห่งข้าแต่งส่วนบุญหื้อแก่ข้าเก็ง ๑ ด้วยบุญกัมมอันนั้นคันข้าตายจาก ชาตินี้แล้วจ่งหื้อข้าได้เกิดเป็นใหญ่ทรงยศสมปัตติทั้งมวรเทือะ เมื่อข้าชายแห่งภุมพิกันตั้งคำปาระนา สองหน้าพระปัจเจกเจ้าด้วยประการสนี้ดังอันพระปัจเจกเจ้าจักกะทำกัตตานุโมทนาเชิงชายผู้รับแล้วคักกล่าว เปนคาถา ๒ อันดังนี้ อัจฉิตต์ ปัตติตต์ ตุมหากัง ขิปปเมวะ สมิมัคค สัพเพ ปุเรนตุ สังกัปปา จันโทปนโรโส ยถา มณิโชติโรโส ยถา ดูรา อุบาสกท่านปารณามักยังวัดทุกหลายฝูงได้วัดทุกฝูงนั้น สมิมัคค จุงสม //

วิธีพัตถนนักแก่ท่านเทือะ สัพเพ สังกัปปา คำคระนิงทั้งหลายฝูงใดอันท่านปารณามักนั้นจุงสมวิธี แก่ท่านเทือะ จันโท ปนโรโส ยถา พระจันท์อันบัวมวรพ่าเพ็งเต็มในวันนั้นได้ ๑๕ คำอันนั้นแลมีสันใด มณิโชติ รโรโส ยถา แก้วมณิโชติอันอาจจักหื้อแล้วสมปัตติทั้งมวรแห่งพระยาจักกัวัตติราชอันนั้นแล มีด้วยประการสันใด คำปารณามักแห่งท่านคี่จ่งพ่าเพ็งเต็มเปดังพระจันท์ออกมาได้ ๑๕ คำนั้นคำปารณามักแห่งท่านจุงสมวิธีเป็น ดังแก้วมณิโชติแห่งพระยาจักกันั้นเทือะ พระปัจเจกเจ้านั้นคันกะทำกัตตานุโมทนาเชิงชายผู้รับด้วยคาถา ๒ อันนั้นแล้วคี่ไฟตามสุขแห่งตนแลชายผู้รับคี่คินมาสู่บ้านแห่งตนแล แรกแต่นั้นไฟชายผู้รับมีใจชมชื่นยินดีใน ส่วนบุญอันนั้นมาอยู่ตามอายุสังขารแห่งตนในเมืองเลี้ยงอายุสังขารแห่งตนแล้วคี่ได้มาเกิดเป็นลูกพระยาเมืองอุ

เซนราชธานี เมื่อพ่ายลุนคีได้เป็นท้าวเป็นพระยาแทนพ่อแห่งตนปรากฏได้ชื่อว่าจันทปโชโต เหตุรุ่งเรื่องด้วยยศ
สะสมปัตติมากนักดีหลีด้วยผละอาณิสัญญอันได้ปรารภนาแต่ก่อนนั้นแล กำลังญาณ ๕ จำพวกคือว่า ช้าง //

๒ ตัวตัว ๑ ไพแลวันได้ ๕ สิบโยชนะ ตัว ๑ ไพแลวันได้ร้อยชาวโยชนะ มล้า ๒ ตัว ตัว ๑ ไพแลวันได้
ร้อยโยชนะ ตัว ๑ ไพแลวันได้ร้อยชาวโยชนะ ข้าชายผู้ ๑ ไพแลวันได้ ๔ สิบโยชนะ กำลัง ๕ จำพวกอันนี้เกิดมี
แก่พระยาจันทปโชติด้วยบุญกัมมอันได้กะทำมาแต่ก่อนพ่ายหลังวันนั้นจึงได้ยังผละ ๕ จำพวกนี้แล เอกะทิวส์
ยังมีในวัน ๑ พระยาจันทปโชตินั้นอันไพสู่สวนอุทยานแห่งตนแล ยามนั้นพระยาอุเทนคิระนิงใจว่าบัดนี้ควรค
หนีแล ว่าอันแล้วค้จากรากกับด้วยนางพสุทตฺตว่าดังนี้ ดูรา นาง ในวันนี้นางจูงเมื่อเอาข้าวของแต่เรือนพ่อแม่
แห่งนางมาเทือะ มาแล้วราก็หนีในวันนีเทือะ เมื่อนั้น นางพสุทตฺตรับเอาค้ำแห่งพระยาอุเทนคิระนิงแล้ว นางค
เมื่อเอาข้าวของอันเป็นของพ่อแม่แต่ตนได้มาแล้วพระยาอุเทนคิเอาข้าวของฝู้นั้นพำเพ็ญให้แม่ยังงอนกะทำ
แล้วด้วยหนังสืออันใหญ่แล้วค้ยกขึ้นตั้งเหนือหลังช้างตัวชื่อว่า ภัททวดี อันไพแลวันได้ ๕ สิบโยชนะนั้นแล้ว
พระยาเคอานางพสุทตฺตขึ้นขี่ช้างตัวนั้นแล้วค้ออกหนีจากเวียงคั่นออกพ้นนอกเวียงแล้วพระยาอุเทนคิขับช้างตัว
นั้นไปอันสับอันพลันนักแล เมื่อดั่งอันคนทั้งหลายค้ไปบอกแก่พระยาจันทปโชติในอุทยานพัน //

ว่าดังนี้ ข้าแถมหาราชาเจ้า บัดนี้พระยาอุเทนคิดี ลูกสาวมาราชาเจ้าค้ดีเป็นใจอัน ๑ อันเดียวกันแล้ว
เอาช้างจัวชื่อว่า ภัททวดี นั้นที่ไพแล้วแล มาราชาเจ้าจูงรับเพิงดูเทือะ พระยาจันทปโชติได้ยินคำอันนั้นแล้วค้
คระนิงใจว่าดังนี้ โอโยหนอ คูเลี้ยงลูกไว้เป็นบุตรพิสดาลิดา ว่าอันแล้วค้แต่งริพลทั้งหลายไล่ตามพระยาอุเทน
แล พระยาอุเทนหันริพลอันแล่นมาตามหลังเป็นอันมากนักอันมาจกใกล้รอดตนแล้วสนั้น พระยาอุเทนคิเอา
เงินแลคำทั้งหลายปรายลงทอดไว้ด้วยหินทางนั้นแล้ว เมื่อดั่งอันริพลแห่งพระยาจันทปโชตินั้นเขาค้อยู่เก็บเอา
เงินแลคำฝู้นั้นเสียแล้วค้จึงแล่นตามแล้ว ที่นั้นพระยาอุเทนคิไพรอดทัพอันริพลแห่งตนตั้งอยู่ที่แดนเมืองตน
นั้นแล้ว ริพลทั้งหลายหันพระยาอุเทนเจ้าแห่งตนมาแต่ไกลเขาค้ไผ่ต้อนรับเอาเข้ามาสู่ทัพแล เมื่อนั้น ส่วนอัน
ว่าริพลแห่งพระยาจันทปโชตินั้นเขาค้หันพระยาอุเทนเข้าไพสู่ทัพหมู่เสนาทั้งหลายแห่งตนเสียแล้ว เขาค้ลวดบ
ไล่ค้เอากันกลับหนีค้มาบอกแก่พระยาจันทปโชติว่า พระยาอุเทนคิไพรอดไฟถึงทัพหมู่พ้นตนแล้ว พระยา
อุเทนราชมีหมู่ //

ริพลทั้งหลายแวดล้อมเปนบริวารแล้ว ค้เมื่อสู่เวียงอันเปนที่อยู่แห่งตนแล ค้นพระยาอุเทนราชเมื่อรอด
เมื่อถึงเวียงแห่งตนแล้ว คูุสสาภิเสกนางพสุทตฺตกุมารีผู้เปนลูกสาวจันทปโชตินั้นตั้งไว้ในถ้ำอันตระที่อัน
เปนอัคคมเหสีแห่งตนถ้วน ๒ แห่งนางสามาวดี อิทเมวะ สรรทตตะ วัฒนนา นิภูฐิตา ปริจเฉท กรียาอันกล่าว
ห้องนางพสุทตฺตกุมารีค้สมเสร็จเสร็จแล้วเท่านี้ก่อนแล สเสร็จแล้วยามตูดซ้ายบ้ายเข้ายามกองแลง ปริ
ปูลณาแล้ววันนั้นแล นิพพานะ ปัจจโย โทหนตฺเม นิจจ ดังนี้ดีหลีแล //

ลักขราตได้ ๑๒๙๐ ปัสเปกสี เดือน ๕ วันผัด บริบูรณ์แคว้นนั้นแล ปัญญาวง เขียนไว้ไขฎกะศาสนา
พระเจ้า ๕ พันภวสา ข้าขอหน้าบุญอันข้าได้เขียนธัมมพระเจ้าผู้กนี้ ขอเปนประจายแก่ข้าจิมเทือะ ขอหื้อข้าได้

หันหน้าพระเจ้าอริยมตเตยยะตนจักมาพายน้าน้อยาคลาดคลาแท้ดีหลีเหิอะ ข้าได้ทวนเที่ยวไพมาหลาย
ชาติขอหื้อข้าได้เกิดในอุตมะกระกุลอันประเสริฐล้ำเลิศุดมดี คือกระกุลอันสมบัติมีหลายมากแล้วหื้อรู้บริจา
เคนทาน หื้อข้ากะทำบุญหลายประการสืบไฟใจๆ หลีกเว้นสัพพะบาปทั้งมวรนันแท้ดีหลี //

ข้าได้เขียนธัมมพระเจ้าผู้กนี้ขอเปนประจายแก่ข้าจิมเหิอะ กับทั้งพ่อแลแม่พี่แลน้อง ครูบาอาจารย์ปู่ตา
น้าลุง ข้าเขียนปางเมื่ออยู่คราวาสอย้าวเรือนบ้านนาคตเหนือ้นแลท่านเหีย ธัมมวัดใหม่ไชยะสัณฐาน ภูมิ
สุขะวดี ปางเมื่อสาธุเจ้าอาภิไชย ตัวน้อยใหญ่บ่เสมอกันขอหื้อผู้ทรงธัมมผ่อหื้อถี้ๆ ตัวยาเพิ่นใส่ไม้บ่ฝืนข้าคื
บรู๊แซม พระยาอุเทนผูก ๓ //

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง

ผูก ๔

นโม ตสสตถุ อปรา ปนมา คนธิยะ นามมะ รณโณสนติกา อคคมเกสี ฐานลภิภาภิระ กุรุณฐเฐมา คนธิยะ พราหมณสสธิตา มาตปิ นามา คนธิยะ เตวะ วนามจุลมิติตา สสมา คนธิยะ วติติ พระยาอุเทนคันไค่นาง พสุลทตุมาริมาเปนอคคมเหสีแห่งตนถ้วน ๒ แล้วอยู่บ้านเท่าใดคั่นางผู้ ๑ ชื่อว่าคั่นิยะกุมาริมาเปนนางอคคมเหสีแห่งตนถ้วน ๓ กับนางสามาวัติแล นางพสุลทตุมาริมนั้นแล นาง ๓ คนนี้พระยาอุเทนราชหากตั้งไว้ถ้านั้น ตระที่อันเปนใหญ่กว่านางทั้งหลายอันมีในเรือนหลวงพระยาแล้วนาง ๓ คนมีบริวารได้ ๕ ร้อยชุกคนแล จาอุปบัติแห่งนางสามาวัติคั่นแล้ว จาอุปบัติแห่งนางพสุลทตุมาริอันเปนลูกสาวจันทบโชติคั่นแล้ว ที่นี้จักจาอุปบัติแห่งนางมาคั่นิยะอันไค่นมาเปนอิตตมเหสีแห่งพระยาอุเทนถ้วน ๓ นั้นคั่นมีแล ด้วยตั้งจักกล่าวเมื่อนั้นเพื่อกะแล นางมาคั่นิยะกุมาริผู้นั้นหากเปนลูกแห่งมาคั่นิยะพราหมณอยู่เมืองกุรุละ แม่คั่นได้ชื่อว่ามาคั่นิยะ พ้อคั่นได้ชื่อว่ามาคั่นิยะ อาวคั่นได้ //

ชื่อว่ามาคั่นิยะ นางกุมาริผู้นั้นลูกสาวคั่นชื่อว่ามาคั่นิยะ ตามพระกุรุละสาแห่งพ่อแลแม่ตนนางมาคั่นิยะกุมาริผู้นั้นจาเริญขึ้นไค่นได้ ๑๖ ปลีเปนอันทรงรูปสมนมนพริณณะอันงามเสมอดั่งนางเทพกัญญาติหลิแล เมื่อนางผู้นั้นไค่นถ้วนคนแล้วสั่นนั้น พราหมณผู้นั้นพ่อแลแม่นั้นคั่นหันชายอันจักสมควรเปนผัวแห่งนางลูกสาวตนนั้นได้สักคน มักว่าบุคคลผู้ใดจักมีรูปอันงามเสมอดั่งนางนั้นคั่นมี ลวดบเอาหื้อแล แม่นว่าพระกุลไค่นคือเสฏฐิทั้งหลายหากมาถาถามขอเอานางมาคั่นิยะผู้นั้นแห่งพราหมณทั้ง ๒ อันเปนพ่อแลแม่คั่นบหื้อแก่เขาสักคนแล ย่อมสั่งคำเมือว่า สูเจ้าทั้งหลายบ่ควรเพือว่าจักเปนผัวแห่งลูกสาวคูสักคนแล สูอย่าว่าจักได้ไค่นมาเทือะ ย่อมว่าสั่นนี้ทุกทีแล อเถกะ ทิวส สุตถา ปจุสมเย โลก โว โลเกนโต เมื่อนั้น ยังมีในวัน ๑ เถิงเมือจักไค่นรุ่ง พระพุทเจ้าคั่นเเล็งดูยังสัตตโลกทั้งหลายผู้อันมีบุญกัมนอันได้พ่าเพ็งมาแต่ก่อนนั้นคั่นหันอุปนิสไรแห่งพราหมณ ๒ คนหัวเมียนั้นจักได้เเล็งอนาคามีในสำนักแห่งตนดั่งอัน เถิงกาละเมือรุ่งเข้าแล้วนั้นพระพุทเจ้าคั่นทรงผ้าคลุมผ้าจีวรแล้วเเล็งเอาบาทออกไค่นจากเขตวันไฟสุที่บ่าเริญไฟพายนอกบ้านแห่งพราหมณทั้ง ๒ นั้นแล เมือ //

นั้น พราหมณผู้นั้นมาเเล็งหันพระพุทเจ้าอันประดับด้วยมหาปฐิสสะลักษณะแลอนุพยัญชนะอันงามยิ่งบ่สนั่นมันจิงกระนิงใจว่านอชายผู้นั้นพ้อยประกอบด้วยลักษณะอันงามล้ำเลิศกว่าผู้ชายทั้งหลายผู้อื่นอันมีในโลกนี้แล ผู้ชายอันประกอบด้วยมหาปฐิสสะลักษณะสั่นนี้เมือก่อนคั่นบ่ห่อนได้หันสักเมือแล ชายผู้นั้นควรแก่ลูกยิ่งแห่งคูแล ลูกยิ่งคูอันงามยิ่งนักควรแก่ชายผู้นั้นชะแล พราหมณผู้นั้นมันบ่รู้จักว่าพระพุทเจ้ามันคั่นเท่าไค่นใจว่าเปนดั่งผู้ชายสามานย์ทั้งหลายเหตุยามนั้นพระพุทเจ้าจิงตรัสสัพพัญญุตญาณเปนพระหัตถ์ไปหันปรากฏแก่โลกทั้งมวลนักเทือแล พราหมณผู้นั้นคั่นกระนิงใจสั่นนั้นแล้วมันคั่นเข้ามากล่าวเชิงพระพุทเจ้าว่าดั่งนี้ ข้าแก่เจ้าโสเมเจ้าคั่นอันประกอบด้วยลักษณะอันงามยิ่งนักยังมีลูกสาวแห่งข้าผู้ ๑ มีรูปคั่นงามยิ่งนักข้าคั่นหันยังชายผู้ใดผู้ ๑ แล จักควรเอาหื้อแก่ลูกยิ่งแห่งข้ามันมาเสี้ยงกาละนานประหมานเท่านั้นแล้วติหลิแล บัดนี้ข้าคั่นจิงมาหันเจ้าคั่น

ทรงลักษณะอันงามยิ่งนักเจ้าคุณควรแก่ลูกยิงแห่งข้าผู้นั้นแล แม่นลูกยิงแห่งข้าผู้นี้คือศิครเพนบาทปริจาจะแห่ง
เจ้าคุณแล เจ้าคุณอยู่ในสถานะที่นี้ตราบอันข้ามาก่อนเทือะ ข้าจักเมื่อบอกแก่นางพราหมณ์ //

มณีนแห่งข้าก่อน เจ้าคุณจูงอยู่ที่นี้ก่อนเทือะ สัตถา กิณจิ อวัตวา ตุนหิ อโหสิ พระพุทธเจ้าค้บกล่าวคำอัน
ใดหน้อย ๑ กับพราหมณ์ผู้นั้น ตุนหิ ภาเวนะ ด้วยภาวะอยู่ปากสักอันแล พราหมณ์ เวเคนขริ คันดา
พราหมณ์ผู้นั้นค้กล่าวคำเชิงพระพุทธเจ้าเท่านั้นแล้วมันค้เมื่อสู่เรือนแห่งมันด้วยอันดวนพลันนักแล้วมันค้กล่าว
แก่นางพราหมณ์มันว่าดังนี้ ดูรา นาง คุณได้ห็นยังชายผู้ ๑ อันมีรูปร่างงามยิ่งนักควรแก่ลูกแห่งข้าราดีหสิแล มิงนาง
จูงประดับยังลูกยิงแห่งราพลันนักเราจักไฟห็นยังชายผู้นั้นกับด้วยกันในที่นั้นชะแล ว่าอันแล้วมันค้ที่อุประดับยัง
นางคันธิยะกุมารอันเป็นลูกสาวแห่งมันนั้นแล เมื่อนั้นดั่งอัน คนทั้งหลายค้เป็นอันขร้าเชรือกโกลุกลมากนักดั่ง
คำวาท่านพราหมณ์บ่ที่ลูกยิงตนแก่คนผู้ใดผู้ ๑ สักคนเสียกาลนานประหมานเท่านั้นแล้วในวันนี้ดั่งได้นว่า
ท่านพราหมณ์ได้ยังลูกชายผู้ ๑ อันควรแก่ลูกยิงว่าอัน ชายผู้นั้นพ้อยงามเปดั่งหรือชา เราทั้งหลายจักไฟห็นยัง
ชายผู้นั้นกับด้วยท่านพราหมณ์ทั้ง ๒ ในกาละเมื่ออันไฟนั้นเทือะ คนทั้งหลายจักกันสนั่นแล้ว เมื่อนั้น ส่วน
พราหมณ์ทั้ง ๒ คนประดับลูกยิงตนแล้วค้เอาลูกยิงตนออกไฟแล คนทั้งหลายค้ออกไฟตามพราหมณ์ทั้ง ๒ นั้น
เป็นอันมากนักดีหสิแล ในกาละเมื่อพราหมณ์ทั้ง ๒ เอาลูกยิงมันไฟแล //

นั้น พระพุทธเจ้าค้บอยู่ที่อันพราหมณ์กล่าวจากตนนั้น พระเจ้าค้หนีไฟอยู่สถานะที่อื่นเท่าสำแดงบาทเจติ
ยะ คือ รูปดินไว้ในที่นั้นด้วยแท้รูปดินพระพุทธเจ้าทั้งหลายนั้นพระเจ้าไฟในที่ใดดั่งอันเปด้นว่าไฟในที่มิเปือก
คมค้ดี ไฟในที่มิผงฐลิตดั่งอันค้ดี ไฟในที่อันพระพุทธเจ้าท่านนั้นแล จักปรากฏเปนรูปดินพระเปดั่งรอยดินแห่งคน
ทั้งหลายเทียวนั้นบมิแล พระพุทธเจ้าค้แสดงอาทิฏฐานไว้ในที่ใดค้จักปรากฏในที่นั้นแล เมื่อไว้ดั่งอันค้ดีเทือะ
พระเจ้าจักใคร่หื้อบุคคลผู้ใดห็นผู้นั้นค้จึงห็นค้บผู้ใดห็นบ่แลบาทเจติยะรอยดินพระเจ้าจักตั้งอยู่ในสถานะที่ใดดั่ง
อัน หัตถิ อาทโย สัตตทั้งหลายมิต้นว่าช่างมล้ำค้ดี ค้บอาจย่ำหื้ออุปมุตเสียได้ มหาเมฆหว่าฝนอันใหญ่ในค้ดีจัก
ตกลงมาถมหื้อบาทเจติยะแห่งพระพุทธเจ้าหื้อมุตเสียดั่งอันค้บได้แล บ่เท่านั้น เวพะวะดา ลมมีดขอด จักมา
ถิบมาพัดหื้อบาทเจติยะแห่งพระเจ้าทั้งหลายนั้นหื้อมุตเสียค้บได้แล เหตุดั่งอันพระพุทธเจ้าค้อาทิฏฐานยังบาท
เจติยะรอยดินไว้ในที่นั้น เพื่อจักหื้อพราหมณ์ทั้ง ๒ ห็น ส่วนตนพระพุทธเจ้าค้ไฟอยู่ในสถานะที่อื่นแล ถอน
พราหมณ์ อห กุหิโสบุรี โสติ คันว่าพราหมณ์ทั้ง ๒ ออกไฟถึงที่นั้นแล้วดั่งอันนางพราหมณ์ //

ค้กล่าวเชิงพราหมณ์ผู้เปนผัวว่าดังนี้ ดูรา ท่านพราหมณ์ ผู้ชายอันท่านกล่าวนั้นอยู่ในที่ใดชา เมื่อนั้น
พราหมณ์ผู้เปนผัวกล่าวว่าดังนี้ ดูรา นาง คุวแก่ชายผู้นั้นด้วยคำว่า เจ้าคุณจูงอยู่ที่นี้ตราบต่อเท่าอันข้ามาก่อน
ว่าอัน ก็แล บัดนี้พ้อยบ่อยู่ในที่นี้ คโต ชายผู้นี้พ้อยหนีไฟอยู่ในที่ใดชาว่าอันแล้ว มันค้เล็งแลงไฟมาแต่ที่นั้น ที่
นั้นค้ห็นยังรอยดินพระพุทธเจ้าพระหากอาทิฏฐานไว้นั้นมันค้กล่าวเชิงนางพราหมณ์ผู้เปนเมียแห่งตนว่าดังนี้ ดูรา
นาง รอยดินอันนี้เปนรอยดินแห่งชายผู้นั้น ก็แล เท่าว่าชายผู้นั้นไฟในที่ใดบรูแล มิงนางจูงเล็งดูรอยดินอันนี้
เทือะ เมื่อนั้น นางพราหมณ์อันรู้สาทะลักษณะกัมพิทั้งมวรนันมันค้สวาทธิยายยังมนต์อันรู้ลักษณะทั้งมวรนัน

แล้วแล เล็งดูรอยตีนพระพุทธานั้น คันรู้แล้วคักกล่าวเชิงพราหมณ์ผู้เปนผัวว่าดังนี้ ดูรา เจ้า รอยตีนอันนี้บไซ รอยตีนแห่งคนผู้ยังบริโศกปัญจากามคุณนั้นแล้วอันแล้ว คักกล่าวคาถาดังนี้ รตตสสทิ อุกกภูฏิ กปท ภเว ทุฏฐสส โหติ สหสสนิ ปฏิต มุฬ หสสโหติ อเวกขิตะ ปท วิวัฏฐัจจะ ทสสะ ทมิสํ ทนตะ รตตสส ปท รอยตีน แห่งบุคคลผู้ประกอบด้วยราคะมักกิตติของในอารัมมณะ อุณณิฏฐณิ อันย่องเบาณกรอยตีนคิตินักเปนอัน บ่เปนดังรอยตีนแห่งผู้กิตติเชิงราคะ //

กามแล ทุฏฐสสะ ปท รอยตีนแห่งบุคคลผู้มักเคื่องเคียดกะทำยัง สหสสนาปิถติ อันเหยียบย่ำพลันนัก บูฬ หัสสะปท รอยตีนแห่งคนอันหลงหลังนั้น อเวกขิติ อันซัดมากกว่าลากดินมาแล้วจึงย่ำอันเปนสันนี้เปนลักษณะ แห่งคนอันหลงหลังแล อิท มิสสะปท ดูราพราหมณ์รอยตีนอันนี้บไซรอยตีนแห่งบุคคลผู้ประกอบด้วยราคะ โทสะโมหะนั้นลักอันแล วิวัฏฐัจจะ ทสสะ รอยตีนอันนี้เปนรอยตีนแห่งมหาปฐิสสะตณอันมี วัตะถมม อันมี ราคะโทสะโมหะมานะได้กำจัดเสียแล้วบ่เปนรอยตีนแห่งคนผู้มักกามแล อุณณิ พราหมโณ อาหะ เมื่อนั้น พราหมณ์ผู้เปนผัวนั้นได้ยินคำอันนางพราหมณีกกล่าวว่าบไซรอยตีนแห่งคนผู้เสียรียมคุณนั้นมันว่าดังนี้ ดูรา นาง มิงหันยังมนต์กัมพ็อนรู้ลักษณะด้วย เอกะ เทสสา สะเหล็กสะทณอยเปนดังบุคคลผู้หันจักเข็นไถ่น้ำนั้น แล ฆิแลบมีดั่งอันคิเปนดั่งหันโจรอันเข้าไฟในท่ากลางเรือนเมื่อคันทันแล มิงบรู้งแจ้งชะตายมิงอย่าได้ปากเพื่อ มั่นคิห้ามค่านางพราหมณิเสียดั่งอันสนันนี้ เหตุมันบ่เชื่อ เมื่อนั้น นางพราหมณิหันพราหมณ์ผู้เปนห้วแห่งตนบ่ เชื่อคำตนสนันนั้นมันคักกล่าวเชิงพราหมณ์ผู้เปนผัวว่าดังนี้ ดูรา ท่านพราหมณ์ ผิว่าท่านบ่เชื่อคำแห่งคุณันท่า เข้าใจอันไดอัน ๑ //

คักกล่าวตามอันมักแห่งท่านเทื่อ รอยตีนอันนี้ควาบ่เปนรอยตีนแห่งคนบุคคลผู้บริโศกคามคุณลัก อันแล ในขณะที่เมื่อพราหมณ์ทั้ง ๒ แลยังพ้งเถียงกันด้วยรอยตีนแห่งพระพุทธานั้น พราหมณ์ผู้เปนผัวคิเล็งหา พระเตที่นั่นด้วยคระนิงใจว่าผู้ชายนั่นหอน คโตกฺขิงชน ในถานะที่ไดอันชಾಯุคระนิงใจสนันนั้นแล เล็งแลงไผมา แต่ที่นั่นเมื่อดั่งอันพระพุทธานั้นสาแดงหื้อพราหมณ์นั้นหันตนแล ที่นั้นพราหมณ์ผู้สนันคักกล่าวเชิงนางพราหมณิ แห่งตนว่า ดูรา นาง ผู้ชายผู้ควาหันนามิงนางจุงมา รากจักไผสู่สำนักแห่งชายนั่นเทื่อ คันกล่าวแล้วเขาทั้ง ๓ พ่อแม่ลูกคิเอาคันทันเข้าไผสู่สำนักพระพุทธานั้นแล อุปสสิ กิมิตวา คันทันเข้าไฟแล้วพราหมณ์ผู้สนันคักกล่าวว่ดังนี้ ข้า แก่เจ้าโสมลูกยิงข้าผู้คักไว้หื้อเปนบาทปริจาจะแก่เจ้าคุดะแล เจ้าคุดะอยู่ในเรือนแห่งข้าเทื่อ เมื่อพราหมณ์ผู้ นั้นกล่าวคำด้วย สมะโต กามะ ตัณหาอันเปนโอราริกเชิงตนสนันนั้นพระพุทธานั้นคักกล่าวคำวาคุบ่ประโยชน์ด้วย ลูกสาวแห่งมิงแล คิปลกล่าวลักอันพระคิเพ่ากล่าวว่ ดูรา ท่านพราหมณ์ พระตถาคตจักกล่าวยังเหตุอัน ๑ เชิง มิงบัดนี้แล พราหมณ์ผู้สนันกล่าวว่ดังนี้ ดูรา เจ้าโสม เจ้าคุดะกล่าวคำอันใดคิจุงกล่าวเทื่อ เมื่อพระพุทธานั้น กล่าวยังเหตุแต่เมื่อตนจัก //

ออกบวชอันพระยามารมาราณาหื้อคันทันคิตี เยื่อง ๑ พระเจ้าจักสาแดงยังลูกสาวพระยามารบองเอา ตนนั้นแก่พราหมณ์ผู้สนันดั่งอัน พระพุทธานั้นจึงกล่าวเชิงพราหมณ์ผู้สนันว่าดังนี้ ดูรา พราหมณ์ คุดถาคตออกไฟ

เพื่อจกจะทำเนกขัมมปารมีหื้อแก่กล้าแก่สัพพัญญุตญาณนั้นพระยามารค์มาตามห้ามคว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าสิทธ
ถะกัจจกรแก้วคักเกิดมีแก่เจ้าคุณในวันถ้วน ๗ นี้แล เจ้าคุณจักเปนพระยาจกกวัดติตราบที่ปใหญ่ทั้ง ๔ มีที่ปน้อย ๒
พันที่ปเปนบริวารแล เจ้าคุณจกลับคืนก่อนเทื่อ พระยามารค์มาห้ามคุณถาคตสนั้วันนั้นแล พระถาคตคักกล่าว
เชิงพระยามารค์ผู้้นว่าดังนี้ ดูรา พระยามารค์รู้วักงจักรแก้วจกเกิดมีแก่คุณแล คุณบ่อล้ายของในกัจจกรแก้ววัถ
สมปัตตินันสัักอันแล คุณออกไพจกตรัสสมโพธิ คือ สัพพัญญุตญาณตายท่านอย่าได้ห้ามคุณเทื่อ พระถาคตคักห้าม
คำแห่งพระยามารค์เสียสนั้วันนั้นแล เมื่อนั้นพระยามารค์หันอันบ่คืนคีน้อยใจมีโสภทุกขนักคักกล่าวว่ หนอ บัดนี้
เจ้าสิทธถะถ่วงวิโสระแห่งคุณแท้หลิแล ว่าอันแล้วพระยามารค์บังคับเชิงลูกสาวแห่งมัน ๓ คนผู้ ๑ ชื่อว่านาง
ตณหา ผู้ ๑ ชื่อว่านางอรติ ผู้ ๑ ชื่อว่านางราคา หื้อเขาแลคนนี้เล่าโลมคุณถาคตหื้อกลับคืนด้วยคว่า ดูรา เจ้า
สิทธถะ //

ผู้ข้าทั้งหลาย ๓ คนจกอยู่บ่าเรียวใช้สอยตีนมือแห่งเจ้าคุณชะแล เจ้าคุณจกลับคืนเทื่อ นางลูกสาวพระยา
มาร ๓ คนนั้นเปนอันงามยิ่งนักมีวิถณะอันต่าง ๆ กันมากจะทำอติถิมาด้วยองการต่าง ๆ เพื่อจกหื้อคุณปฏิพั
กับด้วยเขาดังอัน คุณเมื่อยังเปนสิทธถะยังไ้ได้ตรัสสัพพัญญุตญาณเทื่ออันคียังบ่มีตณหาอันมากในมารถิตาทั้ง
หลายผู้้นสัักอันแล บัดนี้คุณได้ตรัสสัพพัญญุตญาณเปนพระแล้วดังริอ คุณจึงมีประโยชน์ด้วยลูกสาวแห่งเชื่อทั้ง
๒ อันหันมาปานดังนี้อันชา ลูกสาวแห่งเชื่อนี้มีตณอันเต็มไฟด้วยขี้แลเยียวดังริอ คุณจึงมีประโยชน์ด้วยอันใดนั้น
ชา พระพุทเจ้ากล่าวเท่านั้นแล้ว ที่นี้จกเทศนาเปนคว่าคักกล่าวว่ดังนี้ ทิสวานะ ตณห์ อรติถจราค นาลโหสิ
สันเท อภิเมถุน สิกิเมมิท มุตตะ กรีสสะ ปณณปาทา วินะ สัมปัสสิตนะ อิจเจติ พราหมณะ ดูราท่านพราหมณ
อหิ ถุถาคตนี้คักได้หันแล้วยังลูกสาวพระยามาร ๓ คน ผู้ ๑ ชื่อว่านางตณหา ผู้ ๑ ชื่อว่านางอรติ ผู้ ๑ ชื่อว่า
นางราคา นางมารถิตา ๓ คนนั้นเปนอันประกอบด้วยองคะอันงามยิ่งนักกว่าผู้ยั้งทั้งหลายอันมีในโลกนี้แม่นตั้ง
อันคัก สันเท เมถุน สมิง ตณหา อันมากในเมถุนธัมมนั้นนา โหสิ คียังบ่มีแก่คุณ คือว่ ตณหาแห่งคุณแล จกปฏิพั
กับด้วยนางทั้งหลาย ๓ คนนั้นคักมีแก่คุณนั้นแล บัดนี้ คุณได้เถิงยังโพ //

ธิญาณแล้วดังริอ คุณจึงมีประโยชน์ด้วยลูกสาวแห่งเชื่อนี้ชาแล รูปอันนี้ กิเมปิท มุตตะ กรีสสะ ปณณ
อันเต็มไฟด้วยขี้แลเยียวเปนอสุจิโสโครกพายในตน นกะปา ทาปิณ สัมปัสติ นะ อิจเจ แม่นจกเพื่อกุดตองตีน
แห่งคุณอัน คักเพื่หื้อกุดตองแล ดูรา ท่านพราหมณ ฌิว่า ลูกยั้งแห่งเชื่อแลมีประโยชน์ด้วยเมถุนชาตังอัน
คักจกหื้อโพหาชะกุลปุกตังสนั้เทื่อ คาถา ปรีโย สาเน พราหมณเจ พราหมณี จะ อนาคามี จะ ฆะเล ปติถะ
หิงสุระ ในเมื่อพระพุทเจ้าเทศนาสำแดงรูปอันบ่เพิงกุดตองสนั้ นั้น พราหมณทั้ง ๒ อันใช้ใจเข้าสู่ธัมมเทศนา
แห่งพระพืธเจ้านั้นใจๆ คักได้ตั้งอยู่ในอนาคามีผละวันนั้นคักมีแล ส่วนนางมาคันธิยะกุมาริผู้เปนลูกสาวแห่ง
พราหมณทั้ง ๒ ฌิเมยนั้นมันได้คำอันพระพุทเจ้ากล่าวว่รูปรแห่งมันเต็มไฟด้วยขี้แลเยียวบ่เพิงกุดตองตีนพระ
ว่าอันมันคักเคียดแก่พระพุทเจ้าลวดมาผูกอาคาคหมายหมั้นในพระพุทเจ้าว่าท่านโสมนนี้ฌิมีประโยชน์
ด้วยคุณตั้งอันคักควรกล่าวว่ คุณนี้บ่มีประโยชน์แล้วเพิงว่าตาย บัดนี้ท่านโสมนนี้พ้อยมากจะทำว่าตนคุณนี้ดูเต็มไฟ

ด้วยมุตตะ กริสสะ สันนั้นคำอันท่านโสมตณีนีกล่าวนั้นจึงไว้หั้นก่อนเทื่อะ เมื่อใดคุได้ผู้อันควรแก่ชาติชะกุล โภคะแล้วตั้งอัน //

คุหากจักจุกักกัมมอันเพิงกะทำแก่ท่านโสมตณีนีปตีชา มันอาคาคหมายหมั้นในพระพุทเจ้าสันนี้แล เมื่อดังอัน อถกกา ปุจฉา วิสัชนา ว่าเมื่อนางมาคันธียะผูกเวรหมายหมั้นในพระพุทเจ้ามนั้นดังอัน พระพุทเจ้ายังรูว่าปู้อันชา ปรีหาร วิสัชนา แก้วว่า พระพุทเจ้าครึคัหันนางผู้นั้นผูกเวรหมายหมั้นในตนแท้ ดิหสิแล จักบู้ตั้งอันบมีแล เมื่อพระพุทเจ้ารูว่านางผู้นั้นผูกเวรหมายหมั้นแข่งตนดังอันดังรือ พระเจ้าพ้อยก ล่าวที่อนางผู้นั้นเคียดผูกเวรไว้แก่ตนอันชาแท้แล พระพุทเจ้าแม่นรูว่านางมาคันธียะกุมาริผู้นั้นจักหมายหมั้น แข่งตนดังอันคิตี พระพุทเจ้าบ่เล็งยังนางผู้นั้นแล เทสนาพระพุทเจ้าเท่าเล็งแก่พราหมณ์ทั้ง ๒ อันเป็นพ่อแล แม่แห่งนางผู้นั้นอันจักได้เล็งมีคคะผลแล เทสนาดาย พุทธาติ นามะ ชื่ออันว่าพระพุทเจ้าทั้งหลายนี้หากล่วง วิโสธแห่งคนผู้จักผูกเวรหมายหมั้นแล้วแม่นผู้ใดหากผูกเวรหมายหมั้นในพระเจ้คิตี เวรอันนั้นคืบได้แก่ พระพุทเจ้าคักหากได้แก่ตนมันตาย ชาติคนผู้ไ้หาประหยาบได้ไ้ใจว่าตนคิดนงามปรีสุทธิตแท้เล็งหันแต่ ผิวหนึ่งแล กล่าวตายด้วยแท้ตัวแห่งเขานั้นเป็นอสุจิสัมปะนะควรเคียดนิกะพุทรูปายอันนั้นเท่าเปนที่ //

ทรงแห่งขี้แลเยี่ยวตายอุปมาเปนดังรือ คือตั้งสัตตังทั้งหลายเป็นวาจิหล่นแลพุ่มพูขึ้นมีจิมเป็นอาหารไ้ ใจว่าตนคืออุปมาดังอันแล ชาติพระพุทเจ้าทั้งหลายอันเทสนาธัมม์แก่ปรีสัตตังเหล่านั้นบ่ท่อนว่าจักเล็งคดียัง ปุคคละผู้อาคาคผูกเวรนั้นแล เทสนาแลยอมเล็งแต่ปุคคละผู้จักได้เล็งมีคคะผลแลเทสนาดายเหตุดังอันเหตุ พระพุทเจ้าคักเท่าเล็งแก่พราหมณ์ทั้ง ๒ ผัวเมียอันเป็นพ่อแลแม่แห่งนางมาคันธียะกุมารินั้น คันได้เล็งมีคคะ ผลในสำนักพระพุทสัพพัญญูเจ้าแล้ว ชาทั้ง ๒ คักเอาลูกยิงแห่งชาเมื่อสู่เรือนตนแล คันพราหมณ์ทั้ง ๒ เมื่อเล็ง เรือนแห่งตนแล้ว คักเอาลูกยิงชาผู้ชื่อนางมาคันธียะนั้นกับทั้งข้าวของทั้งมวรไฟเวนไว้ที่ออกจุลมาคันธียะผู้ เปนอาวแห่งนางนั้นบวรมวรแล้ว พราหมณ์ทั้ง ๒ ผัวเมียคักเข้ามาบวชศาสนาพระพุทเจ้าแล้วอยู่บ่านเท่าใดคัก ได้เล็งอรหันตากับทั้งปฤตัมภิกาญาณทั้ง ๔ ในเมื่อพราหมณ์ทั้ง ๒ เข้าสู่ศาสนาแล้วตั้งอัน จุลมาคันธียา จินเต สิ ส่วนว่าจุลมาคันธียะพราหมณ์ผู้ //

เปนอาวนั้นกระนิงใจว่าลูกยิงแห่งคุนนี้ควรแก่ชายผู้อันถ้อยอันยอบเท่าควรแก่ท้าวพระยาตน ๑ ดิหสิ ดาย พราหมณ์ผู้เปนอาวกระนิงใจสันนั้นแล้ว มันคักเอานางมาคันธียะกุมาริผู้นั้นมาสู่เมืองโกสัมพีกับด้วยอัน ลำดืบหนทางคันมารอดแล้วท่านพราหมณ์คักประดับนางมาคันธียะกุมารินั้นด้วยเครื่องประหมิอาภอรทั้งหลาย ดิแล้วท่านพราหมณ์คักเอานางนั้นขึ้นสู่เรือนหลวงพระยาอุเทนแล้วคักเวนนางผู้นั้นทื่อแก่พระยาด้วยว่าดังนี้ ข้าแก่ มหาราชเจ้า นางแก้วผู้นี้ควรแก่มหาราชเจ้าจึงไว้ไปนบาทปรีจาเคใช้สอยมหาราชเจ้าเทื่อะ พระยาอุเทนราชคัน หันนางมาคันธียะกุมาริผู้นั้นแล้วคักบังเกิดเสนหารักในนางผู้นั้นมีใจยินดีนัก พระยาคักบูชาสักการแก่พราหมณ์ ผู้นั้นอันเป็นพ่ออาวนางนั้นแล้วพระยาคักหื้ออุสสาภิเสกนางมาคันธียะตั้งไว้หื้อเป็นอัคคะมเสสิแห่งตนผู้ถ้วน ๓ แห่งนางสามาวดีแลนางพสุลทตนั้นแล พระยาคักอุสสาภิเสกนางมาคันธียะแล้วพระยาคักแต่งนางทั้งหลายได้ ๕

ร้อยคนเปนบริวารแห่งนางมาคันธียะนั้นแล แรกแต่นั้นไฟพระยาอุเทนราชมีนางอัคคะมเหสี ๓ คน คือนางสา
มาวดีผู้ ๑ นางพสุทตผู้ ๑ นางมาคันธียะผู้ ๑ นางแลคนก็มีบริวารได้ ๕ ร้อยชุกคนแล อิทธิ มาคันธียะ วัตถุ
กล่าวห้องนางมาคันธียะค้แล้วเท่านั้นก่อนแล ตัสสมิง โขปนะ สมเย //

โฆสัถกะเสฏฐิ กุกกุฏฐะเสฏฐิ ปาวาริยะเสฏฐิ ติกโกเสฏฐิ ยตโยเสฏฐิ โหนติเต อุปะกะตถายะ วัสสป
นายิตายะ ปัญจสเทตปเสหิมวันเตโตอาคันตวะ นคร ภัคชายะ เจนโต ทิสวา ปสิทิ ตวา นิสทาเป ตวา โกเช
ตวา ปติยคะ เหตุวา จัตตาโร มาเส อตตโน สันติ เกวสาเปตวา ปุนวัสสันติเร อากมนะกถา ยปชานะ เปตวา อุ
เยยาเช สุง ตัสสิง โขปนะ ด้วยมีแท่เมืองโกสัสมิพ็อุเทนราชนั้นมีเสฏฐิไทยแลคนผู้ ๑ ชื่อว่าโฆสัถกะเสฏฐิ ผู้ ๑ ชื่อ
ว่า กุกกุฏฐะเสฏฐิ ผู้ ๑ ชื่อว่าปาวาริยะเสฏฐิแล เสฏฐิไทย ๓ คนนี้แลคนคิมิข้าของ ๔๙ โภกิจคนแล เมื่อนั้น
ถึงกาละจักใกล้เข้าสามาถึงแก่ระสีทั้งหลายตั้งอัน เจ้าระสีทั้งหลาย ๕ ร้อยตนอันมาจากป่าหิมพานต์มาถึง
เมืองโกสัสมิพ็เข้าไฟเอาเข้าบิณฑบาตในเมืองโกสัสมิ ในกาละเมื่อเข้าพอเวลาอุกถะนั้นแล เมื่อนั้น เสฏฐิ ๓ คน
นั้นหันเจ้าระสี ๕ ร้อยตนสระเด็จเอาเข้าบิณฑบาตสนันสนุนเสฏฐิ ๓ คนนั้นมิไยยินคักจิงราชนามาสนันเข้าในเมือง
แห่งตนแล เมื่อระสีทั้งหลายสนันเข้าแล้วเสฏฐิทั้ง ๓ คนนั้นคักถามเชิงระสีทั้งหลายผู้หนึ่งว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุทั้งหลาย
มาบ้านเมืองที่นี้แล้วจักไฟสู่ถานะที่ใดเล่าอันชา เมื่อนั้น เจ้าระสีทั้งหลาย ๕ ร้อยตนคักกล่าวเชิงเสฏฐิ ๓ //

คนนั้นว่าดังนี้ ดุรา อุบาสก กาละอันควรอยู่ในระคุดนสี่เดือนนี้คักมาถึงแก่ตุแล้วแล ตูทั้งหลายเพื่อจัก
แสวงหาขิงที่อันควรอยู่ชะแล เมื่อนั้น เสฏฐิทั้ง ๓ คนได้ยินคำแห่งเจ้าระสีแล้วเขาคักมีใจมกเพื่อจักใครอุปัฏฐาก
ยังเจ้าระสีทั้งหลายตั้งอัน เสฏฐิ ๓ คนนั้นมิไยเป็นอันเดียวแล้วคักราชนาเจ้าระสีทั้งหลาย ๕ ร้อยตนนั้นเพื่อจักหื้อ
อยู่ในสำนักตนคักกล่าวเชิงเจ้าระสีทั้งหลายว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ ฅิว่าเจ้าคุทั้งหลายมาเพื่อประโยชน์ด้วยที่อยูตั้ง
อันขอเจ้าคุทั้งหลายจุงรับนิมนต์แห่งตู่ข้าทั้งหลายแลอยู่ในที่นี้เทือะ เสฏฐิ ๓ คนราชนาเจ้าระสีรู้ว่าเจ้าระสีทั้ง
หลายรับนิมนต์แห่งตนแล้วสนันสนุน เสฏฐิทั้ง ๓ คนคักหื้อแปลงยังที่อยู่เจ้าระสี ๕ ร้อยหลังแล้วคักหื้อเจ้าระสีทั้ง
หลายไปอยู่ในที่นั้นแล เสฏฐิ ๓ คนนั้นอุปัฏฐากเจ้าระสีทั้งหลายผู้หนึ่งด้วยประจายทั้ง ๔ ไพบ่หื้อขาดสัถวันแล
เจ้าระสีทั้งหลายผู้หนึ่งอยู่ในที่นั้นเสี้ยงระคุดน ๔ เดือนแล้ว ระสีทั้งหลายคักกล่าวเชิงเสฏฐิ ๓ คนนั้นว่าดังนี้ ดุรา
อุบาสก ระคุดนคักมาลวงแล้วแก่ตูทั้งหลายจักไฟอยู่กะทำสมณะธัมมิในป่าหิมพานต์ก่อนแล เมื่อนั้น เสฏฐิ ๓ คน
นั้นคักราชนาขอเชิงเจ้าระสีทั้งหลายว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุทั้งหลายตู่ข้าทั้งหลายคักมกเพื่ออุปัฏฐากเจ้าคุหลายแล เจ้า
คุทั้งหลายไปอยู่ในป่า //

หิมพานต์เสี้ยง ๘ เดือน ขอเจ้าคุทั้งหลายจุงรับนิมนต์ตู่ข้ามาอยู่ในที่นี้ ๔ เดือนเล่าเทือะ เพื่อหื้อตู่ข้าได้
อุปัฏฐากเจ้าคุทั้งหลายเล่าเปดตั้งเมื่อมาอยู่บัดนี้เทือะ ระสีทั้งหลายคักรับเอานิมนต์แห่งเสฏฐิทั้ง ๓ นั้นด้วยคำว่า
ดีดีแล้วคักเอากันไปอยู่ในป่าหิมพานต์เสี้ยง ๘ เดือน เมื่อระคุดร้อนนั้นแล ถึงระคุดฝนมานั้นระสีทั้งหลายยอมมา
อยู่ในที่เสฏฐิทั้ง ๓ คนหากนิมนต์นั้นทุกเมื่อดีหสิแล เมื่อดังอันยังมีในกาละอัน ๑ นั้นเจ้าระสี ๕ ร้อยตนไปอยู่
ในป่าหิมพานต์เสี้ยง ๘ เดือนระคุดร้อนแล้วเอากันออกมาจากป่าหิมพานต์ว่าจักมาเจ้าวสาในที่เสฏฐิทั้ง ๓ สนันสนุน

ระสีทั้งหลายก็เอากันออกมาถึงป่าที่ ๑ อันแสงอันแห่งนักหาน้ำกินได้ยืนลำบากนักระสีทั้งหลายหันไม้โคธ
ตัน ๑ โห้ยนักมิในป่าที่นั่นจึงเอากันเข้าไพนั่งอยู่ในไม้โคธตันนั้นแล เชษฐาปโส เมื่อนั้นระสีตนเปนแก่กว่า
ระสีทั้งหลายนั้นกระนิงด้วยวิตกว่าดังนี้ไม้โคธตันนี้ร่อยว่าเปนที่อยู่แห่งเทวดาตนประเสริฐก็มีชะแล ดังว่า
เทวดาตนเปนมเหสีอันอยู่ในที่นี้แล หื่อน้ำกินแก่เราทั้งหลายนั้นเปนอันดีนักกระนิงสนี่แล้วคืออยู่แล เมื่อนั้น
รุกขเทวดาอันอยู่ต้นไม้โคธนั้นรู้ใจแห่งระสีอันกระนิงนั้นจึงจักกะทำหื่อน้ำแตกออกด้วยลำไม้โคธ //

ต้นนั้นพุ่งขึ้นเมื่อบนแล้วตกลงมาในหมู่ระสีทั้งหลายเพื่อหื้อระสีทั้งหลาย ๕ ร้อยตนนั้นดูตกินตามอัน
เพ็งใจแล คันระสีทั้งหลายกินพร้อมแล้วน้ำอันนั้นคืเอื้อนคืขาดตกลงมาแล ส่วนระสีตนแก่นั้นกระนิงว่าสนี่
เล่า เทวดาหื่อน้ำกินแก่ระสีทั้งหลายแล้วเพ็งหื่อน้ำอาบแก่หมู่ระสีทั้งหลายเล่าเทือะ เมื่อนั้นรุกขเทวดารู้ใจแห่ง
ระสีอันกระนิงนั้นแล้ว คืกะทำหื่อน้ำตกลงมาสนี่เดียวสนี่แล้วแล ระสีทั้งหลายคือาบน้ำชำระตนด้วยน้ำทิพพิณที่
นั้นแล คันระสีทั้งหลายอาบพร้อมแล้วน้ำอันนั้นคืตกเอื้อนเสียเล่า ระสีทั้งหลายคือาบน้ำแล้วค็นั่งอยู่แล เมื่อ
นั้น ระสีตนเปนแก่คืกระนิงใจว่าสนี่เล่า เทวดาหื่อน้ำกินน้ำอาบแก่เจ้าระสีทั้งหลายคืแล้ว กาละยามนี้คืยังผ้งติ
สนี่เข้าแล ว่าอัน เทวดาหื้ออาหารแก่ระสีทั้งหลายกินในนามนี้เปนอันดีนักแล เมื่อนั้นรุกขเทวดาตนนั้นรู้ใจอัน
ระสีกระนิงนั้นคืกะทำหื้อเข้าน้ำโภชนาอาหารทิพพิณเกิดมีปรากฏส่องหน้าแห่งระสีทั้งหลายเปนอันมากนักในที่
นั้นแล ระสีทั้งหลายคืกินเข้าน้ำโภชนาอาหารทิพพิณที่นั้นแล อันใดระสีทั้งหลายกินบ่เลี้ยงยังหลอนนั้นคืกลับ
หายเสียด้วยอาณูภาวะแห่งเทวดาตนนั้นแล คันระสีทั้งหลายกินเข้าแล้วดั่งอันระสีตนเปนแก่นั้นกระนิงใจว่าสนี่
นี้เล่า เทวดาหื้อเข้าน้ำ //

โภชนาอาหารแลน้ำกินน้ำอาบแก่ระสีทั้งหลายคืแล้ว ตูทั้งหลายคืปรารถนาใคร่หั้นเทวดานั้นแล กระ
นิงสนี่ เมื่อดั่งอันรุกขเทวดารู้ใจแห่งระสีอันกระนิงใคร่หั้นตนสนี่นั้นเทวดาตนนั้นจึงออกมาจากวิมานแห่งตน
แล้วมาสำแดงตนหื้อระสีเห็นแล ระสีทั้งหลายได้หั้นเทวดาตนนั้นแล้ว อันจักถามยังบุญกัมม์แห่งเทวดาตนนั้นคื
กล่าวว่าดังนี้ ดุรา เทวดา แต่ก่อนวันนั้นท่านได้กะทำบุญทำเพ็งใดแลมาเกิดเปนเทวดาอยู่ที่นี้อันชา เมื่อ
ระสีทั้งหลายถามบุญกัมม์แห่งเทวดาตนนั้นด้วยประการดั่งอัน เทวดากล่าวว่าสนี่ ข้าแก่เจ้าคูทั้งหลายอย่าได้
ว่าจักถามบุญกัมม์แห่งข้าเทือะ ข้ายังอายนักเหตุบุญกัมม์อันข้าได้กะทำนั้นเปนอันน้อยนักแล เมื่อนั้นเจ้าระสี
ทั้งหลายใคร่รู้บุญกัมม์แห่งเทวดานั้นคืกล่าวว่าดังนี้ ดุรา เทวดา บุญกัมม์อันท่านได้กะทำนั้นแม่นน้อยคืดีท่าน
จูงบอกแก่ตูหื้อรู้เทือะ เมื่อระสีหาภิวงวนถามเชิงเทวดาตนนั้นใจๆ สนี่นั้นบ่อาจเพื่อกังบังไว้ได้อันจักบอกแก่
ระสีทั้งหลายคืกล่าวว่าดังนี้ โสโก ทุกคตะ มนุโส หุ ตวา ภติ ปริเย สนเต อนถะปณทิกัสสะเกภติ กัมมะเรติ ภิต
วา ตนิสยชีวิติ กัปเปติ ข้าแก่เจ้าระสีทั้งหลายเมื่อข้ายังเปนคนวันนั้นได้เปนคนเชิญใจนักข้าไฟแสวงหากินจ้าง
ท่าน ข้าคืได้อยู่กินจ้างในสำ //

นักนายอนาถบิณฑิกัสสะมหาเสฐฐิ ข้าอาโสรเชิงท่านเสฐฐิผู้นั้นเลี้ยงชีวิตแห่งข้าแล ในกาละเมื่อวัน
อุโบสถมาถึงดั่งอันนายอนาถบิณฑิกัสสะมหาเสฐฐินั้นมาแต่วิหารถามเชิงคนเรือนทั้งหลายว่าดังนี้ ดุรา เจ้า

ทั้งหลายในวันนี้เป็นวันอุโบสถได้ได้ออกบอกแก่คนกินจ้างผู้นั้น คนเรือนทั้งหลายจึงกล่าวเชิงเสฏฐีว่าดังนี้ ข้า
แก่เจ้าคุ ดูข้าทั้งหลายได้บอกวันอุโบสถแก่คนกินจ้างผู้นั้นเพื่อ เหตุมันบอกยังนี้แล นายอนาถปิณฑิกจึงกล่าว
เชิงคนเรือนทั้งหลายว่า ผิดว่าสบได้บอกแก่คนกินจ้างผู้นั้นก็หา เมื่อวันอุโบสถแก่คนกินจ้าง เมื่ออันสูงจุ่งหุงเข้าไว้
หื้อแก่มันแครง ๑ เทื่อ เมื่อนั้นคนเรือนทั้งหลายรับเอาค่าแห่งเสฏฐีแล้วค้หุงเข้าไว้หื้อแก่ชายผู้อยู่กินจ้างแล
ชายผู้กินจ้างนั้นไผะทำการยังป่าเป็นต้นว่าไผะอาฬวमारอดค้เป็นอันค่ามันดนัก คนทั้งหลายค้หันชายกินจ้างผู้
นั้นमारอดแล้วค้แต่งเข้าแล แต่งไฟหื้อแก่ชายผู้กินจ้างนั้นแล ชายผู้นั้นได้เข้าแก่คนทั้งหลายแล้วมันค้ไปริมว่าจัก
กินทันเพื่อ มันกระนิงใจว่าดังนี้เสียงมีนนั้นแห่งคนทั้งหลายอันปาวเดินกันด้วยคำว่าสูงจุ่งหื้อเข้าหื้อแก่มันแลของไขว
เทื่อ เสียงมีนนั้นค้ยอมเกิดมีในเรือนเสฏฐีมากนทุกวัน คันคุไผะทำการमारอดแล้วย่อมได้ยินทุกวันดิหสิแล
ในวันนี้คนทั้งหลายเป็น //

นั้นหาเสียงไปได้ต่างคนต่างอยู่ในที่อยู่ทันอนแห่งตนเสียงค้แต่งเข้าหื้อแก่ค้ผู้เดียวสนนี้ เหตุอันนั้นเป็นตั้ง
รือชา ควรดูถามดูแล ชายผู้นั้นอันจักถามเชิงคนเรือนทั้งหลายค้กล่าวว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุทั้งหลายในวันนี้เจ้าทั้ง
หลายกินเข้าแลแล้วอันรือ เมื่อนั้นคนเรือนทั้งหลายค้กล่าวเชิงคนกินจ้างผู้นั้นว่า ดูรา เจ้าในวันคนทั้งหลายอัน
อยู่ในเรือนท่านเสฏฐีนี้บ่กินเข้าแลสักคนแล ว่าอันชายผู้กินจ้างนั้นค้ถามว่าเหตุตั้งรือคนทั้งหลายพ้อยบ่กินเข้า
แลในวันนี้อันชา คนทั้งหลายกล่าวว่า ดูรา ท่านในวันนี้เป็นอุโบสถสัคนทั้งหลายจำสัลชุคนแล แม่นว่าล่ง
สุดไผะกุมमारน้อยทั้งหลายอันยังผ้งดูคินมนนั้นท่านเสฏฐีค้ยังหื้อบ้วนปากเสียเท่าหื้อกินแต่มนสิ่งเดียว จำ
อุโบสถสัลชุคนตาย เหตุนั้นดูทั้งหลายลิมเสียบ่ได้ยังวันอุโบสถวันนี้แก่เจ้าแล ดูค้แต่งเข้าไว้พ้อยเจ้าผู้เดียวเพื่อ
อันแล เจ้าจุ่งกินเทื่อ คนทั้งหลายจำอุโบสถสัลเข้าไฟสู่ทันอนเสียงแลแล้ว เมื่อนั้น ชายผู้กินจ้างนั้นได้ยินว่าเปน
วันอันคนทั้งหลายจำสัลสนนั้นมันค้กล่าวดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุทั้งหลายผิดว่าจำอุโบสถยามปานนี้ยังจักเปนอุโบสถ
แห่งข้าได้ตั้งอัน ข้าค้จักจำอุโบสถซะแล เมื่อนั้น คนทั้งหลายค้ถามท่านเสฏฐีแล เสฏฐีกล่าวว่า ผิดว่า //

ชายผู้นั้นจักจำอุโบสถตั้งอันอย่าหื้อกินเข้าแลเทื่อ เท่าหื้อบ้วนปากแล้วอทิฎฐานอุโบสถองคะ ๘ อัน
ด้วยคำว่าสัล ๘ อันจุ่งตั้งในตนข้าเทื่อ คันอันอุโบสถมืองคะ ๘ อันในขันระสันดานแห่งมันซะแล คันอันค้
จักเปนอุโบสถเทื่อมันกั้งซะแล ชายผู้นั้นได้ยินคำอันนั้นแล้วมันค้บ่กินเข้าอันนั้นมันค้บ้วนปากเสียแล้วค้อทิฎฐาน
เอาอุโบสถองคะ ๘ อันเป็นตั้งคำเสฏฐีกล่าวนั้นช้อนแล้วค้เข้าไฟอยู่ทันอนแห่งตนแล ปรีเร วาตา กุปปีสุ เถิงกา
ละยามเทียงคันนั้นลมหค้ขร้าเชรือกเสียบ่แทงในตนแห่งชายผู้นั้นอันไผะทำการเสียงวันทั้งมวรอันมีท้องอัน
เปล่า ชายผู้นั้นอินล่ำบากมากนค้เอาเชือกผูกกับไม้ที่ ๑ แล้วมันค้เอาหัวเงื่อนเชือกคำ ๑ กลึงกับไผมาในที่
นอนแห่งตนมันแล้ว เมื่อนั้นนายอนาถปิณฑิกมหาเสฏฐีได้ยินขร่าสานอันชายผู้นั้นเปนพยาธิสนนั้นเสฏฐีค้
ถือเอาน้ำหวานอันเปนเกสซะวัตถุนั้นไฟสู่สำนักแห่งชายผู้นั้นด้วยไม้ไผ่ไฟแล้วเสฏฐีถามเชิงชายผู้นั้นว่าดังนี้
ดูราเจ้า พยาธิยังเปนตั้งรือก็ขร่าว่าสนนั้น เมื่อนั้นชายผู้นั้นกล่าวว่า ข้าแก่ท่านมหาเสฏฐีลมหค้ขร้าเชรือกเกิดมีในตน
แห่งข้าเปนอันล่ำบากนแล เมื่อนั้นเสฏฐีกล่าวว่า ผิดมีตั้งอันจุ่งกินอายนนี้เทื่อ ชายผู้นั้นได้ยินคำเสฏฐี //

จักหื้อกินอวยว่าอัน มั่นคักล่าวว่าดังนี้ ข้าแก่ท่านมหาเสฏฐีเปนเจ้าผิอันเจ้าคุจำอุโบสถนั้นยังกินอันหรือ
เสฏฐีล่าวว่า ดุรา เจ้า อยายอันนี้บุคคะผู้อันบ่เปนพยาธิบ่หอนกินเท่าเว้นคนผู้เปนพยาธิกินสิ่งเดียวแล เมื่อนั้น
ชายผู้นั้นล่าวว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุข้าได้กะทำอุโบสถเสี่ยงวันทั้งมวรุโบสถสี่ลเท่ามีเก็ง ๑ คือยาหื้อได้ถอยเสีย
แก่ข้าเทอะ ชายผู้นั้นแม่นพยาธิเกิดมีแก่ตนคี่คี่บ่กินอวยสากัน ในเมื่อสายอรุณขึ้นมานั้นชายผู้นั้นมีตนอันหอด
แห่งลวดกะทำกาลอันตายได้ไฟเกิดเปนเทวดาคือว่าเทวบุตรอยู่ในไม้โคธตันนั้น เทวดานั้นจึงล่าวแข่งระสี
ทั้งหลายว่าข้าแก่เจ้าคุทั้งหลายชายทุกะกินจ่างท่านนายอนาถบิณฑิกมหาเสฏฐีนั้นผู้ใดคี่คือตนข้านี้แล ข้าคี่
เท่าได้กะทำบุญคือเท่าได้จำสัลเก็ง ๑ เท่านั้นด้วยผละบุญเท่านั้นข้าคี่ได้มาเกิดเปนรุกขเทวดาอยู่ในที่นี่แล เทว
บุตรตนนั้นบอกยังกัมมอันตนได้กะทำนั้นแก่ระสีทั้งหลายแล้วเมื่อพวยลุนคักล่าวสักเสณคุณแห่งเสฏฐีดังนี้ ข้า
แก่เจ้าคุทั้งหลายท่านเสฏฐีผู้นั้น พุทธมามะโก อัมมะมามะโก สังฆะโมมะกะ ย่อมรักสาพระราชาอัมมรักสาสังฆะ
มากนักเปนจตุปัจจัยค้ำชูแก้วทั้ง ๓ ด้วยประจายทั้ง ๔ แท้หสิข้านี้อาไสรแข่งทวนเสฏฐีผู้นั้น //

จึงยังทิพพสมปัตตอันนี้ดีหสิแล พุทธเถติ วจน เมื่อนั้นระสีทั้งหลายได้ยินคำอันเทวดากล่าวว่า พุทธ นั้น
เจ้าระสีทั้งหลายคี่ยืนดินกลูกจากที่นั้งแห่งตนเล็กอันชูลีตังเหนือหัวแห่งตนแล้วคี่กะทำแข่งเทวบุตรตนนั้นว่าดัง
นี้ ดุรา พระยาเทวดามีคาวว่าพระพุทธเจ้าเกิดแล้วท่านได้หันแลหรือยังอัน เมื่อนั้นเทวดาตนนั้นคักล่าวแก่ระสีทั้ง
หลายว่าดังนี้ข้าแก่เจ้าระสีทั้งหลายพระพุทธเจ้าเกิดอยู่ในเมืองสาวัตถีแล ระสีทั้งหลายได้ยินคำอันเทวดากล่าว
ว่า พุทธ อุปปาโท เท่านั้นคี่มีใจยินดีปิชิชะราบอบาไว้ในตนทั้งมวแล้วจารจากันว่าดังนี้ ดุรา เจ้าทั้งหลาย
โฆโสโฆ เอโส ทูลโกล กัสสมิง เสียงอันกล่าวว่า พุทธ นั้นได้ยากนักในโลกนี้แล้วอันแล้วคักล่าวแข่งเทวดาตน
นั้นว่าดังนี้ ดุรา พระยาเทวดาเสียงอันกล่าวว่า พุทธ นั้นตู่ทั้งหลายบ่ได้ยินในกบป้ทั้งหลายอันมากกว่าแสน
กบป้ออันลวงแล้วคี่จึงได้ยินบัดนี้แล อะละ อณินตวา ลิกา เมื่อนั้น ระสีทั้งหลายผูงอันเปนลูกลิกขนั้นคักล่าวแข่ง
ระสีตนเปนครุณนั้นว่าดังนี้ข้าแก่เจ้าคุ ฌิว่าพระพุทธเจ้าเกิดมาเปนพระแท้เราควรเข้าไฟสู่สำนักแห่งพระพุทธเจ้า
ตนนั้นแล เมื่อนั้นระสีตนเปนครุณนั้นล่าวแข่งระสีทั้งหลายว่าดังนี้ ดุรา เจ้าทั้งหลายเสฏฐี ๓ คนนั้นย่อมกะทำ
คุณแก่เรามากนักดีหสิแล //

ในวันพรุ่งเราจักไฟเอาเข้าในเรือนแห่งเสฏฐีทั้ง ๓ คนแล้วบอกขร่าวสานอันนั้นแก่ทั้ง ๓ คนที่อยู่อแล้ว
เราเอียเอากันไฟสู่สำนักแห่งพระพุทธเจ้าควรชะแล ระสีทั้งหลายจารจากันด้วยประการสนั่นแล้วระสีทั้ง
หลายคี่ออกพรากจากไม้โคธตันนั้นมาสู่เมืองโกสัมพีแล ในวันลุนรุ่งเช้านั้นเสฏฐีทั้ง ๓ คี่จารจากันว่าดังนี้
ดุราเจ้าทั้งหลาย ในวันนี้เจ้าระสีทั้งหลายจักมาบ่อย่าชะแล เดือนอันถ้วน ๘ ล่วงแล้วมารอดในวันนี้แล ควรเรา
อยู่อาสนาแต่งเครื่องบูชาไว้แก่เจ้าระสีทั้งหลายแล คันจารจากันสนั่นแล้วคี่แต่งอาสนาไว้ผืนเสียหื้อแก่เจ้าระสี
ทั้งหลายแล้วอัน ๑ เสฏฐีทั้ง ๓ คี่แต่งเข้ายาคุแลเข้าแซนไว้ ถึงกาละเมื่อควรเอาเข้าบิณฑิบาทนั้นระสีทั้งหลาย
๕ ร้อยตนนั้นคี่เข้าไฟสู่เรือนเสฏฐีคี่นั้งเหนืออาสนาอันเสฏฐีหากแต่งแล้ว เสฏฐีทั้ง ๓ คี่บูชาเจ้าระสีด้วยคันธะ
ของหอมทั้งหลายมีประการต่างๆ แล้วคริธาณาเจ้าระสีทั้งหลายสนเข้าในเรือนแห่งตนแล เต ภัตตะ กิจจา มหา

เสกฐี เนมะยะคะ มิสสา ติวทิสฺส ในเมื่อระสีทั้งหลายสิ้นเข้าแล้วคักกล่าวเชิงเสกฐีทั้ง ๓ ว่าดังนี้ ดุรา อุบาสก ตู
ทั้งหลายมาในที่นี้คักสู่ฐานะที่อื่นเล่าชะแล เมื่อนั้น เสกฐีทั้ง ๓ คักกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าคูทั้งหลายระดูฝน ๔ เดือน
นี้ //

คี่มาถึงแล้ว เจ้าคูทั้งหลายจักไฟที่ใดเล่าอันชา เมื่อนั้น เจ้าระสีทั้งหลายกล่าวว่า ดุรา อุบาสกทั้งหลาย
มาในที่นี้แล้วคักไฟสู่ฐานะที่อื่นชะแล เมื่อนั้นเสกฐีทั้ง ๓ คักกล่าวว่าข้าแก่เจ้าคูทั้งหลายระดูฝน ๔ เดือนคี่มา
ถึงแล้วเจ้าคูทั้งหลายจักไฟที่ใดเล่าอันชา เมื่อนั้นเจ้าระสีทั้งหลายกล่าวว่า ดุรา อุบาสกทั้งหลาย ตั้งได้ยินว่า
พระพุทธเจ้าเกิดมาในโลกนี้แล้วธัมมเกิดมาในโลกนี้แล้ว เหตุนี้ตู่ทั้งหลายจักเจ้าไฟสู่สำนักแห่งพระพุทธเจ้าตน
นั้น เสกฐีทั้ง ๓ ได้ยินคำว่าพระพุทธเจ้าเกิดมาแล้วนั้นยินติมากนักคักกล่าวเชิงระสีทั้งหลายผู้บ่นว่าดังนี้ ข้าแก่
เจ้าคูทั้งหลาย พินว่าพระพุทธเจ้าเกิดมาในโลกนี้แล้วตั้งอัน ตูข้าทั้งหลายยังจักควรเข้าไฟสู่สำนักแห่งพระพุทธเจ้า
นั้นอันชะหรือ รู้ว่าควรเท่าควรแก่เจ้าคูทั้งหลายเข้าไฟสิ่งเดียวอันชะหรือ เมื่อนั้น ระสีทั้งหลายกล่าวว่า ดุรา
อุบาสก มหาเสกฐีทั้งหลาย กรียาอันพระเข้าไฟสู่สำนักแห่งพระพุทธเจ้านั้นคืบห้ามแห่งบุคคลผู้อื่นแล แม่น
บุคคลผู้ใดอันประกอบด้วยสัทธาจักเข้าไฟสู่สำนักแห่งพระพุทธเจ้าตั้งอันคักจึงไปห้ามยังบุคคลผู้ใดแล เสกฐี
ทั้ง ๓ คนได้ยินคำอันนั้นแล้วคักกล่าวดังนี้ ข้าแก่เจ้าคูทั้งหลายคักขอเจ้าคูทั้งหลายจูงยังอยู่ฐานะตู่ข้าก่อน
เทือะ ตูข้าทั้งหลายจักแต่งตายังวัดอุณครุไวแล้ว //

แล จักไฟตามเจ้าทั้งหลายชะแล เจ้าระสีทั้งหลายคักกล่าวว่าสนั่นเล่า ดุรา อุบาสก ในเมื่อท่านทั้งหลาย
อยู่แต่งดาการอันจักไฟนั้นคี่เป็นอันนานนักแก่ตู่ทั้งหลายจักไฟก่อนชะแล ท่านทั้งหลายเยียวเมื่อพายุฝนตู่ทั้ง
หลายเทือะ เจ้าระสีทั้งหลายเหตุไคร่ที่พระพุทธเจ้านักลวดบ่ออยู่ถ้าเสกฐีทั้ง ๓ คี่เอากันไฟก่อนแล ระสีทั้ง
หลายไพรอดไฟถึงเมืองสาวัตถีแล้วพระพุทธเจ้ามีในที่ใดระสีคักเข้าไฟในที่นั้น คั่นเข้าไฟแล้วระสีทั้งหลายไหว
พระพุทธเจ้าแล้วเอากันนั่งอยู่ในฐานะที่ ๑ แล พระพุทธเจ้าหันระสีทั้งหลายอันเข้ามาสู่สำนักแห่งตนแล
พระพุทธเจ้าหันระสีทั้งหลายอันมีบุญสมพารบวรมารมากนักอันจักได้เถิงอรหันตาในสำนักตนสนั่น
พระพุทธเจ้าคี่เทศน์ธัมมแก่ระสีทั้งหลายด้วยทานคาถาจาเชิงด้วยอันทากะมิลกถาจาเชิงอันจำสิลภาวนากถา
จาเชิงอันภาวนาในฌัมขมิอันสังส จาเชิงอันสังสอันออกบวชนั้นอันนิง พระพุทธเจ้าคี่สำแดงยังสัจจะธัมมทั้ง ๔
อันเป็นทักขะสัจจะ สมุททยะสัจจะ มัคคะสัจจะ นิโรธะสัจจะ นี้แก่ระสีทั้งหลายแล ระสีทั้งหลายฟังธัมมอันใช้
ใจเข้าไฟในพระสธัมมเทสนาพระพุทธเจ้านั้นลวดได้เถิงอรหันตากับทั้งปฏิสัมภิทาญาณทั้ง ๔ แล้วคักขอบวชเชิง
พระพุทธเจ้าแล พระพุทธเจ้าหันสมพารแห่งระสีทั้งหลายอันได้หื้อเครื่องอัฐบริขารเปนทานแต่ภาวะอัน //

ก่อนนั้นมีตั้งอัน พระพุทธเจ้ารู้ว่าบริขารผู้บ่นจักมาถึงแก่ระสีทั้งหลายตั้งอันพระพุทธเจ้าจึงเอยียด
แขนแห่งตนกล้ำขาไวกล่าว่า เออะ ภิกขุโว สวา ขาโต ธัมโม จระณะ พรหมจริย สัมมา ทุกขัสสะนา อันเต
กิริยาสสะ ดังนี้ว่า ดุรา ภิกขุทั้งหลายท่านทั้งหลายจูงมาเทือะในเมื่อธัมมเทสนาอันพระพุทธเจ้ากล่าว ว่า เณฐะ
ภิกขโว ดังนี้ ส่วนว่า บาทแลผ้าทั้งมวรคี่มาสุดอดตนแห่งระสีทั้งหลายอันได้ ๕ ร้อยนั้นชุนส่วนเครื่องอันเปน

ระสื่อนั้นก็กลับหายเสีย ระสื่ทั้งหลายก็ได้ทรงบาทแลผ้าดูงามนักเปดั่งมหาเถรเจ้าอันบวชได้ ๖๐ วัสสนั้น ก็ได้
เปนเอหิภิกขุชุดนแล คันระสื่ทั้งหลายได้เปนอรหันตาทรงบาทแลผ้าแล้ว อันจักกะทำอิทธิฤทธิ์หื้อปรากฏส่อง
หน้าพระพุทธเจ้านั้นคห้อยงขึ้นไฟในอากาศประหมาน ๗ เช่นต้นตาลแล้วคั่งลงมาก้มขرابแทบดินแห่ง
พระพุทธเจ้าแล้วคั่งนั้งแวดล้อมเปนบริวารแห่งพระพุทธเจ้าแล คันระสื่ทั้งหลายเปนอรหันตาบวชอยู่ในสำนัก
แห่งพระพุทธเจ้าแล้วนั้นอยู่บ่นานเท่าใด โปปิโข ตะเย เสฏฐิเน ส่วนเสฏฐิทั้ง ๓ คนนั้นแต่งวัตถุนั้นควรเอาไฟใน
เกวียนทั้งหลายอันได้ ๕ ร้อยแหล่บวรמרชุนแล้ว เสฏฐิทั้ง ๓ คนนั้นค้เกวียน ๕ ร้อยแหล่นั้นถึงเมืองสาวัตถี
ก็กับบ่าวเพ็นแห่งตนอันมากนัก //

กว่าพันคนมาด้วยลำดับหนทางแล้วเสฏฐิทั้ง ๓ คนมารอดมาถึงเมืองสาวัตถีแล้วค้แต่งพวกวัตถุทั้งมวร
อันมากนักหื้อทานแก่ภิกขุสังฆะอันมีพระพุทธเจ้าเปนประธานแล้วค้ขอพึ่งธัมมเทสนาในสำนักพระพุทธเจ้าแล
เสฏฐิทั้ง ๓ คนคั้นได้พึ่งธัมมเทสนาในสำนักพระพุทธเจ้าแล้วค้ได้ตั้งอยู่ในมคคะผละอันชื่อว่า โสตาบัน ปุคคละ
นั้นแล้วค้อยู่ในเมืองสาวัตถีที่นั้นหื้อทานแก่ภิกขุสังฆะมีพระพุทธเจ้าเปนประธานประหมานคั่งเดือน ๑ แล้วค้
ขอนิมนต์พระพุทธเจ้าเพื่อหื้อจักใคร่หื้อเมื่ออยู่ในเมืองโกสัมพีแล เมื่อวันนั้น พระพุทธเจ้าได้ยินคำแห่งเสฏฐิทั้ง ๓
รธาตุนเมื่อสู่เมืองโกสัมพีคั้นนั้น พระพุทธเจ้าค้กล่าวเชิงเสฏฐิทั้ง ๓ คนนั้นว่าดังนี้ ดูรา อุบาสก ผิว่าท่านทั้ง
หลายจักหื้อตถาคตเมื่อสู่เมืองโกสัมพีคั่งอันท่านทั้งหลายจงเปล่งอารามในถานะที่แคว้นสังกัดเปดั่งตถาคตอยู่
น้เหือะ เสฏฐิทั้ง ๓ คนค้ไหว้พระพุทธเจ้าว่า ข้าแก่พระพุทธเจ้าคำอันพระพุทธเจ้ากล่าวนั้นผู้ข้าทั้ง ๓ ค้รู้แล ขอ
พระพุทธเจ้าเยียเมื่อสู่เมืองโกสัมพีกับด้วยขร้าวสานอันผู้ข้าจักใช้มาถึงพระพุทธเจ้าเมื่อใด พระพุทธเจ้าเยียเมื่อ
ยามนั้นเหือะ เสฏฐิทั้ง ๓ คนนั้นสั่งอำสวพระพุทธเจ้าแล้วค้เมื่อสู่เมืองโกสัมพีอันเป็นที่อยู่แห่งตนแล เสฏฐิ ๓
คนนั้นพลันเมื่อรอดเมืองถึงที่อยู่แห่งตนในเมืองโกสัมพี //

แล้วนั้น ส่วนโฆสัถกะมหาเสฏฐินั้นค้สร้างอารามแล อันอารามแห่งโฆสัถกะมหาเสฏฐิตั้งได้ชื่อว่าโฆสิ
ตาอารามตามชื่อแห่งตนแล เสฏฐิ ๓ คน โฆสัถกะเสฏฐินั้นแล อารามแห่งภุกกุฐาอารามแล อารามแห่งปาวาริ
ยะอาราม ตามชื่อแห่งเสฏฐิ ๓ คนนั้นค้มีแล สัตถะ เตส สาสน สุตวา ตตถา อคคมาสิ เสฏฐิทั้ง ๓ คนนั้น คั้นว่า
สร้างแปลงอารามที่อันจักหื้อพระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายอยู่กันบวรמרชุนแล้วคั่งอันค้ใช้คนทั้งหลาย
อันมกนักหื้อไพรธนาพระพุทธเจ้ามาหั้นแล ในเมื่อคนทั้งหลายอันเสฏฐิแต่งหื้อไพรธนาพระพุทธเจ้ามาหั้น
แล ในเมื่อคนทั้งหลายอันเสฏฐิแต่งหื้อไพรธนาพระพุทธเจ้านั้นเมื่อรอดเมื่อถึงเมืองสาวัตถีแล้วค้บอกยัง
ขร้าวสานแห่งเสฏฐิอันใช้นั้นแก่พระพุทธเจ้าแลพระเจ้าคั้นได้ยินคำแห่งเสฏฐิทั้ง ๓ อันใช้นั้นแล้ว
พระพุทธเจ้าค้เอาชาวเจ้าภิกขุสังฆะทั้งหลายอันมกนักมาสู่เมืองโกสัมพีกับด้วยคนใช้แห่งเสฏฐินั้นแล ในเมื่อ
พระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายเมื่อรอดเมืองโกสัมพีแล้วคั่งอันเสฏฐิทั้ง ๓ นั้นค้มาต้อนรับบูชาสการด้วย
คันธะของหอมทั้งหลายอันมกนักแล้วค้เอาพระพุทธเจ้าไฟสุโฆสิตาอารามนั้นก่อนทั้งหลายแล แรกแต่นั้นไฟ
พระพุทธเจ้ายอมอยู่อาราม ๓ อันนั้นแล้ววันแลอัน คั้นพระพุทธเจ้าไปอยู่ //

ในอารามแห่งเสฐฐิผู้ใด พระพุทธเจ้าย่อมเมื่อเอาเข้าบิณฑบาตในเรือนผู้นั้นทุกทีนั้นแล พระพุทธเจ้า
อยู่สำราญในอารามแลอันนั้นเสฐฐิทั้ง ๓ นั้นก็เปลี่ยนวานกันรักสาอุปัฏฐากพระพุทธเจ้าแล ภิกขุสังฆะทั้งหลาย
อันมากนักรักแลคนแลวันทุกทีบิณฑบาตแล ตทา ปนะเตสสะ ตินณะ เสฐฐินิ อุปราเก สุมโน มาลา กาโร อโหสิ ตทา
ในกาละเมื่อเสฐฐิทั้ง ๓ นั้นอุปัฏฐากพระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายอันมากนักรักนั้นยังมีช่างของดอกไม้ผู้
๑ ชื่อว่าสุมนัง มันเทียรยอมจำนำไฟงขวยหาหยังดอกไม้ทั้งหลายมีประการต่างๆ เมื่อหื้อแก่เสฐฐิทั้ง ๓ นั้นทุก
วันบิณฑบาต ดอกไม้อันเหลือกว่าอันหื้อแก่เสฐฐิทั้ง ๓ นั้นมันค้ขายกินทุกวันแล ยังมีในกาละวัน ๑ มาลาการผู้
นั้นมิใจบังเกิดสัทธาใคร่อุปัฏฐากพระพุทธเจ้าประมาณวัน ๑ ดังอัน มันค้ขอพอรเชิงเสฐฐิทั้ง ๓ ว่าดังนี้ ข้าแก่
ท่านมหาเสฐฐิเปนเจ้า ข้าแก่เจ้าทั้ง ๓ ค้เสี้ยงกลานานประมาณเท่านี้แล้วดีหลีแล ข้าค้ปรารภนามักใคร่หื้อ
พระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายมาสันเข้าในเรือนแห่งข้าประมาณวัน ๑ เทื่อะ ข้าคู้ทั้ง ๓ จ้งหื้อ
พระพุทธเจ้าแก่ข้าไว้ในวัน ๑ ก่อนเทื่อะ เมื่อนั้น เสฐฐิทั้ง ๓ ได้ยินคำแห่งช่างของดอกไม้ ผู้นั้นแล้วเสฐฐิทั้ง ๓
กล่าวเชิงมาลาการผู้นั้นว่าดังนี้ ดูรา สุมนะ ผิว่ามิงใคร่อุปัฏฐากพระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะแท้ดังอัน ในวัน //

พรุกนี้มิงค้หื้อพระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายมาสันเข้าในเรือนแห่งมิงเทื่อะ ตูทั้งหลายค้หื้อ
พระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายแก่มิงในวันพรุกนี้แล เมื่อนั้น สุมนะมาลาการผู้นั้นรับเอาคำแห่งเสฐฐิทั้ง
๓ ด้วยคำว่าดีดีสันนี้แล้วมันค้ถือเอาคันธะของหอมเข้าไฟสู่สำนักแห่งพระพุทธเจ้าคันเข้าไฟแล้วมันค้บูชาไหว
นพรบอย่าพระพุทธเจ้าแล้วค้รอนาพระพุทธเจ้าว่าดังนี้ ข้าแห่งพระพุทธเจ้าในวันพรุกนี้เมื่อเข้าขอสัพพัญญ
พระพุทธเจ้ากับทั้งภิกขุสังฆะทั้งหลายจ้งเมื่อเอารับเอาเข้าในเรือนแห่งข้าเทื่อะ ข้ามกเพื่อว่าอุปัฏฐาก
พระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายในวันพรุกนี้แล พระพุทธเจ้าได้ยินคำแห่งสุมนะมาลาการผู้นั้นแล้ว
พระพุทธเจ้าค้รับนิมนต์แห่งมันด้วยสทาจะอยู่บ่ปากแล มาลาการผู้นั้นรู้ว่าพระรับนิมนต์แห่งตนแล้วมันไหว
พระพุทธเจ้าแล้วเมื่อสู่เรือนแห่งมัน คันเมื่อแล้วสู่มาลาการผู้นั้นถึงเมื่อรุ่งเช้านั้นมันค้ปูอาสนาไว้แก่
พระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายมากนักรักแล้วมันค้แต่งยังทานวัตถุทั้งหลายเป็นต้นว่า เช้าน้ำโภชนาอาหารอัน
ประณีตไว้เยื่อง ๑ ดอกไม้อันงามอันดีมันค้แต่งไว้เพื่อจักบูชาพระพุทธเจ้าแลภิกขุสังฆะนั้นแล ตทา ราชา สา
มาวติ เทวสิทฺธิ ปุบพะมุเล อตถ //

ถ้าหากเพ เทติ ในกาละเมื่อพระยาอุเทนราชอันได้นางสามาวดีมาเปนอัครคัมพะเสนีนพระยาเทียรยอม
หื้อเงินเป็นค่าดอกไม้แก่นางสามาวดีแลละแล ๘ บาทเงินบิณฑบาตดีหลีแล ยังมีนางค้อมผู้ ๑ ชื่อว่า ชุชุตตรา
อันเปนชายังอยู่ใช้สอยนางสามาวดีแล นางชุชุตตรานั้นยอมไพบรับเอาเงินค่าดอกไม้แต่เมื่อพระยาทุกวันได้แล้ว
มันค้ยอมไฟสู่สำนักแห่งสุมนะมาลาการช่างของดอกไม้ผู้นั้นซื้อเอาดอกทวยหานด้วยเงินเครื่อง ๑ คือว่า ๘ บาท
มันค้เท่าซื้อพลัน ๔ บาทนั้นมันค้ลักเอาแก่นมันค้บ่หื้อนางสามาวดีผู้เปนเจ้ารู้ว่านางชุชุตตรานั้นลักเอาเงิน ๔
บาทพลัน ๔ บาทนั้นซื้อดอกไม้แต่สำนักแห่งสุมนะมาลาการช่างดอกไม้ผู้นั้นเมื่อหื้อแก่นางสามาวดีผู้เปนเจ้านั้น
ทุกวันบิณฑบาต คันรุ่งเช้ามันยอมมาเอาดอกไม้แต่ช่างดอกไม้ผู้นั้นชวันแล ในวันนั้นสุมนะมาลาช่างดอกไม้ผู้นั้น

นิมนต์พระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายเพื่อจักหื้อมารับเอาทานแห่งตน รุ่งเช้าวันนางขุชุตตราคีไพลู่สำนักแห่งสมณะมาลาช่างของดอกไม้้นเพื่อจักซื้อดอกไม้เมื่อหื้อแก่นางสามาวัตอัครกะมเหสีพระยาดังอัน เมื่อนั้นสมณะมาลาการหันนางขุชุตตรามาเป็นอันเข้านั้นคิรู้ว่าจักมาซื้อเอาดอกไม้แห่งตนคิกล่าวเชิงนางขุชุตตรา //

ผู้นั้นว่าดังนี้ ครุณาง วันนัคไคไพนนิมนต์พระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายเพื่อหื้อมารับเอาทานแห่งคุเมื่อวันนัแล อยู่น้อย ๑ พระพุทเจ้าคิจักมาชะแล ดอกไม้ทั้งหลายคุจักได้บูชาพระพุทเจ้าก่อน มิงนางจูงอยู่เป็นสหายช่วยคุองค์าสราธนาพระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายสันเข้าในเรือนแห่งเราก่อนเยื่อง ๑ มิงนางจูงอยู่ฟังธัมมเทศนาแห่งพระพุทเจ้าแล้ว ดอกไม้อันไคยงหลอมิงนางเยียเอาเมื่อหื้อชะ เมื่อนั้นนางขุชุตตรา คิเอาคำแห่งสมณะมาลาช่างของดอกไม้้นด้วยคำวาคิตีสนันนี้แล้วคิอยู่แล เถิงกาลชะยามอันครุเอาเข้านิณทิบาธมาเถิงแก่พระพุทเจ้าดังอัน พระพุทเจ้าคิเอาภิกขุสังฆะทั้งหลายเมื่อสู่เรือนสมณะมาลาการผู้นั้นแล สมณะช่างดอกไม้้นคิหันพระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายมาแต่ไกลดังอันมันคิออกมาต้อนรับเอาพระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายเมื่อสู่ที่อยู่แห่งตนแล้วราธนาพระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายนั้นเหนื่ออาสนาอันตนประดับไว้ตินิกแล้ว คันพระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายนังสำราญแลแล้วคิบูชาพระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายพำเพ็งหื้อเต็มชูลูกแล้ว มันคิองค์าสราธนาพระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายสันเข้าในเรือนที่นั้นแล ในเมื่อพระพุทเจ้าแลภิกขุสังฆะทั้งหลายหามาเข้าคิว่าสันเข้า //

แล้วดังอัน สมณะมาลาการช่างของดอกไม้้นคิอยู่ฟังธัมมในสำนักพระพุทเจ้าแล เมื่อนั้นพระพุทเจ้าคิปรารภเชิงภักตตะทานะอันนั้นหื้อเป็นเหตุแล้วคิเทศนาสำแดงยังอาณิสสงส์แห่งทานทั้งมวลแล้วพระพุทเจ้าสำแดงยังสีล ๕ อันเพื่อจักหื้อเป็นนิจจะสีลแก่คนคระหัสส์ว่า นิปาณ นัณทะ ตัพพะ ทูรา สมณะ ปุคคะยิยังชายผู้ใดจักมักปรารณหาสุขแก่ตนในชั่วนี้ชั่วหน้านันสัดต์ตัวไคยงมีชีวิตนั้นบ่เพ็งจักข้าแล อทินนา ทานะ อทา ตัพพะ ข้าวของอันใดอันทานรักสงไคยงมีเจ้าของนั้นผู้จักปรารณหาสุขแก่ตนชั่วนี้ชั่วหน้านันบ่เพ็งจักลักเอา กา เมสุมิจฉาจารานะ จรัณ ตัพพะ การอันใดอันจักกะทำผิดในกามอันนั้นผู้มีประหยาจักปรารณหาสุขแก่ตนบ่เพ็งกะทำ มุสาวณะ ภาสิ ตัพพา คำลายอันใดอันเปล่าจากประโยชน์บ่ได้ดังอันอันอื่นผู้มีประหยาบ่เพ็งกล่าวแล สุราเมรียยะ มิชชะปะมาทตถานา นกุญชิ ตัพพะ น้ำอันใดอันเป็นเหตุหื้อปะมาทะในแก้วทั้ง ๓ ผู้มีประหยาจักปรารณหาสุขแก่ตนชั่วนี้ชั่วหน้านันบ่เพ็งดูตินิกแล ทูรา สมณะ ผู้ใดจักปรารณหาสุขแห่งตนเท่าเพ็งรักสาคติ ๕ อันนัหื้อได้แล คันผู้ใดรักสาสีล ๕ อันนัหื้อได้แล คันผู้ใดรักสาสีล ๕ อันนัได้อยู่ตราบต่อเท่าอันมีชีวิตดังอัน ปุคคะผู้นันคิจักประกอบด้วยสุขมากนิกในอิตตะภาวะอันนัแล อันหน้าอันจักนำเอาสุขมาหื้อ //

แก่ปุคคะผู้นันแล สีล ๕ อันนั้นเป็นกับด้วยอาณิสสงส์อันมากนิกบ่อาจจักคณนาอาณิสสงส์ได้ เหตุอันคนผู้จักปรารณหาสุขคิควรรักสาแล พระพุทเจ้ากะทำภักตตะนุโมทนาสำแดงยังอาณิสสงส์แห่งทานทั้งมวลคิแล้วสำแดงยังสีล ๕ อัน อันเพ็งรักสาเป็นกับด้วยอาณิสสงส์อันมากนิกคิแล้วด้วยประการดังกล่าวมานัแล ในเมื่อพระพุทเจ้าเทศนาสำแดงยังวัถฏอันเพ็งเว็นแลดังอันนางขุชุตตราคี สมณะมาลาการช่างของดอกไม้ทั้ง ๒ ผัว

เมียดี ได้ฟังธัมมเทสนาแห่งพระพุทธเจ้าใช้ใจเข้าไพบตามพระธัมมเทสนาแห่งพระพุทธเจ้านั้นลวดได้ตั้งอยู่ในโสตปาปภูมิคคะผละหับปะตุอบายภูมิทั้ง ๔ เสียแล้ววันนั้นก็มีแล พระพุทธเจ้าคันเทศนาสำแดงกัตตุนโมทนาเชิงทานแห่งสมณะมาลาการช่างของดอกไม้แล้ว มีภิกษุสังฆะทั้งหลายแวดล้อมเปนบริวารแล้วคือเมื่อสุโขสิตาอารามอันเป็นที่เปลี่ยนอิริยาบถทั้ง ๔ แล้ว นางชุตตรา นั้น ในวันหลังหลายแต่ก่อนมันห้อมลักเอาเงินไว้ ๔๐ ซื้อมดอกไม้ ๔๐ ทุกวันในวันอันนางได้ฟังธัมมเทสนาแห่งพระพุทธเจ้าได้ถึงโสตบ้นนั้นก็ลวดปลักเอาเงินนั้นคือเอาดอกไม้ทั้ง ๘๐ เงินนั้นได้ดอกไม้เอาเมื่อหื้อแก่นางสาวดีอัครกะมเหสีแห่งพระยาเจ้าตน //

แลเมื่อมา ส่วนนางสาวดีเห็นนางชุตตราเอาดอกไม้มากนักสนั่นจึงจักถามเชิงนางชุตตราว่าสนั่น อมมะ ตูรา อุตตระ มีคำว่าพระยาจึงหื้อเงินค่าดอกไม้แถมแก่เรา ๒ เท้าเล่าอันชะรือ เมื่อให้นางชุตตรา กล่าวดังนี้ ข้าแม่เทวีเปนเจ้าพระยาเจ้าคือหื้อเงินแถมค่าดอกไม้สักอันแล นางสาวดีเห็นก็ถามว่าสนั่นเล่า ตูรา แม่ เหตุใดในวันนี้อดอกไม้มีมากกว่าทุกวันอันชา นางชุตตรา จักเหตุอันนั้นคือกล่าวดังนี้ ข้าแม่เทวีเปนเจ้า พระยาเจ้าหื้อเงินเปนค่าดอกไม้ ๘๐ เงินทุกทีแล ข้านี้เท้าซื้อเอาดอกไม้พลัน ๔๐ เงินแล ๔๐ นั้นข้าได้ลักเอาแล วันนี้ข้าปลักเอาเงิน ๔๐ นั้นข้าซื้อเสียงทั้ง ๘๐ นั้นมาแล เหตุอันดอกไม้มีมากนักเพื่ออันแล นางสาวดีได้ยินคำอันนั้นแล้วกล่าวว่าดังนี้เล่า ตูรา แม่ เหตุใดในวันนี้น้อยบ่เอาเงิน ๔๐ นั้นอันชา นางชุตตรา กล่าวว่า ข้าแม่เทวีเปนเจ้าข้าปลักเอาเหตุอันได้ฟังธัมมเทสนาแห่งพระพุทธเจ้าได้ถึงนิพพานมคคะผละแล้ว เหตุ นั้นข้าลวดบ่กะทำอหินนาทานะเพื่ออันแล ส่วนนางสาวดีได้ยินคำอันนั้นแล้วคืบค้ำคำรามด้วยคำว่า อาเร พุททามสิ ตูราข้ายังผู้ร้ายมึงจูงหื้อเงินอันมึงเอาเลี้ยงกาลอันนานเท่านี้ //

มาหื้อแก่คูเทือะ นางคืบกล่าวว่าอันนี้ลักอันนางคืบเท้าโสมนัสยินดีเหตุคำอันนางชุตตรา กล่าวว่าข้าได้ดูตักนยังน้ำอมิตตะมหานิพพานแล้วแล ข้าปลักแล้วอัน คียินตินิกก็กล่าวเชิงนางชุตตราว่าดังนี้ ตูรา แม่ จูงหื้อดูทั้งหลายได้ดูตักนอมิตตะนิพพานอันนางได้ดูตักนแล้วนั้นคือว่าธัมมเทสนาแห่งพระพุทธเจ้าแมนได้ฟังแต่พระพุทธเจ้านั้นจึงสำแดงบอกแก่ดูทั้งหลายหื้อรู้เทือะนางกล่าวคำอันหื้อยินดีแก่นางชุตตราสนั่นแล เมื่อนั้นนางชุตตรา กล่าวเชิงนางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสาวดีเปนประธานว่าดังนี้ ข้าแม่เทวี ผิดว่าแม่เทวีเปนเจ้าทั้งหลายจักใครฟังธัมมอันพระพุทธเจ้าเทศนาข้าได้จำเออนั้นแม่เทวีเจ้าจูงหื้อข้าได้อาบน้ำชำระตนก่อนเทือะ เมื่อนั้นนางสาวดี คือหานางชุตตราอาบน้ำหอมอันได้สิบ ๖ ไหแล้วคือหานางนุ่งผ้า ๒ ผืนอันยังใหม่แล มักว่าเอาผ้าใหม่หื้อนุ่งทรงแล นางชุตตราอาบน้ำชำระตนแลนุ่งผ้าผืน ๑ สไบผืน ๑ เอาวิกั้งหน้านั้นเหนืออาสนาอันแคว้นสูงกว่านางทั้งหลายแล้วคือเตือนนางทั้งหลายหื้อตั้งใจฟังธัมมคักกล่าวว่าดังนี้ อัยยา ยา ตูรา แม่ เทวีเจ้าทั้งหลายจูงฟังเทือะ ว่าอันแล้ว นางชุตตราคิเทศนาธัมมแก่นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนนั้นตั้ง //

อัน พระพุทธเจ้าหากเทศนาทุกอันแล วัสสาธัมมกถิ์ สุตวา ตาสพพา ปิโส ตา ปฏฐะ เล ปติฏฐะที่สูงนางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสาวดีเปนประธานกันได้ฟังธัมมเทสนาแห่งนางชุตตรานั้นแล้วตั้งได้ตั้งอยู่ในโสตบ้นบุคคละเปนอริยะสาวกชุนแล นางทั้งหลายได้ถึงโสตคียินตินิกจึงเลิกพระพุ่มมือขึ้นตั้งเหนือหัวแห่ง

ตนไหว้นางชูชุตตรานั้นแล้วกล่าวว่าดังนี้ ดุรา แม่อุตตรา ตนแรกแต่นี้ไฟเมื่อหน้าแม่คือยาได้กะทำยังกัมมอัน
หม่นหมองในตูทั้งหลายเทือะ แม่จูงตั้งอยู่ในอันเปนอริกแกตูทั้งหลายจูงจำนำไฟสู่สำนักแห่งพระพุทเจ้าฟังธัมม
แห่งพระพุทเจ้าแล้วจูงมาบอกแกตูทั้งหลายสนี่ทุกทีเทือะ นางทั้งหลายยินดีในธัมมเทสนา //

พระพุทเจ้านักลวดบ่ที่อนางชูชุตตรานั้นกะทำกัมมอันใช้สอยตนเปนดังเมื่อก่อนนั้นสักอันยอมหื้อเข้า
ไฟฟังธัมมพระพุทเจ้าได้แล้วหื้อมาบอกแกตนแล แรกแต่นั้นไพนางชูชุตตรานั้นก็เทียรยอมจำนำเข้าไฟฟังธัมม
แห่งพระพุทเจ้าทุกคำทุกเข้าทั้งวันแล นางชูชุตตรานั้นจำเอาธัมมแต่สำนักพระพุทเจ้าได้แล้วยอมมาเทสนา
แก่นางทั้งหลายทุกทีแล นางชูชุตตรานั้นได้ฟังธัมมแห่งพระพุทเจ้านั้นลวดมาทรงธัมมปิฎกรู้ธัมมคำสั่งสอน
พระพุทเจ้าทั้งมรวรวันนั้นคี่มีแล ปริเฉท วัณณนา นิฎฐิตา ปริเฉท อันจาลำดับด้วยอันนางชูชุตตรางเทสนาธัมม
แก่นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสามาวดีเปนประธานคี่สมเสร็จสระเด็จแล้วเท่านั้นก่อนแล พระยาอุเทนผูก ๔
สระเด็จตูดซ้ายวัน ๔ ปลีเปกสี เดือนเกียงลง ๑๒ พ้อเลี้ยงน้อยยศ นาคตหลวงโซตอะ ๕๐๐๐ วัสสา วัดใหม่
ไชยสันฐานแล นิจจ ฐว ดังนี้ นิพพานะ ปังโย โหตุเม หื้อมีกุศลส่วนบุญตัวข้าเมือลูกหลานพ่อแม่ญาติกาวงสา
เทวบุตร เทวดา พระยาอินท์ ท้าวทั้ง ๔ แม่ธรรณี สัตต์ สัพพสัตว์ทั้งหลายจิมเทือะ //

ผูก ๕

นโม ตสสตุ อถนะ สธา เอตทักคะ ภิกขุเว มมสา วิกานํ พุสฺสนํ ธมฺมกถิ กานํ ยทิตํ ชุชุตตระ เอ
ตะทักเคณะ เปสิตา ปิโซ ปญจสตะ อิตถียो ตเมวะ อเตสฺส ในกาละเมื่อนางชูชุตตราจำนำเข้าไฟฟงัธัมแห่ง
พระพุทเจ้าทุกวันลวดได้ถึงปีฎกทั้ง ๓ แล พระพุทเจ้าหันนางชูชุตตราสะหลาดด้วยประหยาทรงธัมมทั้งมว
ลันนั้น พระพุทเจ้าคั่งนางชูชุตตราไว้ในเอตะทักคะด้วยคำว่า ดุรา ภิกขุทั้งหลาย นางชูชุตตรา ผู้ได้นั้นนางชู
ชุตตราผู้นั้นประเสริฐยิ่งนักกว่าอุบาสิกาทั้งหลายอันเปนสาวิกาแห่งพระตถาคตเหตุได้สดับสูตรเรียนมากนัก
อันเปนธัมมกถายิ่งนักแล พระพุทเจ้าลวดตั้งไว้ในถานันตระที่อันเปนเอตะทักคะลันนั้นแล เมื่อนั้น สวณนางทั้ง
หลาย ๕ ร้อยคนมีนางสามาวดีเปนต์น กล่าวเช็งนางชูชุตตรานี้ว่าดังนี้ ดุรา แม่อุตตรา ดูทั้งหลายใครไหว้บูชา
ด้วยคันธะมาลายังพระพุทเจ้าตนนั้นหันแล แม่จูงเอาดูทั้งหลายไฟสุ่สำนักพระพุทเจ้าเทอะ นางชูชุตตรา
กล่าวว่ดังนี้ เดยยะ ข้าแก่แม่ //

เทวีเปนเจ้าทั้งหลายชื่อราชชะกุลนี้หนักนัก ข้าบ่เอาจักเอาแม่เทวีเจ้าทั้งหลายออกไปพายนอกได้แล
นางทั้งหลายจึงกล่าวว่ แม่อุตตรา แม่อย่าได้หื้อดูทั้งหลายสิบหายเสียแต่ แม่จูงสำแดงพระพุทเจ้าแก่ดูหื้อได้
ไหว้ได้บูชาแด่ นางอุตตรา กล่าวว่ ผิอันแม่เทวีเจ้าทั้งหลายจูงปองยังฝาท้องที่อยู่แห่งตนหื้อเปนรูปองแล้ว จูง
เอาคันธะมาลาวัตถุทั้งหลายมาบูชาเล็งดูเอยียดมือไฟไหว้พระพุทเจ้า ในกาละเมื่อเข้าอันมาสู่เรือนท่านสมณ
ทั้ง ๓ นั้นเทอะ นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนนั้นคักกะทำแป่งปองในท้องที่อยู่แห่งตนทุกอันแล้ว เถึงกาละเมื่อ
พระพุทเจ้ามาสู่เรือนสมณทั้ง ๓ นางทั้งหลายอันอยู่ที่อยู่แห่งตนเทียรยอมไหว้นพระพุทเจ้าทุกวันแล มีใน
กาละ ๑ นางมาคันธียะอันมาจากปราสาทแห่งตนเทียวไฟสุ่ที่อยู่แห่งนางทั้งหลายคักหันปอง ฝาท้องแห่งนางทั้ง
หลายฝูงนั้นคักถามเช็งนางทั้งหลายนั้นว่าอันนั้นเปนต์รือ กะทำหื้อเปนต์รือชา นางทั้งหลายบรู๋ว่านางมาคัน
ธียะได้ผูกอาคาตหมายหมั้นในพระพุทเจ้างั้นอันเขาคักบอว่พระพุทเจ้า //

มาสู่เมืองอันนี้ ดูทั้งหลายอยู่ในที่นี้คักผ่อเล็งดูบูชาไหว้พระพุทเจ้าด้วยปองอันนั้นแล ว่าอันนางมาคัน
ธียะได้ยินคำอันนั้นแล้วคักระนิงใจว่าสมณะคตตนนั้นมาสู่เมืองอันนี้คักแล ดูหากจกรู้กัมมอันเพ็งกะทำ
ท่านสมณะคตตนนั้นบัดนี้ชะแล แม่นว่านางทั้งหลายฝูงนี้คัก ผิว่าเขาไฟอุปฏฐากแก่ท่านสมณะคตตนนั้นคัก
อัน ดูหากจกรู้ยังคำอันควรกะทำแก่นางทั้งหลายฝูงนี้ชะแล นางมาคันธียะระนิงใจลันนั้นแล้ว มันคักเข้าไปบอก
แก่พระยาอุเทนราชว่ดังนี้ ข้าแก่มหาราชเจ้า นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสามาวดีเปนต์น นางทั้งหลาย
ฝูงนั้นคักปรารถนาไฟพายนอกเอาใจออกจากมหาราชเจ้าแล้วแล บ่บานเท่าใดนางทั้งหลายฝูงนั้นคักจกมล้างชีวิต
แห่งมหาราชเจ้าบ่อย่าดีหิชะแล พระยาไดยินคำอันนั้นแล้วคักบ่เชื่อคำอันนั้นด้วยระนิงใจว่ดังนี้ นางทั้งหลาย
ฝูงนั้นปล้างจกกะทำดั่งอันตาย พระยากระนิงลันนั้นคักปากแลนางมาคันธียะข้ากกล่าวแก่พระยาถ้วน ๒ ๓ ที่
พระยาคักฟังคำอันนั้นสักอัน เมื่อพายลุนนางมาคันธียะคักกล่าวเช็งพระยาว่าดังนี้ ข้าแก่มหาราช ผิว่า มหาราช
เจ้าแลบ่เชื่อคำแห่งข้าดั่งอัน //

มหาราชเจ้าจุ่งไฟสุที่อยู่แห่งนางทั้งหลายรำพึงดูเหิอะ เมื่อพ่ายลุนพระยาไฟสุที่อยู่แห่งนางสามาวดี
แท้ พระยาคีหันปองทั้งหลายหากเปนเพื่อใครหันใคร่บูชาสักการแก่พระพุทธานั้นพระยาคีถามเซ่งนางทั้ง
หลายว่าดังนี้ สู้จักกะทำหื้อเปนชะรือชา นางทั้งหลายก็บอกแก่พระยาว่า ข้าแก่่มหาราชเจ้า พระพุทธานั้น
เมืองที่นี้ดูข้าทั้งหลายแปลงเพื่อใคร่บูชาสักการแก่พระพุทธานั้นจึงกะทำตาย เมื่อนั้น พระยาได้นิคำอันนั้นแล้ว
พระยาคีก็กล่าวคำอันใดน้อย ๑ เซ่งนางทั้งหลายฟังนั้นชักอัน พระยาคีกล่าว ดูรา นาง ผิว่านางทั้งหลายจัก
กะทำแปลงปองอันนางทั้งหลายอย่ากะทำสนั่นคืออย่าได้ไว้สนั่น จุ่งแปลงปะตูหับซุอันเหิอะ พระยากล่าวเท่านั้น
แล้วคี่หนีเมื่อสุที่อยู่แห่งตนแล เมื่อนั้นนางมาคั่นยิยะบ่อาจเพื่อจักกะทำอันใดอัน ๑ แก่นางทั้งหลายได้จึงจัก
กระนิงใจว่า บัดนี้คูจักกะทำกั่มอันควรกะทำแก่ท่านสมมตนี้เหิอะ กระนิงสนั่นแล้ว คี่มาหื้อของจ้างแก่
ชาวเมืองทั้งหลายฝูงถือมิจฉาทิภูจันบ่เชื่อบใส่ในแก้วทั้ง ๓ นั้นว่าดังนี้ ดูรา เพิ่นทั้งหลาย ในกาละเมื่อ
สมมตคตเข้ามาสู่พ่ายในเวียงที่นี้ เมื่อนั้นสุทั้ง //

หลายจูงเอากันด้ายสมมตคตนั้นน หื้อแล่นหนีเหิอะ ว่าอันแล้วคี่หื้อของจ้างแก่คนทั้งหลายแล คน
ทั้งหลายฝูงถือมิจฉาทิภูจันรับเอาคำแห่งนางมาคั่นยิยะด้วยคำว่าดีสินนี้แล้ว เมื่อพระพุทธานั้นเข้ามาสู่พ่ายใน
เวียงนั้นคนทั้งหลายกินจ้างแห่งนางมาคั่นยิยะนั้นเข้าไ้ตามหลังพระพุทธานั้นแล้ว เขาคี่ด่าพระพุทธานั้นด้วยวัตถุ
อันเขาด่านนั้นมีสิบประการว่าดังนี้ ดูรา ท่านสมมตคต ท่านนี้ โจโลสิ เปนโจรเด กาโลสิ ท่านนี้เป็นคนไ้บ่
มูหโหลสิ ท่านนี้เป็นคนหลังหลงเด โกฎโฐ ท่านนี้เป็นดั่งเพะเด โคโณสิ ท่านนี้เป็นดั่งวัวนั้นแล คโทโกลิ ท่านนี้
เป็นดั่งลวานั้นแล เนรยิโณสิ ท่านนี้เป็นดั่งสัตว์นั้นแล ตริจจนาโคโต ท่านนี้เป็นดั่งสัตว์ตริจจนาอันนั้นแล รินติ
คุยะหะ สุกติ ที่อันไฟสุสุคตคือเมืองที่นั้นบ่ล้างจักมีแก่ท่านแล ทุกคตียะตยหิ ปาติกังขา ท่านนี้คี่เท่าตี
ปรารณามักยังทุกตียอนไฟที่รายนันสิ่งเดียวแล คนทั้งหลายฝูงถือมิจฉาทิภูจันได้ของจ้างแห่งนางมาคั่นยิยะแล้วคี่
เอากันมาด่าพระพุทธานั้นบ่คี่วันนั้นแล ต่ สุตวา อายะ สัมมา อาณันทิ ภควัตต์ เอตทโวจะ กันเต อีเมนา
ครา อหา หิ อักโก สันติ จโต //

อยู่ตจจัน มาติ เมื่อนั้น มหาอาณันทะเถรเจ้าไ้ตามพระพุทธานั้นได้นิคำอันคนทั้งหลายด้าย
พระพุทธานั้น คี่กล่าวเซ่งพระพุทธานั้นว่าดังนี้ ข้าแก่่มหาราชเจ้า ชาวเองทั้งหลายลงสุดไฟแมนว่าข้าตายคน
กะทำการกินจ้างคี่ดีเขาคี่มาด่าร้ายเรทั้งหลายนักสนั่นเรบ่ควรอยู่ในเมืองที่นี้แล เพิงไฟสุเมืองอื่นแล
พระพุทธานั้นกล่าวเซ่งมหาอาณันทะเถรว่าดังนี้ ดูรา อาณันทะ ในเมื่อเราบ่อยู่ในเมืองอันนี้ไฟในเมืองอันอื่นดั่ง
อัน คนทั้งหลายในเมืองอันนั้นด่าเราเล่าดั่งอันพ้อยจักไฟได้ที่ใดดีเล่าอันชา มหาอาณันทะ กล่าวว่ดังนี้ ข้าแห่ง
พระพุทธานั้น ในเมื่อคนในเมืองนั้นด่าเราเล่าดั่งอันเรคี่หนีไฟจากเมืองอันนั้นไฟสุเมืองอันอื่นเล่าแล
พระพุทธานั้นกล่าวว่ดังนี้ ดูรา อาณันทะ ในเมื่อคนทั้งหลายในเมืองอันนั้นด่าเราเล่าดั่งอันเจ้าจักไฟที่ใดเล่าอัน
ชา มหาอาณันทะเถรกล่าวว่ดังนี้ ข้าแก่่มหาราชเจ้า ในเมื่อคนทั้งหลายในเมืองที่นั้นด่าเราเล่าดั่งอัน เราคี่เพิง

ไฟสู่เมืองอื่นเล่าแล อานันท์ เอต กาทุง นวัฏฐติ เมื่อนั้น พระพุทธเจ้าจึงกล่าวแข่งมหาอานันท์เถรวา ดังนี้ ดุรา
อานันท์ นักปราชญ์ผู้มีประหย้า //

กะทำดั่งอันบ่ควรแลแท้แล อภิกรรมโทสเกิดมีในที่ใดนั้นในเมื่ออภิกรรมโทสอันนั้นรำบแล้วจักควรไฟ
ที่ใดจึงควรไฟในที่อื่นแล อหิ อานันท์ อสังคาม โอตินณะ หัตถิ สวิโส ดุรา อานันท์ พระตถาคตนี้เสมอดั่งช้าง
ตัวอันลงไฟสู่สงครามนั้นแล เหตุดั่งอันดั่งรื้อแล ว่าอันชา กรียาอันอด ปีนกองหน้าธนูอันมาแต่ทิศทั้ง ๔ นั้นคื
เปนหนักนักแต่ช้างตัวอันลงไฟสู่สงครามที่รบพลันนั้นอันนั้นแล มีสันใด พระตถาคตดั่งคำอันคนทั้งหลายฟัง
หาสืลหาธัมมอันดีได้แลคำคุณั้นคืเปนอันหนักแก่ตถาคตเปดั่งช้างตัวอันลงไฟสู่สงครามนั้นแล พระพุทธเจ้า
ปรารภเชิงตนแล้วอันจักเทศนาว่าเปนคาถา ๓ อันเมื่อหน้าว่าดังนี้ อหิ นาโค วสฺสา เมจาปาโต ปตติ สิริอํ ติ
จากยะ ตติกขะชะ ทูลิลลหิ พุทฺธโน ทนฺตํ ราชากรียติ ทนฺเต เสฏฺฐโฐ มนุสฺโส สุโย ติวากํ ยะ ตติกขะ ติวระ มัส
สะตราทนต์ตา อาชาเนยยะ เวสิธฺนฺวา กุญฺญชฺโละ มะหํ นาโค อตฺตะทนต์เต ตโตวระ อานันท์ ดุรา อานันท์ นา
โค ช้างตัวมีกำลังหาญนัก ตติกขะ ตติ อตบฺเหตฺเตยฺว จาปาโต ปตติ สรํ //

ยังบินอันตมาแต่ธนู ในสงครามอิวัสสาอันนั้นแล มีสันใด อหิ คุ พระตถาคต นตฺติกขยํ คือบ่หต
เหี่ยวจักอดจักเย็น อติวาชยฺยัง คำแห่งคนฝูงหาสืลหาบได้นั้นคืเปดั่งช้างอันลงไฟสู่สงครามนั้น เหตุคนฝูงหาสืล
บได้นั้นมีมากนักแล ทนฺตํ นยฺนติ คนทั้งหลายจักไฟสู่ที่ชุมนุมย่อมหรั่งสอดซ้อนยังจ้วงแลมล่าตัวรู้เย็นแล้วจึงไฟ
สู่ที่ชุมนุมแล ทนฺตํ ราชาติ รุยหติ แม่นว่าพระยาคีตติยอุมขึ้นชี้ช้างมล่าตัวรู้เย็นสอนดีแล้วจึงไฟสู่ที่ชุมนุมนั้นแล
มนุสฺเส สลฺลา คนทั้งหลายคนฝูงใดพ้อยอดพ้อยเย็นก็เกทำร้ายบ่ด่าบ่ตีตอบเชิงคำอันท่านด่าตนนั้น ทนฺเต เสฏฺฐโฐ
คนผู้นั้นรู้เย็นสอนตนได้ด้วยอริยะมคฺคะทั้ง ๔ นั้นคนฝูงนั้นชื่อว่าประเสริฐยิ่งนักกว่าคนทั้งหลายแล อานันท์
ดุรา อานันท์ อัสสรา มลฺลาอัสสะคฺคฺว อนํไฟพลันนักอันเกิดมาแต่สินธุอาชาไนยอันสารถิหากสอนให้อุเย็นดินัก
มล่าอาชาไนยตัวนั้นคืจึงควรเปดั่งมล่าบวรโคแห่งท้าวพระยาแล้ว อานันท์ มลฺลาตัวอันสอนบได้บ่ประเสริฐคืบ
ควรแก่ท้าวพระยาบวรโคแล กุญฺญราจะ มะหํ นาโค ช้างทั้งหลายตัวใหญ่ อันหมอช้างควานช้างหากสอนได้ให้อ
ุเย็นดินัก คืจึงควรเปดั่งช้างตัวประเสริฐควรท้าว //

พระยาบวรโคแล อตฺตะ ทนฺเต ตโตโร คนผู้อสอนตนได้ด้วยอริยะมคฺคะทั้ง ๔ รู้เยื้องดินักคืประเสริฐ
ยิ่งกว่าช้างอาชาไนยนั้นแลมล่าอาชาไนยนั้นแล เหตุใดว่าอันชา ช้างมล่าทั้งหลายฝูงนั้นแม่นสอนได้คืดีเทื่อ
เมื่อพ่ายลุนกลางคาบคียังปลิ้นแปรราคาคาต่าง ๆ แล ส่วนบุคคลผู้อสอนตนด้วยอริยะมคฺคะสิ่งเดียวนั้นบ่หอน
ว่าจักปลิ้นแปรเปดด้วยประการอันอื่นสักอัน พระพุทธเจ้าเทศนาธัมมอันนี้แก่มหาอานันท์เถระเจ้าแล้วกล่าว
ว่าดังนี้ อานันท์ ดุรา อานันท์ ทานอย่าได้น้อยใจเทื่อ คนทั้งหลายฝูงนั้นคืจักด่ายังเราเสียง ๗ วันในวันถ้วน
๘ นั้นคนฝูงนั้นเขาคืจักหาเสียงบได้คืบด่าชะแล ชื่ออันว่าอภิกรรม คื โทสะ แลเกิดมีแก่พระพุทธเจ้าทั้ง
หลายนั้นบ่หอนล่วงข้าม ๗ วันแล ในวันถ้วน ๘ นั้นคืหายแก่พระพุทธเจ้าแล แรกแต่นั้นไฟ นางมาคณิธะนั้น
มันคืบ่อาจให้อพระพุทธเจ้าหนีได้ จึงกระนิงใจว่าคืจักเกทำดั่งรื้ออา เมื่อพ่ายลุนมันคืกระนิงใจว่าสันนี้เล่า นาง

ทั้งหลายฝูงนี้ค้ำชูอุปฐากท่านสมณนี้แล บัดนี้จักกะทำให้อนางทั้งหลายฝูงนี้สับหายเหิอะ ว่าอันแล้ว มีใน
กาลวัน ๑ มั่นค้ำชูไฟเผาคันพระยาในทึนเหล้าดั่งอัน มั่นค้ำชูไฟแก่พ่ออาวแห่งมันด้วยคำวาดังนี้ //

ดูรา พ่ออาว คูมีประโยชน์ด้วยไฟดีหลีแล ค้ำชูหื้อเอาไก่มาสับ ๖ ตัว ๘ ตัวนั้นข้าหื้อตายแล้วเอามา
พลัน ๘ ตัวนั้นหื้อเอาทั้งเพนเหิอะ มาแล้วจูงอยู่ที่หัวคันไถนั้นบอกหื้อรู้ว่าพอมาก่อน ในคำอันนั้น พระยาเจ้า
กล่าวว่า หื้อเอาพ่อเข้ามาเหิอะ ว่าอันคี้ดี พอค้อยาได้เข้ามาจูงใช้หื้อเอไก ๘ ตัวอันยังเพนนันมาก่อนแล้วเมื่อ
พายุลุนเยียเอไกตัวอันตายแล้วนั้นมาพะ นางมาคันธียะค้ำชูไฟบอกแก่พ่ออาวตนด้วยประการสนั่นแล้ว ในกา
ละนั้น ส่วนจุลมาคันธียะ พราหมณ์ผู้เป็นพ่ออาวนั้นได้ยินคำอันนางหากใช้ไฟรอดตนดั่งอันมั่นค้ำชูเอไกมาสับ ๘ ตัว
แล้ว ๘ ตัวนั้นมันกะทำหื้อตาย ๘ ตัวนั้นเอาทั้งเพน ด้วยตั่งนางหากบังคับนั้นมาถึงหัวคันไถเรื่อพลวงแล้ว คี
หื้อบอกแก่พระยาหื้อรู้ว่ามันมาแล พระยารู้ว่า จุลมาคันธียะพราหมณ์มาสนั่น พระยาอุเทนค้ำชูไฟว่า ฌีว่า จุล
มาคันธียะพราหมณ์มานั้นอันค้ำเข้ามาเหิอะ เมื่อนั้น จุลมาคันธียะพราหมณ์ได้คำอันพระยาว่า หื้อมันเข้า
มาสนั่น มั่นค้ำกล่าวว่า ข้าค้ำเข้าไฟสุที่พระยาเจ้ากินเหล้าแล ว่าอันมั่นค้ำเข้าไฟทำฮ้อยอยู่หัวคันไถหั้นแล เมื่อ
นั้นนางมาคันธียะ //

ค้ำชูพวกน้อยผู้ ๑ ไฟรับเอไก ๘ ตัวอันยังเพนนันมาสู่ที่ใกล้พระยาแล้ว นางกล่าวแก่พระยาว่าดั่งนี้ ข้า
แก่มหาราชเจ้าของฝากอันนี้พราหมณ์โรหิตค้ำชูหื้อมาแก่มหาราชเจ้าแล พระยาอุเทนได้ยินคำอันนั้นแล้วค้ำ
กล่าวว่า ดูรา เทวของไขว่แก้มเหล้าอันนี้ดีนักแล เทวของคนใดจักกะทำตามค้ำดี ปึงค้ำดี หื้อสุกมาในที่อันชา เมื่อ
นั้น นางมาคันธียะค้ำชูพระยาว่าดั่งนี้ ข้าแก่มหาราชเจ้า นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสามาวดีเพนต้น
นางทั้งหลายฝูงนั้นหากจะการบได้ย้อมแอมระเดินเหล่าน้อยแล มหาราชเจ้าจูงหื้อไก่แก่นางทั้งหลายฝูงนั้นหื้อ
กะทำเหิอะ เมื่อนั้น พระยาอุเทนค้ำชูพวกน้อยผู้ ๑ เอไก ๘ ตัวอันยังเพนนันไฟหื้อแก่นางทั้งหลาย ๕
ร้อยคนมีนางสามาวดีเพนประธินว่าดั่งนี้ นางทั้งหลายจูงกะทำไก่ ๘ ตัวนี้หื้อสุกแล จูงเอามาไว้ที่น้เหิอะ สั่ง
พวกน้อยผู้นี้ค้ำเอไกหื้อแก่นางทั้งหลายแล นางสามาวดีหั้นพวกน้อยผู้นี้เอไก ๘ ตัวนั้นมาเพื่อจักหื้อตน
กะทำสนั่นนางค้ำหื้อเสียด้วยคำว่าตูปกะทำปาณาติบาตข้าสัตตสันนี้แล ว่าอันนางทั้งหลายค้ำรับเอาสัตต
คนพวกน้อยผู้นี้ใน //

เมื่อนางทั้งหลายปรับเอาดั่งอันค้ำเอไก ๘ ตัวนั้นคินมาบอกยังขร่าสานอันนางทั้งหลายปรับเอานั้น
บอกแก่พระยาแลนางมาคันธียะอันยังนั่งอยู่ใกล้พระยานั้น มันกล่าวเชิงพระยาว่าดั่งนี้ ข้าแก่มหาราชเจ้า
มหาราชเจ้าหั้นแลเรื่อ นางทั้งหลายบ่กะทำตามคำมหาราชเจ้าสนั่นแล ฌีว่านางทั้งหลายบ่กะทำไก่อันเพนนีหื้อ
สุกแก่มหาราชเจ้าว่าอัน มหาราชเจ้าจูงใช้หื้อเอไก ๘ ตัวอันตายนี้ไฟหื้อแก่นางทั้งหลายฝูงนั้นด้วยคำวาดังนี้
นางทั้งหลายบ่กะทำยังไก่หื้อสุกนี้แล้วจูงใช้หื้อเอาไฟทานแก่ท่านสมณะคตเหิอะ มหาราชเจ้าจูงใช้ไฟว่าสนั่นเล้า
เหิอะ พระยาอุเทนค้ำชูหื้อพวกน้อยผู้นี้เอไก ๘ ตัวอันตายนั้นไฟหื้อแก่นางทั้งหลายด้วยคำสั่งเพนตั่งนางมา
คันธียะหากกล่าววาดังนี้แล เมื่อนั้น พวกน้อยผู้นี้ค้ำเอไกตาย ๘ ตัวนั้น ไฟถึงนางทั้งหลายลุกมาต้อนรับเอา

ด้วยคำว่า ดุรา เจ้าพวกน้อย เจ้าจุงเอามาทีละ อันนี้หากเปนกิจจะแห่งดูแล ว่าอันแล้ว คีรับเอาแต่มือพวกน้อย
ผู้นั้นแล้ว พวกน้อยผู้นั้น คั่นนางทั้งหลายรับเอาไก่อ้นั้นมันคี่เมื่อสู่สำนักแห่งพระยาแล พระยาคีถามว่า ดุรา
พวกน้อย นางทั้งหลายกะทำดั่งรื่อนนั้นชา พวกน้อยผู้นั้นคี่บอกแก่พระยาว่า //

ข้าแก่มหาราชเจ้า ในเมื่อมาตราคำอันกล่าวว่าแม่เทวีเจ้าจุงกะทำยังไก่อ้นนี้หือสูกแล้ว จุงเอาไพทาน
แก่สมณะคตทีละ ว่าสันนี้นางทั้งหลายคี่ลูกมาต้อนรับเอาแต่มือข้าแล กล่าวว่าสันนี้เปนกิจจะดูแลว่าอันชา
เมื่อนั้น ส่วนนางมาคัณธิยะได้ยินคำอันนั้นแล้ว คีจาเชิงพระยาว่า มหาราชเจ้า จุงฟังทรานางทั้งหลายคี่บ่กะทำ
แก่มหาราชเจ้าตนอันหือสมบัติแก่ตนสักอัน บัดนี้ นางทั้งหลายคี่ปรารถนาไพพายนอกสันนั้นแท้แล พระยาอุ
เทนได้ยินคำอันนั้นแล้วคี่ไปเชื่อคำอันนั้นเทื่อ มาคัณธิยะ กิบุโข กริสสามิ ติจินเตสิ นางมาคัณธิยะนั้น มันหัน
พระยาบ่เชื่อคำตนสันนั้นจึงกระนิงใจว่าบัดนี้คู้จักกะทำดั่งรือชา พระยาอุเทนเทียรยอมไม่สู้ปราสาทแห่งนาง ๓
คน คือนางสามาวดีแล นางพสุทตแล นางมาคัณธิยะนั้นแล คนแล ๗ วันด้วยอันเปลี่ยนวนกันแล นางมาคัณธิ
ยะรู้ว่าพระยาจักไฟสู่ปราสาทแห่งนางสามาวดีวันพรูกนั้นดั่งอัน มันคี่กระนิงใจว่าพระยาเจ้าแห่งมันนางสามา
วดีวันพรูกนี้ บ่อันคี่วันรื่อนนั้นชะแล ว่าอันแล้วมันคี่ใช้หือไฟเถิงพ้ออารักขาคำว่าดั่งนี้ ดุรา จุงเอางูพิสตัว ๑
ถอดพิสเสียแล้วคี่จุงเอามาแก่คุแแต่ ว่าอัน เมื่อนั้น จุลมาคัณธิยะพราหมณ์ผู้อาวนั้น คีใช้หือเอางูพิสตัว ๑ อัน
ถอดพิส //

เสียแล้วนั้นมาหือแก่นางมาคัณธิยะ พระยาอุเทนนั้นจักไฟที่ไดย่อมเอาพินอันชื่อว่าหัตถิกถณะนั้นไฟ
กับตนชู่แห่งแล ยังมีรูอัน ๑ มีในรางพินนั้นพองอยู่ได้ดั่งอัน นางมาคัณธิยะคี่ปล่อยงูพิสตัวนั้นเข้าไฟในรูพินอัน
นั้นแล้วคี่เอาพวงดอกไม้ปิดไว้แล กะทำสันนั้นมันคี่สร้างถามเชิงพระยาว่า ข้าแก่ มหาราชเจ้าในวินนี้มหาราช
เจ้าจักไฟสู่ปราสาทแห่งนางผู้ใดคี่ชู่จากสมสันนั้นพระยาคีกล่าวว่า ดุรา นาง ในวินนี้คู้จักไฟสู่ปราสาทแห่งนางสา
มาวดีชะแล เมื่อนั้น นางมาคัณธิยะกล่าวเชิงพระยาว่า ข้าแก่ มหาราชเจ้าในคินนี้ข้าหั้นนิมิตฝันอันบ่จำเรียวใจ
ดีหือแล มหาราชเจ้าคี่บ่ควรไฟในคินนั้นแล นางคี่ถามพระยาด้วยคำว่าสันนี้ ถ้วน ๒ ที ๓ ที พระยาคี่บ่ฟัง พระ
ยาคีกล่าวว่า คู้จักไฟแล ว่าอันแล้วพระยาคีเข้าไฟสู่ปราสาทแห่งนางสามาวดีแล ในขณะนั้น นางมาคัณธิยะคี่
ไฟห้ำมพระยาด้วยคำว่า จักเปนสันใดแก่มหาราชเจ้าบรูได้ข้าห้ำมมหาราชเจ้าคี่บ่ฟังคำข้า อันว่าข้าคี่จักไฟห้ำม
มหาราชเจ้า เพื่จักเล็งคูอันร้ายอันดี แห่งนางทั้งหลายแล ว่าอันแล้วคี่ไฟตามพระยาแล พระยาอุเทนนั้น คั่นว่า
เข้าไฟสู่ปราสาทแห่งนางสามาวดีแล้ว พระยาคี่นั่งอยู่เหนือราชบัลลังการแล้วคี่มานั่งทรงยังผ้าตัดดอกไม้คั่นระ
 //

ของหอมอันนางทั้งหลายหากแต่งไว้แก่ตนอัน ๑ พระยาคี่กินชาน้ำโภนาอาหารฝูงอันนางทั้งหลาย
หากแต่งไว้แก่ตนนั้นแล้วพระยาคี่มีใจมักไคร่นอนอยู่ดั่งอัน พระยาคี่ไว้พินพายบนหัวแห่งตนแล้วคั่นนอนอยู่เหนือ
ราชบัลลังการอันมีในที่นั้นแล ในเมื่อพระยาหลับนั้นนางมาคัณธิยะเปนดั่งไฟแควมาแต่ที่นั้น ที่นั้นคี่มาถอด
พวงดอกไม้อันตีรุพิสนั้นเสีย งูพิสตัวนั้นบ่ได้กินอาหารเลี้ยง ๒ วัน ๓ วันแล้วคี่ออกมาจากรูพินอันนั้น หายใจ

เข้าออกไฟชูอยู่แล้วมาแผ่พังพานอยู่เหนือที่นอนพระยาแล้ว นางมาคันธียะหันงูตัวนั้นออกมาจากรูพินแล้วมันคื
มาร้องด้วยเสียงอันใหญ่กว่า อันนี้เง เต ว่าอันแล้วมันคืร้องแก่พระยาว่า มหาราชเจ้าว่าอันนี้เง เต จุงลุกปล้นนัก
ราว่าอันแล้ว มันคืตาพระยาว่า ดูรา พระยาผู้ร้ายหากบ่สนบ่ฟังคำคุณูเด ดูห้ามอย่าหื้อมาว่าอันคียังบ่ฟังคำคุณูอัน
คืคืหันนิมิตผ่นอันบ่ดีแล้วจึงห้ามตายดั่งว่าบ่มากบ่ด้วยอันมหาราชบ่ล้างว่าจกมีชีวิตชะแล แม่ผู้ยงทั้งหลายผุง
นี้คืคืสุบได้สิงอันใดในสำนักแห่ง //

พระยาเจ้าอันรือ ในเมื่อพระยาเจ้าแลตายแล้วสุงจึงอยู่สุข พระยาเจ้ายังมีชีวิตสุงอยู่ทุกซกอันชะรือ
นางมาคันธียะนั้นมันตาพระยาแล้วมันคือว่าหน้าสับเพราะต่ายนางทั้งหลายสนนี้เล่าแล ราชา สัมมสิ ทิ สวา
มธนะ ยตะพิโต พระยาไดยินเสียงอันนั้นอันนางมาคันธียะร้องว่างูเงนั้นพระยาคืผุดลุกไว้หันในท่อนแท้ พระ
ยาคืสะดุ้งตกใจกว่าแต่ความอันจักตายนั้นเยื่อง ๑ คืมาบังเกิดโธระมีใจเปดตั้งจักลุกเปนปอวยวะนั้น กล่าวว่
นางทั้งหลายผุงนี้มากจะทำสนนี้แก่คู ปองกะทำร้ายแก่คูแท้เปดตั้งนางมาคันธียะว่าเงนั้นทุกอันแท้ดีหลีอ เขาผุง
นี้ปองกะทำโทสแก่คูหลายทีนักแล เมื่อก่อนวันนั้นมาบองผาไว้หื้อเปนปองเปนซ้องไว้เปนอันมากนักจักกะทำ
สนใดแก่คูคืบรูได้ ในเมื่อคูใช้หื้อเอาโก่มาคืบกะทำตามคำคูสักอัน บัดนี้ พ้อยมาปล่อยงูไว้ในที่นอนคูเพื่อจักหื้อ
ข้าคูมีชะแล เขานี้แก่นกะทำโทสอันหนักนักแก่คูสนนี้คืบ่เพ็งไว้ ผึงทั้งหลายผุงนี้แล เมื่อนั้น ส่วนนางสามาวดี
ไดยินคำแห่งพระยากล่าวสนนั้นแล้วคืหื้อโอวาทคำสอนแต่นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนว่าดั่งนี้ ดูรา แม่ทั้งหลายที่
เพ็งแห่งเราทั้งหลายอันอื่นบ่มีสังแล แม่ทั้งหลายจุงกะทำ //

ใจประกอบด้วยเมตตาหื้อเปนไฟเสมอดินกัเทือะ คืว่าเจ้าทั้งหลายอย่าได้เคียดแก่พระยาเจ้าอัน ๑ คื
อย่าได้เคียดแก่นางมาคันธียะนั้นสักอัน จุงกะทำใจหื้อเสมอดิตนนักเทือะ นางสามาวดีคืคำสอนแก่นางทั้ง
หลายสนนี้แล พระยาอุเทนบังเกิดโธระนักจิงจักขึ้นยังธนูเอาปิ่นอันซบพิสนั้นมาพาดไว้เหนือธนูแล้วหื้อนางทั้ง
หลาย ๕ ร้อยคนนั้นมินางสามาวดีเปด้นมานั่งเรียงกันอยู่ด้วยอันรัดบ่แล้ว พระยาคืว่าธนูไฟดอกแห่งนาง
สามาวดีนั้นแล ปิ่นอันนั้นคืหาจิตใจได้ด้วยเตชะเมตตาแห่งนางทั้งหลายนั้นปิ่นแปรขึ้นมาหาพระยาดุงจัก
เข้าไฟในอกแห่งพระยานั้นลอดไฟด้วยหว่างแขนพระยานั้นเปดตั้งผู้ ๑ อยู่พายหน้าพระยาแลยิงมาตัดอกพระ
ยาลอดไฟด้วยหว่างแขนนั้นแล อันนี้เปนด้วยอนุภาวะเมตตาแห่งนางทั้งหลายอันได้ตั้งอยู่ที่ตักนักแล เมื่อนั้นพระ
ยาจิงกระเนิงใจว่าปิ่นธนูแห่งคูอนี้ คินว่าคูยงไฟในถานะที่อันประโยชน์ะยังมีต้นว่าหินผาดังอันคืดี คีย่อมสอด
ไฟดีหลีตาย ในที่นี้หาอันจักกับังบ่ได้ตาย เหตุตั้งรือปิ่นเหล่านีพ้อยแปรปรายคินมาสับเพราะเจ็อกคูเปดตั้งจัก
ปักเข้าใจอกแห่งคูอันชา ปิ่นเหล่านี //

คืใช้สัดตมิชีวิตบรูมีจิตใจคียังรู้คุณแห่งนางทั้งหลายผุงนี้ตาย คูนี้เกิดมาเปนคนดั่งรือบรูคุณแห่งนางทั้ง
หลายผุงนี้อันชา พระยาร่าเพ็งสนนั้นแล้วคืทอดขว้างยังธนูเสียแล้ว คืเข้าไฟกัมขราบแทบดินแห่งนางสามาวดี
กล่าวคาถาว่าดั่งนี้ สมุหามิ สัพพะ มุยหันติ ทิสสามาวติมิ ตายะ สุ ตวัญจะเม สรณ ภเวติ ดูรานางสามาวดีเทวี
สมุหามิ คูหลังหลงต่างๆ แล สัตถา ทิสวา ทิสสะทั้งมวรเปนอันมีดมัวหลังหลงแก่คูมากนักแล สามาวติมิ

ตายี่สสุ นางสามาวดีจึงรับยังคู่แกลไภยะอันจักตายเหิอะ ตวัญจะเม สรณ ภาวะ นางจูงเปนที่เพ็งแ่ก่คูเหิอะ เมื่อนั้น นางสามาวดีได้ยีนคำอันนั้นแล้วคักกล่าวเปนคาถาจาเชิงพระยาว่าดังนี้ มามิ ตวั สรณ คัจฉะ ยมห์ สรณ คหาเอสะ พุทโธ มหาราช เอสะ พุทโธ อนุตโตโร สรณ คัจฉต พุทโธ ตวัญจะเม สรณ ภาวติ ข้าแ่ก่มหาราช มามิ ตวั สรณ คัจฉะ มหาราชเจ้าอย่าได้สงไสรเชิงข้าว่าเปนที่เพ็งเหิอะ ยมห์ สรณ คตา ข้านี้เพ็งยังพระพุทเจ้าตนใดว่าเปนที่เพ็งนั้น เอสะ พุทโธ พระพุทเจ้าตนนั้นรู้ธัมม์ //

ทั้งมวรอันยังนักหาผู้จักเสมอบ่ได้ในโลกนี้แล มหาราชเจ้าจูงเอาพระพุทเจ้าตนนั้นเปนที่เพ็งเหิอะ พระพุทเจ้าหากเปนที่คนทั้งหลายเข้าไผ่สุที่สลับจากบาปธัมม์พระพุทเจ้าเปนที่เพ็งแ่ก่ตนเหิอะ เมื่อนั้นพระยาได้ยีนคำอันนั้นคักยักกล่าวมากนักคักกล่าวคาถาว่าดังนี้ เอสะภิโย ปมุตตามิ สัพพมยหา นิตเต พิสสา สามาวติ มตา ยสสุ ตวัญจะเม สรณ ภาวะติ ดูรา นางสามาวดี บัดนี้คักยักข้าหลังหลงมากนักกว่าแ่ก่แลที่สสะทั้งมวรคักมีตมัวหลังหลงแ่ก่คูมากนักแล มิกายะสุ นางสามาวดีจึงรักสาธุแ่ก่ไภยะอันสวดังตักโลกถวั้นเหิอะ ตวัญจะเม สรณ ภเว นางสามาวดีจูงเปนที่เพ็งแ่ก่คูเหิอะ ในกาละเมื่อพระยาอุเทนขอเชิงนางสามาวดีแห่งตนหื้อเปนที่เพ็งถนนั้นนางสามาวดีคักห้ามเสียด้วยคำบ่ควรนั้นแล นางกล่าวว่า มหาราชเจ้า จูงเอาพระพุทเจ้าเปนที่เพ็งเหิอะ คักกล่าวว่าสันเดียวแล พระยาคักกล่าวว่า ดูรา นางสามาวดี คักรู้ว่าพระพุทเจ้าตนนั้นเปนที่เพ็งแ่ก่คูแล คักเอนางว่าเปนที่เพ็งแ่ก่คูบัดนี้แล มึงเพ็งใจสมปัดติเยื่องใดคักจักหื้อพอร //

แ่ก่นางแล เมื่อนั้น นางสามาวดีกล่าวว่าดังนี้ ข้าแ่ก่มหาราชเจ้าจักหื้อพอรแ่ก่ข้าดั่งอันข้าคักจักเอาพอรอันนั้นชะแล เท้ามหาราชเจ้าจูงเข้าไผ่สุสำนักแห่งพระพุทเจ้าแลกะทำพระพุทเจ้าเปนที่เพ็งก่อนเหิอะ เมื่อพายลุนข้าหากจักเอาพอรแ่ก่มหาราชเจ้าชะแล โส สัตถาโร อุปปสิ กมิตวา ส่วนว่าพระยาอุเทนราชรับเอาคำแห่งนางสามาวดีเทวีแห่งตนแล้วพระยาคักเข้าไผ่สุสำนักพระพุทเจ้าแล้วขอเชิญพระพุทเจ้าเพื่อหื้อเปนที่เพ็งแห่งตนแล เมื่อพายลุนพระยาคักว่าธนาพระพุทเจ้าแลภิกขุสงฆ์ชะทั้งหลายหื้อมาอยู่ราชมนเทียรแห่งตนหื้อทานประหมาน ๗ วันแล คักว่าพระยาหื้อทานแล้วคักขอหื้อนางสามาวดีเอาพอรในสำนักตนว่าดังนี้ ดูรา นางสามาวดีมึงนางจักมิกปรารถนาเอาพอรคือยสสะ สมปัดติ อันเยื่องใดดั่งอัน อันมิในบ้านเมืองอันนี้คักจูงเอาเหิอะ คักหื้อพอรอันนั้นแ่ก่มึงนางบัดนี้แล เมื่อนั้น ส่วนนางสามาวดีเทวีกักกล่าวเชิงพระยาว่าดังนี้ ข้าแ่ก่ มหาราชเจ้าประโยชนะด้วยมึงมีตันว่าเงินคำแ่ก้วแหวนมุกดาหารบ่มีแ่ก่ข้าแล อันว่ากรียาอันพระพุทเจ้ากับทั้งภิกขุสงฆ์ชะทั้งหลาย ๕ ร้อยตนแลเข้ามาในที่นี้เปนอันเที่ยงนักหื้อดูข้าทั้งหลาย //

ได้ทานแลได้ฟังธัมม์มีด้วยประการสันใด มหาราชเจ้าจูงกะทำด้วยประการดั่งอันเหิอะ มักว่า มหาราชเจ้าจูงหื้อพอรอันนี้แ่ก่ข้าเหิอะ ข้าคักเท่าจักขอพอร์ดั่งนี้แ่ก่มหาราชเจ้าแล ในกาละวันถุนนั้น พระยาคักขำนิมนต์พระพุทเจ้าแลภิกขุในราชมนเทียรแห่งตนหื้อรับเอาทานอันมากนักแล้วพระยาคักไห้พระพุทเจ้าว่าดังนี้ ข้าแ่ก่พระพุทเจ้าขอพระพุทเจ้าจูงมาที่นี้ดับทั้งภิกขุสงฆ์ชะ ๕ ร้อยตนเที่ยงทุกวันเหิอะ นางสามาวดีเปนตันปรารถนาใคร่ฟังธัมม์ทุกวันแล เมื่อนั้น พระพุทเจ้าได้ยีนคำอันนั้นแล้วคักกล่าวเชิงพระยาว่าดังนี้ ดูรา มหาราช

สภาวะอันไพโรจน์ที่เดียวทุกวันนี้ค้ำควรแก่พระพุทเจ้าทั้งหลายแล เหตุคนทั้งหลายมรย้อมปรารถนาใครหัน
พระตถาคตแล จักใคร่หื้อตถาคตไพบรธานทุกแห่งแล อันนี้หากเปนจาริตแห่งพระพุทเจ้าทั้งหลายมาแต่ก่อน
แล เหตุนั้นพระตถาคตไฟที่เดียวนั้นบควรแล พระพุทเจ้าค้ำห้ามคำพระยาเสียสนั่นแล เมื่อนั้นพระยาอุเทนจึง
กล่าวเชิงพระพุทเจ้าว่าดังนี้ ข้าแห่งพระพุทเจ้า ผิดว่า พระพุทเจ้าบมาเทียงนักขอพระพุทเจ้าจูงหื้ออา
นุญดาหื้อ //

เจ้าภิกขุตน ๑ มาเทียงทุกวันเทื่อะ สภา อานันทะ เถร์ อาณิ เปสิ พระพุทเจ้าค้ำรับคำแห่งพระยาด้วย
คำว่าดีดีแล้ว แรกแต่นั้นไฟพระพุทเจ้าหื้อมหาอานันทะเถระเจ้าเมื่อสู่เรือนหลวงพระยาอุเทนทุกวันแล ถึงกา
ละเมื่อเช้า มหาอานันทะเถระเจ้าค้ำเอาภิกขุ ๕ ร้อยตนเมื่อสู่เรือนหลวงพระยาอุเทนวันแล ส่วนนางทั้งหลาย ๕
ร้อยคนมีนางสามาวดีเปนประธานค้ำหื้อมหาอานันทะเถระเจ้ากับทั้งภิกขุสังฆะทั้งหลายสนับเข้าในที่นั้นแล้วค้ำขอ
ฟังธัมมเทศนาแห่งมหาอานันทะเถระเจ้าทุกวันบขาดแล ยังมีในวัน ๑ นางทั้งหลายฟังธัมมเทศนาแห่งมหาอานัน
ทะเถระเจ้าแล้วมีใจยินดีนักนางทั้งหลายลวดเอาผ้าสไบแห่งตนบูชาธัมมเทศนา มหาอานันทะเถระเจ้าทั้ง ๕ ร้อย
ผืนนั้นแล ผ้าแลผืนควรค่าได้ ๕ ร้อยเงินทุกผืนแล ผ้าทั้งมวรนั้นเปนค่าอันแสน ๕ หมื่นเงินแล พระยาอุเทนบ
หันผ้าสไบแห่งนางทั้งหลายผุ่ณันค้ำถามเชิงนางทั้งหลายว่าผ้าสไบแห่งสุไฟไถ้ที่ใดชา ดังรื้อแล บ่สไบอันชา
เมื่อนั้น นางทั้งหลายว่าดังนี้ ข้าแก่มหाराชข้าทั้งหลายหื้อทานแก่มหาอานันทะเถระเจ้าแล้วแล พระยาค้ำถาม
ว่าดังนี้เล่า ดูรานางทั้งหลายเจ้าอานันทะเถระเอาผ้าทั้ง ๕ ร้อยผืน //

นั้นอันชะรื้อ นางทั้งหลายชวนว่า ข้าแก่มหाराชเจ้า เจ้าอานันทะเถระค้ำเอาผ้าทั้ง ๕ ร้อยผืนนั้นแล
พระยาไดยินคำแห่งนางทั้งหลายแล้วมีใจมิใคร่ถามเชิงมหาอานันทะดังอัน พระยาจึงเข้าไฟสู่สำนักแห่งมหา
อานันทะเถระเจ้าแล้วไหว่นพแล้วนร้อยที่ ๑ อันครสรแล้วอันจักถามเชิงมหาเถระเจ้าดังอัน คักกล่าวว่ดังนี้ ข้าแก่
เจ้าคุณในวันนี้นางทั้งหลายหื้อผ้าสไบตนทั้ง ๕ ร้อยผืนนั้นแก่เจ้าคุณว่าอัน ผิดว่าอันชะรื้อ เมื่อนั้น มหาอานันทะ
เถระเจ้าคักกล่าวว่า ดูรา มหาราชในวันนี้นางทั้งหลายยินดีในธัมมกถาลวดหื้อผ้าสไบแห่งตนเปนทานแก่เราแล
พระยาค้ำถามว่าสนับนี้เล่า ข้าแก่เจ้าคุณ ผ้าทั้งหลายผุ่ณันค้ำมากนักเจ้าคุณคนเดียวพ้อยจักกะทำดังรื้อเสียอันชา
มหาอานันทะเถระเจ้าคักกล่าวว่า ดูรา มหาราชตนเราค้ำเท่าจักเอาพอนุ่งพอทรงชะแล ผ้าอันเหลือกว่านั้นอันเรา
ทรงนั้นเราค้ำจักหื้อแก่ชาวเจ้าภิกขุทั้งหลายผุ่ณันมีผ้านุ่งอันแก่นั่นชะแล พระยาไดยินคำอันนั้นแล้วค้ำถามว่าสน
ับนี้เล่า ข้าแก่เจ้าคุณภิกขุทั้งหลาย ได้ผ้าใหม่แล้วผ้าอันแก่นั่นพ้อยจักกะทำดังรื้ออันชา มหาอานันทะเถระเจ้ากล่าว
ว่า ดูรา มหาราชผ้าผุ่ณันเพ็งกะทำเปน //

เครื่องลาดปกเรือนช่องแล พระยาค้ำถามว่าเมื่อกะทำหื้อเปนเครื่องลาดเครื่องปูเก่าแล้วตั้งอันพ้อยจัก
กะทำดังรื้อเล่าอันชา มหาอานันทะเถระเจ้าคักกล่าวว่า ดูรา มหาราชผ้าผุ่ณันเพ็งกะทำเปนเครื่องลาดปกเหนือ
ช่องแล พระยาค้ำถามว่าเมื่อกะทำหื้อเปนเครื่องลาดเครื่องปูเก่าแล้วตั้งอันพ้อยจักกะทำดังรื้อเล่าอันชา มหา
อานันทะเถระเจ้า กล่าวว่ ดูรา มหาอานันทะ ผ้าผุ่ณันเพ็งกะทำเปนเครื่องลาดปูเก่าแล้วตั้งอันค้ำเพ็งเอาไฟลาดพื้นภูมิ

เปลือกตมทายังฝ่ากฏีวิหารแล เมื่อนั้น พระยาจึงกล่าวเชิง มหาอานันทะว่า ข้าแก่ เจ้าคุณำอันหื้อแก่ เจ้าคุณำทั้งหลายนี้ลวงสุดไพแมนเก่ายิ่งนักพอเปนผ้าเช็ดตีนคียบ่เสียเปล่าโน ว่าสันนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดุรา มหาราช ผัวอันหื้อแก่ขาวเจ้าภิกขุทั้งหลายนี้แมนว่าเก่าเท่าใดคืคืบ่เสียสักอันแล พระยาอุเทนราชได้ยินคำแห่ง มหาอานันทะเถรเจ้าแก้ปัญหาธัมม์เยื้องนั้นยิ่งขบยิ่งเข้าใจนัก พระยาจึงหื้อเมื่อเอาผ้าในราชโกฏฐะแห่งตนมา แลทีแล ๕ ร้อยผืน ต่อเท่าได้ ๕ ร้อยมาตั้งไว้แทบตีน มหาอานันทะเถรเจ้าแลผ้าอันนั้นแลผืนควรค่าคืได้ ๕ ร้อยเงินทุกผืนแล ผ้าทั้งมวรอันพระยาหื้อมาตั้งไว้แทบตีนมหาเถรเจ้าแลทีแล ๕ ร้อยผืน ใน ๕ ร้อยผืนนั้นรวม ทั้งมวรเปนผ้าได้ ๒ แสน ๕ หมื่นผืนแล รวมค่าผ้าได้ ๘ ต้อยปลาย ๕ ล้านเงินแล มหาอานันทะเถรเจ้าได้ผ้าอัน ตยะกะ หื้อนำมาตั้งไว้ในที่ใกล้ตีนแห่งตนมากนักสนนวันนั้นแลพระยาอุเทนหื้อผ้าเปนทานแก่มหาอานันทะเถร เจ้าคืเมื่อสู่ที่อยู่แห่งตนแล ส่วนนางมาคันธิยะอันอากัปกัณหมายหมั้นในพระพุทธเจ้านั้นมันกระนิงใจว่าคุจักหื้อ กะทำยังแก่มนอันได้กัมนอันนั้นคืบ่เปนดังคำหับคักระนิง //

จุลมาคันนิยะ กล่าวว่ ข้าแม่เหวีเจ้า พระยาเจ้าที่ข้ามาจะทำสนั่นแล จักหื้อหมั้นแลแม่นกัมมอัน
ควรกะทำคัศติ บ่ควรกะทำคัศติมิไนใจพระยานี้จกรู้อย่านกแล แม่เหวีเจ้าทั้งหลายอย่าได้มาอยู่ในสำนักข้านี้แด่ จง

เอากันเข้าไฟอยู่ภายในพื้นทีเอะ ในเมื่อนางทั้งหลายเข้าไฟอยู่ในปราสาทเสียงแล้วนั้น จุลมณีนัยะพราหมณ์ นั้นคืหับปะตูใส่กะแจพายนอกไว้แล้วมันคืไฟเผาแต่ดินปราสาทขึ้นแล เมื่อนั้น ส่วนนางสาวมาวดีรู้ว่าพราหมณ์ผู้นั้นมาจะทำโทษแก่ตนด้วยอันนางมาคณินัยะหากบังคับนั้น นางสาวมาวดีคืหื้อโอวาทคำสอนแก่นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนว่า ดูรา เจ้าทั้งหลาย อัดตะภาวะแห่งเราอันเทียวในสงสารอันไฟไหม้ตายสันนี้แม่นประหยาสัพพัญญู เจ้าจักกฎหมายคียากนักแล เจ้าทั้งหลายอย่าได้ประหมาสักอันทีเอะ ว่าอันแล้ว นางทั้งหลายคืตั้งสมาธิคับกับ ห้วนไผมาด้วยสมัตถาอันกลัวตายมกอัน นางทั้งหลายเอาเปียวไฟนั้นเปนกัมมฐานภาวะนาเตโชกลินะเจ้าๆ นางทั้งหลายนางพร่องได้ถึงหุตติยะผลเปนสภิกาคามี นางพร่องได้ถึงตติยะผลเปนอนาคามีผลแล บุคคละทั้งหลายผู้นั้นตายกับด้วยไฟไหม้ดังอัน ลวดได้เมื่อเกิด //

ในพรหมโลกพันชุนแล ยามนั้นชาวเจ้าทั้งหลายอันจะเดินเอาเข้าบิณฑบาตในเวียงหันไฟไหม้ ปราสาทนางสาวมาวดีแลนางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสาวมาวดีเปนต้นตายสันนั้น เจ้าภิกขุทั้งหลายคืเอาเข้า บิณฑบาตแล้วคืมาสู่สำนักพระพุทเจ้าแล้ว ถามเชิงพระพุทเจ้าว่าดังนี้ ข้าแก่พระพุทเจ้า ในเมื่อพระยาอุ เทนออกไฟเหลนในสวนอุทธิยานดังอันไฟคืไหม้เรือนหลวงพระยานางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสาวมาวดีเปน ประธานอันไฟไหม้ตายสันนั้น คติที่อันไฟเกิดแห่งนางทั้งหลายผู้นั้นเปนดังรือชา เมื่อนั้นสัพพัญญูเจ้ารู้เหตุอัน นั้นแล้วคืกล่าวเชิงชาวเจ้าภิกขุสังฆะทั้งหลายว่าดังนี้ ดูรา ภิกขุนางอุบาสิกาทั้งหลายผู้นั้นนางพร่องได้ถึงอนา มี สภิกาคามีแล นางพร่องแล้วอุปทั้งสัตคืว่า นางทั้งหลายถึงมคคะผลธัมมชุนแล เขาตายแล้วคืได้เมื่อเกิด ในเทวโลกชุนแลแล้วแล พระพุทเจ้ากล่าวเปนคำถาดังนี้ โมหัมมะ พันธเน โลเก สัพพะ รูปไป วทิสสะติ พันธ เนโล โกตมัสสะ ปริวาริโต สัสสะติ ปิยติ ปัสสโต นัตถิ กิณนติ ดูรา ภิกขุทั้งหลาย โมหัมมะ พันธเน โลโก โลก อันนี้เทียรยอมติดเนื่องด้วยโมหะอันผลธัมม สัพพะรูปไป วทิสสะติ โลกอันนี้คืปรากฏเห็นเปนดังงามนักดีหลีด้วย แท้ อุปปะ //

พันธะโน โลโกโลกติดเนื่องด้วยกิเลสสุ ปติขันธะ ปติแล ตมยะ ปริวาริโต โลกอันนี้มรอันมีตมัว กล่าวคืว่าโมหะพาทิบนปริวารคืปรากฏเห็นเปนดังหมื่นเที่ยงนั้นแล ปัสสะโต นัตถิ กิณญจะน ส่วนกังวล คืว่า รากะ โทสะ โมหะ มานะทิกขุทั้งหลายผู้นั้นคืมีอริยะตนอันจำเรียวหันมาปาดังนางทั้งหลายผู้นั้นสักคนแล พระพุทเจ้าคืเอาอุทาหรณ์คาถาอันนี้มาแล้ว ที่นี้จักเทศนาชาวเจ้าภิกขุทั้งหลายคืกล่าวว่ดังนี้ ภิกขุเว ดูรา ภิกขุทั้งหลาย ชื่ออันว่าสัตตทั้งหลายไผมาในวัฏฏะสงสารอันหาความประหมาทบได้เทียรยอมกะทำสิ่งดังอันบ มีแลด้วยแท้ ปมาทิ หุตวา ลางคาบคืยังประหมาทได้กะทำบาปดังอันคืยังมีตาย เหตุนั้นสัตตทั้งหลายอันจะ เดินไผมาในวัฏฏะสงสารนี้ยอมได้เสวยสุขแลทุกขอันเปนผลแห่งบุญแลบาปอันได้กะทำมาแต่ภาวะอันก่อนนั้น มีเที่ยงแท้ดีหลีแล อละ ในขณะที่ไฟไหม้ปราสาทนางสาวมาวดีนั้นพระยาอุเทนคืรู้ข่าวสานว่าไฟไหม้ปราสาท อันนั้นพระยาอุเทนคืลูกแต่สวนอุทธิยานพันมาด้วยอันดวนอันพลันนัก แม่นดังรืออันคืคืคืมาทันทยามเมื่อไฟ ไหม้นั้นได้ เหตุว่าอุทธิยานนั้นไกลนักนั้นแล ในเมื่อพระยามารอดแล้วคืใช้คนทั้งหลายดับไฟ //

นั่นเสียแล พระยาอันยังนั่งอยู่ราชบัลลังก์ท่ากลางหมู่อำมาตย์ทั้งหลายพระยามาระนิกคิดถึงนางสาวมาตีเมื่อยรักตนยิ่งโสทุกขมากนัก จึงจักกระนิงในใจว่ากัมมอันนี้ผู้ใดกะทำอันชะหรือ ว่าอันแล้ว พายลุนพระยาฯคิดจึงกระนิงว่ากัมมอันนี้คนผู้ใดผู้อื่นคืบล้างว่าจักมากะทำแลรอนางมาคันธียะกะทำดีหลิชะแลในเมื่อคุณแลจักกะทำร้ายการาบทามตั้งอันมันคืบล้างว่าจักบอกเหตุอันนั้นแก่คุณชะแล ควรเล่าโลมถามอุบายด้วยอันชอบแล คันพระยาร่ำเพิงสนั่นแล้วค้เจียรจากับด้วยอำมาตย์ทั้งหลายว่าดังนี้ ดุรา อำมาตย์ทั้งหลายแต่ก่อนคุณนี้ลูกค้คีนั่งค้คิตค้สังกาท่างๆ มีดีหลิแล ส่วนนางสาวมาตีนั้นยอมแสวงหาช่องรอยแห่งคุณทุกเมื่อดีหลิแล บัดนี้นางค้ตายแล้วใจแห่งคุณเป็นร้างบออยู่เอยนเป็นสุขนัก บัดนี้เพิงมิชะแล เมื่อนั้นอำมาตย์ทั้งหลายค้ถามพระย่าวว่าดังนี้ ข้าแก่มหาราชเจ้ากัมมอันนี้จักว่าอยู่ได้กะทำอันชา เมื่อนั้น พระยาค้กล่าวว่า ดุราเพิงทั้งหลายรอยนี้คนผู้อันรักคุณกะทำมีดีหลิชะแล ยามนั้น นางมาคันธียะยังนั่งอยู่ที่ใกล้พระยามันไดยินคำอันนั้นใสใจว่าพระยาฯกะทำอุบายอันนั้นเยื่อง ๑ ด้วยบาปกัมมอันนั้นอันเหตุจักหื้อได้เสวยสันทิฏฐิก็มมีผละวิบากต่อหน้ามันคืบอาจจักกั้งบงยังคำอันนั้นแล้ว ค้บอกแก่พระย่าวว่าดังนี้ ข้าแก่มหาราช //

เจ้าคุณผู้นี้บอว่าจะทำได้ ข้าค้หากบงคืบแก่พ่ออาวข้ากะทำแล วังสนั่นพระยาไดยินคำอันนั้นแล้วค้กล่าวว่า ดุรา นางคนผู้อันจักรักคุณเสมอดั่งมึงนางนี้มีสักคนแล บัดนี้คุณตีในคุณแห่งมึงนางมากนักแล คุณค้หื้อพอรแก่นางแล มึงนางเพิงใจพอรเยื่องใดค้จักปรารธนาถึงยังยสสะสมบัติเยื่องใดในสำนักแห่งคุณค้หื้อแก่มึงนางชะแล เยื่อง ๑ หมู่ญาติกาวงสาแห่งมึงนางมีเหตุใดมึงหื้อมาประสมชุมนุมกันนในสำนักแห่งมึงนางแล้วจูงเอาเป็นบริวารแห่งมึงนางเพิงจักหื้อรับเอายังเครื่องบูชาสักการอันคุณจักหื้อนี้เทือะ เมื่อนั้นพระยาคะทำอุบายเล่าโลมนางมาคันธียะค้ใสใจว่าพระยาไดยินคนแท้ มันค้ใช้ขร้าวสานไฟแก่ญาติกาแห่งตนว่าดังนี้ ดุรา พ่อแม่ทั้งหลายบัดนี้พระยาเจ้ายินดีในคุณมากนค้จักกะทำบูชาสักการแก่คุณมากนัก ว่าอัน นางสุพ่อแม่ญาติพี่น้องเผ่าพันวงสาแห่งคุณทั้งมารจูงมาในสำนักแห่งคุณพลันนักเทือะ ว่าสนั่นแล้วค้ใช้หื้อไปบอกแก่คนทั้งหลายผู้เป็นญาติตนแล เมื่อนั้น ส่วนญาติแห่งนางมาคันธียะไดยินขร้าวสานอันนั้นแล้ว ค้บอกแก่ตนสืบสืบไฟ แม่นคนทั้งหลายผู้บ่ใช้ญาติกาแห่งนางทั้งหลายนั้นเขาค้ชื้อตนว่าเปน //

ญาติกาแห่งนางมาคันธียะนั้นค้มีแคว่นมากนักแล้วแล ค้เอากันเข้ามาสู่ราชกระกุลพระยาอุเทนแล ในเมื่อคนทั้งหลายผู้เป็นญาติกาแห่งนางมาคันธียะเข้ามาแล้วตั้งอันพระยาค้หื้อแต่หมยหนังสือเอาชื่อแห่งคนทั้งหลายผู้มานั้นเข้าหน้าปัชคนแล ในเมื่อคนทั้งหลายผู้มีชื่อเข้าหน้าปัชท้าวพระยาแล้วตั้งอัน เมื่อพายลุนผู้ได้พ้อยจักอาชญามาตรจักกล่าวว่าคุณนี้ใช้ญาติกาแห่งนางมาคันธียะแล้วอันคืบได้เหตุชื้อเข้าในปัชท้าวพระยาแล้ว ในเมื่อชื้อคนทั้งหลายเข้าหน้าปัชบริวารพร้อมแล้วอันพระยาค้หื้อชุดชุมทั้งหลายเล็กี้ประหมานเพิงแอแล้วค้หื้อเอาคนทั้งหลายผู้มนอันมีนางมาคันธียะเป็นประธานลงอยู่ในขุมนั้นชุนแล้วค้หื้อเอาเพิงแลคามาปกถมบันท้วแห่งคนทั้งหลายผู้มนแล้วพระยาค้กล่าวแก่หมู่อำมาตย์ว่าดังนี้ ดุรา เพิงทั้งหลาย โทสนันหื้อเป็นโทสแห่งเขาอันมีในวิญญะสงสารนี้แล เหตุใดว่าอันชา นางสาวมาตีเทวีแห่งคุณหาโทสบได้บ่ไฟจักกะทำร้าย

แก่คนผู้ใดผู้ ๑ สักคนเขาฝูงนี้เจียรจากันเปนอัน ๑ อันเดียวมาจะทำร้ายแก่นางสามาวดีแล้วโทษอันนี้คือหื้อหัน
ผละวิบากต่อหน้าสันนี้แล //

พระยากล่าวเท่านั้นแล้วคืหื้อเอาไฟเผายังเฟื่องแลคาฝูงอันปกพายบนหัวแห่งคนทั้งหลายนั้นแล คนทั้งหลายฝูงนั้นยามเมื่อไฟไหม้แล้วพระยาคืหื้อเอาโถมาโถกะทำหื้อตนแห่งนางทั้งหลายฝูงนั้นขาดเพนท่อนไฟด้วย
คมไถนั้นชุนคนแล ส่วนตนแห่งนางมาคัณธียะนั้นพระยาคืหื้อปาดเอาขึ้นแห่งมันมาจิ้นด้วยน้ำมันแล้วคืหื้อมัน
เคี้ยวกินตราบต่อเท่าอันเสี่ยงชีวิตแล ธรรม์สภาวะ ภิกขุ กลั สมุฏฐา เปสูง อนุจะจะ วิกตะ เหว รุบายะ สัทธา
สัมมณะ อุปปา สิกขา เอเวรูป มรณ ในกาลนั้นชาวเจ้าภิกขุทั้งหลายนั่งประสมชุมนุมกันเ็นธรรม์สภาคะสภา
เจียรจากันว่าสันนี้ อาวุโย ดุรา เจ้า กรียาอันตายแห่งนางทั้งหลายมีนางสามาวดีเปนประธานนั้นเปนอันบ่ควร
แท้ดีหลีแล เหตุว่านางเปนประกอบด้วยสัทธามากนักแล ยามนั้น พระพุทธเจ้ายังนั่งอยู่ในคัณธะภูกิไดอิน
ถ้อยคำอันภิกขุทั้งหลายเจียรจากันนางสามาวดีสันนั้นพระพุทธเจ้าคืจ้งออกมาจากคัณธะภูกิสถิเข้าสู่ธรรม์สภา
คะสภาด้วยพุทธริลา ว่าดังนี้ ภิกขเว ดุรา ภิกขุทั้งหลาย ท่านทั้งหลายมาประสมชุมนุมกันเ็นธรรม์สภาคะสภาที่นี้
เพื่อถ้อยคำอันใดนั้นชา เมื่อนั้น ส่วนเจ้าภิกขุ //

ทั้งหลายคืหื้อพระพุทธเจ้าว่าดังนี้ ภันเต ภควา ข้าแก่พระพุทธเจ้า ผู้ข้าทั้งหลายอันมาอยู่ที่นี่คืเจียรจากัน
ถึงนางอันตายแลบ่ควรตายแห่งนางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสามาวดีเปนต้นดังนี้แล พระพุทธเจ้าไดอินคำอันนี้
แล้วคืกล่าวว่ดังนี้ ดุรา ภิกขุทั้งหลายกรียาอันตายแห่งนางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสามาวดีเปนประธานคืบ่
สมบ่ควรในอิตตะภาวะอันนี้แท้ดีหลีด้วยแท้คืควรแก่ปุพพะกัมมอันนั้นได้กะทำแล้วแต่ภาวะอันก่อนวันนั้นแล
เมื่อนั้น ชาวเจ้าภิกขุทั้งหลายคืหื้อพระพุทธเจ้าว่า ข้าแก่พระพุทธเจ้าปุพพะกัมมอันใดอันนางทั้งหลายได้
กะทำแต่ภาวะอันก่อนมีด้วยประการใดขอพระพุทธเจ้าจ้งนำเอามาเทศนาสำแดงแก่ผู้ข้าทั้งหลายพ้อฟังบัดนี้
เทือะ เมื่อภิกขุทั้งหลายหากุณานันนั้นพระพุทธเจ้าจ้งนำเอาธรรม์เทศนาอันนั้นมาหื้อแจ้งแก่ภิกขุปริสตัด
ทั้งหลายดังอัน จังกล่าวดังนี้ อติเต พรณสีล พรหมทัตโต รช กาเรนโต ราชาคะเหนิกุ พุทธ อหปัจเจก พุทธา
ภุญชตะ อิตถิโย เตอุปัตตะหันติ ภิกขเว ดุรา ภิกขุทั้งหลาย ในกาละเมื่อล่วงข้ามพ้นไฟแล้ววันนั้นยังมีพระยา
ตนชื่อว่าพรหมทัตเสวียราชสมบัติ //

ในเมืองพารณสีแล ยามนั้นนางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนนี้ได้มาเปนบาทปริจาคแห่งพระยาพารณสีตนนั้น
แล เมื่อนั้นยังมีพระพุทธเจ้าปัจเจกเจ้า ๘ พระองค์เทียรยอมจ้งนำมาสันเข้าในเรือนหลวงพระยาพารณสีนั้น
ทุกวัน คัณสันเข้าแล้วยอมเอากันเมื่อสู่ป่าหิมพานต์คัณรุ่งเข้ายอมจ้งนำมาสันเข้าในเรือนหลวงพระยาทุกเมื่อแล
ยังมีในวัน ๑ พระปัจเจกเจ้าทั้งหลาย ๘ พระองค์นั้นมาสันเข้าในเรือนพระยาแล้วพระปัจเจกเจ้า ๗ ตนเมื่อสู่ป่า
หิมพานต์ พระปัจเจกตน ๑ นั้นคืบ่เมื่อสู่ป่าหิมพานต์ด้วยพระปัจเจกเจ้าทั้งหลาย ๗ ตนนั้นแล้วเท่าตนเดียว
หากอยู่เขาเขานีโรธมาปัตตินังอยู่คัณหยาอัน ๑ มีที่ในทีใกล้ฝั่งแม่น้ำคงคาแล ยังมีในวัน ๑ พระยาพารณสี
เอานางทั้งหลายไฟเหล่าน้ำแม่คงคาเสี่ยงวันทั้งมว นาง ๕ ร้อยคนนั้นเหล่าน้ำเปอันหนวนักคืเอากันออกมา

จากแม่น้ำเพื่อจกหิงไฟเค้เอากันแอ้วไพหาตูที่อันเหย้อมีคาหนานักคัหันหย้าคาที่อันพระปัจเจกเจ้าเข้านิโรจน์นี้มี
หนานักนางทั้งหลายเค้เอาไฟเผาในที่นั้นแล้วเค้เอากันแวล้อมอยู่หิงไฟนั้นแล ในเมื่อไฟไหม้หย้าที่นั้นเสี่ยง
แล้วเค้หันพระปัจเจกเจ้าในที่นั้นเข้าคัจจกันว่าพระปัจเจกเจ้าตนนี้ว่าพระยาเจ้าเรา //

อุปฏฐากนี้ชะหรือ บัดนี้เราพ้อยได้มาเผาหย้าในที่นี้หือไฟไหม้พระปัจเจกเจ้าสนั้น พระยาเจ้าเรารู้ว่าเรา
กะทำกัम्मสนั้นคัจจหือเราสืบหามีชะแล บัดนี้ พระปัจเจกเจ้าตนนี้อันไฟหากไหม้แล้วคัรยว่าตายแล้วมีบ
อย่าชะแล ควรเราเอาไม้แลหย้าคามาถมเสีย อย่าหือได้หันชากอันนี้เทือะ นางทั้งหลายใส่ใจว่าพระปัจเจกเจ้า
ตายแล้วเค้เอากันเอาไม้แลหย้าคาแต่ที่อื่นมาถมพระปัจเจกเจ้าแล้วเอาไฟเข้าเผาแล้ว คันว่าเผาแล้วนางทั้งหลาย
บใส่ใจเผาแลได้เผาดังอันคัหากเปนบาปกัम्मแล้วดีหลีแล เมื่อพายลุนนางทั้งหลายพ้อยเข้าเผาแล้ว อันนี้คัหาก
เปนพยาบาทยะมโนกัम्मอันเกิดแต่กายะคันว่าเปนอกุศลปถมะเข้าหือวิบากอันมากนักนางทั้งหลายแลด้วย
แท้ พระปัจเจกเจ้าทั้งหลายอันจักเข้านิโรธสมาบัติดินนี้ยอมได้กะทำสัจจะอธิฏฐานว่าจักเข้านิโรธสมาบัติใน
ที่นี้แม่นว่าน้ำจกมาพัดไหลค้อย่าหือได้ แม่นไฟจักไหม้ได้ แม่นโจรจักมากะทำร้ายค้อย่าหือได้ยอมสุได้กะทำ
สัจจะอธิฏฐานสนั้นแล้ว คัจจเข้านิโรธตาย เหตุนั้นแม่นปศุคละผู้ใดเอาหือเข้ามาได้พันเกียนคัดีเผาพระปัจเจก
เจ้าอันเข้านิโรจน์ที่หือไหม้ดังอันตนพระปัจเจกเจ้าคับไหม้แม่น //

เส้นขนแลจักร้อนจักไหม้ดังอันคัหาบได้แก่พระปัจเจกเจ้าอันเข้านิโรจน์แล ส่วนพระปัจเจกเจ้าตนนั้น
ในวันถ้วน ๗ นั้นออกจากนิโรธสมาบัติแล้วคัหนีไปตามสุขแห่งตนแล นางทั้งหลายอันได้ ๕ ร้อยคนอันเผาพระ
ปัจเจกเจ้านั้นคันตายจากชาตินั้นคัได้ไฟไหม้ในนารกได้สี่แสนปีแล้วด้วยวิบากอันยังหลอนนั้นเกิดมาเป็นคน
ท่านคัได้เผากับเรือนไฟไหม้ตายคัได้ ๕ ร้อยชาติแล้วตราบต่อเท่ามาถึงบัดนี้ท่านทั้งหลายหั้นดีแล อันนี้หาก
เปนปุพพะกัम्मนางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนนางสามาวดีเปนต้นแล ในเมื่อพระพุทเจ้าสำแดงปุพพะกัम्मแห่งนาง
ทั้งหลาย ๕ ร้อยคนหือปรากฏแก่ปริสัตต์ทั้งหลายแลดังอัน ชาวเจ้าภิกขุทั้งหลายจักถามบาปกัम्मอันนางชุชุตต
ราได้กะทำนั้นเชิงพระพุทเจ้ากล่าวว่ ข้าแห่งพระพุทเจ้าปุพพะกัम्मแห่งนางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนนั้น
พระพุทเจ้าหากสำแดงแก่ผู้เข้าทั้งหลายแล้วแล พลันตั้งนางชุชุตตรานั้นเกิดมาเปนค่อมด้วยวิบากอันใดพ้อยมี
ประหยามมากนัคัได้ทรงธัมมามากนักด้วยปุพพะกัम्मอันใดถึงมาเปนข้าใช้สอยท่านนั้นพ้อยได้วิบากอันใดชา ขอ
พระพุทเจ้าสำแดงปุพพะกัम्मแห่งนางชุชุตตรานั้น //

แก่ผู้เข้าทั้งหลายเทือะ เมื่อนั้นพระพุทเจ้าจักเทศนาสำแดงปุพพะกัम्मแห่งนางชุชุตตรานั้นกล่าวว่ดัง
นี้ ภิกขุเส ตัสเสวรัญโญพารามย์ รชั พารามกาเล เอโก ปณะพุทโธ โลกั ชุชุตตราตุงโก อโหสิ ภิกขุเว ตูรา ภิกขุ
ทั้งหลายในกาละเมื่อพระยาพรหมทัตเสวียราชสมปติเปนท้าวพระยาในเมืองพารามสนั้นพระปัจเจกเจ้า ๘
พระองค์มาสันเข้าในเรือนหลวงพระยานั้น นางชุชุตตรายามนั้นคัได้อยู่ในเรือนหลวงพระยากับด้วยนางทั้ง
หลาย ๕ ร้อยคนนั้นหันพระปัจเจกเจ้าตน ๑ หลัวคัค่อมมันมีใจมักไคร่เตียนเหล้นมันคัคลุมผ้าแดงผืน ๑ แล้ว
เอาสลอบคำอัน ๑ มาขวักกับหลังแห่งแล้วเทียวไปมาแต่ที่นั้น ที่นั้นแล้วกล่าวว่พระปัจเจกเจ้าแห่งเรานี้คัไฟ

กะทำด้วยประการสนั่นแล ผู้ยั้งผู้้นั้นคือว่านางขุชุตตราอันเกิดมาเปนคร่อมคัด้วยวิบากอันได้ติเตียนพระปัจเจกเจ้าวันนั้นแล นางมีประหยานักนั้นในเมื่อพระปัจเจกเจ้ามาสู่เรือนหลวงพระยานั้นคนทั้งหลายเอาเข้ายาคุอันร้อนมาใส่ฟ้าเพ็งหื้อเต็มในบาตแล้วเอาหื้อแก่พระปัจเจกเจ้าแลพระปัจเจกเจ้ารับเอาบาตเปอันร้อนคี่เปลี่ยนปัดมือไผมานางผู้้นั้นหันพระปัจเจกเจ้าทั้งหลายกะทำสนั่นนางคี่หื้อเครื่องประ //

ดับแห่ง ๘ อันเพื่อกจกหื้อรองบาตพระปัจเจกกล่าวว่า ข้าแก่เจ้าคุทั้งหลายบาตไว้ในเครื่องทั้งหลายผู้้นี้เทือะ พระปัจเจกเจ้าคี่ตั้งไว้เหนือเครื่องประดับนั้นแล้วเล็งดูยั้งผู้้นั้นแล ยั้งผู้้นั้นคี่กล่าวเซ่งพระปัจเจกเจ้าว่าดังนี้ ข้าแก่คุทั้งหลาย ข้านี้มีประโยชน์ด้วยเครื่องประดับทั้งหลายผู้้นั้นคี่มากนักแล ข้าคี่หื้อทานแก่เจ้าคุทั้งหลายแล เจ้าคุทั้งหลายจุงเอาไฟเทือะ เมื่อนั้น พระปัจเจกเจ้าคี่เอายั้งเครื่องประดับนางไฟในถ้ำอันชื่อจางะมูลปะพการพันแล เครื่องประดับนางผู้้นั้นคี่บสหายเสียยังตั้งอยู่ตราบต่อเท่าเลิงกาละบัดนี้แลนางขุชุตตราได้เกิดมาประหยาได้ทรงธัมมทั้งมวคี่เหตุนี้ สัทธาผละ อันนางได้หื้อเครื่องประดับตนรับรองบาตแก่พระปัจเจกเจ้าวันนั้นนางขุชุตตราได้เลิงโสดาคี่เหตุผละบุญอันอุปัฏฐากพระปัจเจกเจ้าทั้งหลายวันนั้นแล ดุรา ภิกขุทั้งหลาย ในกาละเมื่อสานพระพุททกัสสัปะเจ้าวันนั้นนางขุชุตตราได้เกิดเปนลูกยั้งเสฏฐิผู้ ๑ อยู่ในเมืองพาราณสีวันนั้นมิในวัน ๑ นางลูกสาวเสฏฐิเอาแว่นมาแยงนั่งอยู่ประดับตนแล ยามนั้นยังมิงนางภิกขุณีตน ๑ เปนอรหันตามาสู่เรือนลูกสาวเสฏฐิผู้้นั้นเหตุนางภิกขุณีตนนั้นหากเคียมาสู่ //

กระกูลผู้้นั้นทุกวันแล ยามนั้นคนผู้จักใช้มีในสำนักแห่งลูกเสฏฐิผู้้นั้นมันจิงใช้นางภิกขุณีตนนั้นว่าดังนี้ ข้าแก่เจ้าคุ ข้าคี่ไหวเจ้าคุแล ขอเจ้าคุเอาเครื่องประดับนี้หื้อแก่ข้าก่อนแด ว่าอัน เมื่อวันนั้นนางภิกขุณีตนนั้นจิงกระนิงใจว่า ผิดูแลบเอาหื้อแก่ลูกเสฏฐิผู้้นั้นคี่อันมันคี่จักกะทกอากาศเคียดแก่คุ คันมันตายคี่จักได้ไฟไหม้ในนารกชะแล คันคุเอาเครื่องประดับอันนี้หื้อแก่ลูกเสฏฐิผู้้นั้นคี่อัน คันอันมันคี่จักได้เกิดเปนข้าอยู่ใช้สอยท่านผู้ภิกขุด้วยแท้ อันจักเปนข้าใช้สอยท่านผู้อื่นนั้นคี่ยังแควนกว่าอันจักได้ไฟไหม้ในนารกนั้นชะแล นางภิกขุณีตนนั้นอาสไรเซ่งอันกรุณาลูกเสฏฐิผู้้นั้นคี่จิงเอาเครื่องประดับอันนั้นหื้อแก่ลูกสาวเสฏฐิผู้้นั้นแล นางลูกสาวผู้้นั้นบัดนี้คี่ใช้ผู้ใดคี่คือนางขุชุตตราอันเปนข้าใช้นางสามาวดีด้วยบาปกรรมอันมันได้ใช้นางภิกขุณีตนอรหันตาวันนั้นแล ในกาละนั้นนางขุชุตตราทั้งหลายคี่ถามพระพุทเจ้าว่าดังนี้ ข้าแก่พระพุทเจ้า นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคน มีนางสามาวดีเปนประธานอันไฟไหม้ตายในเรือนหลวงนั้นคี่ดีแล คนทั้งหลายอันเปนญาติแห่งนางมาคันธียะอันมีนางมาคันธียะ //

เปนต์ัน อันพระยาอุเทนหื้อขุดขุมฝังเอาเฟืองแลคามาริรายพายบนแล้วแล ไฟเผาแล้วหื้อเอาไถมาไถหื้อขาดเปนบั้งเปนพอนไพนัน อันว่าบุคคละ ๒ จำพวกนี้จักว่าผู้ใดได้ชื่อว่า ยังมีชีวิตผู้ใดได้ชื่อว่าตายนั้นชาเมื่อนั้น พระพุทเจ้าจิงกล่าวว่า ดุรา ภิกขุทั้งหลาย อันว่าบุคคละทั้งหลายผู้้นั้นได้ประหมาดคลาดจากสติอันตินั้น แม่นว่ามีชีวิตยั้งได้ร้อยปลิดังอันคี่ดี คี่ได้ชื่อว่าตาย บุคคละทั้งหลายผู้้นั้นได้แลบมีความประหมาดคลาดจากอันตินั้น แม่นตายไฟแล้วดั่งอันคี่ดีได้ชื่อว่า ยังมีชีวิตแล เหตุนี้นางมาคันธียะผู้ประหมาดแม่นชีวิตเปนคนดั่ง

อันคี่ดี คี่ได้ชื่อว่า ตายแล นางทั้งหลาย ๕ ร้อยคนมีนางสามาวดีเป็นต้นหาความประหมาทบได้ แม้ว่าจะตาย แล้วคี่ดีคี่ได้ชื่อว่าบ่ตายแล สัพพะบุญพระพุทเจ้ากล่าวเท่านั้นแล้วคี่เทศนาเป็นคาถาดังนี้ อปปมาโท อมตํ ปทํ ปมาโท มัจจะ ปทํ อปมัตตานะ มียันติเย ปมาทมัตตา ยถามัตตา ภิกขุเว ตูรา ภิกขุทั้งหลาย อปปมาโท อันว่า บ่ประหมาทคือกุศล จิตตฺวาห อ้นบ่ปราสาจากอสติคี่เป็นคองอันจักหื้อได้ถึงนิพพานอัน //

บรู๋ตายแล ปมาโท อ้นประหมาคืออกุศลจิตตฺวาหอันปราสาจากสตินั้น ปัจจุเน ปทํ คี่เป็นคองแห่งอัน เกิดอันตายใจแล ปมาตโต หื้อด้วยหื้ออยู่ประหมาดนั้นย่อมเกิดแลเกิดมาแล้วพ้อยตายแลตายแล้วพ้อยยังเกิดได้ สันนี้เปอนอันพันพันจากสงสารได้ดีหสิคี่มีแล อปมัตตา นมิ ยันติ ปุคคะททั้งหลายผู้บ่ประหมาทนั้นชื่อว่าบรู๋ ตายแล เหตุปุคคะผู้บ่ประหมาทนั้นย่อมบ่าเรียวอปมาทะลักษณะได้กะท่ามคคะหื้อแจ้งพลันนักแล้วบ่ นานเท่าใดคี่ได้นิพพานแล เหตุตั้งอันปุคคะผู้บ่ประหมาทนั้นแม้ว่าตายคี่ร่อยว่าบ่ตายแล เย ปมาตตะ ยถา มตา ปุคคะผู้หื้อแจ้งพลันนักแล้วบ่านเท่าใดคี่จักได้นิพพานแล เหตุตั้งอันปุคคะผู้บ่ประหมาทนั้น แม้จะตายแล้วคี่ร่อยว่าบ่ตายแล ปเย ปมาตตะ ยถา มตา ปุคคะผู้ใดแลประหมาทนั้นแม้มีชีวิตคี่เป็นตั้ง ตายแล เหตุปุคคะผู้ประหมาทเขาบรู๋ชงขวยในกิจจะอันจักเปน //

ประโยชน์แก่ตนในภาวะอันนี้อันหน้า คือว่าเขาบ่หื้อทาปฏิกาสีล ๕ แลสีล ๘ อันในชฺวัน อุบโป สละ สีลนั้น เหตุอันคนผู้ประหมาทนั้นแม้ว่ามีชีวิตคี่ดีคี่หาแสนหาสาบได้ เปนดังคนผู้ตายนั้นแล เอว วิเสสโต ยตวา อปปมา ทมฺหิ ปณฺธิตา อปปมาเท ปโมทนต์ อริยํ โจรเร รตติ ตูราภิกขุทั้งหลายปณฺธิตาปุคคะผู้ใดมีประหมาทตั้งอยู่ในอุปมาทแห่งตน เอว วิเสสโต ยตวา ปุคคะทั้งหลายผู้บ่ประหมาทนั้นคี่รู้ด้วยอันต่างกั้นแห่งปุคคะ ผู้ประหมาทตั้งนี้ กรียาอันจักออกจากวิภวสงสารคี่มีแก่ปุคคะผู้บ่ประหมาทนั้นแล กรียาอันจักออกจากวิภวสงสารนั้นย่อมมีแก่ปุคคะผู้บ่ประหมาทนั้นแล อปปมาเท ปโม ทนต์ ปุคคะทั้งหลายผู้ใดมีประหมาทตั้งอยู่ใน อุปมาทมมฺนั้นมิหน้าอันใสใจขึ้นยันติในอุปมาทแห่งตนแท้นั้นคี่ยอมได้ถึงที่พระเสมกล่าวคี่นิพพานแล นิพพานนั้นเปอนอันพระเสมหาไภยะบ่ได้แก่โยคะทั้งหลายสี่ //

อันคือ กุณฺโณโยคะ ภาวะโยคะ ทิฏฐิโยคะ นิพพาน อันนั้นเปอนบ่มีอัมมอันอื่นแลจักได้ เหตุนิพพาน คี่เปอนอันประหมาคี่โลกียอัมมทั้งมวร เทสนา ปรีโย สาสนะ พุโสตาบัน ทโย อหสิง ในเมื่อพระพุทเจ้าเทศ นาอัมมอันนั้นแล้วตั้งอัน ปรีสัดททั้งหลายอันมากนักมีภิกขุปรีสัดททั้งหลายเปอนประธานอันใช้ใจเข้าไพบตามพระ แสอัมมเทสนาแห่งพระพุทเจ้านั้นลวดได้โสตาปฏิมคคะผละชุนตามบุญสมพารอันได้กตติการสร้างมาแต่ก่อน วันนั้นคี่มีแล บ่เท่าอัมมเทสนาพระพุทเจ้านี้คี่หื้อแล้วประโยชน์แก่ผู้คนแลเทวดาทั้งหลายอันได้ปฏิบัติได้ ตามไฟนั้นแล อุเทนราช วัฒนภา นิฏฐิตํ ปรีปัญณํ กล่าววัฒนภาแก้ไขยังอุเทนราชคี่สมเร็จสระเต็จบวรแล้ว ด้วยประการดังกล่าวมานี้ก่อนแล สระเต็จแล้วเดือน ๓ คี่น ๙ คำวัน ๕ //